

GS.TS. NGUYỄN NHƯ Ý
TS. NGUYỄN AN TIÊM
ThS. NGUYỄN NGUYÊN

SỐNG - HỌC TẬP - LÀM VIỆC
THEO TƯ TƯỞNG
HỒ CHÍ MINH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

SỐNG-HỌC TẬP-LÀM VIỆC
THEO TƯ TƯỞNG
HỒ CHÍ MINH

GS.TS. NGUYỄN NHƯ Ý
TS. NGUYỄN AN TIÊM
ThS. NGUYỄN NGUYÊN

SỐNG - HỌC TẬP - LÀM VIỆC
THEO TƯ TƯỞNG
HỒ CHÍ MINH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
Hà Nội - 2015

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại cho dân tộc ta một di sản vô giá, đó là tư tưởng của Người. Tư tưởng Hồ Chí Minh là hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu văn hóa nhân loại... Việc học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh không những đáp ứng yêu cầu cấp bách trước mắt, mà còn có ý nghĩa cơ bản, lâu dài đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta.

Trong nhiều năm qua, toàn Đảng, toàn dân ta đã đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, nhằm làm cho mỗi cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân nhận thức sâu sắc những nội dung cơ bản và giá trị to lớn của tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh, tạo chuyển biến mạnh mẽ và sâu rộng về ý thức tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng, đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, cơ hội thực dụng, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và nạn tham nhũng, tiêu cực; góp phần

thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng.

Nhằm giúp bạn đọc có thêm tài liệu nghiên cứu, học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách *Sống - Học tập - Làm việc theo tư tưởng Hồ Chí Minh*. Cuốn sách giới thiệu các quan điểm cơ bản của Chủ tịch Hồ Chí Minh về những vấn đề cốt lõi của cách mạng Việt Nam như tư tưởng độc lập, tự do gắn liền với thống nhất đất nước và hạnh phúc của nhân dân; tính chất tiên phong của Đảng và tư cách người đảng viên; bản chất của Nhà nước dân chủ của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân; tư tưởng lấy dân làm gốc; đoàn kết; phê bình, tự phê bình; phẩm chất, đạo đức người cán bộ, v.v. thông qua những câu nói ngắn gọn, súc tích, dễ hiểu, dễ nhớ mang tính giáo huấn sâu sắc của Người.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 1 năm 2015

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

LỜI NÓI ĐẦU

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể ở nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại. Tư tưởng Hồ Chí Minh đã và mãi là tài sản tinh thần vô giá của Đảng, của dân tộc ta, là nguồn sáng bất tận soi rọi con đường cách mạng Việt Nam. Trong điều kiện hiện nay, học tập tư tưởng, đạo đức, phong cách của Hồ Chí Minh còn là một biện pháp quan trọng hàng đầu để mỗi cán bộ, đảng viên và tổ chức cơ sở đảng khắc phục tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, giữ vững niềm tin của nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng.

Tại Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa IX về tăng cường công tác tư tưởng trong tình hình hiện nay đã đặt ra yêu cầu phải khẩn trương triển khai thí điểm Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh" trong cán bộ, đảng viên và nhân dân; đúc rút kinh nghiệm để trên cơ sở đó Bộ Chính trị ban

hành Chi thị tiến hành cuộc vận động lớn trong toàn Đảng về chủ đề này ngay sau Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng. Thực hiện kế hoạch trên, ngày 7-11-2006, Bộ Chính trị đã ra Chi thị số 06-CT/TW về tổ chức Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh". Sau 5 năm thực hiện Chi thị số 06-CT/TW, từ ý nghĩa to lớn và yêu cầu cấp bách của việc tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, ngày 14-5-2011, Bộ Chính trị đã ra Chi thị số 03-CT/TW về tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, đề ra tám nhóm nhiệm vụ, trong đó nhấn mạnh nhiệm vụ: "Tiếp tục chỉ đạo việc biên soạn chương trình, giáo trình về đạo đức Hồ Chí Minh để giảng dạy ở các cấp học, bậc học thuộc hệ thống giáo dục quốc dân và đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ở các học viện, trường chính trị, trường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ các cấp".

Cuốn sách *Sống - Học tập - Làm việc theo tư tưởng Hồ Chí Minh* giới thiệu những lời dạy sâu sắc, toàn diện của Chủ tịch Hồ Chí Minh với một phong cách độc đáo, giản dị và dễ hiểu trên các vấn đề cốt lõi của cách mạng Việt Nam, từ cách mạng dân tộc dân chủ đến cách mạng xã hội chủ nghĩa như: tư tưởng Hồ Chí Minh về độc lập, tự do gắn liền với thống nhất đất nước và hạnh phúc của nhân dân; tính chất tiên phong của Đảng và tư cách người đảng viên; bản chất của Nhà nước dân chủ của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân; tự phê bình và phê bình; lấy dân làm gốc; phẩm chất, đạo đức người cán bộ, sử dụng

cán bộ; vấn đề đoàn kết; đường lối đối ngoại và quan hệ quốc tế; phát triển nền văn hóa, giáo dục Việt Nam; chiến tranh nhân dân và quốc phòng toàn dân; phương pháp tư duy sáng tạo.

Do phạm vi và mục tiêu của cuốn sách, sự lựa chọn, sắp xếp nói trên chỉ giới thiệu những nội dung cơ bản mà không thể bao quát đầy đủ di sản tư tưởng vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Nhóm biên soạn đã làm việc nghiêm túc, cẩn trọng, song khó tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được ý kiến đóng góp của bạn đọc.

T/M NHÓM BIÊN SOẠN

GS.TS. Nguyễn Như Ý

BÁC HỒ CỦA CHÚNG TA

Nói hy sinh phấn đấu thì dễ, nhưng làm thì khó. Trước Phật đài tôn nghiêm, trước quốc dân đồng bào có mặt tại đây, tôi xin thề hy sinh đem thân phấn đấu để giữ vững nền độc lập cho Tổ quốc. Hy sinh, nếu cần đến hy sinh cả tính mạng, tôi cũng không từ.

"Lời phát biểu tại lễ mừng Liên hiệp quốc gia" (5-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật,
Hà Nội, 2011, t.4, tr.169.

Tôi tuyệt nhiên không ham muốn công danh phú quý chút nào. Bây giờ phải gánh chức Chủ tịch là vì đồng bào ủy thác thì tôi phải gắng sức làm, cũng như một người lính vâng mệnh lệnh của quốc dân ra trước mặt trận. Bao giờ đồng bào cho tôi lui, thì tôi rất vui lòng lui.

"Trả lời các nhà báo nước ngoài" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.4, tr.187.

Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được

hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành.

"Trả lời các nhà báo nước ngoài" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.187.*

Vì yêu mến và tin cậy tôi, mà đồng bào giao vận mệnh nước nhà, dân tộc cho tôi gánh vác. Phận sự tôi như một người cầm lái, phải chèo chống thế nào để đưa chiếc thuyền Tổ quốc vượt khỏi những cơn sóng gió, mà an toàn đi đến bờ bến hạnh phúc của nhân dân.

"Tự phê bình" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.191.*

Đồng bào Việt Nam nghe tôi, tin tôi, vì suốt đời tôi đã tranh đấu chống chế độ thực dân, tranh quyền độc lập cho nước nhà.

"Lời kêu gọi sau khi ký Hiệp định sơ bộ" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.230.*

Bất kỳ bao giờ, bất kỳ ở đâu, tôi cũng chỉ theo đuổi một mục đích, làm cho ích quốc lợi dân.

"Nói chuyện cùng đồng bào trước khi sang Pháp" (30-5-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.272.*

Đối với tôi, sinh mệnh của một người Pháp hay sinh mệnh của một người Việt Nam đều đáng quý như nhau.

Tôi thành thực mong muốn thanh niên Pháp và thanh niên Việt Nam hiểu biết lẫn nhau và yêu mến nhau như anh em.

"Thư trả lời bà Sốtxi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp"
(22-9-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.348.

Một ngày mà Tổ quốc chưa thống nhất, đồng bào còn chịu khổ, là một ngày tôi ăn không ngon, ngủ không yên.

"Lời tuyên bố với quốc dân sau khi đi Pháp về" (23-10-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.470.

Tuy trong quyết nghị không nói đến, không nêu lên hai chữ *liêm khiết*, tôi cũng xin tuyên bố trước Quốc hội, trước quốc dân và trước thế giới: Chính phủ sau đây phải là một Chính phủ liêm khiết.

"Lời tuyên bố trước Quốc hội" (31-10-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.478.

Nước Việt Nam là gia đình của tôi. Tất cả thanh niên Việt Nam là con cháu của tôi. Mất một thanh niên thì hình như tôi đứt một đoạn ruột.

"Gửi bác sĩ Vũ Đình Tụng" (1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.49.

Tôi không nhà cửa, không vợ, không con, nước Việt Nam là đại gia đình của tôi. Phụ lão Việt Nam là thân thích của tôi. Phụ nữ Việt Nam là chị em của tôi. Tôi chỉ

có một điều ham muốn là làm cho Tổ quốc tôi được độc lập, thống nhất, dân chủ.

Bao giờ đạt được mục đích đó tôi sẽ trở về làm một người công dân du sơn ngoạn thủy, đọc sách làm vườn.

"Trả lời một nhà báo nước ngoài" (16-7-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.201.*

Tôi luôn luôn là một người yêu nước, tranh đấu cho độc lập và thống nhất thật sự của Tổ quốc tôi.

"Trả lời điện phòng vấn của ông Walter Briggs" (3-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.6, tr.43.*

Về phần tôi, tôi xin báo cáo với chiến sĩ và đồng bào rằng: 60 tuổi cũng còn thanh niên chán. Tôi vẫn đủ tinh thần và sức khỏe để cùng chiến sĩ và đồng bào đánh đuổi giặc Pháp, tranh lại độc lập và thống nhất thực sự cho Tổ quốc, hợp sức với các nước bạn để giữ gìn dân chủ và thế giới hòa bình.

"Thư cảm ơn" (20-5-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.6, tr.386.*

Tôi xin nói lại là, Chính phủ, từ Hồ Chủ tịch cho đến các vị ủy ban đây, rồi các bộ trưởng, đến các cán bộ thôn, xã, gọi là chính quyền, gọi là Chính phủ, đều là đày tớ của nhân dân.

"Nói chuyện với đại biểu nhân dân thành phố Hải Phòng" (30-5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.10, tr.571-572.*

Bác tuy không có gia đình riêng, nhưng Bác có một đại gia đình rất lớn, đó là giai cấp công nhân toàn thế giới, là nhân dân Việt Nam.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ thảo luận dự thảo Luật hôn nhân và gia đình" (10-10-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.300.

Lúc đầu, chính là chủ nghĩa yêu nước, chứ chưa phải chủ nghĩa cộng sản đã đưa tôi tin theo Lênin, tin theo Quốc tế thứ ba.

"Con đường dẫn tôi đến chủ nghĩa Lênin" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.563.

Trái tim của tôi và 17 triệu đồng bào miền Bắc luôn luôn đập một nhịp với trái tim của đồng bào miền Nam.

"Lời chào mừng các đoàn đại biểu công đoàn quốc tế" (23-10-1963), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.190.

Điều mong muốn cuối cùng của tôi là: Toàn Đảng toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới.

"Di chúc" (1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.614.

Mỗi người, mỗi gia đình đều có một nỗi đau khổ riêng và gộp cả những nỗi đau khổ riêng của mỗi người, mỗi gia đình lại thì thành nỗi đau khổ của tôi.

"Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi" (14-7-1969),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.674.

Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi.

"Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi" (14-7-1969),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.674.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐỘC LẬP, TỰ DO GẮN LIỀN VỚI THỐNG NHẤT ĐẤT NƯỚC VÀ HẠNH PHÚC CỦA NHÂN DÂN

Chúng ta đã hy sinh làm cách mệnh, thì nên làm cho đến nơi, nghĩa là làm sao cách mệnh rồi thì quyền giao cho dân chúng số nhiều, chớ để trong tay một bọn ít người. Thế mới khỏi hy sinh nhiều lần, thế dân chúng mới được hạnh phúc.

"Đường cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.292.

Mọi chế độ thực dân đế quốc đều tiêu diệt hết các nòi giống bản xứ, và muốn cứu vãn những nòi giống này, ta phải lật đổ chủ nghĩa đế quốc!

"Chủ nghĩa đế quốc, kẻ tiêu diệt nòi giống bản xứ" (5-1928),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.371.

Việc cứu quốc là việc chung. Ai là người Việt Nam đều phải kể vai gánh vác một phần trách nhiệm: Người có tiền góp tiền, người có của góp của, người có sức góp sức,

người có tài năng góp tài năng. Riêng phần tôi, xin đem hết tâm lực đi cùng các bạn, vì đồng bào mưu giành tự do độc lập, dầu phải hy sinh tính mệnh cũng không nề.

"Kính cáo đồng bào" (6-6-1941),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.230.*

"Việt Nam độc lập" thổi kèn loa.
Kêu gọi dân ta trẻ lẫn già
Đoàn kết vững bền như khối sắt
Đề cùng nhau cứu nước Nam ta!

"Việt Nam độc lập" (1941),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.237.*

Muốn ăn quả thì phải trồng cây. Muốn tự do độc lập thì phải hy sinh tranh đấu.

"Năm mới, công việc mới" (1942),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.251.*

Muốn biết tự do chầy hay chóng,
Thì xem tổ chức khắp hay không.
Nước nhà giành lại nhờ tài sắt,
Sự nghiệp làm nên bởi chữ đồng.
Tổ chức, tuyên truyền càng rộng rãi,
Tức là cách mệnh chóng thành công.

"Chơi giảng" (1942),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.279.*

Thân thể ở trong lao,
Tinh thần ở ngoài lao;
Muốn nên sự nghiệp lớn,
Tinh thần càng phải cao.

"Nhật ký trong tù",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.305.*

Trên đời nghìn vạn điều cay đắng,
Cay đắng chi bằng mất tự do?
Mỗi việc mỗi lời không tự chủ,
Để cho người dắt tựa trâu bò!

"Cảnh binh khiêng lợn cùng đi", in trong "Nhật ký trong tù",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.366.*

Thà chết chẳng cam nô lệ mãi,
Tung bay cờ nghĩa khắp trăm miền.

""Việt Nam có bạo động", Tin Xích đạo, trên báo Ung Ninh
14-11", in trong "Nhật ký trong tù",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.391.*

Có đoàn kết mới có lực lượng, có lực lượng mới giành
được **ĐỘC LẬP, TỰ DO**.

"Thư kêu gọi Tổng khởi nghĩa" (8-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.595.*

Dân ta đã đánh đổ các xiềng xích thực dân gần 100
năm nay để gây nên nước Việt Nam độc lập. Dân ta lại

đánh đổ chế độ quân chủ mấy mươi thế kỷ mà lập nên chế độ Dân chủ Cộng hòa.

"Tuyên ngôn độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa"
(2-9-1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.3.

Một dân tộc đã gan góc chống ách nô lệ của Pháp hơn 80 năm nay, một dân tộc đã gan góc đứng về phe Đồng minh chống phát xít mấy năm nay, dân tộc đó phải được tự do! Dân tộc đó phải được độc lập!

"Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa"
(2-9-1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.3.

Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thực đã thành một nước tự do và độc lập. Toàn thể dân Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mệnh và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy.

"Tuyên ngôn độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa"
(2-9-1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.3.

Sự thực là dân ta đã lấy lại nước Việt Nam tự tay Nhật, chứ không phải tự tay Pháp.

"Tuyên ngôn độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa"
(2-9-1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.3.

Chúng ta có nhiệm vụ cấp bách là phải giáo dục lại nhân dân chúng ta. Chúng ta phải làm cho dân tộc chúng

ta trở nên một dân tộc dũng cảm, yêu nước, yêu lao động, một dân tộc xứng đáng với nước Việt Nam độc lập.

"Những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (3-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.7.

Tuần lễ VÀNG sẽ tỏ cho toàn quốc đồng bào và cho toàn thế giới biết rằng trong lúc chiến sĩ Việt Minh trên các mặt trận quyết hy sinh giọt máu cuối cùng để giữ vững nền tự do độc lập của nước nhà, thì đồng bào ở hậu phương, nhất là những nhà giàu có, cũng có thể hy sinh được chút VÀNG để phụng sự Tổ quốc.

"Thư gửi đồng bào toàn quốc nhân dịp "Tuần lễ Vàng"" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.16.

Ngày nay, chúng ta đã xây dựng nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Nhưng nếu nước độc lập mà dân không hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.64.

Chúng ta tranh được tự do, độc lập rồi mà dân cứ chết đói, chết rét, thì tự do, độc lập cũng không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do, của độc lập khi mà dân được ăn no, mặc đủ.

"Bài phát biểu tại cuộc họp đầu tiên của Ủy ban Nghiên cứu kế hoạch kiến quốc" (10-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.175.

Đồng bào Nam Bộ là dân nước Việt Nam.

Sông có thể cạn, núi có thể mòn, song chân lý đó không bao giờ thay đổi!

"Thư gửi đồng bào Nam Bộ" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.280.

Trung, Nam, Bắc, đều là đất nước Việt Nam.

Chúng ta đều chung một tổ tiên dòng họ, đều là ruột thịt anh em. Nước có Trung, Nam, Bắc, cũng như một nhà có ba anh em. Cũng như nước Pháp có vùng Noóc măng đê, Prôvăngxơ, Bôxơ.

Không ai có thể chia rẽ con một nhà, không ai có thể chia rẽ nước Pháp, thì cũng không ai có thể chia rẽ nước Việt Nam ta.

"Lời tuyên bố với quốc dân sau khi đi Pháp về" (23-10-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.469-470.

Chúng ta muốn hòa bình, chúng ta phải nhân nhượng. Nhưng chúng ta càng nhân nhượng, thực dân Pháp càng lấn tới, vì chúng quyết tâm cướp nước ta lần nữa!

Không! Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ.

"Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến" (19-12-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.534.

Dân tộc Việt Nam không bao giờ muốn trở lại nô lệ nữa. Dân tộc Việt Nam thà chết chứ không chịu mất độc lập và tự do.

"Gửi dân chúng Việt Nam, dân chúng Pháp, dân chúng các nước đồng minh" (21-12-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.536.

Toàn thể đồng bào ta, không chia lương, giáo, đoàn kết chặt chẽ, quyết lòng kháng chiến, để giữ gìn non sông Tổ quốc, mà cũng để giữ gìn quyền tôn giáo tự do.

"Thư gửi đồng bào nhân ngày lễ Thiên Chúa giáng sinh",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.544.

Từ năm nay trở đi, đồng bào ta, con cháu Hai Bà Trưng, con cháu Lý Thường Kiệt, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Nguyễn Huệ, Nùng Trí Cao, có chịu để nước non Hồng Lạc cho thực dân Pháp giày xéo, có chịu để nòi giống Rồng Tiên cho thực dân Pháp giày đạp nữa không?

Không, quyết không!

"Lời kêu gọi đầu năm mới" (1-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.1.

Hễ một dân tộc đã đứng lên kiên quyết tranh đấu cho Tổ quốc họ thì không ai, không lực lượng gì chiến thắng được họ. Dân Việt Nam muốn hòa bình, nhưng vì vận mệnh của Tổ quốc, của giống nòi, thì sẽ kháng chiến đến cùng, kháng chiến đến thắng lợi.

"Trả lời các nhà báo" (2-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.9.

Nếu chiến tranh kéo dài, thì khối Liên hiệp Pháp cũng hỏng, lợi quyền Pháp ở Á Đông cũng mất, nước ta sẽ bị tàn phá tiêu điều. Nhưng dù tiêu điều đến đâu, non nước này vẫn là non nước Việt Nam. Trên đồng xương máu, trên đồng tro tàn, thanh niên ta, con cháu ta, sẽ xây dựng một nước Việt Nam hoàn toàn độc lập.

"Ý kiến về lời tuyên bố của Thủ tướng Pháp Ramadiê" (9-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.103-104.

Chúng tôi chỉ muốn độc lập và thống nhất. Chúng tôi chỉ muốn hòa bình.

Chúng tôi không muốn chiến tranh, nhưng chúng tôi quyết tự vệ đến giọt máu cuối cùng.

Chúng tôi quyết không chịu mất nước làm nô lệ thực dân lần nữa.

Mong Chính phủ, Nghị viện và nhân dân Pháp hiểu cho.

Mong các nước dân chủ trên thế giới hiểu cho.

"Thư gửi Chính phủ Pháp, Nghị viện Pháp,
nhân dân Pháp, các nước dân chủ trên thế giới" (3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.138.

Chúng tôi chiến đấu vì công lý. Chúng tôi sẽ tồn tại;
chúng tôi sẽ chiến thắng.

"Thư gửi nhân dân Pháp sau cuộc hội kiến với Pôn Muýt,
đại diện Cao ủy Pháp Bôlae" (5-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.155.

Toàn dân Việt Nam chỉ có một lòng: Quyết không làm nô lệ,

Chỉ có một chí: Quyết không chịu mất nước,

Chỉ có một mục đích: Quyết kháng chiến để tranh thủ thống nhất và độc lập cho Tổ quốc.

"Lời kêu gọi nhân kỷ niệm sáu tháng kháng chiến" (19-6-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.178-179.

Chính sách đối nội của Việt Nam là dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc.

"Trả lời một nhà báo nước ngoài" (16-7-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.199.

Đồng bào hãy bền chí, ngày giải phóng sẽ đến!

Trường kỳ kháng chiến nhất định thắng lợi!

Thống nhất, độc lập nhất định thành công!

"Thư gửi đồng bào trong những vùng địch tạm chiếm đóng"

(16-7-1947), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.203.

Nước có độc lập, thì đạo Phật mới dễ mở mang.

"Thư gửi Hội Phật tử Việt Nam" (30-8-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.228.

Có tự lập mới độc lập, có tự cường mới tự do.

"Lời kêu gọi trong dịp 1.000 ngày kháng chiến" (10-6-1948),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.553.

Thà 5, 10 năm hy sinh cực khổ, còn hơn làm nô lệ muôn đời.

"Lời kêu gọi nhân ngày kỷ niệm độc lập" (2-9-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.602.

Nếu một quốc gia đã nhất định tranh thủ độc lập tự do cho mình thì nó phải chiến thắng, không gì cản nổi.

"Điện gửi nhân dân Pháp nhân ngày 19-12-1948",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.655.

Độc lập của Việt Nam luôn luôn nhờ nơi lực lượng của Việt Nam.

"Trả lời nhà báo Mỹ Harold Issacs" (3-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.39.

Nền độc lập của dân tộc Việt Nam luôn luôn là để củng cố hòa bình thế giới.

"Trả lời phỏng vấn của nhà báo Standley Harrison, phóng viên báo *Telepress*" (3-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.45.

Lý tưởng chung của tôi và của nhân dân Việt Nam là nước nhà độc lập thống nhất thực sự.

"Trả lời phỏng vấn của phóng viên báo *France Tireur*" (6-1949), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.133.

Thắng lợi của Việt Nam sẽ là độc lập và thống nhất thực sự.

Chúng tôi bao giờ cũng trông ở sức mình.

Chúng tôi không sợ ai cả. Không nước nào có thể thống trị được chúng tôi.

"Trả lời phỏng vấn của phóng viên báo *France Tireur*"
(6-1949), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.133.

Hễ còn một tên lính thực dân trên đất nước Việt Nam, thì Việt Nam cứ đánh, đánh cho đến thắng lợi hoàn toàn, đánh cho đến độc lập và thống nhất thật sự.

"Lời kêu gọi nhân dịp ba năm toàn quốc kháng chiến" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.262.

Một dân tộc không tự lực cánh sinh mà cứ ngồi chờ dân tộc khác giúp đỡ thì không xứng đáng được độc lập.

"Bài nói tại Hội nghị chiến tranh du kích" (7-1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.445.

Muốn thoát ách nô lệ, muốn tự lập tự cường thì nhất định phải làm cách mạng, phải kháng chiến.

"Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức"
(26-9-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.298.

Mục đích bất di bất dịch của ta vẫn là hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ. *Nguyên tắc* của ta thì phải vững chắc, nhưng *sách lược* của ta thì linh hoạt.

"Báo cáo tại Hội nghị lần thứ sáu của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II)" (15-7-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.555.

Mục đích Cách mạng Tháng Tám là gì?

Là giành lại *hòa bình, thống nhất, độc lập và dân chủ* cho Tổ quốc ta, cho nhân dân ta.

"Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Quốc khánh 2-9" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.35.*

Nam Bắc là một nhà, là anh em ruột thịt, quyết không thể chia cắt được.

"Diễn văn chúc mừng năm mới trong dịp lễ mừng Trung ương Đảng và Chính phủ về Thủ đô" (1-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.226.*

Nước ta phải thống nhất. Nam Bắc là một nhà. Không thể để ai chia cắt Tổ quốc ta, chia rẽ gia đình ta.

"Thư gửi đồng bào Công giáo nhân dịp lễ Noel" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.10, tr.226.*

Đất nước Việt Nam từ Bắc đến Nam là một khối, cần được thống nhất.

Không thể chia cắt Việt Nam thành hai nước riêng biệt, cũng như không thể chia cắt Hoa Kỳ thành hai nước riêng biệt.

"Trả lời phỏng vấn của phóng viên Hãng Thông tin Mỹ U. P." (1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.10, tr.364.*

Chế độ này là của ta, phải bảo vệ chế độ của ta. Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là của ta, phải bảo vệ

Nhà nước của ta. Ai xâm phạm đến Nhà nước của ta, đến chế độ ta, ta phải chống lại họ, bất cứ bằng lời nói hay việc làm.

"Nói chuyện ở Trường Cán bộ Công đoàn" (1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.478.

Nước Việt Nam ta là một nước thống nhất, Nam Bắc một nhà không một lực lượng phản động nào có thể chia cắt được. Nước Việt Nam ta nhất định phải thống nhất.

"Diễn văn nhân kỷ niệm ngày Quốc khánh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (2-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.82.

Chúng ta phải biến một nước dốt nát, cực khổ thành một nước văn hóa cao và đời sống tươi vui hạnh phúc.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.92.

Nước Việt Nam là một, từ Nam chí Bắc chung một tiếng nói, một lịch sử, một nền văn hóa và một nền kinh tế.

"Diễn văn tại cuộc mít tinh của nhân dân Niu Đêli (Ấn Độ)" (6-2-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.259.

Nhân dân Việt Nam đã hy sinh nhiều xương máu đấu tranh cho tự do độc lập, quyết không một lực lượng nào ngăn cản được sự nghiệp thống nhất Tổ quốc của mình.

"Diễn văn tại cuộc mít tinh của nhân dân Niu Đêli (Ấn Độ)" (6-2-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.259.

Miền Nam Việt Nam là thịt của thịt chúng tôi, là máu của máu chúng tôi. Nhân dân Việt Nam sẽ được thống nhất.

"Tuyên bố tại cuộc họp báo ở Niu Đêli (Ấn Độ) về vấn đề thống nhất nước Việt Nam, quan hệ giữa Việt Nam với các nước láng giềng và các nước trong phe xã hội chủ nghĩa" (7-2-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.266.

Nguyện vọng tha thiết và ý chí sắt đá của toàn dân Việt Nam là thực hiện thống nhất đất nước bằng phương pháp hòa bình. Đấu tranh cho thống nhất là con đường sống của nhân dân Việt Nam.

"Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế" (7-2-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.272.

Nước Việt Nam là một khối thống nhất không thể chia cắt được. Dân tộc Việt Nam từ lâu đã xây đắp Tổ quốc mình suốt từ Bắc chí Nam cùng chung một lịch sử, một tiếng nói, một nền kinh tế, cùng đứng lên đánh đuổi thực dân.

"Bài nói tại cuộc họp báo ở Rănggun (Miến Điện)" (16-2-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.287-288.

Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản.

"Con đường cứu nước và giải phóng dân tộc trong thời đại ngày nay" (1-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.30.

Muốn có hòa bình thật sự thì phải có độc lập thật sự.

"Trả lời phỏng vấn của đồng chí Phran Phabe" (18-11-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.615.

Mục đích của chủ nghĩa xã hội là gì?

Nói một cách giản đơn và dễ hiểu là: *không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân*, trước hết là nhân dân lao động.

"Bài nói chuyện tại Đại hội Đảng bộ Hà Nội" (1-2-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.30.

Cuộc kháng chiến chống Mỹ có thể sẽ kéo dài mấy năm nữa. Đồng bào ta có thể phải hy sinh nhiều của nhiều người. Dù sao, chúng ta phải quyết tâm đánh giặc Mỹ đến thắng lợi hoàn toàn.

Còn non, còn nước, còn người.

Thắng giặc Mỹ, ta sẽ xây dựng hơn mười ngày nay!

"Di chúc" (1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.612.

Nhân dân Việt Nam rất tha thiết với hòa bình, nhưng hòa bình thật sự không thể tách khỏi độc lập thật sự.

"Lời chúc đầu năm gửi nhân dân Mỹ" (1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.3.

Chúng ta phải ra sức cố gắng giành cho được thắng lợi quyết định ở miền Nam, bởi vì cuộc chiến tranh này

căn bản là ở miền Nam. Mỹ thua ở miền Nam tức là nó thua, ta thắng ở miền Nam tức là ta thắng.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu
Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12
Ban Chấp hành Trung ương Đảng" (1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.17.

Ờ đời, đôi khi những việc rõ như ban ngày, nhưng vẫn có những người không thấy, không muốn thấy, hoặc giả vờ không thấy. Như chiến tranh và hòa bình ở Việt Nam là việc rõ như ban ngày: Giặc Mỹ là kẻ xâm lược; Việt Nam là bị xâm lược, phải chiến đấu đến cùng để tự vệ; Mỹ phải chấm dứt *chiến tranh* xâm lược thì *hòa bình* sẽ trở lại ngay ở Việt Nam.

"Rõ như ban ngày" (1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.44.

Chiến tranh có thể kéo dài 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa. Hà Nội, Hải Phòng và một số thành phố, xí nghiệp có thể bị tàn phá, song nhân dân Việt Nam quyết không sợ! *Không có gì quý hơn độc lập, tự do*. Đến ngày thắng lợi, nhân dân ta sẽ xây dựng lại đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn!

"Không có gì quý hơn độc lập, tự do" (1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.131.

Chính phủ Mỹ đã gây ra chiến tranh xâm lược Việt Nam thì con đường đưa đến hòa bình ở Việt Nam là Mỹ phải chấm dứt xâm lược.

"Thư trả lời Tổng thống Mỹ Giônxon" (15-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.301.

Hễ còn một tên xâm lược trên đất nước ta, thì ta còn phải tiếp tục chiến đấu, quét sạch nó đi.

"Lời kêu gọi cả nước tiến lên
đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.512.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ TÍNH CHẤT TIÊN PHONG CỦA ĐẢNG VÀ TƯ CÁCH NGƯỜI ĐẢNG VIÊN

Đối với những người cộng sản, vấn đề không phải là cải thiện hệ thống thuộc địa mà phải bãi bỏ nó.

"Chế độ thực dân" (1923).

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.168.

Trước hết phải có đảng cách mệnh, để trong thì vận động và tổ chức dân chúng, ngoài thì liên lạc với dân tộc bị áp bức và vô sản giai cấp mọi nơi. Đảng có vững cách mệnh mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy. Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam.

"Đường cách mệnh" (1927),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.289.

Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin.

"Đường cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.289.

Đảng thì bất kỳ người ấy làm nghề gì, thợ thuyền hay là dân cày, học sinh hay là người buôn, miễn là người ấy tin theo chủ nghĩa đảng, phục tùng phép luật đảng thì được vào.

"Đường cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.332.

Đảng là đội tiên phong của vô sản giai cấp, phải thu phục cho được đại bộ phận giai cấp mình, phải làm cho giai cấp mình lãnh đạo được dân chúng.

"Sách lược vắn tắt của Đảng" (1930),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.3.

Bất cứ về vấn đề nào đảng viên đều phải hết sức thảo luận và phát biểu ý kiến, khi đa số đã nghị quyết thì tất cả đảng viên phải phục tùng mà thi hành.

"Điều lệ vắn tắt của Đảng Cộng sản Việt Nam" (1930),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.7.

Đảng Cộng sản Việt Nam đã được thành lập. Đó là Đảng của giai cấp vô sản. Đảng sẽ dìu dắt giai cấp vô sản

lãnh đạo cách mạng An Nam đấu tranh nhằm giải phóng cho toàn thể anh chị em bị áp bức, bóc lột chúng ta. Từ nay anh chị em chúng ta cần phải gia nhập Đảng, ủng hộ Đảng và đi theo Đảng đê:

1) Đánh đổ đế quốc Pháp, phong kiến An Nam và giai cấp tư sản phản cách mạng.

2) Làm cho nước An Nam được độc lập.

3) Thành lập Chính phủ công nông binh.

4) Tịch thu tất cả các nhà băng và cơ sở sản xuất của đế quốc trao cho Chính phủ công nông binh.

5) Quốc hữu hóa toàn bộ đồn điền và đất đai của bọn đế quốc và địa chủ phản cách mạng An Nam chia cho nông dân nghèo.

6) Thực hiện ngày làm 8 giờ.

7) Hủy bỏ mọi thứ quốc trái và thuế thân, miễn các thứ thuế cho nông dân nghèo.

8) Đem lại mọi quyền tự do cho nhân dân.

9) Thực hành giáo dục toàn dân.

10) Thực hiện nam nữ bình quyền.

"Lời kêu gọi" (1930),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.22.

Đảng không thể đòi hỏi Mặt trận thừa nhận quyền lãnh đạo của mình, mà phải tỏ ra là một bộ phận trung thành nhất, hoạt động nhất và chân thực nhất. Chỉ trong đấu tranh và công tác hằng ngày, khi quần chúng rộng rãi

thừa nhận chính sách đúng đắn và năng lực lãnh đạo của Đảng, thì Đảng mới giành được địa vị lãnh đạo.

"Những chi thị mà tôi nhớ và truyền đạt" (1939),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.168.

Mỗi một đồng chí ta phải có thái độ khiêm tốn, càng cụt, càng giỏi, càng phải khiêm tốn, phải có lòng cầu tiến bộ, phải nhớ câu nói của ông thầy chúng ta: "Phải học, học thêm, học mãi".

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.90.

Mỗi cán bộ, mỗi đảng viên phải học lý luận, phải đem lý luận áp dụng vào công việc thực tế. Phải chữa cái bệnh kém lý luận, kinh lý luận và lý luận suông.

"Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.274-275.

Chỉ đoàn kết trong Đảng, cách mạng cũng không thành công được, còn phải đoàn kết nhân dân cả nước. Họ quên rằng: so với số nhân dân thì số đảng viên chỉ là tối thiểu, hàng trăm người dân mới có một người đảng viên. Nếu không có nhân dân giúp sức, thì Đảng không làm được việc gì hết.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.278.

Cán bộ của Đảng phải hiểu biết lý luận cách mạng, và lý luận cùng thực hành phải luôn luôn đi đôi với nhau.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.289.

Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.289.

Phải luôn luôn xem xét lại tất cả công tác của Đảng. Mọi công tác của Đảng luôn luôn phải đứng về phía quần chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.289.

Mỗi công việc của Đảng phải giữ nguyên tắc và phải liên hợp chặt chẽ với dân chúng. Nếu không vậy, thì chẳng những không lãnh đạo được dân chúng mà cũng không học được dân chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.289.

Đảng phải luôn luôn xét lại những nghị quyết và những chỉ thị của mình đã thi hành thế nào. Nếu không vậy thì những nghị quyết và chỉ thị đó sẽ hóa ra

lời nói suông mà còn hại đến lòng tin cậy của nhân dân đối với Đảng.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.290.

Đảng không che giấu những khuyết điểm của mình, không sợ phê bình. Đảng phải nhận khuyết điểm của mình mà tự sửa chữa, để tiến bộ, và để dạy bảo cán bộ và đảng viên.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.290.

Mỗi người đảng viên phải cố gắng cho xứng đáng là một người trong những đại biểu của dân tộc.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.293.

Một Đảng mà giấu giếm khuyết điểm của mình là một Đảng hỏng. Một Đảng có gan thừa nhận khuyết điểm của mình, vạch rõ những cái đó, vì đâu mà có khuyết điểm đó, xét rõ hoàn cảnh sinh ra khuyết điểm đó, rồi tìm kiếm mọi cách để sửa chữa khuyết điểm đó. Như thế là một Đảng tiến bộ, mạnh dạn, chắc chắn, chân chính.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.301.

Đảng phải nuôi dạy cán bộ, như người làm vườn vun trồng những cây cối quý báu. Phải trọng nhân tài, trọng cán bộ, trọng mỗi một người có ích cho công việc chung của chúng ta.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.313.

Phải đào tạo một mớ cán bộ phụ trách, có gan làm việc, ham làm việc. Có thể Đảng mới thành công.

Nếu đào tạo một mớ cán bộ nhát gan, dễ bảo "đạp đi, hò đứng", không dám phụ trách. Như thế là một việc thất bại cho Đảng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.320.

Giữ chặt mối liên hệ với dân chúng và luôn luôn lắng tai nghe ý kiến của dân chúng, đó là nền tảng lực lượng của Đảng và nhờ đó mà Đảng thắng lợi.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.326.

Sự lãnh đạo trong mọi công tác thiết thực của Đảng, ắt phải từ trong quần chúng ra, trở lại nơi quần chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.330.

Không có vinh dự nào to bằng cái vinh hạnh được làm đảng viên của Đảng Cộng sản.

"Đảng ta" (1949),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.6.

Trước mặt quần chúng, không phải ta cứ viết lên trán chữ "cộng sản" mà ta được họ yêu mến.

"Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng lần thứ sáu" (18-1-1949),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.16.

Đảng ta tuy nhiều người, nhưng khi tiến đánh thì chỉ như một người. Đó là nhờ có kỷ luật. Kỷ luật của ta là kỷ luật sắt, nghĩa là nghiêm túc và tự giác.

"Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị cán bộ của Đảng lần thứ sáu" (18-1-1949),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.17.

Riêng về Đảng, các đồng chí hãy kiểm thảo sự lãnh đạo của Đảng về chính trị và tổ chức, đề cao tinh thần phê bình và tự phê bình trong Đảng, tổ chức việc học tập lý luận và sửa đổi lối làm việc, để cho Đảng ta thành một lực lượng rất mạnh, đưa dân tộc đến bước thành công.

"Thư gửi Hội nghị toàn quốc của Đảng" (20-1-1950),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.315.

Chính vì Đảng Lao động Việt Nam là Đảng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, cho nên nó phải là Đảng của dân tộc Việt Nam.

"Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng" (11-2-1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.41.*

Mục đích của Đảng Lao động Việt Nam có thể gồm trong 8 chữ là: ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN, PHỤNG SỰ TỔ QUỐC.

"Lời kết thúc buổi ra mắt của Đảng Lao động Việt Nam" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.49.*

Người đảng viên - dù công tác to hay nhỏ, địa vị cao hay thấp - ở đâu cũng phải làm gương mẫu cho quần chúng.

"Người đảng viên Đảng Lao động Việt Nam phải thế nào?"
(1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.55.*

Đảng viên và cán bộ, Đảng, các đoàn thể nhân dân và chính quyền cần phải *hoan nghênh* và *khuyến khích* nhân dân phê bình. Nếu phê bình sai, thì phải giải thích. Phê bình đúng, thì phải *công khai* thừa nhận và sửa chữa.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.114.*

Cách mạng sữ dĩ phát triển mãi, tiến bộ mãi, càng gặp nhiều gian khổ càng mạnh mẽ thêm, là nhờ có phê bình và tự phê bình. Cho nên toàn thể đảng viên và cán bộ cần làm gương mẫu thật thà phê bình và tự phê bình để tự giáo dục mình và giáo dục nhân dân, để làm tròn sự nghiệp kháng chiến và kiến quốc.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.115.

Muốn lãnh đạo vững thì trước hết cán bộ và đảng viên phải có tư tưởng và lập trường vững chắc để lãnh đạo, để xung phong làm gương mẫu. Vì vậy, *chính Đảng là việc chính mà chúng ta phải làm ngay*.

"Tình hình và nhiệm vụ" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.398.

Là một Đảng lãnh đạo, Đảng ta cần phải mạnh mẽ, trong sạch, kiểu mẫu.

Toàn Đảng phải tư tưởng nhất trí, hành động nhất trí, đoàn kết nhất trí mới làm tròn nhiệm vụ của Đảng.

"Bài nói tại lớp chính huấn đầu tiên của Trung ương"
(11-5-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.415.

Đảng ta nhận rõ kháng chiến nhất định thắng lợi, nhưng phải trường kỳ và gian khổ.

"Diễn văn khai mạc Hội nghị lần thứ tư
Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II)" (25-1-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.34.

Đảng ta là một đảng tiên phong anh dũng. Để làm tròn nhiệm vụ nặng nề mà vẻ vang của Đảng thì toàn thể cán bộ và đảng viên, từ trên đến dưới, bất kỳ ở địa vị nào, làm công việc gì, đều phải:

- Kiên quyết chấp hành đúng chính sách của Đảng và Chính phủ;

- Đi đúng đường lối quần chúng;

- Quyết tâm thực hiện đạo đức cách mạng là cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, quyết tâm tẩy bỏ cho kỳ hết bệnh quan liêu, tham ô, lãng phí;

- Làm gương mẫu trong việc thi đua học tập, chiến đấu, tăng gia sản xuất, v.v.;

- Thật thà tự phê bình và phê bình để luôn luôn tiến bộ.

Tôi chắc rằng với sự lãnh đạo, giáo dục và kiểm tra của Trung ương, với quyết tâm của mỗi cán bộ, mỗi đảng viên, với sự giúp đỡ của các đảng bạn, với sự phê bình, kiểm thảo của quần chúng, chúng ta nhất định làm được như thế và chúng ta nhất định thắng lợi.

"Diễn văn khai mạc Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II)" (25-1-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.35.

Tuyên ngôn đã nói: Đảng là của công nhân, nông dân, lao động trí óc. Như vậy, Đảng không phải là nhóm để tranh địa vị, tranh tước lộc.

"Bài nói chuyện trong buổi khai mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính ở cơ quan Trung ương" (6-2-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.52.

Đảng có 2 chính sách:

- Công nông trí thức hóa.

- Trí thức công nông hóa tức là anh em trí thức cũng biết trọng lao động, cũng biết làm lao động, hợp thành một khối với công nông, nâng cao trình độ công nông về văn hóa lý luận.

Đây mới là thật thà đoàn kết.

"Bài nói chuyện trong buổi khai mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính ở cơ quan Trung ương" (6-2-1953),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.57.

Đảng sẽ thành một Đảng của nhân dân quần chúng thực sự. Như thế thì khuyết điểm mới sửa chữa được, ưu điểm sẽ phát huy được.

... Đảng sẽ đi đến bước đó không xa nữa.

"Bài nói chuyện trong buổi khai mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính ở cơ quan Trung ương" (6-2-1953),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.60.

Như trong Tuyên ngôn của Đảng đã nói, Đảng phải ra sức đoàn kết toàn dân để đẩy mạnh kháng chiến. Đoàn kết các đảng bạn, các đoàn thể trong Mặt trận. Không phải đoàn kết ngoài miệng, mà đoàn kết bằng việc làm, đoàn kết bằng tinh thần, đoàn kết thật sự.

"Diễn văn khai mạc cuộc họp kỷ niệm ngày 3-3" (1953),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.78.

Ai cũng thấy siêng năng, trong sạch là tốt. Điều đó không ai chối cãi được. Thế mà vì sao vẫn không làm hay không làm được? Chẳng những không làm được mà còn làm trái lại? Đó là vì cái tâm mình không chính.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.98.

Phải "chính tâm tu thân" mới có thể "trị quốc bình thiên hạ".

"Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn
cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương" (9-6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.142.

Nhờ chính huấn mà cán bộ ngoài Đảng hiểu Đảng, gần Đảng, tin Đảng hơn trước. Cán bộ trong Đảng thì hiểu rõ hơn nhiệm vụ đối với cán bộ ngoài Đảng là phải kính trọng, gần gũi giúp đỡ, đồng thời học hỏi cán bộ ngoài Đảng. Do đó mà cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng đoàn kết hơn trước.

"Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn
cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương" (9-6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.142.

Chi bộ và công đoàn phải phụ trách tổ chức và hướng dẫn học tập thực hiện dân chủ phê bình, tự phê bình, giúp đỡ cho mọi người tiến bộ.

"Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn
cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương"
(9-6-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.143.

Đảng giáo dục đảng viên phải gần gũi nhân dân, cán bộ ngoài Đảng; phải thật thà, không lên mặt, biết sao nói vậy; không biết, phải học hỏi quần chúng nhân dân, không giấu dốt. Đối với mọi người, phải thật thà chân thành, không khách sáo, ngoại giao. Làm như thế thì cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng tin nhau, đoàn kết, học hỏi lẫn nhau để cùng tiến bộ.

"Bài nói chuyện ở lớp chính huấn cán bộ trí thức" (7-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.192.

Có anh em hỏi một người Công giáo có thể vào Đảng Lao động không? Có. Người tôn giáo nào vào cũng được, miễn là trung thành, hăng hái làm nhiệm vụ, giữ đúng kỷ luật của Đảng.

"Bài nói chuyện ở lớp chính huấn cán bộ trí thức" (7-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.200.

Đảng tổ chức theo nguyên tắc *dân chủ tập trung*. Nghĩa là: có Đảng chương thống nhất, kỷ luật thống nhất, cơ quan lãnh đạo thống nhất. Cá nhân phải phục tùng đoàn thể, số ít phải phục tùng số nhiều, cấp dưới phải phục tùng cấp trên, địa phương phải phục tùng Trung ương.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.275.

Đảng viên và cán bộ không thể chi hô khẩu hiệu và nói lý luận suông.

Đảng viên và cán bộ *nhất định phải* làm cho quần chúng thấm nhuần tư tưởng cách mạng. Nhất định phải theo nhu cầu của quần chúng mà xây dựng những tổ chức cách mạng hợp với trình độ của quần chúng. Nhất định phải *làm gương mẫu* trong mọi công việc kháng chiến kiến quốc. Nhất định phải vào sâu trong quần chúng, hết lòng hết sức phục vụ quần chúng, làm cho quần chúng mến Đảng, tin Đảng, ra sức ủng hộ Đảng và tự giác *tự nguyện chịu Đảng* lãnh đạo.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.278.

Kinh qua đảng viên và các tổ chức của Đảng, Đảng liên hệ chặt chẽ với quần chúng, tuyên truyền, giáo dục và tổ chức quần chúng, lãnh đạo các đoàn thể cách mạng của quần chúng.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.278.

Đảng đòi hỏi đảng viên và cán bộ phải: *học hiểu* lý luận, chính sách, tình hình trong nước và trên thế giới để giáo dục cho quần chúng. Phải học hiểu *nghề nghiệp* chuyên môn mà Đảng và Chính phủ giao cho mình phụ trách. Phải có *tinh thần* hy sinh cho cách mạng, có tinh thần trách nhiệm để vượt mọi khó khăn.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.278-279.

Đảng viên và cán bộ phải làm cho dân tin, dân phục, dân yêu.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.279.

Đối với vận mệnh của nước nhà và dân tộc, Đảng có trách nhiệm vô cùng to lớn. Cho nên xây dựng Đảng là một nhiệm vụ cực kỳ quan trọng của nhân dân ta.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.279.

Về mặt lãnh đạo, đường lối, công tác, tư tưởng, chính trị, tổ chức, có thể nói Đảng đã có tính toàn quốc, tính quần chúng. Trong công cuộc kháng chiến, kiến quốc, Đảng đang lãnh đạo nhân dân đấu tranh thắng lợi. Có thể nói: Đảng là to lớn, vẻ vang, đứng đắn; nước ta xưa nay chưa có một đảng nào như thế.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.279.

Đảng phải chống cái thói xem nhẹ học tập lý luận. Vì không học lý luận thì chí khí kém kiên quyết, không trông xa thấy rộng, trong lúc đấu tranh dễ lạc phương hướng, kết quả là "mù chính trị", thậm chí hủ hóa, xa rời cách mạng.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.280.

Nâng cao trình độ lý luận và chính trị, cải tạo mình là một việc trường kỳ và gian khổ. Nhưng đó là một công tác chủ chốt trong việc xây dựng Đảng mà mỗi đảng viên phải cố gắng.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.8, tr.280.*

Về mặt tổ chức: Đảng phải có kỷ luật rất nghiêm. Kiên quyết chống những hiện tượng phớt kỷ luật, phớt tổ chức.

Đảng phải giữ vững chế độ dân chủ tập trung. Phải luôn luôn chỉnh đốn tổ chức, loại bỏ những phần tử xấu ra khỏi Đảng. Phải bồi dưỡng, lựa chọn và dùng cán bộ một cách đúng đắn.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.8, tr.280.*

Xây dựng về tư tưởng, về chính trị, về tổ chức, đó là đường lối xây dựng Đảng.

Đó không những là công việc của Đảng và của đảng viên mà cũng là của toàn dân ta.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.8, tr.280.*

Đảng viên thì phải dựa vào nhân dân mà xây dựng Đảng. Tức là: hết lòng ra sức phụng sự nhân dân, tin tưởng vào lực lượng của nhân dân, học hỏi nhân dân, liên hệ chặt chẽ với nhân dân và không một phút nào xa rời nhân dân,

cùng nhân dân kết thành một khối. Chống bộp chộp, nóng nảy, quan liêu, mệnh lệnh. Như vậy thì nhất định được nhân dân ủng hộ và việc gì to mấy, khó mấy làm cũng nên.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.281.

Đảng là gồm các đảng viên mà tổ chức nên. Mọi công việc Đảng đều do đảng viên làm. Mọi nghị quyết Đảng đều do đảng viên chấp hành. Mọi chính sách của Đảng đều do đảng viên mà thấu đến quần chúng. Mọi khẩu hiệu, mọi kế hoạch của Đảng đều do đảng viên cố gắng thực hiện. Vì vậy, Đảng cần phải làm cho thành phần đảng viên trong sạch, phải bồi dưỡng và hấp thụ vào Đảng những người tốt trong giai cấp lao động. Phải nâng cao trình độ lý luận và chính trị của đảng viên. Phải tăng cường tính tổ chức và tính kỷ luật của đảng viên. Phải phát triển tính hăng hái và hoạt động chính trị của đảng viên.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.281.

Nhờ kỷ luật mà Đảng đoàn kết, nhất trí, mạnh mẽ, để lãnh đạo nhân dân đến thắng lợi.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.284.

Sự nghiệp cách mạng của Đảng do đảng viên mà hoàn thành, cho nên mọi đảng viên phải thật thà chấp hành chính sách và nghị quyết của Đảng. Lợi ích của Đảng là

lợi ích chung, đảng viên phải ra sức giữ gìn nó, cái gì trái với nó, thì đảng viên phải kiên quyết đấu tranh chống lại.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.284.

Mọi đảng viên có những quyền lợi như sau:

1- Có quyền tự do và thiết thực thảo luận cách thi hành chính sách của Đảng, trên các báo chí và trong các cuộc hội nghị của Đảng.

Để thi hành triệt để chính sách và công tác của Đảng, mọi đảng viên có quyền tự do phát biểu ý kiến của mình (trên báo chí và trong hội nghị của Đảng), dù ý kiến ấy không đồng ý với ý kiến của đại đa số, không ai được ngăn cấm.

2- Có quyền tuyển cử và ứng cử vào các cơ quan lãnh đạo của Đảng.

3- Có quyền đưa ra những đề nghị, những thanh minh, những lời kêu nài trước các cơ quan của Đảng, từ chi bộ đến Trung ương, không ai được ngăn trở.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.285.

Ở trong Đảng, mọi đảng viên có quyền nêu ý kiến, đặt đề nghị, tham gia giải quyết vấn đề.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.286.

Mục đích chính Đảng là để dùi mài cán bộ và đảng

viên thành những chiến sĩ xứng đáng là người đày tớ của nhân dân. Vậy:

- Lập trường giai cấp vô sản phải vững chắc.
- Phải làm đúng chính sách của Đảng và của Chính phủ, và theo đúng đường lối quần chúng trong mọi việc.
- Phải triệt để chống bệnh quan liêu, hình thức, tham ô, lãng phí.
- Phải thật sự thi hành dân chủ trong Đảng và trong quần chúng.
- Phải thật thà tự phê bình và phê bình, phải học tập chủ nghĩa Mác - Lênin và thấm nhuần chính sách của Đảng để luôn luôn tiến bộ.
- Thái độ học tập phải nghiêm chỉnh, tự kiểm thảo phải thật thà.

"Thư gửi lớp chính Đảng Liên khu V" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.380.

Chi bộ phải là *động lực* của mỗi cơ quan. Bởi vậy, nhiệm vụ của chi bộ là:

- Làm sao cho toàn thể nhân viên đều cố gắng thực hiện đầy đủ chính sách của Đảng, của Chính phủ, và hết lòng hết sức phụng sự nhân dân.
- Làm sao cho mọi người thực hành cần, kiệm, liêm, chính.
- Làm sao để tẩy trừ những bệnh quan liêu, hình thức, tham ô, lãng phí, a dua, dối trá, trái luật lệ của Chính phủ, trái kỷ luật lao động. Vạch rõ các khuyết điểm và đề ra

cách sửa chữa, không để khuyết điểm nhỏ chông chát thành khuyết điểm to.

"Nhiệm vụ của chi bộ ở các cơ quan" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.453.

Phải nhớ rằng: chi bộ là một tổ chức lãnh đạo chính trị, chứ không phải là một tổ chức hành chính.

"Nhiệm vụ của chi bộ ở các cơ quan" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.454.

Thông nhất ý chí, thống nhất hành động, thống nhất kỷ luật, tập trung lãnh đạo là việc cực kỳ cần thiết và cực kỳ quan trọng.

"Phải theo đúng kỷ luật của Đảng" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.31.

Quan trọng nhất là chỉnh đốn chi bộ, chi bộ là nền tảng của Đảng, của cách mạng ở xã, nếu không chỉnh đốn chi bộ được tốt thì những phần tử xấu sẽ ngóc đầu lên.

"Bài nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt II của đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang" (8-2-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.311.

Ngày nay, sự đoàn kết trong Đảng là quan trọng hơn bao giờ hết, nhất là sự đoàn kết chặt chẽ giữa các cán bộ lãnh đạo.

... Muốn đoàn kết chặt chẽ trong Đảng, ắt phải thống nhất tư tưởng, mở rộng dân chủ nội bộ, mở rộng tự phê bình và phê bình.

"Lời bế mạc Hội nghị lần thứ VII mở rộng của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam" (12-3-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.368.

Đảng chúng tôi không có lợi ích nào khác ngoài lợi ích của nhân dân và Tổ quốc.

"Chủ nghĩa Lênin và công cuộc giải phóng các dân tộc bị áp bức" (4-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.413.

Nếu dân đói, Đảng và Chính phủ có lỗi; nếu dân rét là Đảng và Chính phủ có lỗi; nếu dân dốt là Đảng và Chính phủ có lỗi; nếu dân ốm là Đảng và Chính phủ có lỗi.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị sản xuất cứu đói" (13-6-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.518.

Có một số ít người thì phê bình, giáo dục mấy cũng cứ ý ra, không chịu sửa đổi.

Đối với hạng người này, chúng ta cần phải nghiêm khắc, phải mời họ ra khỏi Đảng, để tránh "con sâu làm rầu nồi canh".

"Tự phê bình và phê bình" (1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.521.

Các tổ chức của Đảng thì cần mở rộng dân chủ nội bộ, thực hiện thường xuyên tự phê bình và phê bình - nhất là phê bình từ dưới lên. Toàn thể đảng viên - trước hết là các cán bộ phụ trách - phải làm gương mẫu tự phê bình và phê bình.

"Tự phê bình và phê bình" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.522.

Đảng phải rất mạnh, rất trong sạch. Lấy đồng hồ làm thí dụ: bộ máy đồng hồ phải chạy đều, muốn chạy đều phải sạch sẽ. Đảng muốn trong sạch, mạnh mẽ thì mỗi bộ phận, mỗi đảng viên phải trong sạch, mạnh mẽ.

"Bài nói tại Phân hiệu II Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.67.

Tất cả những việc Đảng và Chính phủ đề ra đều nhằm cải thiện đời sống cho nhân dân. Làm gì mà không nhằm mục đích ấy là không đúng.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cải cách miền biển"
(10-4-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.310.

Đảng là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời cũng là đội tiên phong của dân tộc.

"Nói chuyện ở Trường Cán bộ Công đoàn" (19-1-1957)
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.477.

Giai cấp mà không có Đảng lãnh đạo thì không làm cách mạng được, Đảng mà không có giai cấp công nhân cũng không làm được gì.

"Nói chuyện ở Trường Cán bộ Công đoàn" (19-1-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.477.

Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở nông thôn. Chi bộ vững mạnh thì mọi chính sách của Đảng và Chính phủ nhất định thi hành được tốt.

Muốn vững mạnh, thì tất cả đảng viên trong chi bộ phải *thật thà đoàn kết nhất trí*.

"Chi bộ ở nông thôn" (1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.504.

Tất cả cán bộ, đảng viên phải giữ tính kỷ luật, tính tổ chức. Nhớ rằng không có việc gì làm ngoài tổ chức, ngoài kỷ luật mà thành công. Từ trước tới nay, Đảng ta gặp rất nhiều khó khăn, nhưng Đảng ta vẫn phát triển được là nhờ có tính tổ chức, tính kỷ luật.

"Nói chuyện với cán bộ tỉnh Nam Định" (24-4-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.540.

Nhiệm vụ của cán bộ Đảng trong ngành giáo dục phải như thế nào? Trước hết phải đoàn kết với cán bộ ngoài Đảng. Phải biết rằng đảng viên là thiểu số so với tổng số nhân dân, nếu không có người ngoài Đảng ủng hộ, giúp đỡ thì Đảng không làm gì được. Vì vậy, cán bộ Đảng nói

chung và cán bộ Đảng trong ngành giáo dục nói riêng phải đoàn kết với cán bộ ngoài Đảng.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đảng ngành giáo dục"
(6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.591.

Đảng ta, Chính phủ ta, ngoài lợi ích của nhân dân, không có lợi ích nào khác, nên đảng viên, cán bộ trong và ngoài Đảng phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ giai cấp.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên tỉnh Hà Tĩnh"
(15-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.618.

Đảng ta là một đảng Mác - Lênin, đã được rèn luyện, thử thách lâu dài trong đấu tranh gian khổ, vì thế Đảng ta có rất nhiều ưu điểm... Tuy vậy, Đảng ta còn có nhiều nhược điểm mà một trong những nhược điểm lớn là trình độ lý luận còn thấp kém.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.90.

Vì Đảng ta có nhiều ưu điểm, cho nên đã lãnh đạo cách mạng thu được những thắng lợi to lớn và căn bản. Nhưng mặt khác, vì trình độ lý luận thấp kém cho nên đứng trước nhiệm vụ cách mạng ngày càng mới và phức tạp, trong việc lãnh đạo, Đảng ta không khỏi lúng túng, không tránh khỏi sai lầm, khuyết điểm, ví dụ như chúng

ta đã phạm những sai lầm trong cải cách ruộng đất và
chỉnh đốn tổ chức, hoặc những khuyết điểm trong việc
lãnh đạo kinh tế.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.91.

Muốn cải tạo xã hội mà đảng viên không tự cải tạo
mình, không tự nâng cao mình thì không thể được.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.93.

Không phải học để thuộc lòng từng câu từng chữ, đem
kinh nghiệm của các nước anh em áp dụng một cách máy
móc. Nhưng chúng ta phải học chủ nghĩa Mác - Lênin để
phân tích và giải quyết các vấn đề cụ thể của cách mạng
nước ta, cho hợp với điều kiện đặc biệt của nước ta.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.95-96.

Đảng ta nhờ kết hợp được chủ nghĩa Mác - Lênin với
tình hình thực tế của nước ta, cho nên đã thu được nhiều
thắng lợi trong công tác.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.97.

Trong Đảng ta trình độ lý luận còn thấp kém, không ai có thể tự xưng mình là giỏi lý luận. Do đó phải nêu cao tinh thần *khiêm tốn, thật thà*.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t:11, tr.98.*

Mỗi người cách mạng phải hiểu thật sâu sắc rằng: Đảng ta là một đội ngũ tiên tiến nhất và tổ chức chặt chẽ nhất của giai cấp công nhân, là người lãnh đạo của giai cấp công nhân và nhân dân lao động.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.11, tr.603.*

Lời nói và việc làm của đảng viên rất quan hệ đến sự nghiệp cách mạng, vì nó ảnh hưởng lớn đến quần chúng.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.11, tr.606.*

Đảng ta đại biểu cho *lợi ích chung* của giai cấp công nhân, của toàn thể nhân dân lao động, chứ không phải mưu cầu *lợi ích riêng* của một nhóm người nào, của cá nhân nào.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.11, tr.607.*

Vì chưa rửa gột sạch *chủ nghĩa cá nhân*, cho nên có đảng viên còn "kê công" với Đảng. Có ít nhiều thành

tích, thì họ muốn Đảng "cảm ơn" họ. Họ đòi ưu đãi, họ đòi danh dự và địa vị. Họ đòi hưởng thụ. Nếu không thoả mãn yêu cầu của họ thì họ oán trách Đảng, cho rằng họ "không có tiền đõ", họ "bị hy sinh". Rồi dần dần họ xa rời Đảng, thậm chí phá hoại chính sách và kỷ luật của Đảng.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.607.

Đảng phải đi sát quần chúng, khéo tổ chức và lãnh đạo quần chúng, thì cách mạng mới thành công.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.609.

Một đảng bộ lãnh đạo tốt hay xấu cứ xem công tác ở địa phương là biết, kết quả công tác của địa phương là cái thước đo sự lãnh đạo của Đảng.

"Nói chuyện với cán bộ các ngành
quân, dân, chính, đảng Hải Phòng" (31-3-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.150.

Nội bộ Đảng phải đoàn kết nhất trí, đoàn kết không phải ngoài miệng mà phải đoàn kết trong công tác, trong tự phê bình và phê bình giúp nhau tiến bộ.

"Nói chuyện với cán bộ các ngành
quân, dân, chính, đảng Hải Phòng" (31-3-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.151.

Đảng viên, đoàn viên bất cứ ở đâu, bất cứ làm công việc gì, phải thật gương mẫu.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ toàn Đảng bộ Hà Nội" (25-4-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.173.

Ngoài lợi ích của Tổ quốc, của giai cấp, của dân tộc, Đảng ta không có lợi ích nào khác.

"Bài nói tại Hội nghị nghiên cứu lịch sử Đảng của Ban Tuyên giáo Trung ương" (28-11-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.334

Công việc gì có ích cho Đảng, cho cách mạng cũng về vang.

"Bài nói tại Hội nghị nghiên cứu lịch sử Đảng của Ban Tuyên giáo Trung ương" (28-11-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.335.

Đảng ta có một vũ khí sắc bén để làm cho đảng viên tiến bộ, làm cho Đảng ngày càng mạnh là *tự phê bình và phê bình*.

"Bài nói tại Hội nghị nghiên cứu lịch sử Đảng của Ban Tuyên giáo Trung ương" (28-11-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.335.

Đảng viên tốt thì Đảng mới mạnh.

"Tiêu chuẩn của người đảng viên" (1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.356.

Với tất cả tinh thần khiêm tốn của người cách mạng, chúng ta vẫn có quyền nói rằng: *Đảng ta thật là vĩ đại!*

"Bài nói tại lễ kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Đảng" (5-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.400.

Ăn quả phải nhớ người trồng cây. Trong cuộc tung bưng vui vẻ hôm nay, chúng ta phải nhớ đến những anh hùng, liệt sĩ của Đảng ta, của dân ta.

"Bài nói tại lễ kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Đảng" (5-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.401.

Đảng ta vĩ đại, vì ngoài lợi ích của giai cấp, của nhân dân, của dân tộc, Đảng ta không có lợi ích gì khác.

"Bài nói tại lễ kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Đảng" (5-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.402.

Đảng ta vĩ đại vì nó bao trùm cả nước, đồng thời vì nó gần gũi tận trong lòng của mỗi đồng bào ta.

"Bài nói tại lễ kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Đảng" (5-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.402.

*Đảng ta là đạo đức, là văn minh,
Là thống nhất, độc lập, là hòa bình ấm no.*

"Bài nói tại lễ kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Đảng" (5-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.403.

Việc thành lập Đảng là một bước ngoặt vô cùng quan trọng trong lịch sử cách mạng Việt Nam ta. Nó chứng tỏ

rằng giai cấp vô sản ta đã trưởng thành và đủ sức lãnh đạo cách mạng.

"Ba mươi năm hoạt động của Đảng" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.406.

Đảng ta là đảng cách mạng, là đảng lãnh đạo. Ngoài lợi ích của nhân dân và của giai cấp công nhân, Đảng ta không có lợi ích nào khác.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ Kiến An" (18-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.435.

Phải chọn lọc đảng viên mới một cách hết sức cẩn thận.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ Kiến An" (18-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.436.

Phải biến quyết tâm của Đảng và Chính phủ thành quyết tâm của quần chúng.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ Kiến An" (18-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.438.

Đảng viên và đoàn viên phải xung phong gương mẫu trong mọi công tác, trong học tập và chấp hành kỷ luật lao động.

"Bài nói chuyện với cán bộ, công nhân
Nhà máy Cơ khí Hà Nội" (1960).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.461.

Đồng bào có oan ức, có thắc mắc mới khiếu nại. Ta giải quyết tốt các việc khiếu nại, đồng bào thấy Đảng và

Chính phủ quan tâm, lo lắng đến họ, do đó mối quan hệ giữa quần chúng nhân dân với Đảng và Chính phủ được củng cố tốt hơn.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ thanh tra" (5-3-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.503.

Tất cả các đảng viên, cán bộ và chi bộ cần phải thường xuyên ôn lại, tự liên hệ và giữ đúng những tiêu chuẩn của người đảng viên để xứng đáng là người đảng viên tốt.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Thái Nguyên"
(13-3-1960), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.525.

Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, chứ không phải là sự nghiệp của cá nhân anh hùng nào.

"Diễn văn khai mạc Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III
của Đảng Lao động Việt Nam" (5-9-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.672.

Mỗi chi bộ ta phải là một hạt nhân vững chắc, lãnh đạo đồng bào thi đua yêu nước, cần kiệm xây dựng nước nhà.

Mỗi cấp ủy Đảng phải là động cơ mạnh mẽ thúc đẩy phong trào cách mạng sôi nổi tiến lên.

Mỗi đảng viên ta phải là một chiến sĩ tích cực gương mẫu, xứng đáng với lòng tin cậy của Đảng và của nhân dân.

"Diễn văn bế mạc Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III
của Đảng Lao động Việt Nam" (10-9-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.680.

Sức mạnh vô địch của Đảng là ở *tinh thần kỷ luật tự giác, ý thức tổ chức* nghiêm chỉnh của cán bộ và đảng viên.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.13, tr.67.*

Trong mọi công việc, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải làm gương mẫu để lôi cuốn nhân dân cùng tiến bộ.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang" (3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.13, tr.84.*

Đảng và Chính phủ sẽ lấy thành tích lao động sản xuất và lãnh đạo sản xuất tốt hay là kém mà đánh giá tinh thần yêu nước và đạo đức cách mạng của mỗi người, mỗi cán bộ.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang" (6-4-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.13, tr.107.*

Trước sau như một, Đảng luôn luôn vì lợi ích của nhân dân nói chung và của nông dân nói riêng mà phấn đấu.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ xã Đại Nghĩa (Hà Đông)" (7-10-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.13, tr.210.*

Trước sau như một, ngoài lợi ích của nhân dân, Đảng không có lợi ích nào khác.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ xã Đại Nghĩa (Hà Đông)" (7-10-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.13, tr.221.*

Muốn chi bộ tốt, chi đoàn tốt, đảng ủy, chi ủy địa phương tốt thì Tỉnh ủy phải tốt.

"Bài nói chuyện với Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Nghệ An"
(8-12-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.250.

Muốn biết đảng địa phương của mình mạnh hay yếu, khá hay kém hãy nhìn vào sự lãnh đạo của cấp ủy.

"Bài nói chuyện với Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Nghệ An"
(8-12-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.251.

Lúc khổ sở, khó khăn thì đảng viên ta đi trước, khi sướng thì đảng viên ta hưởng sau.

"Bài nói chuyện với những cán bộ, đảng viên ở Nghệ An hoạt động lâu năm" (9-12-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.271.

Đảng rất quý, rất trọng các đồng chí già, nhưng Đảng cũng rất cần nhiều cán bộ trẻ để làm những việc mà đảng viên già không làm được.

"Bài nói chuyện với những cán bộ, đảng viên ở Nghệ An hoạt động lâu năm" (9-12-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.275.

Đảng ta là Đảng của giai cấp, đồng thời cũng là của dân tộc, không thiên tư, thiên vị. Đảng không lo riêng cho

một đồng chí nào hết. Đảng lo việc cho cả nước. Đó là chính sách cán bộ.

"Bài nói chuyện với cán bộ, đảng viên ở Nghệ An hoạt động lâu năm" (9-12-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.275.

Chi bộ tốt, thì mọi việc đều tốt.

"Chi bộ tốt, thì mọi việc đều tốt" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.364.

Không phải nghị quyết cho nhiều, khẩu hiệu cho dài là tốt. Phải làm được những điều mà Trung ương Đảng đã nêu. Làm được bao nhiêu thành công bấy nhiêu. Làm được nhiều thành công nhiều, làm được vừa thành công vừa, làm được ít thành công ít.

"Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Vĩnh Phúc" (16-7-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.137.

Muốn củng cố phát triển tốt Đảng, Đoàn, trước hết nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ từ tỉnh, huyện đến xã. Nếu người ý kiến này, kẻ ý kiến khác, trống đánh xuôi, kèn thổi ngược, chẳng những hại đến nội bộ mà còn hại đến nhân dân nữa.

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.167.

Muốn giữ gìn sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin thì trước hết tự mình phải trong sáng.

"Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn
do Trung ương triệu tập" (22-1-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.468.

Đảng ta là một bà mẹ rất nghiêm ngặt mà cũng rất hiền từ.

"Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn
do Trung ương triệu tập" (22-1-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.470.

Những người cộng sản chúng ta không một phút nào được quên lý tưởng cao cả của mình là phấn đấu cho Tổ quốc hoàn toàn độc lập, cho chủ nghĩa xã hội hoàn toàn thắng lợi trên đất nước ta và trên toàn thế giới.

"Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn
do Trung ương triệu tập" (22-1-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.467.

Chúng ta vào Đảng là để hết lòng hết sức phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, làm trọn nhiệm vụ của người đảng viên.

"Bài nói ở lớp huấn luyện đảng viên mới" (14-5-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.112.

Đấu tranh cho chủ nghĩa cộng sản là lẽ sống của người đảng viên.

"Bài nói ở lớp huấn luyện đảng viên mới" (14-5-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.114.

Chi bộ là nền móng của Đảng, chi bộ tốt thì mọi việc sẽ tốt.

"Bài nói tại lớp bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo cấp huyện"
(18-1-1967), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.278.

Đảng ta phải khéo kết hợp cán bộ già với cán bộ trẻ. Không nên coi thường cán bộ trẻ. Một số ít cán bộ già mắc bệnh công thân, cho mình là người có công lao, hay có thái độ "cha chú" với cán bộ trẻ, đảng viên trẻ nói gì cũng gạt đi, cho là "trúng khôn hơn vẹt", "măng mọc quá tre"... Còn cán bộ trẻ không được kiêu ngạo, phải khiêm tốn học hỏi các đồng chí già có kinh nghiệm.

"Bài nói tại lớp bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo cấp huyện"
(18-1-1967), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.278-279.

Đảng không phải chỉ cần con số cho nhiều, tuy nhiều là tốt, nhưng phải có cái *chất* của người đảng viên.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.292.

Mỗi người đảng viên, mỗi người cán bộ từ trên xuống dưới đều phải hiểu rằng: *Mình vào Đảng để làm đầy tớ cho*

nhân dân, Bác nhấn mạnh: Làm đầy tớ nhân dân chứ không phải là "quan" nhân dân.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.292.

Vào Đảng là để phục vụ nhân dân, phục vụ giai cấp, phục vụ cách mạng.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.292.

Chỉ có sự lãnh đạo của một đảng biết vận dụng một cách sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước mình thì mới có thể đưa cách mạng giải phóng dân tộc đến thắng lợi và cách mạng xã hội chủ nghĩa đến thành công.

"Cách mạng Tháng Mười vĩ đại mở ra con đường
giải phóng cho các dân tộc" (1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.391.

Đảng viên, đoàn viên phải gương mẫu, phải thường xuyên tự phê bình và phê bình để tiến bộ.

"Nói chuyện với Đoàn cán bộ Tỉnh ủy Thanh Hóa"
(30-12-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.526.

Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta

thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân.

"Di chúc" (1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.611-612.

Đối với những người đã dũng cảm hy sinh một phần xương máu của mình (cán bộ, binh sĩ, dân quân, du kích, thanh niên xung phong...), Đảng, Chính phủ và đồng bào phải tìm mọi cách làm cho họ có nơi ăn chốn ở yên ổn, đồng thời phải mở những lớp dạy nghề thích hợp với mỗi người để họ có thể dần dần "tự lực cánh sinh".

"Di chúc" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.616.

Theo ý tôi, việc cần phải làm trước tiên là *chỉnh đốn lại Đảng*, làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Làm được như vậy, thì dù công việc to lớn mấy, khó khăn mấy chúng ta cũng nhất định thắng lợi.

"Di chúc" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.616.

Đảng và Chính phủ cần phải có kế hoạch thiết thực để bồi dưỡng, cất nhắc và giúp đỡ để ngày thêm nhiều phụ nữ phụ trách mọi công việc kể cả công việc lãnh đạo.

Bản thân phụ nữ thì phải cố gắng vươn lên. Đó là một cuộc cách mạng đưa đến quyền bình đẳng thật sự cho phụ nữ.

"Di chúc" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.617.

Trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh *tự phê bình và phê bình* là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng. Phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau.

"Di chúc" (1969),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.622.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ BẢN CHẤT CỦA NHÀ NƯỚC DÂN CHỦ CỦA NHÂN DÂN, DO NHÂN DÂN, VÌ NHÂN DÂN

Tôi đề nghị Chính phủ tổ chức càng sớm càng hay cuộc **TỔNG TUYÊN CỬ** với chế độ phổ thông đầu phiếu. Tất cả công dân trai gái mười tám tuổi đều có quyền ứng cử và bầu cử, không phân biệt giàu nghèo, tôn giáo, dòng giống, v.v..

"Những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước
Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (3-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.7.

Ủy ban nhân dân (làng, huyện, tỉnh, thành phố) là hình thức Chính phủ trong các địa phương, sau khi khởi nghĩa thắng lợi. Toàn thể nhân dân Việt Nam (trừ bọn Việt gian bị tước công quyền) từ 18 tuổi trở lên, không phân biệt trai gái, giàu nghèo, Việt Minh hay ngoài Việt Minh, ai cũng có quyền ứng cử hay bầu cử người vào các Ủy ban này.

"Cách tổ chức các Ủy ban nhân dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.12.

Ủy ban nhân dân tổ chức và làm việc theo một tinh thần mới, một chế độ dân chủ mới, khác hẳn các cơ quan do bọn thống trị cũ đặt ra.

"Cách tổ chức các Ủy ban nhân dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.14.

Chính phủ là công bộc của dân.

"Chính phủ là công bộc của dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.21.

Các công việc Chính phủ làm phải nhằm vào một mục đích duy nhất là mưu tự do hạnh phúc cho mọi người. Cho nên Chính phủ nhân dân bao giờ cũng phải đặt quyền lợi dân lên trên hết thảy. Việc gì có lợi cho dân thì làm. Việc gì có hại cho dân thì phải tránh.

"Chính phủ là công bộc của dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.21.

Các Ủy ban nhân dân làng, phủ là hình thức Chính phủ địa phương, phải chọn trong những người có công tâm, trung thành, sốt sắng với quyền lợi dân chúng, có năng lực làm việc, được đông đảo dân làng tín nhiệm. Không thể nhờ tiền tài hay một thế lực gì khác mà chui vào lọt các Ủy ban đó.

"Chính phủ là công bộc của dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.21.

Ủy ban nhân dân là Ủy ban có nhiệm vụ thực hiện tự do dân chủ cho dân chúng. Nó phải hành động đúng tinh thần tự do dân chủ đó.

"Chính phủ là công bộc của dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.22.

Các Ủy ban nhân dân không được bắt người vô tang chúng, không được tịch thu của cải trái phép.

"Khoan hồng mà không nhu nhược" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.50.

Phụ nữ lại càng cần phải học, đã lâu chị em bị kìm hãm, đây là lúc chị em phải cố gắng để kịp nam giới, để xứng đáng mình là một phần tử trong nước, có quyền bầu cử và ứng cử.

"Chống nạn thất học" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.41.

Chúng ta phải hiểu rằng, các cơ quan của Chính phủ từ toàn quốc cho đến các làng, đều là công bộc của dân, nghĩa là để gánh việc chung cho dân, chứ không phải để đè đầu dân như trong thời kỳ dưới quyền thống trị của Pháp, Nhật.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.64-65.

Cậy thế mình ở trong ban này ban nọ, rồi ngang tàng phóng túng, muốn sao được vậy, coi khinh dư luận, không nghĩ đến dân. Quên rằng dân bầu mình ra là để làm việc cho dân, chứ không phải để cậy thế với dân.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.65.

Tướng mình ở trong cơ quan Chính phủ là thần thánh rồi. Coi khinh dân gian, nói phô, cứ chỉ lúc nào cũng vác mặt "quan cách mạng" lên. Không biết rằng, thái độ kiêu ngạo đó sẽ làm mất lòng tin cậy của dân, sẽ hại đến oai tín của Chính phủ.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.66.

Chớ có lên mặt "quan cách mạng". Chớ có tưởng đi tuyên truyền đây là đi dạy người ta chứ không cần học lại người ta; lãnh đạo người ta chứ không chịu người ta phê bình.

"Lời căn dặn các đội viên tuyên truyền xung phong"
(20-10-1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.72.

Chúng ta cần nhất bây giờ là:

Kiến thiết ngoại giao

Kiến thiết kinh tế

Kiến thiết quân sự

Kiến thiết giáo dục

Vậy chúng tôi mong rằng đồng bào ta ai có tài năng và sáng kiến về những công việc đó, lại sẵn lòng hăng hái giúp ích nước nhà thì xin gửi kế hoạch rõ ràng cho Chính phủ. Chúng tôi sẽ nghiên cứu kế hoạch ấy một cách kỹ lưỡng, có thể thực hành được thì sẽ thực hành ngay.

"Nhân tài và kiến quốc" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.4, tr.114.

Phải nhớ rằng dân là chủ. Dân như nước, mình như cá. Lực lượng bao nhiêu là nhờ ở dân hết.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ tốt nghiệp khóa 5
Trường Huấn luyện cán bộ Việt Nam" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.4, tr.116.

Tổng tuyển cử là một dịp cho toàn thể quốc dân tự do lựa chọn những người có tài, có đức, để gánh vác công việc nước nhà.

"Ý nghĩa tổng tuyển cử" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.4, tr.153.

Trong cuộc Tổng tuyển cử, hễ là những người muốn lo việc nước thì đều có quyền ra ứng cử; hễ là công dân thì đều có quyền đi bầu cử. Không chia gái trai, giàu nghèo, tôn giáo, nòi giống, giai cấp, đảng phái, hễ là công dân Việt Nam thì đều có hai quyền đó.

Vì lẽ đó, cho nên Tổng tuyển cử tức là tự do, bình đẳng; tức là dân chủ, đoàn kết.

"Ý nghĩa tổng tuyển cử" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.153.

Làm việc nước bây giờ là hy sinh, là phấn đấu, quên lợi riêng mà nghĩ lợi chung. Những ai muốn làm quan cách mạng thì nhất định không nên bầu. Ngày mai không ai ép, không ai mua, toàn dân sẽ thực hiện cái quyền dân chủ ấy.

"Lời phát biểu trong buổi lễ ra mắt ứng cử viên
tổ chức tại Việt Nam học xá (5-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.168.

Trong một nước dân chủ thì mọi người đều có tự do tin tưởng, tự do tổ chức.

"Trả lời các nhà báo nước ngoài" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.187.

Đối với dân, chính phủ phải thi hành một nền chính trị liêm khiết như cái thiện đời sống của nhân dân, cứu tế thất nghiệp, sửa đổi chế độ xã hội, phát triển kinh tế, văn hóa, v.v.. Có như thế, dân chúng mới đoàn kết chung quanh chính phủ, mới vì quyền lợi thiết thân của mình mà hy sinh sống chết giết giặc. Có như thế thì dù tình thế

nguy khốn đến bực nào, dân chúng không sợ hãi gì hết mà cố sức quyết chiến, quyết thắng.

"Binh pháp Tôn Tử" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.258-259.

Sau khi nước nhà mới tự do được 14 tháng, đã làm thành được bản Hiến pháp đầu tiên trong lịch sử nước nhà. Bản Hiến pháp đó còn là một vết tích lịch sử, Hiến pháp đầu tiên trong cõi Á Đông này nữa. Bản Hiến pháp đó chưa hoàn toàn nhưng nó đã làm nên theo một hoàn cảnh thực tế. Hiến pháp đó tuyên bố với thế giới nước Việt Nam đã độc lập. Hiến pháp đó tuyên bố với thế giới biết dân tộc Việt Nam đã có đủ mọi quyền tự do. Hiến pháp đó tuyên bố với thế giới: phụ nữ Việt Nam đã được đứng ngang hàng với đàn ông để được hưởng chung mọi quyền tự do của một công dân. Hiến pháp đó đã nêu một tinh thần đoàn kết chặt chẽ giữa các dân tộc Việt Nam và một tinh thần liêm khiết, công bình của các giai cấp.

"Lời phát biểu tại phiên họp bế mạc kỳ họp thứ hai Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (9-11-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.491.

Ai cũng biết rằng: Trong nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, từ làng xã đến toàn quốc những người chức trách đều do dân cử ra. Dân tin cậy ai thì người ấy trúng

cử và bốn phần những người trúng cử là làm đầy tớ công cộng cho dân chứ không phải làm quan phát tài.

"Thư chúc Tết đồng bào và chiến sĩ Nam Bộ" (24-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.39.

Sau hết chương trình nội chính của Chính phủ và quân dân ta chỉ có ba điều mà thôi:

a) Tăng gia sản xuất để làm cho dân ai cũng đủ mặc, đủ ăn.

b) Mở mang giáo dục, để cho ai nấy cũng biết đọc biết viết.

c) Thực hành dân chủ để làm cho dân ai cũng được hưởng quyền dân chủ tự do.

"Thư chúc Tết đồng bào và chiến sĩ Nam Bộ" (24-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.39.

Dân là chủ thì Chính phủ phải là đầy tớ.

"Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức,
phú hào tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.74.

Nếu Chính phủ làm hại dân thì dân có quyền đuổi Chính phủ. Nhưng khi dân dùng đầy tớ làm việc cho mình, thì phải giúp đỡ Chính phủ. Nếu Chính phủ sai thì phải phê bình, phê bình nhưng không phải là chửi.

"Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức,
phú hào tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.75.

Cán bộ của làng phải là người trong sạch, công bình, thạo việc, có thể làm gương cho dân làng; có thể hy sinh lợi ích riêng cho lợi ích chung. Trong nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, dân có quyền lựa chọn những cán bộ như thế.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.119-120.

Từ Chủ tịch Chính phủ cho đến người chạy giầy, người quét dọn trong một cơ quan nhỏ, đều là những người ăn lương của dân, làm việc cho dân, phải được dân tin cậy. Vì vậy, những người làm trong các công sở càng phải làm gương đời sống mới cho dân bắt chước.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.122.

Những người ở các công sở, từ làng cho đến Chính phủ trung ương, đều dễ tìm dịp phát tài, hoặc xoay tiền của Chính phủ, hoặc khoét đục nhân dân. Đến khi lộ ra, bị phạt, thì mất hết cả danh giá, mà của phi nghĩa đó cũng không được hưởng. Vì vậy, những người trong công sở phải lấy chữ *Liêm* làm đầu.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.123.

Đối với dân chúng, phải thân cận, phải giúp đỡ họ mọi việc, phải làm cho dân tin, dân phục, dân yêu.

"Thư gửi các nhân viên cơ quan Chính phủ" (16-6-1947).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.176.

Quốc hội Việt Nam là do toàn dân đầu phiếu cử ra. Tất cả đàn ông và đàn bà 18 tuổi trở lên đều có quyền tuyên cử.

"Trả lời một nhà báo nước ngoài" (16-7-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.199.

Trong lúc thảo luận, mọi người được hoàn toàn tự do phát biểu ý kiến, dù đúng hoặc không đúng cũng vậy.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.272.

Dân chủ, sáng kiến, hăng hái, ba điều đó rất quan hệ với nhau. Có dân chủ mới làm cho cán bộ và quần chúng đề ra sáng kiến. Những sáng kiến đó được khen ngợi, thì những người đó càng thêm hăng hái, và người khác cũng học theo.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.284.

Chính phủ và Đảng chỉ mưu giải phóng cho nhân dân, vì thế, bất kỳ việc gì cũng vì lợi ích của nhân dân mà làm và chịu trách nhiệm trước nhân dân.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.285.

Bao nhiêu cách tổ chức và cách làm việc, đều vì lợi ích của quần chúng, vì cần cho quần chúng. Vì vậy, cách tổ

chức và cách làm việc nào không hợp với quần chúng thì ta phải có gan đề nghị lên cấp trên để bỏ đi hoặc sửa lại. Cách nào hợp với quần chúng, quần chúng cần, thì dù chưa có sẵn, ta phải đề nghị lên cấp trên mà đặt ra. Nếu cần làm thì cứ đặt ra, rồi báo cáo sau, miễn là được việc.

"Sửa đổi lối làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.286.

Nếu cán bộ không nói năng, không đề ý kiến, không phê bình, thậm chí lại tâng bốc mình, thế là một hiện tượng rất xấu. Vì không phải họ không có gì nói, nhưng vì họ *không dám nói, họ sợ*. Thế là mất hết dân chủ trong Đảng. Thế là nội bộ của Đảng âm u, cán bộ trở nên những cái máy, trong lòng uất ức, không dám nói ra, do uất ức mà hóa ra oán ghét, chán nản.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.319-320.

Không nên tự tôn, tự đại, mà *phải nghe, phải hỏi ý kiến của cấp dưới*.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Nếu ý kiến các đồng chí cấp dưới đúng, ta phải nghe theo, khuyên họ thường đề thêm ý kiến, để nâng tinh thần và sáng kiến của họ.

Nếu ý kiến của họ không đúng, ta nên dùng thái độ thân thiết, giải thích cho họ hiểu. Quyết không nên phùng mang trợn mắt, quở trách, giấu cọt họ.

Nếu họ phê bình ta, ta phải vui vẻ thừa nhận. Không nên tỏ vẻ bất bình, để lần sau họ không dám phê bình nữa.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Cách xa dân chúng, không liên hệ chặt chẽ với dân chúng, cũng như đứng lơ lửng giữa trời, nhất định thất bại.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.326.

Tập thể lãnh đạo là *dân chủ*.

Cá nhân phụ trách là *tập trung*.

Tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, tức là *dân chủ tập trung*.

"Cách làm việc tập thể lãnh đạo cá nhân phụ trách" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.620.

Tập thể lãnh đạo và cá nhân phụ trách cần phải luôn luôn đi đôi với nhau.

"Cách làm việc tập thể lãnh đạo cá nhân phụ trách" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.620.

Chớ nịnh hót người trên. Chớ xem khinh người dưới.
Thái độ phải chân thành, khiêm tốn, phải thật thà
đoàn kết. Phải học người và giúp người tiến tới.
Phải thực hành chữ Bác - Ái.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949)
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.130-131.

Nước ta là nước dân chủ
Bao nhiêu lợi ích đều vì dân.
Bao nhiêu quyền hạn đều của dân.
Công việc đổi mới, xây dựng là trách nhiệm của dân.
Sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc là công việc của dân.
Chính quyền từ xã đến Chính phủ trung ương do dân
cử ra.
Đoàn thể từ Trung ương đến xã do dân tổ chức nên.
Nói tóm lại, quyền hành và lực lượng đều ở nơi dân.

"Dân vận" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.232.

Lề lối làm việc phải dân chủ. Cấp trên phải thường
kiểm tra cấp dưới. Cấp dưới phải phê bình cấp trên. Giúp
nhau kinh nghiệm và sáng kiến, giúp nhau tiến bộ. Tự
phê bình và phê bình nhau theo tinh thần thân ái và lập
trường cách mệnh.

"Thư gửi Hội nghị công an toàn quốc" (15-1-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.312.

Khi ai có điều gì oan ức, thì có thể do các đoàn thể tố cáo lên cấp trên. Đó là *quyền dân chủ* của tất cả công dân Việt Nam. Đồng bào cần hiểu rõ và khéo dùng quyền ấy.

"Thư gửi đồng bào Liên khu IV" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.6, tr.397.*

Nước ta là một nước dân chủ. Mọi công việc đều vì lợi ích của dân mà làm.

"Thư gửi đồng bào Liên khu IV" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.6, tr.397.*

Đã phụng sự nhân dân, thì phải phụng sự cho ra trò. Nghĩa là việc gì lợi cho dân, thì phải làm cho kỳ được. Việc gì hại cho dân, thì phải hết sức tránh.

"Phải tẩy sạch bệnh quan liêu" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.6, tr.432.*

Nhiệm vụ của Chính quyền ta và Đoàn thể ta là *phụng sự nhân dân*. Nghĩa là làm *đầy tớ cho dân*.

"Phải tẩy sạch bệnh quan liêu" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.6, tr.432.*

Thang thuốc chữa bệnh quan liêu:

- Phải đặt lợi ích dân chúng lên trên hết, trước hết.
- Phải gần gũi dân, hiểu biết dân, học hỏi dân.
- Phải thật thà thực hành phê bình và tự phê bình.

- Phải làm kiểu mẫu: Cần, Kiệm, Liêm, Chính, Chí công vô tư.

"Phải tẩy sạch bệnh quan liêu" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.434.

Đồng bào biết rằng Chính phủ ta là Chính phủ của dân. Việc gì hại đến dân thì Chính phủ hết sức tránh. Việc gì lợi cho dân thì Chính phủ ra sức làm.

"Điện gửi đồng bào Sơn Hà" (14-11-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.466.

Việc gì đúng với nguyện vọng nhân dân thì được quần chúng nhân dân ủng hộ và hăng hái đấu tranh, và như vậy mới thật là một phong trào quần chúng.

"Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần II của Đảng" (11-2-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.21.

Chính quyền dân chủ có nghĩa là chính quyền do người dân làm chủ.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.269.

Trong nội bộ phải thực hành dân chủ, phải luôn luôn tự kiểm thảo để đi đến đoàn kết. Phê bình và tự phê bình phải từ trên xuống dưới, từ dưới lên trên. Phê bình trên

công tác cách mạng, phê bình để tiến bộ, không phải để xoi mói.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.270.

Muốn chống tham ô lãng phí, chống quan liêu thì phải dân chủ, gây tự phê bình và phê bình, làm cho mọi người biết tự phê bình mình và dám phê bình người.

"Bài nói tại Hội nghị cung cấp toàn quân lần thứ nhất" (25-6-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.434.

Nước ta là nước dân chủ, địa vị cao nhất là dân, vì dân là chủ. Trong bộ máy cách mạng, từ người quét nhà, nấu ăn cho đến Chủ tịch một nước đều là phân công làm đầy tớ cho dân.

"Bài nói tại Hội nghị cung cấp toàn quân lần thứ nhất" (25-6-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.434.

Non sông gấm vóc Việt Nam do phụ nữ ta, trẻ cũng như già, ra sức dệt thêu mà thêm tốt đẹp, rực rỡ.

"Thư gửi phụ nữ nhân dịp kỷ niệm Hai Bà Trưng và Ngày Quốc tế phụ nữ" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.340.

Nội dung *cách mạng dân chủ* căn bản là giải phóng cho nông dân, chia ruộng đất cho nông dân. Nội dung *cách*

mạng dân tộc cũng là giải phóng cho nông dân. Bao giờ ở nông thôn nông dân thật sự nắm chính quyền, nông dân được giải phóng thì mới là dân chủ thực sự.

"Bài nói tại Hội nghị nông vận và dân vận toàn quốc" (5-2-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.44.

Mở rộng dân chủ phê bình trong cơ quan và ngoài quần chúng, từ trên xuống và từ dưới lên. "Trên đe dưới búa" của phê bình, thì nhất định tẩy được bệnh quan liêu, tham ô, lãng phí.

"Chống bệnh quan liêu..." (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.140.

Tác phong phải dân chủ, dựa vào lực lượng quần chúng, học hỏi sáng kiến của quần chúng để lãnh đạo quần chúng.

"Công tác cầu đường" (21-6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.149.

Chinh huấn là cốt để giúp cán bộ nâng cao tư tưởng cách mạng, củng cố lập trường, rửa gột khuyết điểm, phát triển ưu điểm. Muốn có kết quả ấy thì phải:

- Mở rộng dân chủ: thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình.
- Chống thái độ rụt rè, nể nã giữa cấp dưới và cấp

trên, giữa công nông và trí thức, giữa cán bộ ngoài Đảng và trong Đảng.

"Thư gửi các lớp chính huấn cơ quan" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.156-157.

Trong nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa của chúng ta, tất cả mọi quyền lực đều là *của nhân dân*, tức là của các giai cấp công, nông, tiểu tư sản và tư sản dân tộc. Bốn giai cấp ấy do giai cấp công nhân lãnh đạo, lấy *công nông liên minh* làm nền tảng, đoàn kết các giai cấp dân chủ và các dân tộc trong nước, để thực hành dân chủ chuyên chính.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.262.

Tính chất của một nhà nước là: trong nhà nước ấy, giai cấp nào thống trị, giai cấp nào bị thống trị. Nhà nước ấy bảo vệ lợi ích của giai cấp nào, đàn áp giai cấp nào.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.262.

Nhân dân là *ông chủ* nắm chính quyền. Nhân dân bầu ra đại biểu thay mặt mình thi hành chính quyền ấy. Thế là *dân chủ*.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.263.

Ở nước ta chính quyền là của nhân dân, *do nhân dân làm chủ*. Nhân dân bầu ra các hội đồng nhân dân, ủy ban kháng chiến hành chính địa phương, và Quốc hội cùng Chính phủ Trung ương.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.263.

Dưới chế độ dân chủ cộng hòa, thì khác hẳn. Nhân dân có nghĩa vụ, đồng thời có *quyền lợi*. Nhân dân có quyền tự do tư tưởng, tự do tổ chức, tự do tín ngưỡng, v.v. có quyền ứng cử và bầu cử. Đàn bà có mọi quyền lợi như đàn ông. Các dân tộc trong nước đều có quyền lợi như nhau.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.264.

Chế độ *dân chủ tập trung* khiến cho toàn thể nhân dân (công, nông, tiểu tư sản, tư sản dân tộc) đều trở nên chủ nhân chân chính của nước nhà.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.264.

Quyền lực của cơ quan lãnh đạo là *do quần chúng* đảng viên giao phó cho, chứ không phải tự ai tranh giành được. Vì vậy, người lãnh đạo phải gần gũi và học hỏi quần

chúng đảng viên, nghe ngóng ý kiến của họ. Nếu lên mặt với quần chúng, lạm dụng quyền lực - thế là sai lầm.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.286.

Phải thật sự mở rộng dân chủ trong cơ quan. Phải luôn luôn dùng cách *thật thà tự phê bình và thẳng thắn phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên*. Phải kiên quyết chống cái thói "cả vú lấp miệng em" ngăn cản quần chúng phê bình. Một đảng viên ở địa vị càng cao, thì càng phải giữ đúng kỷ luật của Đảng, càng phải làm gương dân chủ.

"Nhiệm vụ của chi bộ ở các cơ quan" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.454.

Chúng ta phải tuyệt đối chống bệnh kiêu ngạo, phải *luôn luôn khiêm tốn*. Mọi công tác phải dựa hẳn vào quần chúng, hoan nghênh quần chúng đôn đốc và kiểm tra.

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.507.

Trong *đoàn thể* thì phải giữ vững dân chủ tập trung, tập thể lãnh đạo, phải mở rộng tự phê bình và phê bình, *nhất là phê bình từ dưới lên trên*. Có như vậy mới tiến bộ chung, tiến bộ mãi.

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.507-508.

Chúng ta phải ra sức thực hiện những cải cách xã hội, để nâng cao đời sống của nhân dân, thực hiện *dân chủ thực sự*.

"Lời kêu gọi sau khi Hội nghị Giơnevơ thành công" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.3.

Chính phủ ta là chính phủ của nhân dân, chỉ có một mục đích là ra sức phụng sự lợi ích của nhân dân. Chính phủ rất mong đồng bào giúp đỡ, đôn đốc, kiểm soát và phê bình để làm tròn nhiệm vụ của mình là: người đầy tớ trung thành tận tụy của nhân dân.

"Lời kêu gọi nhân ngày Thủ đô giải phóng" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.81.

Chế độ của ta là chế độ dân chủ. Nhân dân là chủ. Chính phủ là đầy tớ của nhân dân. Nhân dân có quyền đôn đốc và phê bình Chính phủ. Chính phủ thì việc to việc nhỏ đều nhằm mục đích phục vụ lợi ích của nhân dân.

"Lời phát biểu trong buổi tiếp Đại biểu nhân dân Thủ đô Hà Nội" (16-10-1954), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.90.

Nước ta là nước dân chủ, nghĩa là nước nhà do nhân dân làm chủ. Nhân dân có *quyền lợi* làm chủ, thì phải có *nghĩa vụ* làm tròn bốn phận công dân, giữ đúng đạo đức công dân.

"Đạo đức công dân" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.258.

Chúng ta cần phải có giáo dục đạo đức công dân để mọi người hiểu rõ: Lợi ích chung của nước nhà và lợi ích riêng của người dân là nhất trí; quyền lợi của công dân và nghĩa vụ của công dân là nhất trí; đã là người chủ của nước nhà thì phải phụ trách đối với Tổ quốc.

"Đạo đức công dân" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.259.

Được phục vụ nhân dân là rất vẻ vang. Chúng ta đều là đầy tớ nhân dân, phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân.

"Bài nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt II của đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang"" (8-2-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.306.

Quốc hội là tiêu biểu ý chí thống nhất của dân tộc ta, một ý chí sắt đá không gì lay chuyển nổi.

"Lời chào mừng Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa khóa I, kỳ họp thứ tư" (20-3-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.376.

Chế độ ta là chế độ dân chủ, tức là nhân dân là người chủ, mà Chính phủ là người đầy tớ trung thành của nhân dân. Chính phủ chỉ có một mục đích là: Hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

"Lời phát biểu tại phiên họp bế mạc Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa khóa I, kỳ họp thứ tư" (26-3-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.382-383.

Nước nhà ta, ta làm người chủ,
Vận mệnh ta, ta giữ trong tay,
Nước non vẫn nước non này,
Cờ treo *độc lập*, nền xây *hòa bình*.

""Chinh phụ ngâm" mới" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.450.*

Hết lòng hết sức phụng sự nhân dân, phụng sự Tổ quốc; bất kỳ việc to việc nhỏ cũng nhằm mục đích ấy; đó là chủ nghĩa Mác - Lênin.

"Nói chuyện tại đại hội Giáo dục phổ thông toàn quốc"
(23-3-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.10, tr.290.*

Chế độ ta là chế độ dân chủ, tư tưởng phải được tự do. Tự do là thế nào? Đối với mọi vấn đề, mọi người tự do bày tỏ ý kiến của mình, góp phần tìm ra chân lý. Đó là một quyền lợi mà cũng là một nghĩa vụ của mọi người.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa 1,
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (21-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.10, tr.378.*

Dưới chế độ dân chủ, thì mọi người, trước hết là mọi cán bộ, mọi cơ quan và đoàn thể cần phải thật thà tự phê bình và hoan nghênh người khác phê bình mình; có như vậy mới tiến bộ được.

"Tự phê bình, phê bình, sửa chữa" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.10, tr.386.*

Trách nhiệm của cán bộ chính quyền và đoàn thể là phải xem trọng những phê bình và những đề nghị của quần chúng.

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.414.

Các báo thường đăng lời phê bình của nhân dân. Nhưng nhiều khi như "nước đổ đầu vịt", cán bộ cơ quan và đoàn thể được phê bình cứ im hơi lặng tiếng, không tự kiểm điểm, không đăng báo tự phê bình và hứa sửa chữa...

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.415.

Cán bộ, cơ quan và đoàn thể cần thật sự xem trọng ý kiến của quần chúng nhân dân.

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.415.

Nhà nước xã hội chủ nghĩa và dân chủ nhân dân chỉ lo làm lợi cho nhân dân, trước hết là nhân dân lao động, ngày càng tiến bộ về vật chất và tinh thần, làm cho trong xã hội không có người bóc lột người.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa 2
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.453.

Như cái hòm đựng của cải thì phải có cái khóa. Nhà thì phải có cửa. Khóa và cửa cốt để phòng kẻ gian ăn trộm.

Dân chủ là của quý báu nhất của nhân dân, chuyên *chính* là cái khóa, cái cửa để phòng kẻ phá hoại, nếu hòm không có khóa, nhà không có cửa thì sẽ mất cắp hết. Cho nên có cửa phải có khóa, có nhà phải có cửa. Thế thì dân chủ cũng cần phải có chuyên chính để giữ gìn lấy dân chủ.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa 2 Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.457.

Quốc hội ta là Quốc hội của toàn dân, được bầu ra theo luật tuyển cử rất dân chủ: tự do, phổ thông, bỏ phiếu kín, mặc dầu hoàn cảnh nước ta lúc đó cách mạng mới thành công, nạn ngoại xâm đang đe dọa. Vì vậy, Quốc hội ta là tiêu biểu cho tinh thần đoàn kết của toàn dân, cho chí khí quật cường của dân tộc, cho quyết tâm độc lập, thống nhất của toàn thể đồng bào ta từ Bắc đến Nam.

"Lời phát biểu tại Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa khóa I, kỳ họp thứ sáu" (29-12-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.464.

Khóa Quốc hội này là khóa Quốc hội *phát triển dân chủ* của Nhà nước, dân chủ với nhân dân, chuyên chính với kẻ thù của nhân dân. Ngày nay, trong điều kiện đế quốc đã bị đánh đổ, phong kiến đã bị tiêu diệt, sinh hoạt dân chủ đã được xây dựng từ Cách mạng Tháng Tám thành công

phải được phát triển thêm. Mở rộng dân chủ đi đôi với tăng cường chuyên chính để làm cho chính quyền ta ngày càng thật sự là chính quyền của nhân dân, phục vụ nhân dân, chống lại kẻ thù của nhân dân.

"Lời phát biểu tại Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa khóa I, kỳ họp thứ sáu" (29-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.466.

Chế độ ta là chế độ dân chủ nhân dân chúng ta cần mở rộng dân chủ với nhân dân, đồng thời cần phải tăng cường chuyên chính với kẻ thù của nhân dân. Có tăng cường chuyên chính với kẻ địch thì mới bảo vệ được tự do và dân chủ của nhân dân ta.

"Báo cáo trước Hội nghị đại biểu nhân dân Thủ đô về thành công của kỳ họp thứ sáu, Quốc hội khóa I" (15-2-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.501.

Sau khi thảo xong, chúng ta cần phải trưng cầu ý kiến của nhân dân cả nước một cách thật rộng rãi. Có như thế bản Hiến pháp của chúng ta mới thật sự là một bản Hiến pháp của nhân dân, của chế độ dân chủ.

"Diễn văn khai mạc phiên họp đầu tiên của Ban Sửa đổi Hiến pháp" (27-2-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.511.

Dân chủ là dân chủ chân chính, xây dựng, thật thà phê bình. Công nhân có quyền phê bình cán bộ, phê bình

lẫn nhau. Thật thà phê bình là dân chủ chân chính, chứ không phải dân chủ quá trớn.

"Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Dệt Nam Định"
(24-4-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.538.

Dưới chế độ dân chủ, người cán bộ nào cũng phải am hiểu chính trị.

"Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Dệt Nam Định"
(24-4-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.538.

Làm việc phải có dân chủ bàn bạc, nhưng chú ý dân chủ phải có tổ chức kỷ luật.

"Nói chuyện với công nhân thủy thủ tàu HC. 15 cảng Hải Phòng"
(30-5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.561.

Bây giờ chúng ta là dân chủ. Dân chủ là thế nào? Là dân làm chủ. Dân làm chủ thì chủ tịch, bộ trưởng, thứ trưởng, ủy viên này khác là làm gì? Làm đày tớ. Làm đày tớ cho nhân dân, chứ không phải là làm quan cách mạng.

"Nói chuyện với đại biểu nhân dân thành phố Hải Phòng"
(30-5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.572.

Lãnh đạo phải thật sự dân chủ, nhưng đồng thời phải thật sự tập trung.

"Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Cơ khí Hà Nội"
(1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.591.

Muốn có dân chủ thật sự, phải chuyên chính thật sự, nếu không bọn xấu sẽ làm hại nhân dân. Muốn chuyên chính thật sự, phải thật sự dân chủ với nhân dân.

"Bài nói tại lớp nghiên cứu khóa I và lớp bổ túc khóa VI Trường Công an Trung ương" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.598.

Trí tuệ và sáng kiến của quần chúng là vô cùng tận.

"Cảm tưởng ghi tại cuộc triển lãm hậu cần của quân đội" (4-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.183.

Nói phụ nữ là nói phân nửa xã hội. Nếu không giải phóng phụ nữ thì không giải phóng một nửa loài người.

Nếu không giải phóng phụ nữ là xây dựng chủ nghĩa xã hội chỉ một nửa.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ thảo luận dự thảo Luật hôn nhân và gia đình" (10-10-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.300.

Làm việc theo lối mệnh lệnh, quan liêu, không dân chủ thì chắc chắn thất bại.

"Bài nói tại Hội nghị rút kinh nghiệm công tác quản lý hợp tác xã nông nghiệp toàn miền Bắc" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.317.

Tính chất Nhà nước là vấn đề cơ bản của Hiến pháp. Đó là vấn đề nội dung giai cấp của chính quyền. Chính

quyền về tay ai và phục vụ quyền lợi của ai? Điều đó quyết định toàn bộ nội dung của Hiến pháp.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11, Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.370.

Nước ta là một nước thống nhất gồm nhiều dân tộc. Các dân tộc sống trên đất nước Việt Nam đều bình đẳng về quyền lợi và nghĩa vụ.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11, Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.371.

Nhân dân có quyền bãi miễn đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân nếu những đại biểu ấy tỏ ra không xứng đáng với sự tín nhiệm của nhân dân.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11, Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.375.

Việc tuyên cử tiến hành theo nguyên tắc phổ thông, bình đẳng, trực tiếp và bỏ phiếu kín.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11, Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.375.

Có phát huy dân chủ đến cao độ thì mới động viên được tất cả lực lượng của nhân dân đưa cách mạng tiến lên.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11 Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.376.

Công dân đều bình đẳng trước pháp luật. Đàn bà có quyền bình đẳng với đàn ông về mặt chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội và gia đình.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11, Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.377.

Chính phủ ta là Chính phủ dân chủ, chỉ một lòng một dạ phục vụ lợi ích của nhân dân.

"Nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Lạng Sơn" (23-2-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.491.

Các cơ quan thanh tra Nhà nước chẳng những kiểm tra chống lãng phí, tham ô mà còn phải chống bệnh quan liêu, mệnh lệnh để giúp các cơ quan Nhà nước cải tiến công tác, giữ gìn kỷ luật, thực hành dân chủ, góp phần củng cố bộ máy Nhà nước.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ thanh tra" (5-3-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.503.

Quốc hội ta là Quốc hội dân chủ đầu tiên ở vùng Đông Nam châu Á, cũng là Quốc hội đầu tiên của các nước thuộc địa cũ được độc lập tự do.

"Bài nói tại kỳ họp thứ 12 Quốc hội khóa I" (15-4-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.548.

Chế độ ta là chế độ dân chủ. Tức là nhân dân làm chủ. Tức là cán bộ và nhân viên từ cấp trên đến cấp dưới đều là đầy tớ của nhân dân, đều phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân.

"Một lòng một dạ phục vụ nhân dân" (1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.10.

Tất cả các cán bộ, từ Trung ương đến khu, đến tỉnh, đến huyện, đến xã, bất kỳ ở cấp nào và ngành nào - đều phải là người đầy tớ trung thành của nhân dân.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang" (21-3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.83-84.

... lãnh đạo phải dân chủ, thiết thực, cụ thể và toàn diện. Phải tránh cách lãnh đạo đại khái, phiến diện, chung chung.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang" (21-3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.84.

Đã làm chủ, thì mọi người, mọi dân tộc phải chung sức làm cho dân giàu nước mạnh, làm cho đời sống của

nhân dân được cải thiện không ngừng, làm cho con cháu ta ngày càng sung sướng.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang" (1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.104.

Tất cả nhân dân ta phải hiểu sâu sắc rằng: Nước nhà là nước nhà của nhân dân ta, nhân dân ta là người chủ nước nhà. Quyền làm chủ đó là do cách mạng thành công và kháng chiến thắng lợi đưa lại cho nhân dân ta.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang"
(6-4-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.104.

Nếu quần chúng nói mười điều mà chỉ có một vài điều xây dựng, như thế vẫn là quý báu và bổ ích.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp
của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.421.

Quản lý phải dân chủ, tài chính phải công khai - Sổ sách phải minh bạch. Phải chống quan liêu, lãng phí, tham ô.

"Bài nói chuyện với nhân dân và cán bộ tỉnh Phú Thọ" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.443.

Nhiệm vụ của chính quyền dân chủ là phục vụ nhân dân; tổ chức, giáo dục; động viên nhân dân xây dựng

cuộc sống mới. Chúng ta phải thật sự dân chủ với nhân dân, và chuyên chính với bọn phản cách mạng, bọn phá hoại lợi ích của nhân dân.

"Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ về công tác mặt trận"
(8-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.454.

Lá phiếu của người cử tri tuy khuôn khổ nó bé nhỏ, nhưng giá trị của nó thì vô cùng to lớn. Nhân dân ta đã trải qua biết bao gian khổ, hy sinh biết bao xương máu trong cuộc cách mạng đánh đổ thực dân và phong kiến mới giành được nó. Nó chứng tỏ chế độ dân chủ và tự do của Nhà nước ta và quyền làm chủ thật sự của mỗi người công dân ta. Vì vậy, đi bỏ phiếu trong cuộc tổng tuyển cử vừa là quyền lợi quý báu, vừa là nghĩa vụ thiêng liêng của mỗi người cử tri. Phải đi bỏ phiếu để tự mình lựa chọn những người xứng đáng thay mặt cho mình trong Quốc hội.

"Bài nói với đại biểu nhân dân Thủ đô trong cuộc ra mắt của các vị ứng cử đại biểu Quốc hội khóa III ở Hà Nội"
(14-4-1964), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.298.

Trong các cơ quan, phải thực hành dân chủ, thường xuyên phê bình nghiêm chỉnh và thật thà tự phê bình để giúp nhau tiến bộ.

"Bài nói tại Đại hội thi đua lực lượng Công an nhân dân"
(12-10-1966), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.170.

Quần chúng dám làm, dám nói, do đó mà thật sự mở rộng dân chủ.

"Đáng khen" (1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.290.

Muốn làm gương mẫu thì điều quan trọng nhất là các chú từ tỉnh đến huyện, đến xã phải đoàn kết, đoàn kết thật sự, làm sao tự mình nêu gương và giáo dục cho đảng viên, đoàn viên, cán bộ giữ gìn, phát triển đạo đức cách mạng, làm sao cho nhân dân biết hưởng quyền dân chủ, biết dùng quyền dân chủ của mình, dám nói, dám làm.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.293.

Nước ta là nước dân chủ, mọi người có quyền làm, có quyền nói.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.295.

Thực hành dân chủ là cái chìa khóa vạn năng có thể giải quyết mọi khó khăn.

"Cái "chìa khóa vạn năng"" (1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.325.

Để phát triển ưu điểm, điều quan trọng nhất là để cho dân nói. Dân biết nhiều việc mà các cấp lãnh đạo không biết. Việc gì cũng bàn với dân; dân sẽ có ý kiến hay.

"Nói chuyện với Đoàn cán bộ Tỉnh ủy Thanh Hóa" (12-1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.526.

Không riêng gì viết sách viết báo, mà công tác gì muốn làm tốt đều phải coi trọng ý kiến của nhân dân.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt""
(6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.668.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ TỰ PHÊ BÌNH VÀ PHÊ BÌNH

Chúng ta không sợ có khuyết điểm,
Chúng ta chỉ sợ không có quyết tâm sửa đổi,
Chúng ta phải lấy lòng "chí công vô tư".

"Thư gửi các đồng chí tinh nhà" (17-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.20.

Không chịu tự phê bình, tự chỉ trích thì không bao giờ
tấn tới được.

"Muốn thành cán bộ tốt, phải có tinh thần tự chỉ trích" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.28.

Người đời không phải thánh thần, không ai tránh
khỏi khuyết điểm. Chúng ta không sợ có khuyết điểm,
nhưng chỉ sợ không biết kiên quyết sửa nó đi.

"Tự phê bình" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.192.

Có đồng chí đáng phải trừng phạt, nhưng vì cảm tình nể nang chỉ phê bình, cảnh cáo qua loa cho xong chuyện. Thậm chí còn có nơi che đậy cho nhau, tha thứ lẫn nhau, lừa dối cấp trên, giấu giếm đoàn thể. Thi hành kỷ luật như vậy làm cho các đồng chí không những không biết sửa lỗi mình mà còn khinh thường kỷ luật.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.89-90.*

Người ta ai cũng có tính tốt và tính xấu. Muốn sửa tính xấu phải làm thế nào?

Tự phê bình rồi lại phải phê bình người khác nữa... Nếu tôi có vết nhọ trên trán, các đồng chí trông thấy, lại lấy cớ "nể Cụ" không nói, là tôi mang nhọ mãi. Nhọ ở trên trán thì không quan trọng, nhưng nếu có vết nhọ ở trong óc, ở tinh thần, mà không nói cho người ta sửa tức là hại người.

"Nói chuyện trong buổi lễ bế mạc lớp bồi dưỡng trung cấp" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.260.*

Mọi người phải nhớ rằng: cộng nhiều khuyết điểm nhỏ thành một khuyết điểm to, sẽ rất có hại. Cộng nhiều ưu điểm nhỏ thành một ưu điểm lớn, rất lợi cho Đảng và công cuộc kháng chiến.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.272.*

Mục đích phê bình cốt để giúp nhau sửa chữa, giúp nhau tiến bộ. Cốt để sửa đổi cách làm việc cho tốt hơn, đúng hơn. Cốt đoàn kết và thống nhất nội bộ.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.272.

Phê bình mình cũng như phê bình người phải ráo riết, triệt để, thật thà, không nề nang, không thêm bớt. Phải vạch rõ cả ưu điểm và khuyết điểm. Đồng thời, chớ dùng những lời mỉa mai, chua cay, đâm thọc. Phê bình việc làm, chứ không phải phê bình người.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.272.

Khuyết điểm nhiều thì thành tích ít. Khuyết điểm ít thì thành tích nhiều.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.273.

Nếu không kiên quyết sửa chữa khuyết điểm của ta, thì cũng như giấu giếm tật bệnh trong mình, không dám uống thuốc, để bệnh ngày càng nặng thêm, nguy đến tính mệnh.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.273.

Dù xem được hàng ngàn hàng vạn quyển lý luận, nếu không biết đem ra thực hành, thì khác nào một cái hòm đựng sách.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.274.

Bệnh chủ quan, bệnh ích kỷ, bệnh hẹp hòi, v.v., mỗi chứng bệnh là một kẻ địch. Mỗi kẻ địch bên trong là một bạn đồng minh của kẻ địch bên ngoài. Địch bên ngoài không đáng sợ. Địch bên trong đáng sợ hơn, vì nó phá hoại từ trong phá ra.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.278.

Ta phải biết cách *phê bình* sáng suốt, khôn khéo, như chiếu tấm gương cho mọi người soi thấu những khuyết điểm của mình, để tự mình sửa chữa.

"Sửa đổi lối làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.284.

Không sợ người ta phê bình mình, mà phê bình người khác cũng luôn luôn đúng đắn.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách
và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.292.

Luôn luôn dùng và khéo dùng cách phê bình và tự phê bình, thì khuyết điểm nhất định hết dần, ưu điểm nhất định thêm lên và Đảng ta nhất định thắng lợi.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.305.

Phê bình thì phải rõ ràng, thiết thực, ngay thẳng, thành thật - mục đích là cốt sửa chữa, chứ không phải để công kích, cốt giúp nhau tiến bộ, chứ không phải làm cho đồng chí khó chịu, nản lòng.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.308.

Biết người, cố nhiên là khó. Tự biết mình, cũng không phải là dễ.

Đã không tự biết mình thì khó mà biết người, vì vậy muốn biết đúng sự phải trái ở người ta, thì trước phải biết đúng sự phải trái của mình. Nếu không biết sự phải trái ở mình, thì chắc không thể nhận rõ người cán bộ tốt hay xấu.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.317.

Người lãnh đạo muốn biết rõ ưu điểm và khuyết điểm của mình, muốn biết công tác của mình tốt hay xấu,

không gì bằng khuyên cán bộ mình mạnh bạo đề ra ý kiến và phê bình. Như thế, chẳng những không phạm gì đến uy tín của người lãnh đạo mà lại tỏ ra dân chủ thật thà trong Đảng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.319.*

Nếu để sai lầm và khuyết điểm trở nên to tát rồi mới đem ra "chỉnh" một lần, thế là "đập" cán bộ. Cán bộ bị "đập", mất cả lòng tự tin, người hăng hái cũng hóa thành nản chí, từ nản chí đi đến vô dụng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.322.*

Người đời ai cũng có khuyết điểm. Có làm việc thì có sai lầm. Chúng ta không sợ có sai lầm và khuyết điểm, chỉ sợ không chịu cố gắng sửa chữa sai lầm và khuyết điểm.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.323.*

Phê bình cho đúng, chẳng những không làm giảm thể diện và uy tín của cán bộ, của Đảng. Trái lại, còn làm cho sự lãnh đạo mạnh mẽ hơn, thiết thực hơn, do đó mà uy tín và thể diện càng tăng thêm.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.324.*

Một khi đã phạm khuyết điểm, thì dù mình muốn bưng bít, người ta cũng biết. Phải nhớ câu tục ngữ: "Sừng có vạch, vách có tai".

"Thuốc đắng dã tật nói thật mất lòng" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.52.

Cán bộ nào không dám công khai thừa nhận khuyết điểm của mình, e sợ lời phê bình của đồng sự và của nhân dân, không có can đảm sửa chữa khuyết điểm, thì những người đó không xứng đáng là cán bộ.

"Thuốc đắng dã tật nói thật mất lòng" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.53.

Việc phê bình phải từ trên xuống và từ dưới lên. Cấp trên phê bình, chưa đủ. Đồng chí, đồng sự phê bình, chưa đủ. Phải hoan nghênh quần chúng phê bình nữa, thì sự phê bình mới hoàn toàn.

"Thuốc đắng dã tật nói thật mất lòng" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.53.

Lề lối làm việc phải dân chủ. Cấp trên phải thường kiểm tra cấp dưới. Cấp dưới phải phê bình cấp trên. Giúp nhau kinh nghiệm và sáng kiến, giúp nhau tiến bộ. Tự phê bình và phê bình nhau theo tinh thần thân ái và lập trường cách mệnh.

"Thư gửi Hội nghị công an toàn quốc" (15-1-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.312.

Phải hoan nghênh nhân dân phê bình công an, để đi đến hiểu công an, yêu công an, và giúp đỡ công an.

"Thư gửi Hội nghị công an toàn quốc" (15-1-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.313.

Đánh thắng khuyết điểm của ta, tức là một phần đã đánh thắng địch.

"Xin chỉ thị, gửi báo cáo" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.418.

Trong những cuộc hội nghị kiểm thảo và trong các ban huấn luyện này, phải triệt để lợi dụng vũ khí tốt nhất, mạnh nhất là phê bình và tự phê bình một cách dân chủ, kiểm thảo từ cấp trên xuống và từ cấp dưới lên. Các cán bộ các cấp phải lãnh đạo và phải làm kiểu mẫu trong việc kiểm thảo và tự phê bình.

"Lời kêu gọi và khuyên nhủ các chiến sĩ" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.456.

Khăn mặt và xà phòng dùng để tắm rửa cho sạch. Về tinh thần và tư tưởng, cũng cần phải có khăn mặt và xà phòng để rửa cho sạch, nghĩa là phải phê bình và tự phê bình.

"Bài nói tại Hội nghị kiểm thảo chiến dịch đường số 18" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.75.

Trước ta nói phê bình và tự phê bình, bây giờ phải nói tự phê bình và phê bình. Nói như thế là chú trọng phê

bình mình trước, phê bình người sau, phê bình mình là chính, phê bình người là phụ.

"Bài nói tại Hội nghị kiểm thảo chiến dịch đường số 18" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.75.

Tự phê bình và phê bình là thứ vũ khí giúp cho quân đội ta trở nên quân đội tất thắng.

"Bài nói tại Hội nghị kiểm thảo chiến dịch đường số 18" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.77.

Ai cũng cần tắm rửa cho mình mấy sạch sẽ. Thì ai cũng cần *tự phê bình* cho tư tưởng và hành động được đúng đắn.

"Tự phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.80.

Dao có mài, mới sắc.

Vàng có thui, mới trong.

Nước có lọc, mới sạch.

Người có *tự phê bình*, mới tiến bộ. Đảng cũng thế.

"Tự phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.80.

Những người cách mạng càng phải kiên quyết thực hành *tự phê bình*. Không thực hành *tự phê bình*, thì không xứng đáng là người cách mạng.

"Tự phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.80.

Tự phê bình rồi để sửa chữa, để tiến bộ, cho nên *phải thật thà, phải triệt để*, mới có kết quả. Nếu chỉ làm cho qua chuyện, chỉ có hình thức, thì vô ích.

"Tự phê bình" (1951)

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.81.

Thật thà tự phê bình chẳng những giúp cho mình sửa chữa, giúp cho mình tiến bộ, mà còn giúp cho người khác biết để mà tránh.

"Tự phê bình" (1951),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.81.

Tự mình, không đánh thẳng được khuyết điểm của mình, mà muốn đánh thẳng kẻ địch, tự mình không cải tạo được mình, mà muốn cải tạo xã hội, thì thật là vô lý. Vì vậy, người cách mạng nhất định phải thật thà tự phê bình và kiên quyết chữa khuyết điểm.

"Tự phê bình" (1951).

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.82.

Tự phê bình phải *thật thà*. Khi tự mình kiểm điểm cũng như khi tự phê bình trước mọi người, có khuyết điểm gì nói hết, không giấu giếm chút gì. Phải tìm cho ra vì sao mà sai lầm. Sai lầm ấy sẽ thế nào? Dùng cách gì mà sửa chữa? Và *phải kiên quyết sửa chữa*.

"Tự phê bình" (1951),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.82.

Tự phê bình và sửa khuyết điểm có khi dễ, nhưng cũng có khi khó khăn, đau đớn, vì tự ái, vì thói quen, hoặc vì nguyên nhân khác. Đó là một cuộc *đấu tranh*.

"Tự phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.82.

Nghĩa là tự phê bình phải *thường xuyên*, chứ không phải chờ có khai hội mới tự phê bình, không phải khi làm khi không.

"Tự phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.82.

Mỗi người lại phải tùy theo công việc của mình mà tự phê bình những *điểm riêng*.

"Tự phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.83.

Chúng ta vì dân, vì nước mà làm cách mạng. Muốn cách mạng thành công, ắt phải đoàn kết và tiến bộ. Muốn đoàn kết càng chặt chẽ, tiến bộ càng mau chóng, thì mọi người phải sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm. Mà muốn được như thế thì không có *cách gì hơn là thật thà tự phê bình và phê bình*.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.113.

Khuyết điểm cũng như một chứng bệnh. Phê bình là thuốc để chữa các bệnh khuyết điểm.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.113.

Mục đích phê bình là cốt lợi cho công việc chung.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.113.

Dìm phê bình hoặc phớt phê bình là khinh rẻ ý kiến nhân dân, là trái với dân chủ, và rất có hại, cũng như có bệnh mà từ chối uống thuốc.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.114.

Không phê bình tức là bỏ mất một quyền dân chủ của mình.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.114.

Người ta luôn luôn cần không khí để sống. Người cách mạng và đoàn thể cách mạng cần phê bình và tự phê bình thiết tha như người ta cần không khí.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.114.

Phê bình là cốt giúp nhau sửa chữa khuyết điểm, cho nên *thái độ* của người phê bình phải thành khẩn, nghiêm

trang, đúng mực. Phải vạch rõ vì sao có khuyết điểm ấy, nó sẽ có kết quả xấu thế nào, dùng phương pháp gì để sửa chữa. *Thuốc phải nhằm đúng bệnh*. Tuyệt đối không nên có ý mĩa mai, bới móc, báo thù. Không nên phê bình lấy lệ. Càng không nên "trước mặt không nói, xoi mói sau lưng".

"Phê bình" (1951),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.114.

Không phê bình tức là bỏ mất một quyền dân chủ của mình.

"Phê bình" (1951),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.114.

Phê bình là *quyền lợi* và *nhiệm vụ* của mọi người, là thực hành *dân chủ*.

"Phê bình" (1951),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.114.

Phê bình và tự phê bình là công việc *thường xuyên*. Ngừng phê bình và tự phê bình tức là ngừng tiến bộ, tức là thoái bộ.

"Phê bình" (1951),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.114.

Thấy được khuyết điểm là một bước tiên bộ. Nhưng mới chỉ là bước đầu. Thấy rồi phải lo sửa. Đang sửa thì phải sửa cho hết. Đã sửa rồi thì phải giữ mình đừng để mắc phải nữa.

"Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội"
(25-10-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.217.*

Cách mạng sữ dĩ phát triển mãi, tiến bộ mãi, càng gặp nhiều gian khổ càng mạnh mẽ thêm, là nhờ có phê bình và tự phê bình. Cho nên toàn thể đảng viên và cán bộ cần làm gương mẫu thật thà phê bình và tự phê bình để tự giáo dục mình và giáo dục nhân dân, để làm tròn sự nghiệp kháng chiến và kiến quốc.

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.115.*

Phê bình và tự phê bình như uống thuốc xổ. Xổ rồi thì phải uống thuốc bổ. Tháo xe đạp ra chùi cho sạch bụi, lúc lắp vào phải cho dầu mỡ, xe mới chạy được. Phê bình xong phải biết cách sửa chữa. Nếu phê bình rồi mà không biết cách sửa chữa là một khuyết điểm to.

"Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội"
(25-10-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.221.*

Người ta ai cũng có khuyết điểm, nhưng ai cũng có ưu điểm. Nếu không có ưu điểm, thì làm cách mạng thế

nào được. Nói cái xấu phải nói cả cái tốt. Nếu chỉ chuyên nói cái xấu là lệch.

"Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội"
(25-10-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.221.

Công an với dân phải đoàn kết nghĩa là phải khuyến khích cho dân phê bình công an. Trong 10 lần phê bình cũng có lần đúng, có lần không đúng. Đúng thì nhận, không đúng thì giải thích.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.270.

Trong nội bộ, công an cũng phải phê bình nhau. Đối với người không sửa được thì phải tẩy trừ ra khỏi ngành kéo để lại thì con sâu làm rầu nồi canh.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.270.

Trong nội bộ phải thực hành dân chủ, phải luôn luôn tự kiểm thảo để đi đến đoàn kết. Phê bình và tự phê bình phải từ trên xuống dưới, từ dưới lên trên. Phê bình trên công tác cách mạng, phê bình để tiến bộ, không phải để xoi mói.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.270.

Người phạm tội có tội đã đành; người thấy những tội ấy mà không nêu ra, cũng như có tội. Vì vậy bộ đội, cơ

quan, đoàn thể và nhân dân phải tổ chức một phong trào thật thà tự phê bình và phê bình từ cấp trên xuống, từ cấp dưới lên, toàn dân đều hăng hái tham gia, để giáo dục nhau, để cùng nhau tẩy trừ ba nạn kia, để dọn đường cho những thắng lợi mới.

"Bài nói chuyện nhân dịp Tết năm Nhâm Thìn" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.297.

Kiểm thảo phải *khởi đầu từ cấp trên*, dần dần đến cấp dưới. Cán bộ cấp trên phải *làm gương mẫu* thật thà tự phê bình, phải hoan nghênh và khuyến khích mọi người phê bình mình, tức là phải thực hiện *dân chủ* rộng rãi. Từ trên xuống, rồi từ dưới lên.

"Tự phê bình và phê bình" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.318.

Trong kiểm thảo, phải làm cho mọi người tự động, tự giác thật thà nêu khuyết điểm của mình, thành thật phê bình anh em. Kiểm thảo thì nhằm vào tư tưởng, lề lối làm việc, kết quả của công việc, chứ không nhằm vào cá nhân.

"Tự phê bình và phê bình" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.318.

Vì quan liêu, tham ô, lãng phí có hại cho nhân dân, cho Chính phủ, cho đoàn thể, cho kháng chiến và kiến

quốc, nên mọi người có quyền và có nghĩa vụ phải chống. Bước đầu thì chống bằng cách *kiểm thảo và phê bình*. Còn những người, những cơ quan hoặc đoàn thể nào phạm những điều ấy, thì cần phải *thật thà và công khai tự kiểm thảo và kiên quyết sửa đổi*.

"Chống quan liêu, tham ô, lãng phí" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.457.

Phải thật thà tự phê bình và phê bình để sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, tăng cường đoàn kết. Tìm ra khuyết điểm mà sửa chữa mới là thắng lợi hoàn toàn.

"Thư gửi bộ đội và dân công ở mặt trận Tây Bắc và đồng bằng"
(1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.523.

Tìm ra khuyết điểm mà sửa chữa mới là thắng lợi hoàn toàn.

"Thư gửi bộ đội và dân công ở mặt trận Tây Bắc và đồng bằng"
(1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.523.

Phải thật thà thành khẩn tự phê bình và hoan nghênh quần chúng phê bình mình, để luôn luôn tiến bộ.

"Kỷ niệm Lênin" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.13.

Việc tranh đấu với kẻ địch ở tiền tuyến bằng súng, bằng gươm còn dễ, nhưng việc tranh đấu với kẻ địch

trong người, trong nội bộ, trong tinh thần, là một khó khăn, đau xót.

"Bài nói chuyện trong buổi lễ khai mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính ở cơ quan Trung ương" (6-2-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.56.

Phải thấy kẻ địch trong mình ta nó mạnh lắm. Để quốc bên ngoài có thể dùng súng dùng đạn để đánh được. Kẻ địch trong người không thể dùng lựu đạn mà ném vào được; nó vô hình, vô ảnh, không dàn ra thành trận, luôn luôn lẫn lút trong mình ta. Nó khó thấy, khó biết, nên khó tránh.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.98-99.

Khi nhận được thư phê bình của quần chúng, thì không nên vội đảng, mà phải lựa chọn, điều tra. Khi phải trái đã rõ ràng, mới đăng lên báo. Như vậy, phê bình mới có kết quả thiết thực.

"Chống bệnh quan liêu..." (1953).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.139.

Đề nén phê bình, hoặc phớt phê bình, cũng là tội lỗi.

Mở rộng dân chủ phê bình trong cơ quan và ngoài quần chúng, từ trên xuống và từ dưới lên. "Trên đe dưới

búa" của phê bình, thì nhất định tẩy được bệnh quan liêu, tham ô, lãng phí.

"Chống bệnh quan liêu..." (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.140.

Những người bị phê bình (cán bộ hoặc cơ quan), thì phải thật thà tự kiểm thảo trước quần chúng (đăng lên báo), phải quyết tâm sửa đổi.

"Chống bệnh quan liêu..." (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.140.

Nhờ chính huấn mọi người hiểu muốn làm người cán bộ hoàn toàn thì cán bộ chuyên môn phải hiểu chính trị, cán bộ chính trị phải hiểu chuyên môn. Nếu chỉ hiểu một bên là cán bộ què.

"Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương (9-6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.142.

Phải thường xuyên thật thà tự phê bình, hoan nghênh quần chúng phê bình mình và thành khẩn phê bình anh em - để sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.283.

Có hai thứ vũ khí rất sắc bén để giúp chúng ta cải tạo, tức là cố gắng học tập gắn liền với thực hành và không e ngại, không che giấu, *thật thà tự phê bình và hoan nghênh*

quần chúng phê bình mình. Quyết tâm giữ vững hai điều kiện ấy và lợi dụng hai vũ khí ấy thì dù trước đã mắc nhiều khuyết điểm, thậm chí đã phạm tội lỗi, cũng nhất định cải tạo được, nhất định tiến bộ được.

"Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức"
(26-9-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.301.

Mục đích chính Đảng là để dùi mài cán bộ và đảng viên thành những chiến sĩ xứng đáng là người đày tớ của nhân dân. Vậy:

- Lập trường giai cấp vô sản phải vững chắc.
- Phải làm đúng chính sách của Đảng và của Chính phủ, và theo đúng đường lối quần chúng trong mọi việc.
- Phải triệt để chống bệnh quan liêu, hình thức, tham ô, lãng phí.
- Phải thật sự thi hành dân chủ trong Đảng và trong quần chúng.
- Phải thật thà tự phê bình và phê bình, phải học tập chủ nghĩa Mác - Lênin và thấm nhuần chính sách của Đảng để luôn luôn tiến bộ.
- Thái độ học tập phải nghiêm chỉnh, tự kiểm thảo phải thật thà.

"Thư gửi lớp chính Đảng Liên khu V" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.380.

Trong *đoàn thể* thì phải giữ vững dân chủ tập trung, tập thể lãnh đạo, phải mở rộng tự phê bình và phê bình,

nhất là phê bình từ dưới lên trên. Có như vậy mới tiến bộ chung, tiến bộ mãi.

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.507-508.

Các cô, các chú giống như một bộ máy. Nếu có một bộ phận, một người nào mắc khuyết điểm mà không sửa chữa thì ảnh hưởng xấu đến cả guồng máy chung.

"Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Điện Yên Phụ và Nhà máy Đèn Bờ Hồ" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.204.

Phải thật thà, thành khẩn tự phê bình, xem lại mình có khuyết điểm gì, anh chị em mình có khuyết điểm gì. Có người sợ nói ra mất thể diện, thế là dại, cũng như người có bệnh mà giấu bệnh không nói rõ cho thầy thuốc biết. Giấu bệnh thì bệnh ngày càng nặng. Giấu khuyết điểm thì khuyết điểm ngày càng nhiều.

"Bài nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt II của đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang"" (8-2-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.308.

Phải thật thà tự phê bình, hoan nghênh anh chị em phê bình. Phải thật thà tự phê bình chứ không phải là phê bình qua loa. Phải hoan nghênh đồng chí phê bình mình.

"Bài nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt II của đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang"" (8-2-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.308.

Tự phê bình và phê bình là thứ vũ khí sắc bén nhất, nó giúp cho Đảng ta mạnh và ngày càng thêm mạnh. Nhờ nó mà chúng ta sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, tiến bộ không ngừng.

Cho nên đảng viên và cán bộ cần phải nâng cao giác ngộ tư tưởng ngăn ngừa tự đại tự cao, mạnh dạn công khai tự phê bình, vui vẻ tiếp thụ lời phê bình của người khác.

"Tự phê bình và phê bình" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.521.

Thái độ của một số khá đông cán bộ là: Đối với người khác thì phê bình đúng đắn, nhưng tự phê bình thì quá "ôn hòa". Các đồng chí ấy không mạnh dạn công khai tự phê bình, không vui lòng tiếp thu phê bình - nhất là phê bình từ dưới lên, không kiên quyết sửa chữa khuyết điểm của mình, thường tìm những "khó khăn khách quan" để tự biện hộ. Nói tóm lại: Đối với người khác thì các đồng chí ấy rất "mácxít", nhưng đối với bản thân mình thì mắc vào chủ nghĩa tự do.

"Tự phê bình và phê bình" (14-6-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.521-522.

Các tổ chức của Đảng thì cần mở rộng dân chủ nội bộ, thực hiện thường xuyên tự phê bình và phê bình - nhất là

phê bình từ dưới lên. Toàn thể đảng viên - trước hết là các cán bộ phụ trách - phải làm gương mẫu tự phê bình và phê bình.

"Tự phê bình và phê bình" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.522.

Các cơ quan hay địa phương có những vấn đề báo đã nêu lên nên phát biểu ý kiến, nói rõ chỗ nào báo phê bình đúng, chỗ nào sai, và có khuyết điểm thì phải sửa chữa như thế nào. Có như thế thì phê bình mới có ích.

"Có phê bình phải có tự phê bình" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.25.

Chúng ta không sợ khuyết điểm, vì chúng ta có đủ nghị lực và quyết tâm để sửa chữa khuyết điểm.

"Lời bế mạc Hội nghị lần thứ chín (mở rộng)
của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.314.

Chớ thấy thành tích mà kiêu. Chớ thấy khuyết điểm mà nản. Phải *thành khẩn phê bình* và *thật thà tự phê bình* để tiến bộ mãi.

"Thư gửi Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt 5",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.356.

Mục đích tự phê bình và phê bình đều nhằm giúp nhau sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, cùng nhau tiến bộ.

"Tự phê bình, phê bình, sửa chữa" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.386.

Phê bình là cốt để giúp nhau tiến bộ. Cho nên phê bình phải có thái độ thành khẩn, tính chất xây dựng. Không nên phê bình ẩu, phê bình suông. Khi phê bình cần phải xét nguyên nhân của khuyết điểm, phải cân nhắc đến ưu điểm, phải đề ra cách sửa chữa.

"Tự phê bình, phê bình, sửa chữa" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.386.

Do tự phê bình và phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên - mà chúng ta đoàn kết càng chặt chẽ, càng đồng tâm nhất trí, càng tiến bộ không ngừng, càng chắc chắn thắng lợi trong sự nghiệp xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

"Tự phê bình, phê bình, sửa chữa" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.387.

Trách nhiệm của cán bộ chính quyền và đoàn thể là phải xem trọng những phê bình và những đề nghị của quần chúng.

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.414.

Những cán bộ (hoặc cơ quan, đoàn thể) được phê bình cần phải *thật thà và công khai tự phê bình, ra sức sửa chữa*. Nếu lời phê bình có chỗ không thật đúng, thì phải giải thích rõ ràng cho quần chúng hiểu. Nhưng dù phê bình đúng cả hay là chỉ đúng một phần nào, chúng ta cũng cần luôn luôn *hoan nghênh quần chúng phê bình*. Tuyệt đối không được áp bức phê bình.

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.414.

Phê bình và đề nghị là quyền dân chủ của mọi công dân. Khi gửi thư cần suy xét kỹ lưỡng, bày tỏ thật thà, viết tên họ và địa điểm rõ ràng, thì cơ quan nhận được thư mới có thể điều tra, nghiên cứu. Thư mà không có tên họ và địa điểm là không có giá trị gì.

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.415.

Chỉ có không ngừng đấu tranh, phê bình và tự phê bình, nhận rõ đúng, sai, phát huy cái đúng, khắc phục cái sai, mới có thể làm cho mình, cho Đảng, cho cách mạng tiến bộ mãi.

"Nói chuyện tại Hội nghị chỉnh huấn cán bộ trung, cao cấp trong quân đội" (16-5-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.548.

Phê bình và tự phê bình cũng ví như người đi hai chân. Hai chân cùng khỏe thì tiến mau, nếu một chân dài, một chân ngắn thì tiến chậm.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục" (5-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.587.

Muốn đoàn kết tốt thì phải phê bình, tự phê bình tốt, nghĩa là xuất phát từ đoàn kết mà phê bình và tự phê bình, phê bình và tự phê bình để đi đến đoàn kết hơn nữa, đó là một điểm rất quan trọng.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục" (5-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.590.

Phê bình là giúp đồng chí mình tiến bộ. Mỗi một đồng chí đều tiến bộ thì toàn Đảng tiến bộ. Vì vậy, cần phải tự phê bình và phê bình.

"Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An" (14-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.613.

Cấp trên phải tự phê bình, cấp dưới có quyền đòi hỏi dân chủ. Phê bình giúp cấp trên, đó là dân chủ đúng mức, không phải tự do quá trớn, tự do bừa bãi.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên tỉnh Hà Tĩnh" (15-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.617-618.

Tự phê bình phải thật thà, phê bình phải thành khẩn, không mĩ mai, nói xấu.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên tỉnh Hà Tĩnh" (15-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.618.

Khi phê bình, tự phê bình thì phải xuất phát từ ý muốn đoàn kết, để đạt đến đoàn kết mới trên cơ sở mới.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.99.

Ghét, bực còn chải giữa được, nhưng tư tưởng phải đấu tranh gay gắt, không phải dễ dàng.

"Nói chuyện với anh chị em học viên, cán bộ, công nhân viên Trường Đại học Nhân dân Việt Nam (khóa III)" (18-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.243.

Chúng ta không sợ sai lầm, chỉ sợ phạm sai lầm mà không quyết tâm sửa chữa. Muốn sửa chữa cho tốt thì phải sẵn sàng nghe quần chúng phê bình và thật thà tự phê bình. Không chịu nghe phê bình và không tự phê bình thì nhất định lạc hậu, thoái bộ.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.608-609.

Nếu ưu điểm không biết phát triển, khuyết điểm không biết khắc phục là lãnh đạo kém.

"Nói chuyện tại Hội nghị tổng kết quý I
của các công ty kiến trúc" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.158.

Chỉ có hai hạng người không mắc khuyết điểm: là đứa bé còn ở trong bụng mẹ và người chết đã bỏ vào quan tài. Có hoạt động thì khó tránh khỏi khuyết điểm. Nhưng khi có khuyết điểm thì phải thật thà tự phê bình, hoan nghênh người khác phê bình mình và kiên quyết sửa chữa.

"Bài nói tại Hội nghị nghiên cứu lịch sử Đảng
của Ban Tuyên giáo Trung ương" (28-11-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.335-336.

Có hoạt động thì khó tránh khỏi có khuyết điểm. Nhưng khi có khuyết điểm thì phải thật thà tự phê bình, hoan nghênh người khác phê bình mình và kiên quyết sửa chữa.

"Bài nói tại Hội nghị nghiên cứu lịch sử Đảng
của Ban Tuyên giáo Trung ương" (28-11-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.335-336.

Giữa đồng chí với nhau, cấp trên và cấp dưới với nhau phải thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình để giúp nhau tiến bộ.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Cao Bằng",
(21-2-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.48.

Phê bình đúng, thì phải đăng báo nhận khuyết điểm và quyết tâm sửa chữa. *Nếu phê bình sai*, thì đăng báo giải thích. Quyết không được "phớt" lời phê bình và "trù" người phê bình.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam"
(8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.464.

Phê bình phải nghiêm chỉnh, chắc chắn, phụ trách, nói có sách mách có chứng. Phải phê bình với tinh thần thành khẩn, xây dựng, "trị bệnh cứu người". Chớ phê bình lung tung không chịu trách nhiệm.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam"
(8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.464.

Phải có khen cũng phải có chê. Nhưng khen hay là chê đều phải đúng mức. Khen quá lời thì người được khen cũng hổ người. Mà chê quá đáng thì người bị chê cũng khó tiếp thụ.

"Bài nói chuyện tại Đại hội văn nghệ toàn quốc lần thứ III"
(1-12-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.504.

Không ai hoàn toàn tránh khỏi sai lầm, quyết tâm sửa chữa sẽ thành người tốt.

"Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới" (1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.30.

Làm cách mạng thì có đúng, có sai. Cố nhiên đúng phải là chính, sai là phụ. Có sai thì chúng ta giúp nhau kiên quyết sửa chữa và cùng nhau hăng hái tiến lên.

"Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Hà Bắc" (17-10-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.186.

Trong các cơ quan, phải *thực hành dân chủ*, thường xuyên phê bình nghiêm chỉnh và thật thà tự phê bình để giúp nhau tiến bộ.

"Bài nói tại Đại hội thi đua lực lượng Công an nhân dân" (12-10-1966), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.170.

Người ta, hằng ngày ai cũng phải rửa mặt cho sạch sẽ. Đảng viên phải coi việc tự kiểm điểm như rửa mặt.

"Bài nói ở lớp huấn luyện đảng viên mới" (14-5-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.117.

Khi ta có khuyết điểm mà nói trước dân, chẳng những dân không ghét, không khinh, mà còn thương yêu, quý trọng, tin nhiệm ta hơn nữa.

"Bài nói tại lớp bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo cấp huyện" (18-1-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.280.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ LẤY DÂN LÀM GỐC

Dân khí mạnh thì quân lính nào, súng ống nào cũng không chống lại.

"Đường cách mệnh" 1927,
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.297.

"Du kích như cá, dân chúng như nước. Cá không có nước thì cá chết, du kích không có dân chúng thì du kích chết".

"Chiến thuật du kích" (5-1944),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.500.

Muốn cho dân yêu, muốn được lòng dân, việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh.

"Sao cho được lòng dân?" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.51.

Muốn được dân yêu, muốn được lòng dân, trước hết phải yêu dân, phải đặt quyền lợi của dân trên hết thảy, phải có một tinh thần chí công vô tư.

"Sao cho được lòng dân?" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.52.*

Chúng ta phải yêu dân, kính dân thì dân mới yêu ta, kính ta.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.65.*

Đối với dân, ta đừng có làm gì trái ý dân. Dân muốn gì, ta phải làm nấy.

"Lời phát biểu tại lễ mừng Liên hiệp quốc gia" (5-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.169.*

Chúng ta phải thực hiện ngay:

1. Làm cho dân có ăn.
2. Làm cho dân có mặc.
3. Làm cho dân có chỗ ở.
4. Làm cho dân có học hành.

"Bài phát biểu tại cuộc họp đầu tiên của Ủy ban Nghiên cứu kế hoạch kiến quốc" (10-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.175.*

Dân cường thì quốc thịnh.

"Sức khỏe và thể dục" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.241.*

Đối với dân, chính phủ phải thi hành một nền chính trị liêm khiết như cải thiện đời sống của nhân dân, cứu tế thất nghiệp, sửa đổi chế độ xã hội, phát triển kinh tế, văn hóa, v.v.. Có như thế, dân chúng mới đoàn kết chung quanh chính phủ, mới vì quyền lợi thiết thân của mình mà hy sinh sống chết giết giặc. Có như thế thì dù tình thế nguy khốn đến bực nào, dân chúng không sợ hãi gì hết mà cố sức quyết chiến, quyết thắng.

"Bình pháp Tôn Tử" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.258.

Muốn cho dân phục phải được dân tin, muốn cho dân tin phải thanh khiết.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.69.

Phải nhớ Đoàn thể làm việc cho dân, Đoàn thể mình mạnh hay yếu là ở dân. Dân nghe theo là mình mạnh. Hiểu nguyện vọng của dân, sự cực khổ của dân. Hiểu tâm lý của dân, học sáng kiến của dân.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.69.

Chúng ta phải ghi tạc vào đầu cái chân lý này: dân rất tốt. Lúc họ đã hiểu thì việc gì khó khăn mấy họ cũng làm được, hy sinh mấy họ cũng không sợ.

"Sửa đổi lối làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.286.

Vì không biết gom góp ý kiến của quần chúng, kinh nghiệm của quần chúng, cho nên ý kiến của những người lãnh đạo thành ra lý luận suông, không hợp với thực tế.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.331.

Dân chúng đồng lòng, việc gì cũng làm được.
Dân chúng không ủng hộ, việc gì làm cũng không nên.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.333.

Dân chúng rất khôn khéo, rất hăng hái, rất anh hùng.
Vì vậy, chúng ta phải học dân chúng, phải hỏi dân chúng, phải hiểu dân chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.333.

Mỗi một khâu hiệu, mỗi một công tác, mỗi một chính sách của chúng ta, phải dựa vào ý kiến và kinh nghiệm của dân chúng, phải nghe theo nguyện vọng của dân chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.333.

Kinh nghiệm trong nước và các nước tỏ cho chúng ta biết: có lực lượng dân chúng việc to tát mấy, khó khăn mấy làm cũng được. Không có, thì việc gì làm cũng không xong.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.335.

Nhân dân là nền tảng, là cha mẹ của bộ đội.

"Thư gửi Hội nghị chính trị viên" (3-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.485.

Nhân dân ta có hàng chục triệu người, có hàng mấy chục triệu tai mắt, tay, chân. Nếu biết dựa vào nhân dân thì việc gì cũng xong.

"Tư cách người công an cách mệnh" (3-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.498.

Nước lấy dân làm gốc.

"6 điều không nên và 6 điều nên làm" (5-4-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.501.

Gốc có vững cây mới bền,
Xây lâu thắng lợi trên nền nhân dân.

"6 điều không nên và 6 điều nên làm" (5-4-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.502.

Dân vận là vận động tất cả lực lượng của *mỗi một người dân* không để sót một người dân nào, góp thành lực lượng toàn dân, để thực hành những công việc nên làm, những công việc Chính phủ và Đoàn thể đã giao cho.

"Dân vận" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.232.

Dân vận không thể chỉ dùng báo chương, sách vở, mít tinh, khẩu hiệu, truyền đơn, chỉ thị mà đủ.

Trước nhất là phải tìm mọi cách *giải thích* cho *mỗi một người dân hiểu rõ ràng*: Việc đó là lợi ích cho họ và nhiệm vụ của họ, họ phải hăng hái làm cho kỳ được.

Điểm thứ hai là bất cứ việc gì đều phải bàn bạc với dân, hỏi ý kiến và kinh nghiệm của dân, cùng với dân đặt kế hoạch cho thiết thực với hoàn cảnh địa phương, rồi động viên và tổ chức toàn dân ra thi hành.

"Dân vận" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.232-233.

Lực lượng của dân rất to. Việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công.

"Dân vận" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.234.

Quân đội ta là quân đội nhân dân, do dân đẻ ra, vì dân mà chiến đấu, yêu nước, yêu dân, cho nên hy sinh kham khổ.

"Thu gửi bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương và dân quân du kích nhân ngày kỷ niệm thành lập Quân Giải phóng Việt Nam" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.264.

Không học hỏi dân thì không lãnh đạo được dân.
Có biết làm học trò dân, mới làm được thầy học dân.

"Phải tẩy sạch bệnh quan liêu" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.432.

Có người thì bao giờ "sấm ra đá kêu" mới gặp dân chúng một lần. Khi gặp dân chúng thì rút tay vào túi quần mà "huấn thoại", nói hàng giờ, nói bao la thiên địa. Song, những việc thiết thực cần kíp của địa phương, những điều dân chúng cần biết, thì không nói đến.

"Phải tẩy sạch bệnh quan liêu" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.433.

Phải biết trọng nhân dân. Tôn trọng có nhiều cách, không phải ở chỗ chào hỏi kính thưa có lễ phép mà đủ. Không được phung phí nhân lực vật lực của dân. Khi huy động nên vừa phải, không nên nhiều quá lãng phí vô ích. Phải khôn khéo tránh điều gì có hại cho đời sống nhân dân. Biết giúp đỡ nhân dân cũng là biết tôn trọng dân.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết chiến dịch Lê Hồng Phong II" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.458.

Việc gì đúng với nguyện vọng nhân dân thì được quần chúng nhân dân ủng hộ và hăng hái đấu tranh, và như vậy mới thật là một phong trào quần chúng.

"Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần II của Đảng"
(11-2-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.21.

Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước.

"Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần II của Đảng"
(11-2-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.38.

Mình đánh giặc là vì dân. Nhưng mình không phải là "cứu tinh" của dân, mà mình có trách nhiệm phụng sự nhân dân.

"Bài nói tại Hội nghị kiểm thảo chiến dịch đường số 18" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.76.

Dân như nước, quân như cá.

"Bài nói tại Hội nghị kiểm thảo chiến dịch đường số 18" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.76.

Ý dân là ý trời. Đế quốc Mỹ làm trái ý dân, ý trời, cho nên chúng sẽ thất bại.

"Dân Mỹ chống chiến tranh" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.119.

Đôi với nhân dân, không thể lý luận suông, chính trị suông.

"Cần tẩy sạch bệnh quan liêu mệnh lệnh" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.176.*

Không có lực lượng nhân dân, thì việc nhỏ mấy, dễ mấy, làm cũng không xong, có lực lượng nhân dân, thì việc khó mấy, to mấy, làm cũng được.

"Cần tẩy sạch bệnh quan liêu mệnh lệnh" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.176.*

Làm công an không phải làm "quan cách mạng". Làm công an là để giữ trật tự an ninh cho nhân dân, xem xét tìm tòi âm mưu phản động làm hại nhân dân.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.269.*

Cũng như muôn việc khác, việc chống tình báo địch, việc giữ bí mật, *phải dựa vào sức quần chúng.*

"Giữ bí mật" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.280.*

Quân đội sinh trưởng, thắng lợi, là nhờ nhân dân ra sức giúp đỡ. Vì thế, *bộ đội rất biết ơn và yêu mến nhân dân.*

"Tình đoàn kết quân dân ngày thêm bền chặt" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.334.*

Điểm trọng yếu là bất kỳ bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân du kích đều phải bám sát lấy dân, rời dân ra nhất định thất bại. Bám lấy dân là làm sao cho được lòng dân, dân tin, dân mến, dân yêu. Như vậy thì bất kể việc gì khó cũng làm được cả và nhất định thắng lợi.

"Bài nói tại Hội nghị chiến tranh du kích" (7-1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.448.

Đôi với nhân dân, phải yêu kính quần chúng, gần gũi quần chúng, tin tưởng lực lượng vĩ đại và đầu óc thông minh của quần chúng, học hỏi quần chúng, đi đúng đường lối quần chúng, để đoàn kết và lãnh đạo quần chúng.

"Kỷ niệm Lenin" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.12.

Có người cho là "dân ngu khu đen". Thế là tầm bậy. Dân rất thông minh. Quần chúng kinh nghiệm, sáng kiến rất nhiều. Chỉ cần mình có biết học hay biết lợi dụng mà thôi.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.101.

Giữ gìn trật tự an ninh trước hết là việc của công an, bộ đội, cảnh sát. Nhưng chính quyền ta là chính quyền dân chủ, bất kỳ việc to việc nhỏ đều phải dựa vào lực lượng của nhân dân để phụng sự lợi ích của nhân dân. Việc giữ gìn trật tự, an ninh càng phải dựa vào sáng kiến và lực lượng của nhân dân.

"Giữ gìn trật tự, an ninh" (1954).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.77.

Không gì có thể ngăn cản mặt trời mọc. Không ai có thể đi ngược lại ý nguyện của nhân dân.

"Trả lời phỏng vấn của phóng viên tờ tuần báo
Ấn Độ Thời đại mới" (22-12-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.220.

Nhân dân có hàng triệu tai mắt. Nếu công an biết dựa vào nhân dân, thì nhân dân sẽ là người giúp việc rất đắc lực của công an.

"Nói chuyện tại Hội nghị công an toàn quốc lần thứ 10" (1-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.260.

Hết lòng hết sức phụng sự nhân dân, phụng sự Tổ quốc; bất kỳ việc to việc nhỏ cũng nhằm mục đích ấy; đó là chủ nghĩa Mác - Lênin.

"Nói chuyện tại Đại hội giáo dục phổ thông toàn quốc"
(23-3-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.290.

Trong mọi việc đều phải dựa vào quần chúng. Cải cách và làm ăn cũng vậy. Phải động viên, tổ chức, đoàn kết quần chúng. Lấy sức quần chúng mà vượt qua khó khăn.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cải cách miền biển"
(10-4-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.309.

Trong khi thực hiện công tác, cán bộ phải làm cho dân yêu, dân tin. Được như vậy thì sẽ vượt được mọi khó khăn và thu được nhiều kết quả tốt.

"Nói chuyện với Hội nghị tổng kết công tác nông lâm ngư nghiệp"
(1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.320.

Chúng ta phải nhớ rằng cán bộ đoàn thể cũng như chính quyền, từ trên đến dưới, đều là đày tớ của nhân dân, phải xem trọng ý kiến của nhân dân.

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.414.

Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa 2 Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.453.

Được nhân dân tin, yêu, phục thì việc gì cũng làm được.

"Bài nói tại Trường Công an Trung ương" (28-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.249.

Không đi đường lối quần chúng là không gần nhân dân, là thiếu dân chủ, là trở thành quan liêu. Quan liêu thì không đoàn kết được ai.

"Bài nói tại Trường Công an Trung ương" (28-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.249.

Làm công an thì phải làm cho dân tin, dân yêu, dân ủng hộ.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an" (16-5-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.223.

Nếu trong công tác, các cô, các chú được dân ủng hộ, làm cho dân tin, dân phục, dân yêu thì nhất định các cô, các chú thành công.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an"
(16-5-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.223.

Có dựa vào nhân dân thì công an mới hoàn thành được tốt nhiệm vụ của mình.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an"
(16-5-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.223.

Khi mà dân đã hiểu rõ thì mọi khó khăn đều có thể vượt qua.

"Bài nói tại Hội nghị thủy lợi toàn miền Bắc" (14-9-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.284.

Dân có giàu thì nước mới mạnh. Đó là mục đích riêng và mục đích chung của việc xây dựng hợp tác xã.

"Bài nói tại Hội nghị rút kinh nghiệm công tác quản lý
hợp tác xã nông nghiệp toàn miền Bắc" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.316.

Kinh nghiệm làm cách mạng là phải gần gũi quần chúng. Nếu xa quần chúng thì không làm được việc gì.

"Bài nói tại Đại hội đại biểu công đoàn tỉnh Thanh Hóa lần thứ VI"
(19-7-1960), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.634.

Ta quan tâm đời sống quần chúng thì quần chúng sẽ theo ta. Ta được lòng dân thì ta không sợ gì cả. Nếu không được lòng dân thì ta không thể làm tốt công tác.

"Nói chuyện với Đoàn công an Cuba" (9-8-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.142.

Làm việc gì cũng phải có quần chúng. Không có quần chúng thì không thể làm được.

"Bài nói tại lớp bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo cấp huyện"
(18-1-1967), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.279.

Không riêng gì viết sách viết báo, mà công tác gì muốn làm tốt đều phải coi trọng ý kiến của nhân dân.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt"
(6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.668.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ PHẨM CHẤT, ĐẠO ĐỨC NGƯỜI CÁN BỘ, SỬ DỤNG CÁN BỘ

Một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền.

"Thư gửi đồng chí Pêtorốp, Tổng Thư ký Ban Phương Đông"
(1924), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.284.

Tự mình phải:

Cần kiệm.

Hòa mà không tư.

Cả quyết sửa lỗi mình.

Cẩn thận mà không nhút nhát.

Hay hỏi.

Nhẫn nại (chịu khó).

Hay nghiên cứu, xem xét.

Vị công vong tư.

Không hiếu danh, không kiêu ngạo.

Nói thì phải làm.

Giữ chủ nghĩa cho vững.

Hy sinh.
Ít lòng tham muốn về vật chất.
Bí mật.

"Đường cách mệnh - Tư cách một người cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.280.

Với từng người thì khoan thứ.
Với đoàn thể thì nghiêm.
Có lòng bày vẽ cho người.
Trực mà không táo bạo.
Hay xem xét người.

"Đường cách mệnh - Tư cách một người cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.280.

Làm việc phải:
Xem xét hoàn cảnh kỹ càng.
Quyết đoán.
Dũng cảm.
Phục tùng đoàn thể.

"Đường cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.281.

Xử thế từ xưa không phải dễ,
Mà nay, xử thế khó khăn hơn.

"Nhật ký trong tù - Đường đời hiểm trở" (1942-1943),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.311.

Một vật dùng như hai vật. Một người làm việc của hai người. Một ngày làm công của hai ngày. Nói ít, bắt đầu bằng hành động.

"Mục đọc sách" (1942),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.457.

Cán bộ ta nhiều người "cúc cung tận tụy", hết sức trung thành với nhiệm vụ, với Chính phủ, với quốc dân. Nhưng cũng có người hủ hóa, lên mặt làm quan cách mạng, hoặc là độc hành độc đoán, hoặc là dĩ công dinh tư. Thậm chí dùng pháp công để báo thù tư, làm cho dân oán đến Chính phủ và Đoàn thể.

"Thư gửi các đồng chí tỉnh nhà" (17-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.20.

Cán bộ chăm chỉ làm việc chưa đủ, cần phải biết làm việc cho có phương pháp. Phải *cần* mà *cần* nữa.

"Thiếu óc tổ chức - một khuyết điểm lớn trong các Ủy ban nhân dân" (4-10-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.43.

Tài to ta dùng làm việc to, tài nhỏ ta cắt làm việc nhỏ, ai có năng lực về việc gì, ta đặt ngay vào việc ấy.

"Thiếu óc tổ chức - một khuyết điểm lớn trong các Ủy ban nhân dân" (4-10-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.43.

Muốn cho dân yêu, muốn được lòng dân, việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh.

"Sao cho được lòng dân?" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.51.*

Tiền là mạch máu cho mọi công việc, tiền là cần thật nhưng không phải vì cần tiền mà cứ đi đề đầu bóp cổ hay dùng những thủ đoạn không chính đáng để vơ vét lấy tiền.

"Bỏ cách làm tiền ấy đi!" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.62.*

Bán ngôi thứ làm cho óc người ta đen tối thêm! Tiền lấy như vậy cũng là một thứ tiền phi nghĩa.

"Bỏ cách làm tiền ấy đi!" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.63.*

Ăn muốn cho ngon, mặc muốn cho đẹp, càng ngày càng xa xỉ, càng ngày càng lãng mạn, thứ hỏi tiền bạc ấy ở đâu ra?

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ,
tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.65.*

Cậy thế mình ở trong ban này ban nọ, rồi ngang tàng phóng túng, muốn sao được vậy, coi khinh dư luận,

không nghĩ đến dân. Quên rằng dân bầu mình ra là để làm việc cho dân, chứ không phải để cậy thế với dân.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ,
tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.65.

Tư túng - Kéo bè, kéo cánh, bà con bạn hữu mình, không tài năng gì cũng kéo vào chức này chức nọ. Người có tài có đức, nhưng không vừa lòng mình thì đẩy ra ngoài. Quên rằng việc là việc công, chứ không phải việc riêng gì dòng họ của ai.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ,
tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.65.

Tường mình ở trong cơ quan Chính phủ là thần thánh rồi. Coi khinh dân gian, nói phô, cứ chỉ lúc nào cũng vác mặt "quan cách mạng" lên. Không biết rằng, thái độ kiêu ngạo đó sẽ làm mất lòng tin cậy của dân, sẽ hại đến oai tín của Chính phủ.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ,
tỉnh, huyện và làng" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.66.

Chớ có lên mặt "quan cách mạng". Chớ có tưởng đi tuyên truyền đây là đi dạy người ta chứ không cần học

lại người ta; lãnh đạo người ta chứ không chịu người ta phê bình.

"Lời căn dặn các đội viên tuyên truyền
xung phong" (20-10-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.72.

Kiến thiết cần có nhân tài. Nhân tài nước ta dù chưa có nhiều lắm nhưng nếu chúng ta khéo lựa chọn, khéo phân phối, khéo dùng thì nhân tài càng ngày càng phát triển càng thêm nhiều.

"Nhân tài và kiến quốc" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.114.

Phải làm cho dân mến, khi sắp tới dân mong, khi đi dân tiếc, chớ vác mặt làm quan cách mạng cho dân ghét, dân khinh, dân không ủng hộ.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ tốt nghiệp khóa 5
Trường Huấn luyện cán bộ Việt Nam" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.116.

Miệng nói tay phải làm mới được.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ tốt nghiệp khóa 5,
Trường Huấn luyện cán bộ Việt Nam" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.117.

Đạo đức, ngày trước thì chỉ trung với vua, hiếu với cha mẹ. Ngày nay, thời đại mới, đạo đức cũng phải mới. Phải trung với nước. Phải hiếu với toàn dân, với đồng bào.

"Bài nói tại Trường Cán bộ tự vệ Hồ Chí Minh" (7-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.170.

Nói miệng, ai cũng nói được. Ta cần phải thực hành.

"Bài nói tại Trường Cán bộ tự vệ Hồ Chí Minh" (7-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.171.

Để giúp công việc Chính phủ một cách đặc lực, để nâng cao tinh thần kháng chiến, anh em viên chức bây giờ phải có bốn đức tính là: cần, kiệm, liêm, chính.

"Lời khuyên anh em viên chức" (17-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.181.

Anh em phải theo nguyên tắc là có việc mới cần đến người, chứ không phải là có sẵn người nên phải tìm việc cho làm.

"Lời khuyên anh em viên chức" (17-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.181.

Có cần, có kiệm, không tiêu đến nhiều tiền, anh em viên chức mới có thể trở nên *liêm, chính* để cho người ngoài kính nể được.

"Lời khuyên anh em viên chức" (17-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.182.

Việc nên làm (như ủng hộ kháng chiến, tăng gia sản xuất) thì ta không chờ ai nhắc nhở.

- Việc nên tránh (như tự tư tự lợi) thì ta không đợi ai ngăn ngừa.

"Gửi thanh niên và nhi đồng toàn quốc nhân dịp Tết sắp đến" (1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.194.

Bình tĩnh không phải là nhu nhược, cũng không phải là nhượng bộ.

"Nói chuyện với các ủy viên tuyên truyền các tỉnh Bắc Bộ" (15-3-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.234.

Cán bộ là cái dây chuyền của bộ máy. Nếu dây chuyền không tốt, không chạy thì động cơ dù tốt, dù chạy toàn bộ máy cũng tê liệt.

Cán bộ là những người đem chính sách của Chính phủ, của Đoàn thể thi hành trong nhân dân, nếu cán bộ dở thì chính sách hay cũng không thể thực hiện được.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.68.

Đôi với đồng chí mình phải thế nào? Thân ái với nhau, nhưng không che đậy những điều dở. Học cái hay, sửa chữa cái dở. Không nên tranh giành ảnh hưởng của nhau.

Không nên ghen ghét đố kỵ và khinh kẻ không bằng mình. Bỏ lối hiếu danh, hiếu vị.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.68.

Muốn cho dân phục phải được dân tin, muốn cho dân tin phải thanh khiết.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.69.

Một đoàn thể mạnh thì cái tốt càng ngày càng phát triển, cái dở càng ngày càng bớt đi. Một điều tốt phải đưa ra tất cả mọi người cùng học, một điều xấu phải đưa ra tất cả mọi người cũng biết mà tránh.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.69.

Muốn giữ danh giá của Đoàn thể phải giữ danh giá mình.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.69.

Ai hâu với mình thì dù nói không đúng cũng nghe, tài không có cũng dùng. Ai không hâu với mình thì dù có tài cũng chìm họ xuống, họ phải mấy cũng không nghe.

Đó là một khuyết điểm có hại. Nó làm cho đoàn thể mất cán bộ, kém nhất trí, thường hỏng việc. Đó là một chứng bệnh rất nguy hiểm.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.88.

Chúng ta phải nhớ rằng: người đời ai cũng có chỗ hay chỗ dở. Ta phải dùng chỗ hay của người và giúp người chữa chỗ dở. Dùng người cũng như dùng gỗ. Người thợ khéo thì gỗ to, nhỏ, thẳng, cong, đều tùy chỗ mà dùng được.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.88.

Khi phụ trách ở một vùng nào thì như một ông vua con ở đây, tha hồ hách dịch, hoành hoạ. Đối với cấp trên thì xem thường, đối với cấp dưới cậy quyền lấn át. Đối với quần chúng ra vẻ quan cách làm cho quần chúng sợ hãi. Cái đầu óc "ông tướng, bà tướng" ấy đã gây ra bao ác cảm, bao chia rẽ, làm cho cấp trên xa cấp dưới, đoàn thể xa nhân dân.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.88.

Tư tưởng hẹp hòi, thì hành động cũng hẹp hòi, thì nhiều thù ít bạn. Người mà hẹp hòi ít kẻ giúp. Đoàn thể mà hẹp hòi không thể phát triển.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.88.

Tự mãn, tự túc là co mình lại, không cho mình tiến bộ thêm.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.90.

Trong các cơ quan chỉ huy chọn người phải đích đáng, quyền hạn phải phân minh, phải liên lạc mật thiết, hợp tác chặt chẽ, phải tuyệt đối tránh cái tệ lạm quyền, bao biện, xung đột, phù diện và suy ty không phụ trách.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.91.

Việc gì lợi cho nước, phải ra sức làm. Việc gì hại đến nước, phải hết sức tránh.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.117.

Mình hơn người thì chớ kiêu căng.
Người hơn mình, thì chớ nịnh hót.
Thấy của người thì chớ tham lam.
Đối của mình thì chớ bủn xỉn.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.117.

Làm việc phải đến đúng giờ, chớ đến trễ, về sớm. Làm cho chóng, cho chu đáo. Việc ngày nào, nên làm xong

ngày ấy, chớ để chờ ngày mai. Phải nhớ rằng: Dân đã lấy tiền mồ hôi nước mắt để trả lương cho ta trong những thì giờ đó. Ai lười biếng tức là lừa gạt dân.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.122.

Những người trong các công sở đều có nhiều hoặc ít quyền hành. Nếu không giữ đúng Cần, Kiệm, Liêm, Chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.122.

Mình có quyền dùng người thì phải dùng những người có tài năng, làm được việc. Chớ vì bà con bầu bạn, mà kéo vào chức nọ chức kia. Chớ vì sợ mất địa vị mà đim những kẻ có tài năng hơn mình.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.123.

Mình là người làm việc công, phải có công tâm, công đức. Chớ đem của công dùng vào việc tư. Chớ đem người tư làm việc công. Việc gì cũng phải công bình, chính trực, không nên vì tư ân, tư huệ, hoặc tư thù, tư oán.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.123.

Cán bộ mà lên mặt quan cách mạng thì mọi việc đều lúng túng. Cán bộ mà biết làm cho *dân tin, dân phục, dân yêu*, thì việc gì cũng mỹ mãn.

"Cán bộ tốt và cán bộ xoàng" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.167.*

Người mà chịu được khổ, thì việc to lớn, khó khăn mấy cũng làm được.

"Thư gửi các nhân viên cơ quan chính phủ" (16-6-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.176.*

Trí thức là vốn liếng quý báu của dân tộc. Ở nước khác như thế, ở Việt Nam càng như thế.

"Trả lời một nhà báo nước ngoài" (22-6-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.184.*

Cán bộ muốn cho xứng đáng, phải làm được việc.

Muốn làm được việc, thì phải được *dân tin, dân phục, dân yêu*.

Muốn được *dân tin, dân phục, dân yêu*, cán bộ phải tự mình làm đúng đời sống mới. Nghĩa là phải *siêng năng, tiết kiệm, trong sạch, chính đáng*.

Nếu không thực hành bốn điều đó, mà muốn được lòng dân, thì cũng như bắc giầy leo trời.

"Cán bộ và đời sống mới" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.240.*

Có cần mới kiệm. Có cần, kiệm mới liêm. Có cần, kiệm, liêm mới *chính*.

"Cán bộ và đời sống mới" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.241.

Có tiết kiệm, không hoang phí xa xỉ, thì mới giữ được liêm khiết, trong sạch.

Nếu hoang phí xa xỉ, thì ắt phải tìm cách xoay tiền. Do đó mà sinh ra hủ bại, nhũng lạm, giả dối. Thậm chí làm chợ đen chợ đỏ, thụt két, buôn lậu.

"Cán bộ và đời sống mới" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.241.

Chớ thấy thất bại mà nản, chớ thấy đắc thắng mà kiêu.

"Thư gửi đồng bào Khu III" (12-9-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.244.

Một người cán bộ tốt phải có đạo đức cách mạng...
Muốn có đạo đức cách mạng phải có 5 điều sau đây:

Trí - Tín - Nhân - Dũng - Liêm.

"Nói chuyện trong buổi lễ bế mạc
lớp bổ túc trung cấp" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.259.

Người cán bộ muốn tốt thì phải có đạo đức cách mạng, phải biết phê bình và tự phê bình, phải biết kỷ luật.

"Nói chuyện trong buổi lễ bế mạc
lớp bổ túc trung cấp" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.261.

Nguyên nhân của bệnh chủ quan là: Kém lý luận, hoặc khinh lý luận, hoặc lý luận suông.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.273.

Vì kém lý luận, cho nên gặp mọi việc không biết xem xét cho rõ, cân nhắc cho đúng, xử trí cho khéo. Không biết nhận rõ điều kiện hoàn cảnh khách quan, ý mình nghĩ thế nào làm thế ấy. Kết quả thường thất bại.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.274.

Xem nhiều sách để mà lờ, để làm ra ta đây, thế không phải là biết lý luận.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.274.

Mỗi cán bộ, mỗi đảng viên phải *học lý luận*, phải đem *lý luận áp dụng vào công việc thực tế*. Phải chữa cái bệnh kém lý luận, khinh lý luận và lý luận suông.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.274-275.

Có cán bộ tốt, việc gì cũng xong.

Muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém.

"Sửa đổi lối làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.280.

Vô luận việc gì, đều do *người* làm ra, và từ *nhỏ* đến *to*, từ *gần* đến *xa*, đều thế cả.

"Sửa đổi lối làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.281.

Dùng cán bộ không đúng tài năng của họ, cũng là một
có thất bại.

"Sửa đổi lối làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.283.

Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có
nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì
cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có
đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được
nhân dân.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách
và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.292.

Dũng là dũng cảm, gan góc, gặp việc phải có gan làm.
Thấy khuyết điểm có gan sửa chữa. Cực khổ khó khăn, có
gan chịu đựng. Có gan chống lại những sự vinh hoa, phú
quý, không chính đáng. Nếu cần, thì có gan hy sinh cả
tính mệnh cho Đảng, cho Tổ quốc, không bao giờ rụt rè,
nhút nhát.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách
và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.292.

Thấy việc phải thì làm, thấy việc phải thì nói.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách
và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.292.

Liêm là không tham địa vị. Không tham tiền tài. Không
tham sung sướng. Không ham người tâng bốc mình. Vì vậy
mà quang minh chính đại, không bao giờ hủ hóa.

Chỉ có một thứ ham là ham học, ham làm, ham tiến bộ.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách
và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.292.

Chủ nghĩa cá nhân là như một thứ vi trùng rất độc, do
nó mà sinh ra các thứ bệnh rất nguy hiểm, thí dụ những
bệnh sau đây:

- a) Bệnh tham lam...
- b) Bệnh lười biếng...
- c) Bệnh kiêu ngạo...
- d) Bệnh hiếu danh...
- đ) Thiếu kỷ luật...
- e) Óc hẹp hòi...
- g) Óc địa phương...
- h) Óc lãnh tụ...

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách
và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.295-296.

Từ xưa đến nay, quần chúng không bao giờ tin cậy và yêu mến những kẻ tự cao, tự đại, những kẻ có óc lãnh tụ, tự xưng ta đây là anh hùng, lãnh tụ.

"Sửa đổi lối làm việc - Tư cách
và đạo đức cách mạng" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.296.

Cán bộ là cái gốc của mọi công việc.

Vì vậy, huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.309.

Khi cất nhắc cán bộ, phải xem kết quả học tập cũng như kết quả công tác khác mà định.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.313.

Ở các cơ quan, mỗi ngày ít nhất phải học tập một tiếng đồng hồ. Những nơi vì hoàn cảnh kháng chiến đặc biệt, thời giờ dài hay ngắn, tùy theo điều kiện mà định. Những giờ học tập đều tính như những giờ làm việc.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.313.

Vấn đề cán bộ là một vấn đề rất trọng yếu, rất cần kíp.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.313.

Khi cất nhắc một cán bộ, cần phải xét rõ người đó có gần gũi quần chúng, có được quần chúng tin cậy và mến phục không. Lại phải xem người ấy xứng với việc gì. Nếu người có tài mà dùng không đúng tài của họ, cũng không được việc.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.314.

Không có ai cái gì cũng tốt, cái gì cũng hay. Vì vậy, chúng ta phải khéo dùng người, sửa chữa những khuyết điểm cho họ, giúp đỡ ưu điểm của họ.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.314.

Kinh nghiệm cho ta biết: mỗi lần xem xét lại nhân tài, một mặt thì tìm thấy những nhân tài mới, một mặt khác thì những người hủ hóa cũng lòi ra.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.314.

Phải cất nhắc cán bộ một cách cho đúng.

Cất nhắc cán bộ là một công tác cần kíp.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.314.

Ai sợ phụ trách và không có sáng kiến thì không phải người lãnh đạo.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.315.

Đôi với cán bộ có năm cách:

a) *Chỉ đạo* - Thả cho họ làm, thả cho họ phụ trách, dù sai lầm chút ít cũng không sợ...

b) *Nâng cao* - Luôn luôn tìm cách cho họ học thêm lý luận và cách làm việc, làm cho tư tưởng, năng lực của họ ngày càng tiến bộ.

c) *Kiểm tra* - Không phải ngày nào cũng kiểm tra. Nhưng thường thường kiểm tra để giúp họ rút kinh nghiệm, sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm.

d) *Cải tạo* - Khi họ sai lầm thì dùng cách "thuyết phục" giúp cho họ sửa chữa...

đ) *Giúp đỡ* - Phải cho họ điều kiện sinh sống đầy đủ mà làm việc. Khi họ đau ốm, phải có thuốc thang. Tùy theo hoàn cảnh mà giúp họ giải quyết vấn đề gia đình. Những điều đó rất quan hệ với tinh thần của cán bộ, và sự thân ái đoàn kết trong Đảng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.316.

Giao công việc mà không kiểm tra, đến lúc thất bại mới chú ý đến. Thế là không biết yêu dấu cán bộ.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.316.

Mấy điểm lớn trong chính sách cán bộ:
Hiểu biết cán bộ,

Khéo dùng cán bộ,
Cất nhắc cán bộ,
Thương yêu cán bộ,
Phê bình cán bộ.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.317.

Muốn biết đúng sự phải trái ở người ta, thì trước phải biết đúng sự phải trái của mình.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.317.

Muốn biết rõ cán bộ, muốn đối đãi một cách đúng đắn các hạng người, trước hết phải sửa những khuyết điểm của mình. Mình càng ít khuyết điểm thì cách xem xét cán bộ càng đúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.317.

Nếu không biết sự phải trái ở mình, thì chắc không thể nhận rõ người cán bộ tốt hay xấu. Người ta thường phạm những chứng bệnh sau này:

1. Tự cao tự đại,
2. Ưa người ta nịnh mình,
3. Do lòng yêu, ghét của mình mà đối với người,
4. Đem một cái khuôn khổ nhất định, chật hẹp mà lắp vào tất cả mọi người khác nhau.

Phạm một trong bốn bệnh đó thì cũng như mắt đã mang kính có màu, không bao giờ thấu rõ cái mặt thật của những cái mình trông.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.317.

Trong thế giới, cái gì cũng biến hóa. Tư tưởng của người cũng biến hóa. Vì vậy cách xem xét cán bộ, quyết không nên chấp nhất, vì nó cũng phải biến hóa. Thí dụ: có người khi trước theo cách mạng mà nay lại phản cách mạng. Có người khi trước không cách mạng mà nay lại tham gia cách mạng. Thậm chí có người nay đang theo cách mạng, nhưng sau này có thể phản cách mạng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.317.

Một người cán bộ khi trước có sai lầm, không phải vì thế mà sai lầm mãi. Cũng có cán bộ đến nay chưa bị sai lầm, nhưng chắc gì sau này không phạm sai lầm?

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.317-318.

Người ở đời, ai cũng có chỗ tốt và chỗ xấu. Ta phải khéo nâng cao chỗ tốt, khéo sửa chữa chỗ xấu cho họ.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.318.

Nhận xét cán bộ không nên chỉ xét ngoài mặt, chỉ xét một lúc, một việc, mà phải xét kỹ cả toàn bộ công việc của cán bộ.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.318.

Ai mà hay khoe công việc, hay a dua, tìm việc nhỏ mà làm, trước mặt thì theo mệnh lệnh, sau lưng thì trái mệnh lệnh, hay công kích người khác, hay tự tăng bốc mình, những người như thế, tuy họ làm được việc, cũng không phải cán bộ tốt.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.318.

Quá khứ, hiện tại và tương lai của mọi người không phải luôn giống nhau.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.318.

Xem xét cán bộ, không chỉ xem ngoài mặt mà còn phải xem tính chất của họ. Không chỉ xem một việc, một lúc mà phải xem toàn cả lịch sử, toàn cả công việc của họ. Có người lúc phong trào cách mạng cao, họ vào Đảng, họ làm việc rất hăng. Nhưng lúc phong trào hơi khó khăn thì đâm ra hoang mang. Lúc gặp sự nguy hiểm thậm chí hóa phản cách mạng, làm mật thám. Muốn làm mật thám

được việc, thì nó lại công tác hăng hơn ai hết. Nếu ta không xem xét rõ ràng, thì lầm nó là cán bộ tốt.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.318.

Lúc dùng cán bộ, nhiều người phạm vào những chứng bệnh sau đây:

1. Ham dùng người bà con, anh em quen biết, bầu bạn, cho họ là chắc chắn hơn người ngoài.

2. Ham dùng những kẻ khéo nịnh hót mình, mà chán ghét những người chính trực.

3. Ham dùng những người tính tình hợp với mình, mà tránh những người tính tình không hợp với mình.

Vì những bệnh đó, kết quả những người kia đã làm bậy, mình cũng cứ bao dung, che chở, bảo hộ, khiến cho chúng càng ngày càng hư hỏng. Đối với những người chính trực thì bới lông tìm vết để trả thù. Như thế, cố nhiên là hỏng cả công việc của Đảng, hỏng cả danh giá của người lãnh đạo.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.318-319.

Thế nào là dùng cán bộ đúng?

- Mình phải có độ lượng vĩ đại thì mới có thể đối với cán bộ một cách chí công vô tư, không có thành kiến, khiến cho cán bộ khỏi bị bỏ rơi.

- Phải có tinh thần rộng rãi, mới có thể gần gũi những người mình không ưa.

- Phải có tính chịu khó dạy bảo, mới có thể nâng đỡ những đồng chí còn kém, giúp cho họ tiến bộ.

- Phải sáng suốt, mới khỏi bị bọn vu vơ bao vây, mà cách xa cán bộ tốt.

- Phải có thái độ vui vẻ, thân mật, các đồng chí mới vui lòng gần gũi mình.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.319.

Người lãnh đạo muốn biết rõ ưu điểm và khuyết điểm của mình, muốn biết công tác của mình tốt hay xấu, không gì bằng khuyến khích cán bộ mình mạnh bạo đề ra ý kiến và phê bình. Như thế, chẳng những không phạm gì đến uy tín của người lãnh đạo mà lại tỏ ra dân chủ thật thà trong Đảng.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.319.

Nếu cán bộ không nói năng, không đề ý kiến, không phê bình, thậm chí lại tâng bốc mình, thế là một hiện tượng rất xấu. Vì không phải họ không có gì nói, nhưng vì họ *không dám nói, họ sợ*. Thế là mất hết dân chủ trong Đảng. Thế là nội bộ của Đảng âm u, cán bộ trở nên những

cái máy, trong lòng uất ức, không dám nói ra, do uất ức mà hóa ra oán ghét, chán nản.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.319-320.

Cố nhiên việc hay hay dở, một phần do cán bộ đủ năng lực hay không. Nhưng một phần cũng do cách lãnh đạo đúng hay không.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.320.

Nếu không tin cán bộ, sợ họ làm không được, rồi việc gì mình cũng nhúng vào. Kết quả thành chứng bao biện, công việc vẫn không xong. Cán bộ thì vợ vẫn cả ngày, buồn rầu, nản chí.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.320.

Phải để cho các cấp chỉ huy có quyền "tùy cơ ứng biến", mới có thể phát triển tài năng của họ. Việc gì cấp trên cũng nhúng vào, cán bộ cũng như một cái máy, việc gì cũng chờ mệnh lệnh, sinh ra ỷ lại, mất hết sáng kiến.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.320.

Trước khi trao công tác, cần phải bàn kỹ với cán bộ. Nếu họ gánh không nổi, chớ miễn cưỡng trao việc đó cho họ. Khi đã trao cho họ phải hoàn toàn tin họ. Không nên sớm ra lệnh này, trưa đổi lệnh khác.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.320.

Biết rõ ràng cán bộ, mới có thể cất nhắc cán bộ một cách đúng mực.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Cất nhắc cán bộ, phải vì công tác, tài năng, vì cố động cho đồng chí khác thêm hăng hái. Như thế, công việc nhất định chạy.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Nếu có cán bộ không yên tâm làm việc, ta phải xét rõ cái chỗ lãnh đạo không đúng của ta, để thuyết phục và khuyên gắng người đó. Nếu vì công tác không hợp với năng lực của họ, phải tìm công việc thích hợp hơn cho họ làm.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Nếu vì lòng yêu ghét, vì thân thích, vì nể nang, nhất định không ai phục, mà gây nên mối lỗi thôi trong Đảng. Như thế là có tội với Đảng, có tội với đồng bào.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Nếu ý kiến các đồng chí cấp dưới đúng, ta phải nghe theo, khuyến họ thường đề thêm ý kiến, để nâng tinh thần và sáng kiến của họ.

Nếu ý kiến của họ không đúng, ta nên dùng thái độ thân thiết, giải thích cho họ hiểu. Quyết không nên phùng mang trợn mắt, quở trách, giễu cợt họ.

Nếu họ phê bình ta, ta phải vui vẻ thừa nhận. Không nên tỏ vẻ bất bình, để lần sau họ không dám phê bình nữa.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Trước khi cất nhắc cán bộ, phải nhận xét rõ ràng. Chẳng những xem xét công tác của họ, mà còn phải xét cách sinh hoạt của họ. Chẳng những xem xét cách viết, cách nói của họ, mà còn phải xem xét việc làm của họ có đúng với lời nói, bài viết của họ hay không. Chẳng những xem xét họ đối với ta thế nào, mà còn phải xem xét họ đối với người khác thế nào. Ta nhận họ tốt, còn phải xét số nhiều đồng chí có nhận họ tốt hay không. Phải biết ưu

điểm của họ, mà cũng phải biết khuyết điểm của họ, không nên chỉ xem công việc của họ trong một lúc, mà phải xem cả công việc của họ từ trước đến nay.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.321.

Ai cũng có lòng tự trọng, tự tin. Không có lòng tự trọng, tự tin là người vô dụng.

Nhưng khoe khoang, kiêu ngạo không phải là tự trọng. Đó là một chứng bệnh. Vì vậy, người lãnh đạo cần phải tôn trọng lòng tự tin, tự trọng của các đồng chí mình.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.322.

Cất nhắc cán bộ, không nên làm như "giã gạo". Nghĩa là trước khi cất nhắc không xem xét kỹ. Khi cất nhắc rồi không giúp đỡ họ. Khi họ sai lầm thì đẩy xuống, chờ lúc họ làm khá, lại cất nhắc lên. Một cán bộ bị nhắc lên thả xuống ba lần như thế là hỏng cả đời.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.322.

Đối với cán bộ, chẳng những phải xem xét rõ ràng trước khi cất nhắc. Mà sau khi đã cất nhắc phải giúp đỡ họ, khuyên gắng họ, vun trồng lòng tự tin, tự trọng của họ.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.322.

Không phải vài ba tháng, hoặc vài ba năm, mà đào tạo được một người cán bộ tốt. Nhưng cần phải công tác, tranh đấu, huấn luyện lâu năm mới được. Trái lại, trong lúc tranh đấu, rất dễ mất một người cán bộ. Vì vậy, Đảng phải thương yêu cán bộ.

Nhưng thương yêu không phải là vỗ về, nuông chiều, thả mặc.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.322.

Đối với cán bộ bị sai lầm, ta quyết không nên nhận rằng họ muốn như thế, mà công kích họ. Trái lại, ta phải dùng thái độ thân thiết, giúp họ tìm ra cái cơ vì sao mà sai lầm? Sai lầm như thế, sẽ có hại đến công việc thế nào? Làm thế nào mà sửa chữa? Tóm lại, phải phê bình cho đúng.

Muốn họ thành tâm sửa chữa, phải giải thích rõ ràng, làm cho họ tự trông thấy, tự nhận rõ sự sai lầm đó, làm cho họ vui lòng sửa đổi, chứ không phải bị cưỡng bức mà sửa đổi.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.323.

Kiêu ngạo là bước đầu của thất bại.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.323.

Sự sửa đổi khuyết điểm, một phần cố nhiên là trách nhiệm của cán bộ đó. Nhưng một phần cũng là trách nhiệm của người lãnh đạo.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.323.

Sửa chữa sai lầm, cố nhiên cần dùng cách giải thích thuyết phục, cảm hóa, dạy bảo. Song không phải tuyệt nhiên không dùng xử phạt. Lầm lỗi có việc to, việc nhỏ. Nếu nhất luật không xử phạt thì sẽ mất cả kỷ luật, thì sẽ mở đường cho bọn cố ý phá hoại. Vì vậy, hoàn toàn không dùng xử phạt là không đúng. Mà chút gì cũng dùng đến xử phạt cũng không đúng.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.323-324.

Cách đối với cán bộ là một điều trọng yếu trong sự tổ chức công việc. Cách đối với cán bộ có khéo, có đúng thì mới thực hiện được nguyên tắc: "Vấn đề cán bộ quyết định mọi việc".

"Sửa đổi lỗi làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.324.

Lãnh đạo đúng nghĩa là:

1. Phải quyết định mọi vấn đề một cách cho đúng. Mà muốn thế thì nhất định phải so sánh kinh nghiệm của dân

chúng. Vì dân chúng chính là những người chịu đựng cái kết quả của sự lãnh đạo của ta.

2. Phải tổ chức sự thi hành cho đúng. Mà muốn vậy, không có dân chúng giúp sức thì không xong.

3. Phải tổ chức sự kiểm soát, mà muốn kiểm soát đúng thì cũng phải có quần chúng giúp mới được.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.325.

Người lãnh đạo không nên kiêu ngạo, mà nên khiêm tốn.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.325.

Sự hiểu biết và kinh nghiệm của mình cũng chưa đủ cho sự lãnh đạo đúng đắn. Vì vậy, ngoài kinh nghiệm của mình, người lãnh đạo còn phải dùng kinh nghiệm của đảng viên, của dân chúng, để thêm cho kinh nghiệm của mình.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.325.

Vì không biết gom góp ý kiến của quần chúng, kinh nghiệm của quần chúng, cho nên ý kiến của những người lãnh đạo thành ra lý luận suông, không hợp với thực tế.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.331.

Mỗi một khẩu hiệu, mỗi một công tác, mỗi một chính sách của chúng ta, phải dựa vào ý kiến và kinh nghiệm của dân chúng, phải nghe theo nguyện vọng của dân chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.333.

Có người thường cho dân là dốt không biết gì, mình là thông thái tài giỏi. Vì vậy, họ không thèm học hỏi dân chúng, không thèm bàn bạc với dân chúng.

Đó là một sự sai lầm nguy hiểm lắm. Ai có sai lầm đó, phải mau mau sửa đổi. Nếu không sẽ luôn luôn thất bại.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.335.

Nếu ta chịu khó, chịu suy nghĩ, bất kỳ nói chuyện với ai cũng có ích cho tư tưởng của ta.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.337.

Tin vào dân chúng. Đưa mọi vấn đề cho dân chúng thảo luận và tìm cách giải quyết. Chúng ta có khuyết điểm, thì thật thà thừa nhận trước mặt dân chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Cách lãnh đạo" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.337.

Mỗi tư tưởng, mỗi câu nói, mỗi chữ viết, phải tỏ rõ cái tư tưởng và lòng ước ao của quần chúng.

"Sửa đổi lối làm việc - Chống thói ba hoa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.345.

Tổ chức là lợi khí cốt yếu của chúng ta để đánh bại địch.

"Thư gửi đồng bào, Vệ quốc quân, dân quân du kích,
cán bộ xung phong cảm tử Khu XI" (19-12-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.366.

Cấp xã là gần gũi nhân dân nhất, là nền tảng của hành chính. Cấp xã làm được việc thì mọi công việc đều xong xuôi.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân tỉnh và huyện ba tỉnh
Bắc Ninh, Bắc Giang, Lạng Sơn" (9-2-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.460.

Trong mọi việc, chúng ta chỉ có một mục đích, là phụng sự đồng bào, phụng sự Tổ quốc. Chúng ta chỉ có một phương châm, là *chí công vô tư*.

"Thư gửi các ủy viên, Ủy ban kháng chiến
hành chính Nam Bộ, các tỉnh, quận và xã ở Nam Bộ"
(15-9-1948), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.613.

Một người dù khôn ngoan tài giỏi mấy, dù nhiều kinh nghiệm đến đâu, cũng chỉ trông thấy, chỉ xem xét được

một hoặc nhiều mặt của một vấn đề, không thể trông thấy và xem xét tất cả mọi mặt của một vấn đề.

"Cách làm việc tập thể lãnh đạo cá nhân phụ trách" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.619.

Lãnh đạo cần phải tập thể, mà phụ trách cần phải cá nhân.
Lãnh đạo không tập thể, thì sẽ đi đến cái tệ bao biện, độc đoán, chủ quan. Kết quả là hỏng việc.

Phụ trách không do cá nhân, thì sẽ đi đến cái tệ bừa bãi, lộn xộn, vô chính phủ. Kết quả cũng là hỏng việc.

"Cách làm việc tập thể lãnh đạo cá nhân phụ trách" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd* t.5, tr.620.

Cụ Không và cụ Lê hơn mọi người, không phải vì hai cụ biết hết mọi việc, làm được mọi việc. Mà vì hai cụ không *tự kiêu, tự ái*, luôn luôn *học hỏi*.

"Bệnh tự kiêu, tự ái" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.631.

Đã tự kiêu tự ái, thì không thể đoàn kết. Không đoàn kết tức là cô độc. Đã cô độc, thì chẳng việc gì thành công.

"Bệnh tự kiêu, tự ái" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.632.

Mỗi một người và tất cả mọi người chúng ta phải tây cho sạch bệnh tự kiêu, "tự ái". Đó là hai thứ bệnh rất nguy hiểm cho đạo đức và công việc.

"Bệnh tự kiêu, tự ái" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.632.

Khi đã có chính sách đúng, thì sự thành công hoặc thất bại của chính sách đó là do nơi cách tổ chức công việc, nơi lựa chọn cán bộ, và do nơi kiểm tra. Nếu ba điều ấy sơ sài, thì chính sách đúng mấy cũng vô ích.

"Một việc mà các cơ quan lãnh đạo cần thực hành ngay" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.636.

Kiểm tra không nên chỉ bằng cứ vào các tờ báo cáo, mà phải đi đến tận nơi.

"Một việc mà các cơ quan lãnh đạo cần thực hành ngay" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.637.

Hô hào dân tiết kiệm, mình phải tiết kiệm trước đã. Đồng chí ta phải học lấy bốn đức cách mạng: cần, kiệm, liêm, chính.

Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị
cán bộ của Đảng lần thứ sáu" (18-1-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.16.

Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách, đạo đức. Muốn hướng dẫn nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước.

"Bài nói chuyện trong buổi bế mạc Hội nghị
cán bộ của Đảng lần thứ sáu" (18-1-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.16.

Nếu không muốn để kẻ địch phản tuyên truyền, thì không gì hơn là tránh các khuyết điểm, sửa chữa khuyết điểm.

"Thuốc đắng dã tật nói thật mất lòng" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.52.

Trời có bốn mùa: Xuân, Hạ, Thu, Đông.
Đất có bốn phương: Đông, Tây, Nam, Bắc.
Người có bốn đức: Cần, Kiệm, Liêm, Chính.
Thiếu một mùa, thì không thành trời.
Thiếu một phương, thì không thành đất.
Thiếu một đức, thì không thành người.

"Cần kiệm liêm chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.117.

Người siêng năng thì mau tiến bộ.
Cả nhà siêng năng thì chắc ấm no.
Cả làng siêng năng thì làng phồn thịnh.
Cả nước siêng năng thì nước mạnh giàu.

"Cần kiệm liêm chính - Cần" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.118.

Siêng học tập thì mau biết.
Siêng nghĩ ngợi thì hay có sáng kiến.

Siêng làm thì nhất định thành công. Siêng hoạt động thì sức khỏe.

"Cần kiệm liêm chính - Cần" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.118.

Người nào có năng lực làm việc gì, thì đặt vào việc ấy.
Nếu dùng không đúng, người giỏi nghề thợ mộc thì giao cho việc thợ rèn, người giỏi nghề rèn thì giao cho việc thợ mộc, như thế thì hai người đều thất bại cả hai.

"Cần kiệm liêm chính - Cần" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.119.

CẦN mà không KIỆM, "thì làm chùng nào xào chùng ấy". Cũng như một cái thùng không có đáy; nước đổ vào chùng nào, chảy ra hết chùng ấy, không lại hoàn không.

"Cần kiệm liêm chính - Kiệm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.122.

Tiết kiệm thời giờ của mình, lại phải *tiết kiệm* thời giờ của người. Không nên ngồi lê, nói chuyện phiếm, làm mất thời giờ người khác.

"Cần kiệm liêm chính - Kiệm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.123.

Liêm là trong sạch, không tham lam...

Cũng như *trung* là trung với Tổ quốc, *hiếu* là hiếu với nhân dân; ta thương cha mẹ ta, mà còn phải thương cha mẹ người, phải cho mọi người đều biết thương cha mẹ.

"Cần kiệm liêm chính - Liêm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.126.

Tham tiền của, tham địa vị, tham danh tiếng, tham ăn ngon, sống yên đều là BẤT LIÊM.

"Cần kiệm liêm chính - Liêm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.126.

Dìm người giỏi, để giữ địa vị và danh tiếng của mình là đạo vị (đạo là trộm).

"Cần kiệm liêm chính - Liêm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.127.

Do BẤT LIÊM mà đi đến tội ác trộm cắp. Công khai hay bí mật, trực tiếp hay gián tiếp, bất liêm tức là trộm cắp.

Cụ Không Tử nói: "Người mà không Liêm, không bằng súc vật".

Cụ Mạnh Tử nói: "Ai cũng tham lợi, thì nước sẽ nguy".

"Cần kiệm liêm chính - Liêm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.127.

Pháp luật phải thẳng tay trừng trị những kẻ bất liêm, bất kỳ kẻ ấy ở địa vị nào, làm nghề nghiệp gì.

"Cần kiệm liêm chính - Liêm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.127.

Trước nhất là cán bộ các cơ quan, các đoàn thể, cấp cao thì quyền to, cấp thấp thì quyền nhỏ. Dù to hay nhỏ, có quyền mà thiếu lương tâm là có dịp đục khoét, có dịp ăn của đút, có dịp "dĩ công vi tư".

"Cần kiệm liêm chính - Liêm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.127.

Một dân tộc biết cần, kiệm, biết liêm, là một dân tộc giàu về vật chất, mạnh về tinh thần, là một dân tộc văn minh tiên bộ.

"Cần kiệm liêm chính - Liêm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.128.

Làm việc CHÍNH, là người THIỆN.

Làm việc TÀ, là người ÁC.

Siêng năng (cần), tận tụy (kiệm), trong sạch (liêm),
Chính là THIỆN.

Lười biếng, xa xỉ, tham lam, là tà, là ác.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.129.

Chớ tự kiêu, tự đại. Tự kiêu, tự đại là khờ dại. Vì mình hay, còn nhiều người hay hơn mình. Mình giỏi, còn nhiều người giỏi hơn mình.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.129-130.

Tiến bộ không giới hạn. Mình cố gắng tiến bộ, thì chắc tiến bộ mãi.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.130.

Tự kiêu, tự đại tức là thoái bộ.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.130.

Tự mình phải *chính* trước, mới giúp được người khác *chính*. Mình không *chính*, mà muốn người khác *chính* là vô lý.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.130.

Chớ nịnh hót người trên. Chớ xem khinh người dưới.
Thái độ phải chân thành, khiêm tốn, phải thật thà đoàn kết. Phải học người và giúp người tiến tới.

Phải thực hành chữ Bác - Ái.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.130-131.

Việc gì dù lợi cho mình, phải xét nó có lợi cho nước không? Nếu không có lợi, mà có hại cho nước thì quyết không làm.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.131.

Việc *thiện* thì dù nhỏ mấy cũng làm. Việc *ác* thì dù nhỏ mấy cũng tránh.

"Cần kiệm liêm chính - Chính" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.131.

Những người phụ trách dân vận cần phải óc nghĩ, mắt trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm chứ không phải chỉ *nói suông*, chỉ *ngồi viết mệnh lệnh*. Họ phải thật thà nhúng tay vào việc.

"Dân vận" (1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.233-234.

Học lý luận không phải để nói mép, nhưng biết lý luận mà không thực hành là lý luận suông. Học là để áp dụng vào việc làm. Làm mà không có lý luận thì không khác gì đi mò trong đêm tối, vừa chậm chạp vừa hay vấp vấp. Có lý luận thì mới hiểu được mọi việc trong xã hội, trong phong trào để chủ trương cho đúng, làm cho đúng.

"Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất
về công tác huấn luyện và học tập" (5-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.357.

Nếu còn tự kiêu tự mãn thì học biết nhiều chỉ thêm hại.

"Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất
về công tác huấn luyện và học tập" (5-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.359.

Đã biết rõ kết quả không tốt của bệnh cấp bậc, thì từ nay mỗi người cán bộ phải gắng chữa cho hết bệnh ấy đi. Thang thuốc hay nhất là:

1. Dùng cách phê bình và tự phê bình để rửa sạch đầu óc ngôi thứ, địa vị, và chủ nghĩa cá nhân.
2. Đặt công việc chung, lợi ích chung lên trên hết, trước hết.

"Phải chữa cái bệnh cấp bậc" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.408-409.

Mọi việc bất kỳ to nhỏ, phải có kế hoạch, phải bàn bạc kỹ. Phải giải thích cho dân hiểu rõ, sao cho dân vui vẻ thi đua làm. Hết sức tránh bệnh quan liêu, bệnh mệnh lệnh.

"Thư gửi các cán bộ Bắc Cạn" (11-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.489.

Lao động trí óc có nhiệm vụ rất quan trọng trong sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc, trong công cuộc hoàn thành dân chủ mới để tiến đến chủ nghĩa xã hội.

"Đảng Lao động Việt Nam với lao động trí óc" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.72.

Cán bộ chính quyền và đoàn thể ta phải *tẩy cho sạch* bệnh quan liêu, mệnh lệnh, nếu không thì sẽ bị dân tẩy.

"Công trái" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.112.*

Hiểu biết là một vấn đề khoa học, không có gì đáng kiêu ngạo. Trái lại, càng hiểu biết, thì càng phải khiêm tốn.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.124.*

Những người *mắc bệnh chủ quan*, không xem xét hoàn cảnh thực tế, không xem xét toàn thể công việc, không nghiên cứu bản chất của công việc, không xét rõ quan hệ của việc này với việc khác, mà chỉ biết dùng *mệnh lệnh*, thì nhất định sẽ thất bại.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.126.*

Bệnh quan liêu mệnh lệnh chỉ đưa đến một kết quả là: *hỏng việc*. Vì vậy, chúng ta phải mau mau chữa bệnh nguy hiểm ấy.

Cách chữa bệnh ấy gồm có một nguyên tắc là: *Theo đúng đường lối nhân dân* và 6 điều là:

Đặt lợi ích *nhân dân* lên trên hết;

Liên hệ chặt chẽ với *nhân dân*;
Việc gì cũng bàn với *nhân dân*, giải thích cho *nhân dân*
hiểu rõ;
Có khuyết điểm thì thật thà tự phê bình trước *nhân dân*, và hoan nghênh *nhân dân* phê bình mình;
Sẵn sàng học hỏi *nhân dân*;
Tự mình phải làm gương mẫu cần kiệm liêm chính, để *nhân dân* noi theo.

"Cần tẩy sạch bệnh quan liêu mệnh lệnh" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.177.

Tuyên truyền phải miệng nói tay làm, phải tùy hoàn cảnh mà tổ chức giúp đỡ *nhân dân* thực sự, không phải chỉ dân vận bằng diễn thuyết.

"Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội"
(25-10-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.219.

Đạo đức cũ như người đầu ngược xuống đất chân chống lên trời. Đạo đức mới như người hai chân đứng vững được dưới đất, đầu ngừng lên trời. Bọn phong kiến ngày xưa nêu ra cần, kiệm, liêm, chính, nhưng không bao giờ làm mà lại bắt *nhân dân* phải tuân theo để phụng sự quyền lợi cho chúng. Ngày nay ta đề ra cần, kiệm, liêm, chính cho cán bộ thực hiện làm gương cho *nhân dân* theo để lợi cho nước cho dân.

"Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội"
(25-10-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.220.

Bất kỳ ai, ở địa vị nào, làm công tác gì, gặp hoàn cảnh nào, đều phải có *tinh thần trách nhiệm*.

"Tinh thần trách nhiệm" (13-12-1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.249.*

Trong nội bộ, công an cũng phải phê bình nhau. Đối với người không sửa được thì phải tẩy trừ ra khỏi ngành kéo để lại thì con sâu làm rầu nồi canh.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.270.*

Tham ô và lãng phí đều do bệnh quan liêu mà ra. Vì vậy từ nay, toàn thể đồng bào, toàn thể chiến sĩ, toàn thể cán bộ phải xem quan liêu, tham ô, lãng phí là những tội lỗi đối với Tổ quốc, đối với đồng bào.

"Bài nói chuyện nhân dịp Tết năm Nhân Thìn" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.297.*

Tuy không trộm cắp của công như tham ô, nhưng lãng phí cũng làm cho nhân dân và Chính phủ thiệt thòi, hao tổn, kết quả thì lãng phí cũng có tội như tham ô.

"Bài nói chuyện nhân dịp Tết năm Nhân Thìn" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.297.*

Rừng cây thì chắc chắn nở hoa sinh quả; nhưng cũng có những con sâu mọt rút lá, cắn hoa, khoét quả. Chúng ta

phải tiêu diệt các con sâu mọt ấy: Ấy là bệnh quan liêu, nạn tham ô lãng phí.

"Bài nói tại buổi phát động phong trào sản xuất và tiết kiệm"
(17-3-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.344-345.

Có người lại nói tham ô mới có tội, còn lãng phí thì không có tội. Thực ra việc khác nhau nhưng kết quả vẫn hao tổn của công, của Chính phủ, của nhân dân. Tham ô có hại; nhưng lãng phí có khi còn hại nhiều hơn: Nó tai hại hơn tham ô vì lãng phí rất phổ biến: lãng phí của cải, thì giờ, lực lượng của nhân dân, của Chính phủ.

"Bài nói tại buổi phát động phong trào sản xuất và tiết kiệm"
(17-3-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.345.

Phải sử dụng tiền của, sức lực và thời giờ của nhân dân cho hợp lý. Phải chống *bệnh quan liêu* vì đó là nguồn gốc của nạn tham ô, lãng phí.

"Lời kêu gọi nhân dịp phát động phong trào
sản xuất và tiết kiệm" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.349-350.

Cán bộ quyết định mọi việc... Công việc thành hay là bại một phần lớn là do nơi tư tưởng đạo đức, thái độ và lề lối làm việc của các đồng chí.

"Bài nói tại lớp chính huấn đầu tiên
của Trung ương" (11-5-1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.415.

Bất kỳ ở địa vị nào, làm công việc gì, hễ cố gắng thi đua, làm tròn nhiệm vụ, tức là anh hùng.

"Một anh "mẹ thương binh"" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.439.

Quan liêu, tham ô, lãng phí là *tội ác*. Phải tẩy sạch nó để thực hiện cần kiệm liêm chính, để đẩy mạnh thi đua sản xuất và tiết kiệm, để đưa kháng chiến đến thắng lợi, kiến quốc đến thành công, để xây dựng thuần phong mỹ tục trong toàn dân, toàn quốc.

"Chống quan liêu, tham ô, lãng phí" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.457.

Vì quan liêu, tham ô, lãng phí có hại cho nhân dân, cho Chính phủ, cho đoàn thể, cho kháng chiến và kiến quốc, nên mọi người có quyền và có nghĩa vụ phải chống. Bước đầu thì chống bằng cách *kiểm thảo và phê bình*. Còn những người, những cơ quan hoặc đoàn thể nào phạm những điều ấy, thì cần phải *thật thà và công khai tự kiểm thảo và kiên quyết sửa đổi*.

"Chống quan liêu, tham ô, lãng phí" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.457.

Quyết tâm không phải nói đầu miệng mà phải tin tưởng sâu sắc.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ chuẩn bị Chiến dịch Tây Bắc" (9-9-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.481.

Quyết tâm không phải ở hội trường, ở lời nói, mà phải quyết tâm trong công tác, trong hành động.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ chuẩn bị Chiến dịch Tây Bắc"
(9-9-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.482.

Phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân; phải hiểu thấu rằng lợi ích của nhân dân tức là lợi ích của Đảng.

"Kỷ niệm Lênin" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.13.

Cán bộ phải tìm hiểu quần chúng, phải học hỏi quần chúng để lãnh đạo quần chúng. Cán bộ phải kiên nhẫn, quyết tâm, phải chí công vô tư. Nếu tự tư tự lợi, lập trường không vững, tư tưởng không thông, thì tài giỏi gì cũng vô dụng, vì quần chúng rất thông minh. Ai ra sức phục vụ, ai tự tư tự lợi, họ biết ngay, không giấu được họ.

"Bài nói tại Hội nghị nông vận và dân vận toàn quốc" (5-2-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.48.

Cách mạng rất cần trí thức và chính ra chỉ có cách mạng mới biết trọng trí thức.

"Bài nói chuyện trong buổi khai mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính ở cơ quan Trung ương" (6-2-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.53.

Trí thức không có bao giờ thừa, chỉ có thiếu trí thức thôi.

"Bài nói chuyện trong buổi khai mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính ở cơ quan Trung ương" (6-2-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.56.

Nếu cán bộ không nắm vững chính sách, không đi đúng đường lối quần chúng, thì chính sách hay cũng hóa dở, tốt cũng hóa xấu.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ Liên hiệp phụ nữ toàn quốc về vấn đề phát động quần chúng nông dân" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.95.

Nếu làm sai chính sách, không những dân ghét cán bộ, mà còn oán Chính phủ, oán Đảng.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ Liên hiệp phụ nữ toàn quốc về vấn đề phát động quần chúng nông dân" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.95.

Bất kỳ việc to việc nhỏ, lập trường phải vững, chính sách phải hiểu cho thấu, luôn luôn gần gũi học hỏi nhân dân, đi đúng đường lối quần chúng, thì việc gì cũng thành công. Trái lại thì thất bại.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ Liên hiệp phụ nữ toàn quốc về vấn đề phát động quần chúng nông dân" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.96.

Nếu chính mình tham ô bảo người ta liêm khiết có được không? Không được. Mình trước hết phải siêng năng, trong sạch thì mới bảo người ta trong sạch, siêng năng được.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.98.

Nếu không làm cách mạng thì chẳng những bố mẹ mình mà hàng chục triệu bố mẹ người khác cũng bị đế quốc phong kiến giày vò.

Mình không những cứu bố mẹ mình mà còn cứu bố mẹ người khác, bố mẹ của cả nước nữa.

Phải hiểu chữ hiếu của cách mạng rộng rãi như vậy.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.99.

Có hai con đường ở thế giới, ở trong nước và ở trong mình.

Theo con đường ác thì dễ dàng, nhưng lặn xuống hố.

Theo con đường thiện thì khó nhọc, nhưng vẻ vang.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.101.

Muốn cải tạo xã hội thì lòng mình phải cải tạo. Nếu lòng mình không cải tạo thì đừng nói đến cải tạo xã hội.

"Bài nói chuyện ở lớp chính Đảng
Trung ương khóa 3" (10-4-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.113.

Tư tưởng trong sạch, lập trường vững, hết lòng hết sức phụng sự nhân dân thì tránh được nhiều khuyết điểm.

"Chống bệnh quan liêu..." (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.140.

Muốn đánh thắng chủ nghĩa đế quốc là kẻ thù trên thế giới, muốn đánh thắng thực dân và phong kiến địa chủ là kẻ thù trong nước thì trước hết phải đánh thắng lòng tà là kẻ thù trong mình.

"Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương" (9-6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.142.

Cán bộ lãnh đạo cần phải làm gương mẫu thực hiện dân chủ phê bình và tự phê bình. Các cán bộ bất kỳ cấp nào cao hay thấp có *quyền* và có *nghĩa vụ* đòi hỏi thực hiện dân chủ.

"Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương" (9-6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.143.

Cần trau dồi tư tưởng và đạo đức của người cán bộ trong chế độ dân chủ: yêu nước, yêu dân, yêu nghề, đoàn kết nội bộ, thi đua học tập, thi đua công tác.

"Thư gửi Hội nghị cán bộ y tế toàn quốc năm 1953" (6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.154.

Phòng bệnh cũng cần thiết như trị bệnh, để làm tròn nhiệm vụ ấy cán bộ y tế (bác sĩ, y tá, những người giúp việc) cần phải:

Thương yêu người bệnh như anh em ruột thịt.

Cần phải tận tâm tận lực phụng sự nhân dân.

"Luơng y phải kiêm từ mẫu".

"Thư gửi Hội nghị cán bộ y tế toàn quốc năm 1953" (6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.154.

Chủ nghĩa cá nhân, đặt lợi ích riêng của mình, của gia đình mình lên trên, lên trước lợi ích chung của dân tộc. Đó là bệnh chính, bệnh mẹ, do đó mà sinh ra nhiều chứng bệnh khác, như:

Tự tư tự lợi, sợ khó, sợ khổ;
Không yên tâm công tác. Ham địa vị danh tiếng;
Lãng phí, tham ô. Quan liêu, mệnh lệnh, v.v..

"Thư gửi các lớp chính huấn cơ quan" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.156.

Phải nắm vững chính sách của Đảng và của Chính phủ, đi đúng đường lối quân chúng như thế mới xứng đáng là đảng viên và cán bộ của Đảng, như thế mới lãnh đạo được quần chúng.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.279.

Chính tâm tu thân tức là cải tạo. Cải tạo cũng phải trường kỳ gian khổ, vì đó là một cuộc cách mạng trong bản thân của mỗi người.

"Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức"
(26-9-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.300.

Đồng bào công giáo cũng yêu nước. Nếu ta biết kiên nhẫn thuyết phục giác ngộ, thì nhất định tranh thủ được. Làm được như vậy thì phá được một phần âm mưu của địch, và rất có lợi cho việc đoàn kết nhân dân để kháng chiến.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ vùng địch hậu" (10-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.321.

Khi thắng, không được chủ quan khinh địch; khi gặp khó khăn tạm thời, không được bi quan dao động.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ vùng địch hậu" (10-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.322.

Làm việc mà nóng nảy, thì nhất định thất bại.

"Tích cực và nóng nảy" (1953).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.342.

Bệnh cá nhân chủ nghĩa đẻ ra bệnh kiêu ngạo.

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.507.

Đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không phải là "giày xéo lên lợi ích cá nhân".

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.610.

Công việc kháng chiến kiên quốc ngày càng nhiều, càng to, càng mới. Đại đa số chúng ta thì trình độ còn thấp, kinh nghiệm còn ít. Chúng ta phải cố gắng làm, cố gắng học, cố gắng tiến bộ mãi.

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.507.

Kiêu ngạo là: khi công tác có ít nhiều thành tích, ít nhiều thắng lợi, thì lên mặt anh chị, lên mặt công thần. Rồi đối với việc *học tập* thì lười biếng, không ra sức nâng cao trình độ của mình. Trong *công tác* thì xem thường nhân dân, xa rời quần chúng. Ở *trong Đảng* thì không thực hiện chế độ dân chủ tập trung, không tuân theo nguyên tắc tập thể lãnh đạo. Phớt kỷ luật và chính sách của Đảng và của Chính phủ. Khinh rẻ ý kiến của cấp dưới. Xem thường chỉ thị của cấp trên. Không muốn chịu kiểm tra, không muốn nghe phê bình. Thân với những kẻ xu nịnh tâng bốc mình. Xa tránh những người tính trực nói thẳng...

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.507.

Sự nghiệp cách mạng là sự nghiệp của toàn Đảng, của nhân dân lao động, chứ không phải của anh hùng cá nhân.

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.507.

Khiêm tốn là một đạo đức mà mọi người cách mạng phải luôn luôn trau dồi.

"Chớ kiêu ngạo, phải khiêm tốn" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.508.

Người ta quý trọng người tốt, chứ không quý trọng vì có áo quần đẹp.

"Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô" (5-9-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.45.

Có thể những người khi kháng chiến thì rất anh dũng, trước bom đạn địch không chịu khuất phục, nhưng đến khi về thành thị lại bị tiền bạc, gái đẹp quyến rũ, mất lập trường, sa vào tội lỗi.

"Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô" (5-9-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.46.

Học cái tốt thì khó, ví như người ta leo núi, phải vất vả, khó nhọc mới lên đến đỉnh.

"Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô" (5-9-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.46.

Bom đạn của địch không nguy hiểm bằng "đạn bọc đường" vì nó làm hại mình mà mình không trông thấy.

"Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô" (5-9-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.47.

Đối với người, ai làm gì lợi ích cho nhân dân, cho Tổ quốc ta đều là bạn. Bất kỳ ai làm điều gì có hại cho nhân dân và Tổ quốc ta tức là kẻ thù. Đối với mình, những tư tưởng và hành động có lợi ích cho Tổ quốc, cho đồng bào là bạn. Những tư tưởng và hành động có hại cho Tổ quốc và đồng bào là kẻ thù. Thế là chẳng những ở ngoài, mà chính ở trong mình ta cũng có bạn và thù. Vì vậy chúng ta cần phải ra sức tăng cường bạn ở trong và ở ngoài, kiên quyết chống lại kẻ thù ở ngoài và ở trong mình ta.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.264.

Điều gì phải, thì cố làm cho kỳ được, dù là việc nhỏ.
Điều gì trái, thì hết sức tránh, dù là một điều trái nhỏ.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.265.

Lãnh đạo quan trọng nhất là *lãnh đạo tư tưởng*, phải hiểu tư tưởng của mỗi cán bộ để giúp đỡ thiết thực trong công tác; vì tư tưởng thông suốt thì làm tốt, tư tưởng nhùng nhằng thì không làm được việc.

"Bài nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất
đợt 2 của Đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang"" (8-2-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.309.

Phải *kiểm tra* công tác của cán bộ, nếu chỉ nghe báo cáo, có khi cán bộ báo cáo không đúng thì lãnh đạo sẽ sai lệch.

"Bài nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt 2 của Đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang"" (8-2-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.309.

Đạo đức cách mạng có thể nói tóm tắt là:

Nhận rõ phải, trái. Giữ vững lập trường.

Tận trung với nước. Tận hiếu với dân.

Mọi việc thành hay là bại, chủ chốt là do cán bộ có thâm nhuần đạo đức cách mạng, hay là không.

"Người cán bộ cách mạng" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.354.

Người cán bộ cách mạng phải có đạo đức cách mạng. Phải giữ vững đạo đức cách mạng mới là người cán bộ cách mạng chân chính.

"Người cán bộ cách mạng" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.354.

Phải hiểu rằng bốn phạm của người cán bộ cách mạng là suốt đời hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Phải cố gắng thực hiện cho kỳ được: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Phải gần gũi nhân dân, học tập nhân dân, vì gần gũi nhân dân sẽ cảm thông những

khó khăn, gian khổ của nhân dân, thấy rõ những gương anh hùng của nhân dân, giúp ta củng cố lập trường, trau dồi tư tưởng.

"Người cán bộ cách mạng" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.356.*

Mọi người đều hiểu mới vui lòng làm. Có người chưa hiểu, chưa vừa lòng, mà bắt họ làm thì hỏng việc.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị đổi công toàn quốc" (5-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.466.*

Tuy năng lực và công việc của mỗi người khác nhau, người làm việc to, người làm việc nhỏ; nhưng ai giữ được đạo đức đều là người cao thượng.

"Đạo đức cách mạng" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.508.*

Cán bộ Đảng và chính quyền từ trên xuống dưới, đều phải hết sức quan tâm đến đời sống của nhân dân... Dân đủ ăn đủ mặc thì những chính sách của Đảng và Chính phủ đưa ra sẽ dễ dàng thực hiện.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị sản xuất cứu đói" (13-6-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.518.*

Nếu dân đói, rét, dốt, bệnh thì chính sách của ta dù có hay mấy cũng không thực hiện được.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị sản xuất cứu đói" (13-6-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.518.*

Cách mạng có nhiều công việc, việc nào cũng là phục vụ nhân dân, việc nào cũng là quan trọng. Có tinh thần cách mạng làm trọn nhiệm vụ thì làm gì cũng có thể trở thành anh hùng được.

"Bài nói với các anh hùng mới được tuyên dương" (31-8-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.98-99.

Cán bộ nào mà tham ô, hủ hóa là có tội to với Đảng và Chính phủ, có tội to với nhân dân và có tội to cả với anh chị em cán bộ khác.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết
cải cách ruộng đất Bắc - Bắc" (17-12-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.210.

Gốc rễ cây sen ở dưới đất bùn hôi hám. Nhưng vươn mình lên mặt nước trong trẻo, hấp thụ ánh sáng mặt trời, thì HOA SEN trở nên tươi đẹp, thơm tho.

"Hoa sen" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.299.

Trong mọi việc đều phải dựa vào quần chúng. Cải cách và làm ăn cũng vậy. Phải động viên, tổ chức, đoàn kết quần chúng. Lấy sức quần chúng mà vượt qua khó khăn.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phát động miền biển"
(10-4-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.309.

Cán bộ chúng ta mỗi người một việc, phải tích cực, phải có tinh thần trách nhiệm, không nên vì có thành tích mà chủ quan, hoặc có sai lầm mà bi quan.

"Nói chuyện với Hội nghị tổng kết công tác
nông lâm ngư nghiệp" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.320.

Làm cán bộ không phải là để thăng quan, phát tài.
Chính phủ là đày tớ của nhân dân.

"Nói chuyện với Hội nghị tổng kết công tác
nông lâm ngư nghiệp" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.320.

Trong khi thực hiện công tác, cán bộ phải làm cho dân
yêu, dân tin. Được như vậy thì sẽ vượt được mọi khó
khăn và thu được nhiều kết quả tốt.

"Nói chuyện với Hội nghị tổng kết công tác
nông lâm ngư nghiệp" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.320.

Các anh hùng thì tuyệt đối chớ tự cao tự đại, chớ kiêu
căng. Phải luôn luôn nhớ rằng, được trở thành anh hùng
là nhờ công lao chung của tập thể, và vinh dự càng lớn thì
nhiệm vụ càng nặng nề.

"Bài nói chuyện trong lễ tuyên dương
anh hùng quân đội lần thứ ba" (7-5-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.323-324.

Về cán bộ lãnh đạo thì khuyết điểm chính là xa quần chúng, xa thực tế. Như thế là quan liêu mà quan liêu thì dễ mắc nhiều sai lầm, khuyết điểm. Ta cần kiên quyết chống bệnh quan liêu.

"Nói chuyện tại Đại hội chiến sĩ thi đua ngành thương nghiệp lần thứ nhất",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.335.

Dân tộc tiến lên, cán bộ cũng phải tiến lên. Cán bộ phải tiến lên trước để đưa dân tộc tiến lên mãi.

"Huấn thị tại Đại hội sơ kết công tác bình dân học vụ sáu tháng đầu năm 1956" (16-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.371.

Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời. Suốt đời phải gắn liền lý luận với công tác thực tế. Không ai có thể tự cho mình là đã biết đủ rồi, biết hết rồi.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa I Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (21-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.377.

Có tài năng mà không biết đoàn kết thì cũng không thành công.

"Nói chuyện tại Đại hội liên hoan thanh niên tích cực ngành đường sắt" (25-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.383.

Cán bộ quân, dân, chính, đảng phải đoàn kết chặt chẽ; phải luôn luôn gần gũi nhân dân, ra sức phục vụ nhân

dân, phải cần, kiệm, liêm, chính, kiên quyết chống quan liêu mệnh lệnh, tham ô lãng phí.

"Thư gửi đồng bào Khu tự trị Việt Bắc" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.406.

Cán bộ, cơ quan và đoàn thể cần thật sự xem trọng ý kiến của quần chúng nhân dân.

"Phải xem trọng ý kiến của quần chúng" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.415.

Cán bộ phải đoàn kết nhất trí, giữ vững đạo đức cần, kiệm, liêm, chính; kiên quyết chống quan liêu, tham ô, lãng phí; hết lòng hết dạ phục vụ nhân dân; chấp hành nghiêm chỉnh chính sách của Chính phủ và pháp luật của Nhà nước.

"Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Quốc khánh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.424.

Trong xã hội không có gì tốt đẹp, vẻ vang bằng phục vụ cho lợi ích của nhân dân.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa II Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.453.

Thực hành chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, thế là thiện. Nếu phạm phải quan liêu, mệnh lệnh, tham ô, lười biếng, thế là ác.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa II
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.454.

Bất cứ làm nghề gì, có ích cho nước nhà, cho nhân dân, cho giai cấp, đều là vẻ vang. Bất cứ nấu bếp, quét nhà hay làm chủ tịch, đều phải lao động cả, làm gì ích nước lợi dân là vẻ vang.

"Nói chuyện ở Trường Cán bộ Công đoàn" (19-1-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.478.

Bất kỳ công việc nào có ích quốc lợi dân, có ích cho đồng bào, có ích cho xã hội đều là vẻ vang. Không có công việc nào sang, công việc nào hèn.

"Nói chuyện với đại biểu nhân dân thành phố Hải Phòng"
(30-5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.572.

Khiêm tốn và rộng lượng, đó là hai đức tính mà người cách mạng nào cũng phải có.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng
và các lớp trung cấp của các tổng cục" (5-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.588.

Do chủ nghĩa cá nhân mà sinh ra đòi hỏi hưởng thụ, đái ngộ. Người ta ai cũng muốn ăn ngon mặc đẹp, nhưng muốn phải cho đúng thời, đúng hoàn cảnh. Trong lúc nhân dân ta còn thiếu thốn mà một người nào đó muốn riêng hưởng ăn ngon mặc đẹp, như vậy là không có đạo đức.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục" (5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.589.

Minh muốn ăn no mặc ấm, cũng cần làm sao cho tất cả mọi người được ăn no mặc ấm, như thế mới đúng.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ đảng ngành giáo dục" (6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.593.

Lòng của người cách mạng chân chính là phải rộng rãi như sông như bể, có như thế thì mới tiến bộ.

"Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An" (14-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.608.

Nếu có một chút công trạng gì mà tự cao tự đại, coi người ta không ra gì, thế là sai.

"Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An" (14-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.608.

Anh em thương binh, bệnh binh cũng như gia đình liệt sĩ đó là những người đã có những cống hiến đối với Tổ quốc, thương binh đã cống hiến một phần xương máu của mình cho kháng chiến, gia đình liệt sĩ đã cống hiến người con, người cháu của mình cho Tổ quốc, cho kháng chiến, vì vậy chúng ta phải giúp đỡ thực sự về tinh thần lẫn vật chất.

"Nói chuyện với Hội nghị cán bộ
toàn tỉnh Nghệ An" (14-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.612.

Tất cả chúng ta từ trên xuống dưới, cán bộ cũng như đảng viên, đoàn viên phải làm nhiệm vụ thiêng liêng của chúng ta là quan tâm lo lắng đến đời sống của nhân dân. Nếu quan tâm đến đời sống của nhân dân thì thật sự không có tham ô, lãng phí.

"Nói chuyện với Hội nghị cán bộ
toàn tỉnh Nghệ An" (14-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.612.

Cái nhìn của người cách mạng phải rộng rãi, thái độ phải khiêm tốn.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên
tỉnh Hà Tĩnh" (15-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.619.

Càng có công lao, càng phải khiêm tốn, gần gũi giúp đỡ người khác, chứ vác mặt lên trời, làm quan cách mạng, lão thành cách mạng thì không ăn thua gì.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên
tỉnh Hà Tĩnh" (15-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.619.

Chúng ta làm cách mạng nhằm mục đích cải tạo thế giới, cải tạo xã hội. Muốn cải tạo thế giới và cải tạo xã hội thì trước hết phải tự cải tạo bản thân chúng ta.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.96.

Kiêu ngạo, tự phụ, tự mãn là kẻ thù số một của học tập.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.98.

Phải tự nguyện, tự giác, xem công tác học tập cũng là một nhiệm vụ mà người cán bộ cách mạng phải hoàn thành cho được.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.98.

Cán bộ Đảng, cán bộ chính quyền không phải làm quan cách mạng, ăn trên ngồi trốc. Cán bộ Đảng cũng như cán bộ chính quyền, ngay cả Bác là cán bộ cao nhất đều là đày tớ của nhân dân, phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, phải cần, kiệm, liêm, chính.

"Bài nói chuyện nhân dịp về thăm khu mỏ" (4-10-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.113.

Trong mọi công việc, cán bộ phải làm gương, nhất là cán bộ cao cấp, đảng viên, đoàn viên trong quân đội phải làm đầu tàu, làm gương mẫu giúp đỡ mọi người cùng tiến bộ.

"Bài nói về tình hình và nhiệm vụ trước mắt của quân đội tại Hội nghị cao cấp toàn quốc" (20-3-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.367.

Có tài mà không có đức ví như một anh làm kinh tế tài chính rất giỏi nhưng lại đi đến thụt két thì chẳng những không làm được gì ích lợi cho xã hội, mà còn có hại cho xã hội nữa. Nếu có đức mà không có tài ví như ông Bụt không làm hại gì, nhưng cũng không lợi gì cho loài người.

"Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II" (7-5-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.399.

Lao động trí óc mà không lao động chân tay, chỉ biết lý luận mà không biết thực hành thì cũng là trí thức có một nửa.

"Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II" (7-5-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.400.

Yêu nước thì việc gì *có lợi* cho nhân dân, dù khó mấy cũng phải ra sức làm cho kỳ được. Điều gì *có hại* cho nhân dân, dù khó mấy cũng phải ra sức trừ cho kỳ hết.

"Vệ sinh yêu nước (phong trào diệt ruồi, muỗi)" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.487.

Anh hùng, chiến sĩ thi đua đã là những người tiên phong trong sản xuất, mà cũng là gương mẫu về đạo đức cách mạng.

"Lời chào mừng Đại hội anh hùng và chiến sĩ thi đua
toàn quốc lần thứ II" (7-7-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.496.

Càng có thành tích, thì *càng phải cố gắng, càng phải khiêm tốn*. Tuyệt đối chớ tự mãn, tự túc.

"Lời chào mừng Đại hội anh hùng và chiến sĩ thi đua
toàn quốc lần thứ II" (7-7-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.497.

Thành tích là thành tích chung của tập thể. Tách rời tập thể thì dù tài giỏi mấy, một cá nhân cũng không làm

được gì. Cho nên càng có thành tích, thì càng phải cố gắng, càng phải khiêm tốn.

"Lời chào mừng Đại hội anh hùng
và chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ II" (7-7-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.497.

Cán bộ cần phải biến quyết tâm của Đảng và Chính phủ thành quyết tâm của toàn thể nhân dân.

"Nói chuyện tại Công trường Thủy lợi Bắc - Hưng - Hải"
(20-9-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.530.

Cán bộ lãnh đạo phải nắm vững chính sách của Đảng và Chính phủ, phải đi đúng đường lối quần chúng, phải biến quyết tâm của Đảng và Chính phủ thành quyết tâm của toàn dân.

"Bài nói tại Đại hội sản xuất đông - xuân tỉnh Thái Bình"
(19-10-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.555.

Phải đảm bảo an toàn lao động, vì người lao động là vốn quý nhất.

"Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Cơ khí Hà Nội"
(25-12-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.591.

Sức có mạnh mới gánh được nặng và đi được xa. Người cách mạng phải có đạo đức cách mạng làm nền tảng, mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng vẻ vang.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.601.

Chủ nghĩa cá nhân là một thứ rất gian xảo, xảo quyệt; nó khéo dỗ dành người ta đi xuống dốc. Mà ai cũng biết rằng xuống dốc thì dễ hơn lên dốc.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.602.

Nếu không cố gắng để tiến bộ, thì tức là thoái bộ, là lạc hậu.

Mà thoái bộ và lạc hậu thì sẽ bị xã hội tiến bộ sa thải.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.602.

Vết tích xấu nhất và nguy hiểm nhất của xã hội cũ là chủ nghĩa cá nhân.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.602.

Đạo đức cách mạng là tuyệt đối trung thành với Đảng, với nhân dân.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.604.

Mỗi người đều có tính cách riêng, sở trường riêng, đời sống riêng của bản thân và của gia đình mình. Nếu những lợi ích cá nhân đó không trái với lợi ích của tập thể thì không phải là xấu.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.610.

Học để mà làm. Lý luận đi đôi với thực tiễn.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.611.

Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hàng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.612.

Cán bộ chính trị phải biết kỹ thuật, cán bộ kỹ thuật phải biết chính trị. Chính trị và kỹ thuật phải kết hợp với nhau, không thể tách rời nhau được.

"Nói chuyện tại Hội nghị tổng kết công tác thủy lợi
toàn miền Bắc" (10-1-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.14.

Muốn dạy cho trẻ em thành người tốt thì trước hết các cô, các chú phải là người tốt.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ
phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.78.

Trong một trận chiến đấu, thắng là do toàn thể bộ đội, bại là do người chỉ huy.

"Lời căn dặn Đảng ủy Nhà máy Dệt Nam Định" (15-3-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.127.

Lãnh đạo nếu đi đúng đường lối quần chúng thì khó khăn gì cũng khắc phục được.

"Nói chuyện với các ngành quân, dân, chính, đảng Hải Phòng"
(31-3-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.148.

Nơi nào khó có cán bộ. Việc gì khó có cán bộ.

"Nói chuyện với nhân dân, bộ đội,
cán bộ tại Yên Châu (Sơn La)" (8-5-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.212.

Cái gì trái với đạo đức cách mạng đều là chủ nghĩa cá nhân.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an"
(16-5-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.222.

Không phải được đăng báo, được nêu trên đài phát thanh mới là vẻ vang, mà bất kỳ làm công việc gì có ích cho cách mạng, cho nhân dân, cho xã hội đều là vẻ vang cả.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an"
(16-5-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.222.

Nếu trong công tác, các cô, các chú được dân ủng hộ, làm cho dân tin, dân phục, dân yêu thì nhất định các cô, các chú thành công.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn khóa II của Bộ Công an"
(16-5-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.223.

Cải tạo tư tưởng không phải là khó, nếu quyết tâm là được.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (8-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.266.

Chính trị là đức, chuyên môn là tài. Có tài mà không có đức là hỏng... Đức phải có trước tài.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (8-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.269.

Người cách mạng là chí công vô tư, bất kỳ việc lớn việc nhỏ phải nghĩ đến nhân dân, Tổ quốc và giai cấp.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (8-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.269.

Làm việc theo lối mệnh lệnh, quan liêu, không dân chủ thì chắc chắn thất bại.

"Bài nói tại Hội nghị rút kinh nghiệm công tác quản lý
hợp tác xã nông nghiệp toàn miền Bắc" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.317.

Cán bộ phải dựa vào quần chúng để giải quyết khó khăn, 10 người làm không được thì 100 người góp 100 ý kiến lại nhất định sẽ làm được.

"Bài nói chuyện với cán bộ, công nhân
Nhà máy Cơ khí Hà Nội" (2-2-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.460.

Bất kỳ làm công việc gì, ở địa vị nào mà làm tròn nhiệm vụ đều là vẻ vang, đều là anh hùng.

"Nói chuyện với đồng bào và cán bộ
tỉnh Lạng Sơn" (23-2-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.493.

Nạn lãng phí, tham ô là do bệnh quan liêu, mệnh lệnh trong công tác của các cấp lãnh đạo ở các cơ quan nhà nước gây ra.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ thanh tra" (5-3-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.503.

Phải học tập kinh nghiệm lẫn nhau, học những điều hay và tránh những điều dở.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ thanh tra" (5-3-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.504.

Cán bộ cùng ăn, cùng ở, cùng lao động, cùng bàn bạc công việc với quần chúng, thì khó khăn gì cũng khắc phục được, kế hoạch gì cũng hoàn thành tốt.

"Thư gửi cán bộ nông trường nhà nước" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.694.

Chúng ta vừa làm, vừa học, vừa học, vừa làm. Cán bộ chính trị phải học kỹ thuật, cán bộ kỹ thuật phải học chính trị, để trở nên những cán bộ toàn diện.

"Thư gửi cán bộ nông trường nhà nước" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.694.

Chủ nghĩa cá nhân, lợi mình hại người, tự do vô tổ chức, vô kỷ luật và những tính xấu khác là kẻ địch nguy hiểm của chủ nghĩa xã hội.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.66.

Cán bộ và đảng viên càng phải nâng cao tinh thần phụ trách trước Đảng và trước quần chúng, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân. *Phải yêu kính nhân dân. Phải thật sự tôn trọng quyền làm chủ của nhân dân. Tuyệt đối không được lên mặt "quan cách mạng" ra lệnh ra oai. Phải nắm vững quan điểm giai cấp, đi đúng đường lối quần chúng, thành tâm học hỏi quần chúng, kiên quyết dựa vào quần chúng, giáo dục và phát động quần chúng tiến hành mọi chủ trương, chính sách của Đảng và của Nhà nước. Phải thật thà, ngay thẳng; không được giấu dốt, giấu khuyết điểm, sai lầm. Phải khiêm tốn, gần gũi quần chúng, không được kiêu ngạo; phải thực sự cầu thị, không được chủ quan. Phải luôn luôn chăm lo đến đời sống của quần chúng. Phải "chí công vô tư" và có tinh thần "lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ". Đó là đạo đức của người cộng sản.*

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.67.

Chớ vì có ít nhiều công lao mà sinh bệnh công thân, kèn cựa, địa vị.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.67.

Muốn đánh thắng kẻ địch bên ngoài, thì trước hết phải đánh thắng kẻ địch bên trong là *chủ nghĩa cá nhân*.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.68.

Trong xã hội ta, không có nghề nào thấp kém, chỉ những kẻ lười biếng, ỷ lại mới đáng xấu hổ.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.69.

Tham ô, lãng phí tài sản của Nhà nước, của tập thể, của nhân dân là hành động trộm cắp, mà ai cũng phải thù ghét, phải trừ bỏ.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.70.

"Thì giờ là vàng bạc". Phải kiên quyết chống thói hội họp lu bù, mất thì giờ, hại sức khỏe mà không kết quả thiết thực.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.70.

Chớ đem chủ quan của mình thay cho điều kiện thực tế.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.71.

Lãnh đạo phải dân chủ, thiết thực, cụ thể và toàn diện.
Phải tránh cách lãnh đạo đại khái, phiến diện, chung chung.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang"
(3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.84.

Phải tránh cách lãnh đạo đại khái, phiến diện, chung chung. Cán bộ phải tuyệt đối tránh bệnh quan liêu, mệnh lệnh, phải hết sức chống bệnh hình thức, chống lãng phí tham ô.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang"
(3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.84.

Tất cả cán bộ đều phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân; đều phải hết sức quan tâm đến đời sống của nhân dân; đều phải theo đúng chính sách của Đảng và đi đúng đường lối quần chúng.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang"
(3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.84.

Chủ nghĩa cá nhân là việc gì cũng chỉ lo cho lợi ích riêng của mình, không quan tâm đến lợi ích chung của tập thể. "Miễn là mình béo, mặc thiên hạ gầy". Nó là mẹ đẻ ra tất cả mọi tính hư nết xấu như: lười biếng, suy bì, kiêu căng, kèn cựa, nhút nhát, lãng phí, tham ô, v.v..

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III
của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam" (24-3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.90.

Đạo đức cách mạng là bất kỳ ở cương vị nào, bất kỳ làm công việc gì, đều không sợ khó, không sợ khổ, đều một lòng một dạ phục vụ lợi ích chung của giai cấp, của nhân dân, đều nhằm mục đích xây dựng chủ nghĩa xã hội.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam" (24-3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.90.

Phải tránh chủ nghĩa bình quân.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ xã Đại Nghĩa (Hà Đông)" (7-10-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.216.

Thế hệ già thua thế hệ trẻ mới là tốt. Các cháu không hơn là bệt. Bệt là không tốt. Người ta thường nói: "Con hơn cha là nhà có phúc".

"Bài nói chuyện với cán bộ, đảng viên hoạt động lâu năm" (9-12-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.274.

Nếu là con tôi - à, tôi không có con - mà nó không có khả năng, nó xấu cũng phải dẹp lại. Không phải hễ cứ bố là cán bộ thì con là "cậu ấm". Bố có việc của bố, con có việc của con.

"Bài nói chuyện với cán bộ, đảng viên hoạt động lâu năm" (9-12-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.277.

Anh hùng, chiến sĩ thi đua và lao động tiên tiến phải làm đầu tàu lôi cuốn người khác cùng tiến bộ; đồng thời phải luôn luôn khiêm tốn, luôn luôn cố gắng học hỏi thêm để tiến bộ không ngừng.

"Lời khai mạc Đại hội liên hoan anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ III" (4-5-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.390.

Của công của Nhà nước và của tập thể là "bất khả xâm phạm", tham ô của công tức là xâm phạm đến lợi ích chung của nhân dân, tức là *kẻ địch của nhân dân*.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.416.

Lãng phí và tham ô tuy *khác nhau* ở chỗ lãng phí thì không trực tiếp ăn cắp, ăn trộm của công, nhưng kết quả tai hại đến tài sản của Nhà nước, của tập thể thì lãng phí cũng *có tội*.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.416.

Quan liêu là người cán bộ phụ trách nhưng xa rời thực tế, xa rời quần chúng. Đối với công việc thì không điều tra nghiên cứu kỹ lưỡng. Chỉ đạo thì đại khái, chung chung. Không lắng nghe ý kiến của quần chúng, tác phong không

dân chủ. Sự phê bình và tự phê bình. Không giữ đúng nguyên tắc lãnh đạo tập thể, phân công phụ trách...

"Bài nói tại Hội nghị phổ biến nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu"" (27-7-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.141.

Tham ô là hành động xấu xa nhất, tội lỗi đê tiện nhất trong xã hội.

"Bài nói tại Hội nghị phổ biến nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu"" (27-7-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.141.

Tham ô là trộm cắp của công, chiếm của công làm của tư. Nó làm hại đến sự nghiệp xây dựng nước nhà; hại đến công việc cải thiện đời sống của nhân dân; hại đến đạo đức cách mạng của người cán bộ và công nhân.

"Bài nói tại Hội nghị phổ biến nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu"" (27-7-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.141.

Tham ô là hành động xấu xa nhất của con người.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp
của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.416.

Bệnh quan liêu là nguồn gốc sinh ra lãng phí, tham ô.

... Ở đâu có bệnh quan liêu thì ở đó chắc có tham ô,
lãng phí; nơi nào bệnh quan liêu càng nặng thì nơi đó
càng nhiều lãng phí, tham ô.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp
của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.417.

Muốn triệt để chống tham ô, lãng phí thì phải kiên
quyết chống nguồn gốc của nó là bệnh quan liêu.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp
của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.417.

*Việc chống tham ô, lãng phí, quan liêu là rất cần thiết và
phải làm thường xuyên. Nó có hai ý nghĩa quan trọng:*

- Nó làm cho mọi người nâng cao tinh thần trách
nhiệm, tinh thần làm chủ, ý thức bảo vệ của công, hăng
hái thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm để xây
dựng nước nhà, để nâng cao đời sống của nhân dân.

- Nó giúp cho cán bộ và đảng viên ta giữ gìn phẩm
chất cách mạng, cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, một
lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng. Do

đó mà nhân dân ta đã đoàn kết, càng đoàn kết thêm, lực lượng ta đã hùng mạnh, càng hùng mạnh thêm.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp
của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.418.

Chúng ta phải *phát động tư tưởng của quần chúng* làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp
của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.419.

Đạo đức cách mạng có thể tóm tắt trong mấy điểm:

- *Trung thành*: Trọn đời trung thành với sự nghiệp cách mạng, với Tổ quốc, với Đảng, với giai cấp.

- *Dũng cảm*: Không sợ khổ, không sợ khó, thực hiện: "Đâu cần thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm", "gian khổ thì đi trước, hưởng thụ sau mọi người".

- *Khiêm tốn*: Không nên tự cho mình là tài giỏi, không khoe công, không tự phụ.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên
Lao động Việt Nam toàn miền Bắc" (22-9-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.471.

Nếu không biết tiếng địa phương thì như nửa câm, nửa điếc khó gần gũi quần chúng. Cho nên, cán bộ miền xuôi công tác ở miền ngược cần phải học tiếng địa phương.

"Một thắng lợi mới" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.496.

Cá nhân chủ nghĩa: Ít nghĩ đến lợi ích chung của cách mạng, của nhân dân, mà thường lo cho lợi ích riêng của mình. Tham danh lợi, hay suy tị. Có chút thành tích thì tự cao, tự đại, kiêu ngạo, công thần, gây lũng củng trong nội bộ.

"Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới" (1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.29.

Vì thiếu đạo đức cách mạng, thiếu tinh thần trách nhiệm mà đâm ra hư hỏng như ăn cắp của công, vung phí tiền bạc và vật liệu của Nhà nước và của tập thể, làm hại đến việc phát triển kinh tế và văn hóa để nâng cao đời sống của nhân dân.

"Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới" (1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.29.

Không ai hoàn toàn tránh khỏi sai lầm, quyết tâm sửa chữa sẽ thành người tốt.

"Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới" (1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.30.

Phải biết học tập để nắm vững kỹ thuật, sử dụng đầy đủ công suất máy móc. Phải tìm tòi sáng kiến để tổ chức lao động cho hợp lý. Phải cải tiến phương tiện, máy móc làm việc để đạt năng suất cao, chất lượng tốt.

"Bài nói tại Hội nghị phổ biến nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu"" (27-7-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.140.

Lãng phí tuy khác với tham ô ở chỗ người gây ra lãng phí không trực tiếp trộm cắp của công làm của riêng. Nhưng kết quả thì làm tổn hại rất nghiêm trọng cho Nhà nước, cho nhân dân.

"Bài nói tại Hội nghị phổ biến nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu"" (27-7-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.141.

Công tác tuyên truyền phải *cụ thể, thiết thực*. Tuyên truyền cái gì? Tuyên truyền cho ai? Tuyên truyền để làm gì? Tuyên truyền cách thế nào?

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.159.

Đã mắc phải bệnh công thân, thì không tiến bộ mà thoái bộ, sinh ra quan liêu, bảo thủ, tự cao tự đại.

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.167.

Nói hay mà không làm thì vô ích.

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.168.

Nước ta có nhiều dân tộc, đây là điểm tốt. Mỗi dân tộc có một tiếng nói riêng, có khi hai dân tộc một tiếng nói. Cán bộ đi làm việc chỗ nào, *phải học tiếng ở đấy*.

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.168.

Thành kiến là một thói xấu, có hại.

"Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Hà Bắc" (17-10-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.186.

Phải khắc phục bệnh cá nhân chủ nghĩa, bệnh công thân, óc địa vị. Nó đẻ ra nhiều cái xấu như xích mích, kèn cựa giữa cán bộ và giữa đảng viên, không ai phục ai, không giúp đỡ nhau, không cộng tác chặt chẽ với nhau. Bệnh cá nhân còn dẫn đến tệ bảo thủ, quan liêu, tham ô, lãng phí, sợ khó, sợ khổ, thấy khó khăn thì đâm ra tiêu cực, bi quan.

"Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Hà Bắc" (17-10-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.187.

Các đồng chí bộ trưởng, thứ trưởng và cán bộ lãnh đạo phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt, phải nêu gương sáng về đạo đức cách mạng: cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, phải giữ gìn tác phong gian khổ phấn đấu, phải không ngừng nâng cao chí khí cách mạng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc.

"Bài nói tại phiên họp cuối năm của Hội đồng Chính phủ"
(26-12-1963), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.223.

Nhân dân ta rất tốt. Nếu chúng ta làm gương mẫu và biết lãnh đạo thì bất cứ công việc gì khó khăn đến đâu cũng nhất định làm được.

"Bài nói tại phiên họp cuối năm của Hội đồng Chính phủ"
(26-12-1963), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.223.

Cán bộ phải gương mẫu, chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, hết lòng vì dân, thực hành dân chủ, làm trọn công việc, tham gia lao động, luôn luôn rèn luyện lập trường, tư tưởng và đạo đức cách mạng, đi sâu vào nghiệp vụ, kỹ thuật.

"Thư gửi Đại hội hợp tác xã và đội sản xuất nông nghiệp
tiên tiến vùng đồng bằng miền Bắc",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.234.

Chị em phải cố gắng *học tập*. Học văn hóa, học chính trị, học nghề nghiệp. Nếu không học thì không tiến bộ. Có quyết tâm thì nhất định học được.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ phụ nữ miền núi" (19-3-1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.263.

Phải có chí khí cao thượng, phải "tiên ưu hậu lạc" nghĩa là khó khăn thì phải chịu trước thiên hạ, sung sướng thì hưởng sau thiên hạ. Đây là đạo đức cách mạng.

"Bài nói chuyện tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội" (1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.403.

Mỗi người chúng ta đều phải biết đặt lợi ích của dân tộc, của giai cấp lên trên lợi ích cá nhân, phải biết quên mình cho nghĩa lớn.

"Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn
do Trung ương triệu tập" (22-1-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.468.

Chủ nghĩa cá nhân là kẻ thù nguy hiểm mà mỗi người chúng ta phải luôn luôn tỉnh táo đề phòng và kiên quyết tiêu diệt.

"Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn
do Trung ương triệu tập" (22-1-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.469.

Tranh công đổ lỗi là biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa đôn vị.

"Bài nói với cán bộ, chiến sĩ Đại đội 1, Tiểu đoàn 1
Đoàn Tam Đảo bộ đội phòng không - không quân" (19-7-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.573.

Phải sửa đổi lề lối làm việc cho thiết thực, để giải quyết công việc cho tốt, cho nhanh.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu
Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12
Ban Chấp hành Trung ương Đảng" (16-1-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.21.

Các đồng chí lãnh đạo phải gương mẫu, phải quan tâm đến đời sống của cán bộ, của đồng bào, phải đồng cam cộng khổ.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu
Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12
Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa III" (16-1-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.22.

Muốn nhân dân tốt với mình, thì mình phải tốt với nhân dân.

"Bài nói tại Đại hội thi đua đảm bảo giao thông vận tải
quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" (24-3-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.71.

Chúng ta phải học và hoạt động cách mạng suốt đời.
Còn sống thì còn phải học, còn phải hoạt động cách mạng.

"Bài nói ở lớp huấn luyện đảng viên mới" (14-5-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.113.

Phải triệt để sửa đổi tác phong *mệnh lệnh, quan liêu, hống hách*; phải gây quan hệ thật tốt giữa công an và nhân dân.

"Bài nói tại Đại hội thi đua lực lượng Công an nhân dân"
(12-10-1966), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.169.

"Không sợ thiếu, chỉ sợ không công bằng;
Không sợ nghèo, chỉ sợ lòng dân không yên".

"Bài nói tại kỳ họp Hội đồng Chính phủ cuối năm 1966"
(29-12-1966), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.224.

Có anh hùng là vì có tập thể anh hùng. Có tập thể anh hùng là vì có nhân dân anh hùng, dân tộc anh hùng, Đảng anh hùng.

"Phát biểu trong buổi tiếp đại biểu các đơn vị anh hùng và chiến sĩ thi đua chống Mỹ, cứu nước" (2-1-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.263.

Những cán bộ có khuyết điểm thường sợ dân nói. Nhưng nếu thành thật với dân, biết mình có lỗi, xin lỗi dân thì dân cũng rất vui lòng và sẽ tha thứ cho.

"Bài nói tại lớp bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo cấp huyện"
(18-1-1967), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.280.

Lãnh đạo là làm đày tớ nhân dân và phải làm cho tốt.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.292.

Cách mạng cũng là một nghề.

Làm nghề gì cũng phải học, vậy làm cách mạng cũng phải học.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.294.

Làm cán bộ tức là suốt đời làm đầy tớ trung thành của nhân dân. Mấy chữ a, b, c này không phải ai cũng biết đâu, phải học mãi, học suốt đời mới thuộc được.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt""
(6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.670.

Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt""
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.672.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐOÀN KẾT

Việc gì khó cho mấy, quyết tâm làm thì làm chắc được, ít người làm không nổi, nhiều người đồng tâm hiệp lực mà làm thì phải nổi. Đòi này làm chưa xong thì đòi sau nổi theo làm thì phải xong.

"Đường cách mệnh - Vì sao phải viết sách này?" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.2, tr.282.*

Cách mệnh An Nam cũng là một bộ phận trong cách mệnh thế giới. Ai làm cách mệnh trong thế giới đều là đồng chí của dân An Nam cả.

"Đường cách mệnh - Quốc tế cứu tế đò" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.2, tr.329.*

Sử ta dạy cho ta bài học này:

Lúc nào dân ta đoàn kết muôn người như một thì nước ta độc lập, tự do.

Trái lại lúc nào dân ta không đoàn kết thì bị nước ngoài xâm lấn.

"Nên học sử ta" (1942),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.256.*

Dân ta xin nhớ chữ đồng:

Đồng tình, đồng sức, đồng lòng, đồng minh!

"Lịch sử nước ta" (2-1942),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.266.*

Biết đồng sức,

Biết đồng lòng,

Việc gì khó,

Làm cũng xong.

"Hòn đá" (1942),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.270.*

Có đoàn kết mới có lực lượng, có lực lượng mới giành được Độc lập, Tự do.

"Thư kêu gọi Tổng khởi nghĩa" (8-1945),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.595.*

Không được vì những việc tranh chấp nhỏ của cá nhân mà gây điều bất hạnh ngăn cách giữa hai dân tộc.

"Thư gửi anh em Hoa kiều" (2-9-1945),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.5.*

Thực dân và phong kiến thi hành chính sách chia rẽ đồng bào giáo và đồng bào lương, để dễ thống trị. Tôi đề nghị Chính phủ ta tuyên bố: TÍN NGƯỠNG TỰ DO và lương giáo đoàn kết.

"Những nhiệm vụ cấp bách của

Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (3-9-1945),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.8.*

Lực lượng toàn dân là lực lượng vĩ đại hơn hết.
Không ai chiến thắng được lực lượng đó.

"Thư gửi các đồng chí tỉnh nhà" (17-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.19.

Những đũa phản quốc có chúng có rõ ràng phải trừng trị đã đành. Nhưng chúng ta không nên đào bới những chuyện cũ ra làm án mới. Đối với những người không nguy hiểm lắm, thì nên dùng chính sách cảm hóa, khoan dung, không nên bắt bớ lung tung, không nên tịch thu vô lý, làm cho dân kinh khủng (sợ hãi).

"Thư gửi các đồng chí tỉnh nhà" (17-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.19.

Chúng ta nhất định thắng lợi vì chúng ta có lực lượng đoàn kết của cả quốc dân.

"Gửi đồng bào Nam Bộ" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.29.

Nhờ dân ta đoàn kết một lòng và Chính phủ lãnh đạo khôn khéo, mà chúng ta bẻ gãy xiềng xích nô lệ, tranh được độc lập tự do.

"Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng"
(17-10-1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.64.

Không quân đội nào, không khí giới nào có thể đánh ngã được tinh thần hy sinh của toàn thể một dân tộc.

"Lời kêu gọi đồng bào Nam Bộ" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.89.

Trước nạn ngoại xâm, toàn thể quốc dân đã đoàn kết chặt chẽ thành một khối kiên cố, thành một lực lượng thống nhất mà không đội xâm lăng nào đánh tan được.

"Lời kêu gọi đồng bào Nam Bộ" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.89.

Nhờ sức đoàn kết tranh đấu chung của tất cả các dân tộc, nước Việt Nam ngày nay được độc lập, các dân tộc thiểu số được bình đẳng cùng dân tộc Việt Nam, tất cả đều như anh chị em trong một nhà, không còn có sự phân chia nòi giống, tiếng nói gì nữa.

"Lời phát biểu tại Hội nghị đại biểu
các dân tộc thiểu số Việt Nam" (3-12-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.130.

Trước kia các dân tộc để giành độc lập phải đoàn kết, bây giờ để giữ lấy nền độc lập càng cần đoàn kết hơn nữa.

"Lời phát biểu tại Hội nghị đại biểu
các dân tộc thiểu số Việt Nam" (3-12-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.130.

Chúng ta phải thương yêu nhau, phải kính trọng

nhau, phải giúp đỡ nhau để mưu hạnh phúc chung của chúng ta và con cháu chúng ta.

"Thư gửi Đại hội các dân tộc thiểu số miền Nam tại Plâycu"
(19-4-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.249.

Đồng bào Kinh hay Thô, Mường hay Mán, Gia Rai hay Ê Đê, Xê Đăng hay Ba Na và các dân tộc thiểu số khác, đều là con cháu Việt Nam, đều là anh em ruột thịt. Chúng ta sống chết có nhau, sướng khổ cùng nhau, no đói giúp nhau.

"Thư gửi Đại hội các dân tộc thiểu số miền Nam tại Plâycu"
(19-4-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.249.

Giang sơn và Chính phủ là giang sơn và Chính phủ chung của chúng ta. Vậy nên tất cả dân tộc chúng ta phải đoàn kết chặt chẽ để giữ gìn nước non ta, để ủng hộ Chính phủ ta.

"Thư gửi Đại hội các dân tộc thiểu số miền Nam tại Plâycu"
(19-4-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.249.

Sông có thể cạn, núi có thể mòn, nhưng lòng đoàn kết của chúng ta không bao giờ giảm bớt. Chúng ta quyết góp chung lực lượng lại để giữ vững quyền tự do, độc lập của chúng ta.

"Thư gửi Đại hội các dân tộc thiểu số miền Nam tại Plâycu"
(19-4-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.250.

Đoàn kết để giữ vững tự do dân chủ. Đoàn kết để kiến thiết nước nhà. Đoàn kết để xây dựng một đời sống mới.

"Lời kêu gọi nhân ngày 1-5" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.251.

Đồng bào ta không chia lương giáo, ai cũng tương ái, tương thân, đoàn kết chặt chẽ thành một khối.

"Thư gửi Liên đoàn Công giáo và Nhà Dục anh,
Công giáo Thái Bình" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.255-256.

Năm ngón tay cũng có ngón vắn ngón dài. Nhưng vắn dài đều họp nhau lại nơi bàn tay. Trong mấy triệu người cũng có người thế này thế khác, nhưng thế này hay thế khác đều dòng dõi của tổ tiên ta.

"Thư gửi đồng bào Nam Bộ" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.280.

Ta phải nhận rằng đã là con Lạc cháu Hồng thì ai cũng có ít hay nhiều lòng ái quốc. Đối với những đồng bào lạc lối lầm đường, ta phải lấy tình thân ái mà cảm hóa họ. Có như thế mới thành đại đoàn kết, có đại đoàn kết thì tương lai chắc sẽ vẻ vang.

"Thư gửi đồng bào Nam Bộ" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.280-281.

Chính là sự đoàn kết, đoàn kết hoàn toàn và không gì

phá vỡ nôi của toàn thể nhân dân chúng ta đã khai sinh ra nước Cộng hòa của mình.

"Diễn văn tại lễ kỷ niệm Quốc khánh đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (2-9-1946) tổ chức tại Pari",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.327.*

Đoàn kết tức là lực lượng. Chia rẽ tức là yếu hèn.

"Lời tuyên bố với quốc dân sau khi đi Pháp về" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.471.*

Điều kiện trừ diệt địch quân phải là điều kiện nhân hòa. Trong hai phe giao chiến, phe nào có đầy đủ điều kiện nhân hòa là phe ấy thắng. Chỉ phe nào vì chính nghĩa mà chiến đấu, phe ấy mới có đủ điều kiện nhân hòa.

"Chiến đấu vì chính nghĩa" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.516.*

Cái sức mạnh vô địch mà ta có thể thắng quân địch giành độc lập thống nhất là sự đoàn kết.

"Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức, phú hào tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.74.*

Toàn thể đồng bào ta, không chia lương, giáo, đoàn kết chặt chẽ, quyết lòng kháng chiến, để giữ gìn non sông Tổ quốc, mà cũng để giữ gìn quyền tôn giáo tự do.

"Thư gửi đồng bào nhân ngày lễ Thiên Chúa giáng sinh" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.544.*

Ta có cái thù chung là bọn cướp nước thì dù có cái thù riêng riêng cũng phải bỏ hết. Bỏ thù riêng để trả thù chung, đó là giành thắng lợi.

"Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức, phú hào tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.74.

Chúng ta cốt đoàn kết, sáng suốt, khôn khéo, kiên quyết, thì chúng ta nhất định thắng lợi.

"Thư gửi các ông Phạm Văn Bạch và Nguyễn Văn Tây" (3-1947), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.102.

Sự đồng tâm của đồng bào ta đúc thành một bức tường đồng xung quanh Tổ quốc. Dù địch hung tàn, xảo quyệt đến mức nào, đụng đầu nhằm bức tường đó, chúng cũng phải thất bại.

"Lời kêu gọi nhân kỷ niệm sáu tháng kháng chiến" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.179.

Đồng bào Việt Bắc đã có một lịch sử cách mạng rất vẻ vang. Xưa kia cụ Hoàng Hoa Thám và những vị anh hùng khác đã dựng cờ khởi nghĩa chống Pháp suốt mấy mươi năm. Gần đây Việt Bắc là căn cứ địa oai hùng của Quân giải phóng để chống Nhật, kháng Pháp. Tên Việt Bắc đã lừng lẫy khắp cả nước, khắp thế giới.

Có sự vẻ vang đó là vì toàn thể đồng bào Việt Bắc: Kinh, Thổ, Mán, Nùng, Mèo, v.v., ai cũng yêu nước, ai

cũng không chịu làm nô lệ, ai cũng đoàn kết, ai cũng hăng hái ủng hộ cách mạng.

"Thư gửi đồng bào Việt Bắc" (19-8-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.221.

Chính sách của Chính phủ trước sau vẫn là đại đoàn kết. Đối với các vị quan lại cũ cũng như đối với tất cả các giới đồng bào, những người có tài có đức thì Chính phủ đều hoan nghênh ra gánh việc nước.

"Trà lời báo *Độc lập* về việc chính phủ mở rộng" (28-8-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.227.

Chỉ đoàn kết trong Đảng, cách mạng cũng không thành công được, còn *phải đoàn kết nhân dân cả nước*. Họ quên rằng: so với số nhân dân thì số đảng viên chỉ là tối thiểu, hàng trăm người dân mới có một người đảng viên. Nếu không có nhân dân giúp sức, thì Đảng không làm được việc gì hết.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.278.

Toàn dân đoàn kết. Tướng sĩ dũng cảm. Chính trị vững chắc. Chỉ huy khôn khéo. Bốn điều ấy hợp lại, làm cho kháng chiến nhất định thắng lợi.

"Chủ nghĩa cá nhân" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.626.

Đã tự kiêu tự ái, thì không thể đoàn kết. Không đoàn kết tức là cô độc. Đã cô độc, thì chẳng việc gì thành công.

"Bệnh tự kiêu, tự ái" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.632.

Ta có hai cách để thực hiện thống nhất tư tưởng, đoàn kết nội bộ là: *Phê bình và tự phê bình*.

Từ trên xuống dưới, ai nấy đều phải dùng nó để càng ngày càng đoàn kết, tiến bộ.

"Bài nói chuyện trong buổi bế mạc
Hội nghị cán bộ của Đảng lần thứ sáu" (18-1-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.16-17.

Nông dân là một lực lượng rất to lớn của dân tộc, một đồng minh rất trung thành của giai cấp công nhân.

Muốn kháng chiến kiến quốc thành công, muốn độc lập thống nhất thật sự ắt phải dựa vào lực lượng của nông dân.

"Thư gửi Hội nghị cán bộ nông dân cứu quốc toàn quốc"
(11-1949), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.248.

Nông dân là một lực lượng rất to lớn của dân tộc, một đồng minh rất trung thành của giai cấp công nhân.

Muốn kháng chiến kiến quốc thành công, muốn độc lập thống nhất thật sự ắt phải dựa vào lực lượng của nông dân.

"Thư gửi Hội nghị cán bộ nông dân cứu quốc toàn quốc"
(11-1949), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.248.

Trừ bọn đại Việt gian ra thì người Việt Nam ai cũng có lòng yêu nước, ghét giặc. Đại đa số ngụy binh đều vì giặc áp bức lừa gạt mà theo giặc. Chúng ta chịu khó và khôn khéo kêu gọi lòng ái quốc của họ thì nhất định họ sẽ quay về với kháng chiến.

"Vận động ngụy binh" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.106.*

Chúng ta vì dân, vì nước mà làm cách mạng. Muốn cách mạng thành công, ắt phải đoàn kết và tiến bộ. Muốn đoàn kết càng chặt chẽ, tiến bộ càng mau chóng, thì mọi người phải sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm. Mà muốn được như thế thì không có cách gì hơn là *thật thà tự phê bình và phê bình.*

"Phê bình" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.113.*

Tư tưởng cần thông suốt từ trên đến dưới, đoàn kết phải chặt chẽ từ trên đến dưới, từ trên đến dưới phải thực hiện đồng cam cộng khổ.

"Gửi Chính ủy Văn Tiến Dũng" (7-1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.138.*

Lòng yêu nước và sự đoàn kết của nhân dân là một lực lượng vô cùng to lớn, không ai thắng nổi. Nhờ lực

lượng ấy mà tổ tiên ta đã đánh thắng quân Nguyên, quân Minh, đã giữ vững quyền tự do, tự chủ. Nhờ lực lượng ấy mà chúng ta cách mạng thành công, giành được độc lập. Nhờ lực lượng ấy mà sức kháng chiến của ta càng ngày càng mạnh. Nhờ lực lượng ấy mà quân và dân ta quyết chịu đựng muôn nỗi khó khăn thiếu thốn, đói khổ, tang tóc, quyết một lòng đánh tan quân giặc cướp nước.

"Lời kêu gọi nhân dịp Cách mạng Tháng Tám và ngày Độc lập"
(1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.164-165.

Ở nước ta, đồng bào Công giáo đều yêu nước và hăng hái tham gia kháng chiến.

"Tổ quốc độc lập, tôn giáo mới tự do" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.244.

Quân dân nhất trí, ta nhất định thắng, giặc nhất định thua.

"Tình đoàn kết quân dân ngày thêm bền chặt" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.336.

Dù mọc ở bùn thối lên nhưng hoa sen vẫn thơm đẹp.
Địa chủ mà thật thà tiến bộ thì cũng như hoa sen vậy.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ Liên hiệp phụ nữ toàn quốc
về vấn đề phát động quần chúng nông dân" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.94-95.

Ở Việt Nam ta, cả dân tộc là đại gia đình. Dân tộc có được giải phóng thì gia đình nhỏ của mình mới được giải

phóng. Nếu gia đình to chưa được giải phóng, gia đình mình cũng chưa được giải phóng.

"Bài nói chuyện tại lớp chính huấn
các cơ quan Khu I" (25-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.217.

Đối với những kẻ lăm đường theo giặc, thì ta phải thành khẩn giải thích và kêu gọi họ quay về với Tổ quốc; làm cho họ tin tưởng rằng Chính phủ và đồng bào ta sẵn sàng khoan hồng với những người con biết cải tà quy chính.

"Thư gửi cán bộ, chiến sĩ và đồng bào Nam Bộ" (21-9-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.243.

Trong nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa của chúng ta, tất cả mọi quyền lực đều là *của nhân dân*, tức là của các giai cấp công, nông, tiểu tư sản và tư sản dân tộc. Bốn giai cấp ấy do giai cấp công nhân lãnh đạo, lấy *công nông liên minh* làm nền tảng, đoàn kết các giai cấp dân chủ và các dân tộc trong nước, để thực hành dân chủ chuyên chính.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.262.

Những viên chức cũ, những sĩ quan, binh lính của thực dân Pháp và bù nhìn, ai cải tà quy chính đều được Chính phủ và nhân dân ta đối đãi khoan hồng.

"Thư gửi đồng bào, chiến sĩ và cán bộ vùng mới giải phóng
ở đồng bằng Bắc Bộ" (3-7-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.534.

Đoàn kết là sức mạnh của Đảng. Đoàn kết chặt chẽ và kỷ luật nghiêm khắc, hai điều đó không thể rời nhau.

Kỷ luật nghiêm, để bảo đảm tư tưởng nhất trí và hành động thống nhất của toàn Đảng, toàn dân.

"Phải theo đúng kỷ luật của Đảng" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.31.*

Đối với những người không kháng chiến, những người "dính tê" cũng không khinh rẻ họ, mà phải giúp đỡ cho họ tiến bộ, để họ cùng ta làm việc...

... Bất kỳ trước đây họ là thế nào, nếu ngày nay họ thật thà tán thành hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, nếu họ muốn thật thà phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, thì chúng ta cần cộng tác với họ.

"Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô" (9-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.47.*

Đoàn kết là lực lượng mạnh nhất của chúng ta. Chúng ta phải đoàn kết rộng rãi và chặt chẽ. Đoàn kết giữa Chính phủ và nhân dân. Đoàn kết giữa các tầng lớp trong nhân dân với nhau. Đoàn kết giữa đồng bào toàn quốc, từ Bắc chí Nam. Nói rộng hơn nữa: Đoàn kết giữa nhân dân ta và nhân dân các nước bạn, nhân dân châu Á, nhân dân nước Pháp và nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới.

"Lời phát biểu trong buổi tiếp đại biểu nhân dân Thủ đô Hà Nội" (16-10-1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.90.*

Bất kỳ người nào, bất kỳ nhóm nào, nếu họ tán thành hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, thì chúng ta cũng sẵn sàng thật thà đoàn kết với họ.

"Diễn văn chúc mừng năm mới trong dịp lễ mừng Trung ương Đảng và Chính phủ về Thủ đô" (1-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.227.*

Bất kỳ ai mà thật thà tán thành hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ thì dù những người đó trước đây chống chúng ta, bây giờ chúng ta cũng thật thà đoàn kết với họ.

"Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu Mặt trận Liên - Việt toàn quốc" (10-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.244.*

Đại đoàn kết tức là trước hết phải đoàn kết đại đa số nhân dân, mà đại đa số nhân dân ta là công nhân, nông dân và các tầng lớp nhân dân lao động khác. Đó là *nền gốc* của đại đoàn kết. Nó cũng như cái nền của nhà, gốc của cây. Nhưng đã có nền vững, gốc tốt, còn phải đoàn kết các tầng lớp nhân dân khác.

"Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu Mặt trận Liên - Việt toàn quốc" (10-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.244.*

Đoàn kết của ta không những rộng rãi mà còn đoàn kết lâu dài.

"Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu Mặt trận Liên - Việt toàn quốc" (10-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.244.*

Đoàn kết là một chính sách dân tộc, không phải là một thủ đoạn chính trị. Ai có tài, có đức, có sức, có lòng phụng sự Tổ quốc và phục vụ nhân dân thì ta đoàn kết với họ.

"Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu
Mặt trận Liên - Việt toàn quốc" (10-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.244.

Đoàn kết rộng rãi, chặt chẽ, đồng thời phải củng cố: Nền có vững nhà mới chắc chắn, gốc có tốt thì cây mới tốt tươi.

"Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu
Mặt trận Liên - Việt toàn quốc" (10-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.244.

Phải lấy công tác mà củng cố đoàn kết. Phải lấy đoàn kết mà đẩy mạnh công tác.

"Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu
Mặt trận Liên - Việt toàn quốc" (10-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.244.

Trong chính sách đoàn kết cần phải chống hai khuynh hướng sai lầm: cô độc hẹp hòi và đoàn kết vô nguyên tắc.

"Nói chuyện tại Hội nghị đại biểu
Mặt trận Liên - Việt toàn quốc" (10-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.244.

Ngày nay, sự đoàn kết trong Đảng là quan trọng hơn bao giờ hết, nhất là sự đoàn kết chặt chẽ giữa các cán bộ lãnh đạo.

... Muốn đoàn kết chặt chẽ trong Đảng, ắt phải thống nhất tư tưởng, mở rộng dân chủ nội bộ, mở rộng tự phê bình và phê bình.

"Lời bế mạc Hội nghị lần thứ bảy mở rộng của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam" (12-3-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.368.

Sự đoàn kết nhất trí giữa Đảng, Chính phủ, quân đội và nhân dân ta trở thành một lực lượng vô cùng to lớn. Nó giúp ta vượt tất cả mọi khó khăn gian khổ. Nó rèn luyện cho chiến sĩ, cán bộ và đồng bào ta thành những người anh hùng.

"Kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám" (19-8-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.85.

Mặt trận dân tộc thống nhất cần mở rộng hơn nữa, củng cố hơn nữa, đoàn kết tất cả những người thật sự yêu Tổ quốc, yêu hòa bình, không phân biệt họ thuộc đảng phái nào, tôn giáo nào, tầng lớp nào và quá khứ họ đã hợp tác với phe nào.

"Chúc mừng Đại hội mặt trận" (5-9-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.119.

Mặt trận sẵn sàng đoàn kết tất cả những người yêu nước, không phân biệt xu hướng chính trị, tín ngưỡng tôn giáo, v.v.. Như vậy là Mặt trận sẽ bao gồm những người

hiện nay tỏ ra thành tâm thành ý phụng sự Tổ quốc, dù trước đây họ đã theo phe phái nào.

"Bài nói chuyện trong buổi lễ bế mạc Đại hội thành lập Mặt trận Tổ quốc Việt Nam" (10-9-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.130.

Bản chất của hòn đá là cứ ý ra, không nhúc nhích. Nhưng khi nhiều người đồng tâm hiệp lực mà xô đẩy, thì dù tảng đá to mấy, nặng mấy, cũng phải lăn.

"Bài nói chuyện trong buổi lễ bế mạc Đại hội thành lập Mặt trận Tổ quốc Việt Nam" (10-9-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.131.

*Trong đầm gì đẹp bằng sen,
Lá xanh, hoa đỏ lại xen nhị vàng,
Nhị vàng, hoa đỏ, lá xanh,
Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn.*

Người ta cũng vậy. Thành phần giai cấp và quan hệ gia đình không thể ảnh hưởng xấu đối với những người thật thà cách mạng.

"Hoa sen" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.299.

Việc gì mà một mình, tuy có tài giỏi mấy cũng không làm được, mà nhiều người chung sức lại, thì việc gì cũng làm được.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cải cách miền biển"
(10-4-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.310.

Cần phải tăng cường đoàn kết nội bộ và đoàn kết với nhân dân để làm tròn nhiệm vụ. Trong ngành có nhiều loại cán bộ, phải đoàn kết cho chặt chẽ; nếu chỉ đoàn kết nội bộ mà không đoàn kết với nhân dân thì không làm được việc.

"Nói chuyện tại Đại hội chiến sĩ thi đua ngành thương nghiệp lần thứ nhất" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.336.

Cách mạng và kháng chiến thắng lợi là vì nhân dân ta rất đoàn kết, rất hăng hái, rất tin tưởng và đấu tranh rất bền bỉ.

"Thư gửi cán bộ miền Nam tập kết",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.351.

Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng. Nhờ đại đoàn kết mà cách mạng đã thắng lợi, kháng chiến đã thành công. Nay chúng ta đại đoàn kết thì cuộc đấu tranh chính trị của chúng ta nhất định thắng lợi, nước nhà nhất định thống nhất.

"Thư gửi đồng bào cả nước" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.360.

Đoàn kết là lực lượng đưa chúng ta đến mọi thắng lợi.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa I,
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (21-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.376.

Có tài năng mà không biết đoàn kết thì cũng không thành công.

"Nói chuyện tại Đại hội liên hoan thanh niên tích cực ngành đường sắt" (25-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.383.

Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa II Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.453.

Khóa Quốc hội này là khóa Quốc hội *đoàn kết*. Ở đây, có đại biểu của tất cả các giai cấp yêu nước, của tất cả các dân tộc anh em, các tôn giáo, các đảng phái, của đồng bào Bắc, Trung, Nam. Tất cả chúng ta đều phải tăng cường đoàn kết. Đoàn kết để xây dựng miền Bắc vững mạnh, đoàn kết để đấu tranh thống nhất nước nhà. Quốc hội đoàn kết nhất trí, toàn dân đoàn kết nhất trí, thì khó khăn nào chúng ta cũng khắc phục được và thắng lợi nhất định về tay ta.

"Lời phát biểu tại Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa khóa I, kỳ họp thứ sáu" (29-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.466.

Cuối cùng Bác nhắc lại *phải đoàn kết. Đoàn kết từ trên*

xuống dưới, từ trong ra ngoài, cán bộ cũ, mới đoàn kết, đảng viên cũ, mới đoàn kết, lương giáo đoàn kết.

"Nói chuyện với cán bộ tỉnh Nam Định" (24-4-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.542.

Toàn dân đoàn kết nhất trí thì chúng ta nhất định xây dựng được nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, tự do, giàu mạnh.

"Nói chuyện với đại biểu nhân dân thành phố Hải Phòng"
(30-5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.576.

Bây giờ còn một điểm rất quan trọng, cũng là điểm mẹ. Điểm này mà thực hiện tốt thì đẻ ra con cháu đều tốt: Đó là đoàn kết. Đoàn kết trên dưới, cán bộ và chiến sĩ, miền Nam và miền Bắc, trong và ngoài Đảng, quân đội và nhân dân, đoàn kết rộng rãi với các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới. Các chú đều biết, trong kháng chiến ta gặp rất nhiều khó khăn, lực lượng địch mạnh hơn ta nhiều, nhưng nhờ đoàn kết mà ta đã thắng. Nay trong xây dựng hòa bình, ta cũng biết đoàn kết thì nhất định thành công.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục"
(5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.589-590.

Muốn đoàn kết tốt thì phải phê bình, tự phê bình tốt, nghĩa là xuất phát từ đoàn kết mà phê bình và tự phê

bình, phê bình và tự phê bình để đi đến đoàn kết hơn nữa, đó là một điểm rất quan trọng.

"Nói chuyện tại lớp chính huấn trung, cao cấp của Bộ Quốc phòng và các lớp trung cấp của các tổng cục" (5-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.590.

Nội bộ chúng ta phải đoàn kết, đoàn kết thật chặt chẽ, do đoàn kết thật chặt chẽ trong Đảng mà đoàn kết ngoài Đảng, đoàn kết với nhân dân. Có như thế, khó khăn gì cũng vượt qua, việc gì cũng làm được.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ đảng ngành giáo dục" (1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.595.

Bất kỳ khó khăn gì, bất kỳ công việc to mấy ta đoàn kết đều làm được hết cả.

"Bài nói chuyện với các đại biểu nhân dân Thanh Hóa" (13-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.602.

Lúc bắt đầu kháng chiến ta ở trong hoàn cảnh rất khó khăn. Pháp có hải quân, không quân, xe tăng, có những tên tướng có kinh nghiệm mấy chục năm, có khí giới của Mỹ giúp. Lúc đó cơ đồ ta chỉ có tay không mà phải đánh một kẻ địch mạnh hơn. Nhưng chúng ta đã thắng. Vì sao? Vì đoàn kết.

"Bài nói chuyện với các đại biểu nhân dân Thanh Hóa" (13-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.602.

Chúng ta do đoàn kết mới có lực lượng. Muốn đoàn kết, lực lượng mạnh, phải có phê bình, tự phê bình. Phê bình, tự phê bình là để tăng thêm đoàn kết.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ,
đảng viên tỉnh Hà Tĩnh" (15-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.618.

Có đoàn kết, quyết tâm, tin tưởng thì việc gì cũng làm được.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ,
đảng viên tỉnh Hà Tĩnh" (15-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.622.

Trước kia đánh giặc, ta không có tàu bay, tàu bò. Giặc mạnh hơn ta nhưng cuối cùng ta vẫn thắng được giặc. Vì ta có sức đoàn kết, vì ta có quyết tâm.

"Bài nói chuyện với cán bộ và nhân dân xã Mỹ Trì,
huyện Từ Liêm (Hà Nội)" (12-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.227.

Trong kháng chiến, trong cách mạng, giặc mạnh hơn ta nhưng ta vẫn thắng được giặc. Vì ta có quyết tâm và đoàn kết.

"Bài nói chuyện với cán bộ và nhân dân xã Mỹ Trì,
huyện Từ Liêm (Hà Nội)" (12-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.229.

Có đoàn kết, có quyết tâm, có giúp đỡ nhau, lại có thi đua thì nhất định thắng lợi.

"Bài nói tại Hội nghị chống hạn tỉnh Hà Đông" (12-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.233.

Quan liêu thì không đoàn kết được ai.

"Bài nói tại Trường Công an Trung ương" (28-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.249.

Nhờ đại đoàn kết mà trong bao nhiêu thế kỷ, nhân dân Việt Nam đã bảo vệ được độc lập tự do của mình. Nhờ đại đoàn kết mà nhân dân Việt Nam đã đánh thắng chủ nghĩa thực dân, làm Cách mạng Tháng Tám thành công và đã kháng chiến đến thắng lợi. Nhờ đại đoàn kết toàn dân mà nước Việt Nam chúng tôi nhất định sẽ thống nhất.

"Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế"
(7-2-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.272.

Đoàn kết là sức mạnh, cách mạng nhờ đoàn kết mà thắng lợi, kháng chiến nhờ đoàn kết mà thành công.

"Bài nói về tình hình và nhiệm vụ trước mắt của quân đội
tại Hội nghị cao cấp toàn quốc" (20-3-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.367.

Đồng bào các dân tộc phải đoàn kết, nhân dân và bộ đội phải đoàn kết, cán bộ và nhân dân cùng bộ đội phải

đoàn kết. Tất cả mọi người phải quyết tâm làm trọn nhiệm vụ.

"Thư gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Tây Bắc" (24-3-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.370.

Thi đua phải đoàn kết, đoàn kết để thi đua.

"Bài nói với cán bộ và đồng bào tỉnh Nam Định" (13-8-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.511.

Đã gọi là đoàn kết thì phải giúp đỡ nhau như anh em trong nhà.

"Nói chuyện với đồng bào tỉnh Yên Bái" (25-9-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.533.

Chính nhờ có tình đoàn kết anh em của nhân dân Liên Xô và nhân dân các nước dân chủ nhân dân mà cuộc chiến tranh yêu nước của ta chống đế quốc Pháp mới thắng lợi.

"Tình hữu nghị vô sản thắng lợi" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.9.

Chúng tôi chủ trương đoàn kết tất cả các lực lượng yêu nước ở miền Bắc và miền Nam, ra sức phấn đấu chống sự can thiệp của bọn đế quốc thực dân, để xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

"Bài nói tại Quốc hội Indônêxia" (28-2-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.94.

Nội bộ phải thật *đoàn kết*. Mọi việc đều bàn bạc một cách *dân chủ và tập thể*. Khi đã quyết định rồi, thì phân phối công tác phải rạch ròi, giao cho một hoặc mấy *đồng chí phụ trách* làm đến nơi đến chốn.

"Bài nói chuyện với đồng bào và
cán bộ Kiến An" (18-1-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.438.

Đoàn kết là sức mạnh, có sức mạnh đoàn kết thì làm việc gì cũng thành công.

"Bài nói chuyện với đồng bào và
cán bộ tỉnh Thái Nguyên" (13-3-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.526.

Đồng bào tất cả các dân tộc, không phân biệt lớn nhỏ, phải thương yêu giúp đỡ lẫn nhau, phải đoàn kết chặt chẽ như anh em một nhà, để cùng nhau xây dựng Tổ quốc chung, xây dựng chủ nghĩa xã hội làm cho tất cả các dân tộc được hạnh phúc, ấm no.

"Bài nói chuyện với đồng bào và
cán bộ tỉnh Cao Bằng" (21-2-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.44-45.

Tất cả các dân tộc, bất kỳ to hay là nhỏ, đều phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ nhau như anh em một nhà.

"Bài nói chuyện với đồng bào và
cán bộ tỉnh Hà Giang" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.94.

Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết,
Thành công, thành công, đại thành công.

"Bài nói chuyện tại Đại hội đại biểu
Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ II" (25-4-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.119.

Một mặt trận của nhân dân đoàn kết chặt chẽ và rộng
rãi là một lực lượng tất thắng.

"Bài nói chuyện tại Đại hội đại biểu
Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ II" (25-4-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.119.

Đại đoàn kết là nền tảng của đại thắng lợi.

"Bài nói chuyện tại Đại hội liên hoan
chiến sĩ thi đua toàn quốc" (11-7-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.156.

Không có đoàn kết, hợp tác xã không thể tiến lên được.

"Bài nói chuyện với đồng bào
và cán bộ xã Đại Nghĩa (Hà Đông)" (7-10-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.217.

Kinh nghiệm lịch sử đã chứng tỏ rằng không lực
lượng ngoại xâm nào thắng được lực lượng của một dân
tộc đoàn kết chiến đấu.

"Chủ nghĩa Lênin vĩ đại muôn năm!" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.384.

Đoàn kết trong Mặt trận *Việt Minh*, nhân dân ta đã làm Cách mạng Tháng Tám thành công, lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Đoàn kết trong Mặt trận *Liên Việt*, nhân dân ta đã kháng chiến thắng lợi, lập lại hòa bình ở Đông Dương, hoàn toàn giải phóng miền Bắc.

Đoàn kết trong Mặt trận *Tổ quốc Việt Nam*, nhân dân ta đã giành được thắng lợi trong công cuộc khôi phục kinh tế, cải tạo xã hội chủ nghĩa và trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc.

"Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ
về công tác mặt trận" (8-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.452.

Phải đoàn kết *các dân tộc anh em*, cùng nhau xây dựng Tổ quốc.

"Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ
về công tác mặt trận" (8-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.453.

Phải đoàn kết tốt *các đảng phái*, các đoàn thể, các nhân sĩ trong Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, thực hiện hợp tác lâu dài, giúp đỡ lẫn nhau, cùng nhau tiến bộ.

"Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ
về công tác mặt trận" (8-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.453.

Phải đoàn kết chặt chẽ giữa *đồng bào lương* và *đồng bào các tôn giáo*, cùng nhau xây dựng đời sống hòa thuận ấm no, xây dựng Tổ quốc.

"Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ về công tác mặt trận" (8-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.454.

Chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước ta là: *Các dân tộc đều bình đẳng và phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ nhau như anh em*. Đồng bào miền xuôi phải ra sức giúp đỡ đồng bào miền ngược cùng tiến bộ về mọi mặt.

"Một thắng lợi mới" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.495.

Khi phải đương đầu với kẻ địch hung ác, một dân tộc dù bé nhỏ, nếu luôn luôn cảnh giác, đoàn kết nhất trí, kiên quyết và bền bỉ đấu tranh, thì cuối cùng nhất định thắng lợi.

"Ủng hộ Cu Ba, chống đế quốc Mỹ" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.510.

Mọi gia đình đều đoàn kết cộng lại thành xã hội đại đoàn kết.

"Phải thật sự bảo đảm quyền lợi của phụ nữ" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.524.

Muốn củng cố phát triển tốt Đảng, Đoàn, trước hết nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ từ tỉnh, huyện đến xã. Nếu

người ý kiến này kẻ ý kiến khác, trống đánh xuôi, kèn thổi ngược, chẳng những hại đến nội bộ mà còn hại đến nhân dân nữa.

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.167.

Các dân tộc phải đoàn kết chặt chẽ muôn người như một, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Chú trọng giúp đỡ đồng bào vùng cao và làm tốt công tác an ninh trật tự, củng cố quốc phòng.

Đồng bào miền xuôi lên phải đoàn kết chặt chẽ với đồng bào địa phương mình đến, phải gương mẫu trong mọi việc.

"Thư gửi Đại hội hợp tác xã và đội sản xuất nông nghiệp tiên tiến miền núi và trung du" (11-4-1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.295.

Lương giáo đoàn kết, toàn dân đoàn kết, cả nước một lòng, nhân dân ta nhất định sẽ thắng lợi trong công cuộc đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất Tổ quốc và xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

"Thư gửi Hội nghị đại biểu đồng bào theo đạo Thiên Chúa toàn miền Bắc" (17-9-1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.381.

Một ngón tay thì yếu, nhưng năm ngón tay nắm lại thành quả đấm thì rất mạnh.

"Bài nói với cán bộ, chiến sĩ Đại đội 1, Tiểu đoàn 1, Đoàn Tam Đào bộ đội phòng không - không quân" (19-7-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.574.

Muốn làm gương mẫu thì điều quan trọng nhất là các chú từ tỉnh đến huyện, đến xã phải đoàn kết, đoàn kết thật sự, làm sao tự mình nêu gương và giáo dục cho đảng viên, đoàn viên, cán bộ giữ gìn, phát triển đạo đức cách mạng, làm sao cho nhân dân biết hưởng quyền dân chủ, biết dùng quyền dân chủ của mình, dám nói, dám làm.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.293.

Hai miền Nam Bắc đoàn kết một lòng, thi đua giết giặc, cứu nước, thì nhất định giặc Mỹ sẽ hoàn toàn thất bại.

"Thư gửi Chủ tịch Nguyễn Hữu Thọ và Trung ương Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.457.

Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

"Di chúc" (1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.611.

Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình.

"Di chúc" (1969),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.622.

Sức mạnh, sự vĩ đại và sự bền bỉ của nhân dân Việt Nam cơ bản là ở sự đoàn kết của nhân dân Việt Nam và ở sự ủng hộ của nhân dân thế giới.

"Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi" (14-7-1969),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.675.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐƯỜNG LỐI ĐỐI NGOẠI VÀ QUAN HỆ QUỐC TẾ

Nếu tự mình không có thực lực làm cơ sở thì không thể nói gì đến ngoại giao.

"Báo cáo của Phân hội Việt Nam thuộc Hội quốc tế chống xâm lược" (3-1944), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.488.

"Đối với những người Pháp bị bắt trong lúc chiến tranh, ta phải canh phòng cẩn thận, nhưng phải đối đãi với họ cho khoan hồng. Phải làm cho thế giới trước hết là làm cho dân Pháp biết rằng: Chúng ta là quang minh chính đại...".

"Gửi đồng bào Nam Bộ" (1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.29-30.

Phải trông ở thực lực. Thực lực mạnh, ngoại giao sẽ thắng lợi. Thực lực là cái chiêng mà ngoại giao là cái tiếng. Chiêng có to tiếng mới lớn.

"Trả lời phỏng vấn của phóng viên các báo về vấn đề đoàn kết" (26-12-1945), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.147.

Dân tộc ta là một dân tộc giàu lòng đồng tình và bác ái.

"Tết" (1946),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.186.*

Sự thành thực và sự tin cậy lẫn nhau sẽ san phẳng được hết thảy những trở ngại.

"Đáp từ trong buổi chiêu đãi của Chủ tịch G. Bidôn" (2-7-1946),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.304.*

Việt Nam độc lập, chẳng những không làm hại đến lợi ích của Pháp, mà còn tăng cường vị trí và củng cố uy tín của Pháp ở châu Á.

"Diễn văn tại lễ kỷ niệm Quốc khánh đầu tiên

của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa

(2-9-1946) tổ chức tại Pari",

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.328.*

Người ta cho rằng những người Pháp đến Đông Dương là những người đi khai hóa. Tôi cũng mong như vậy! Nhưng người ta không thể khai hóa người khác bằng đại bác và xe tăng!

"Thư trả lời bà Sốtxi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp" (1946),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.347.*

Đối với tôi, sinh mệnh của một người Pháp hay sinh mệnh của một người Việt Nam đều đáng quý như nhau.

Tôi thành thực mong muốn thanh niên Pháp và thanh niên Việt Nam hiểu biết lẫn nhau và yêu mến nhau như anh em.

"Thư trả lời bà Sốtxi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.348.*

Người Việt Nam và người Pháp chúng ta cùng theo đuổi một lý tưởng giống nhau: Tự do - Bình đẳng - Bác ái. Chúng ta có cùng một mục đích giống nhau là chế độ dân chủ. Chúng ta cần nhờ cậy lẫn nhau.

"Thư trả lời bà Sốtxi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.348.*

Chỉ có lòng tin cậy lẫn nhau và sự cộng tác bình đẳng, thật thà, thì mới đi đến kết quả thân thiện giữa hai nước.

"Nhật ký hành trình của Hồ Chủ tịch - Bốn tháng sang Pháp" (1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.417.*

Người Pháp ở Pháp đối với ta rất thân thiện, thì người Việt ở Việt đối với người Pháp cũng nên thân thiện.

"Lời tuyên bố với quốc dân sau khi đi Pháp về" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.469.*

Tôi nghiêng mình trước anh hồn những chiến sĩ và đồng bào Việt Nam, đã vì Tổ quốc mà hy sinh tính mệnh.

Tôi cũng ngậm ngùi thương xót cho những người Pháp đã tử vong.

Than ôi, trước lòng bác ái, thì máu Pháp hay máu Việt cũng đều là máu, người Pháp hay người Việt cũng đều là người.

"Gửi đồng bào Việt Nam, người Pháp
và người thế giới" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.510.*

Người Việt Nam sẵn sàng hoan nghênh và cộng tác với những người sĩ nông công thương Pháp qua đây làm ăn. Những lợi ích hợp lý về tiền tệ và văn hóa của người Pháp ở đây sẽ được Việt Nam bảo vệ. Những người Pháp không muốn ai phạm đến chủ quyền mình thì phải tôn trọng chủ quyền Việt Nam.

"Gửi đồng bào Việt Nam, người Pháp
và người thế giới" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.510-511.*

Người Việt và người Pháp có thể và cần phải bắt tay nhau trong một sự nghiệp cộng tác bình đẳng, thật thà, để gây dựng hạnh phúc chung cho cả hai dân tộc.

"Gửi đồng bào Việt Nam, người Pháp
và người thế giới" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.511.*

Đối với các nước dân chủ, nước Việt Nam sẵn sàng thực thi chính sách mở cửa và hợp tác trong mọi lĩnh vực.

"Lời kêu gọi Liên hợp quốc" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.523.*

Nước Việt Nam dành sự tiếp nhận thuận lợi cho đầu tư của các nhà tư bản, nhà kỹ thuật nước ngoài trong tất cả các ngành kỹ nghệ của mình.

"Lời kêu gọi Liên hợp quốc" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.523.*

Tôi mong một ngày rất gần đây, hai dân tộc Pháp - Việt có thể cùng cộng tác trong vòng hòa bình và thân ái để mưu hạnh phúc chung cho hai dân tộc.

"Gửi các tù binh Pháp" (24-12-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.542.*

Nhân dân Việt Nam không tranh đấu chống nước Pháp và nhân dân Pháp. Đối với nước Pháp và nhân dân Pháp, nhân dân Việt Nam vẫn thân thiện, tin cậy và khâm phục.

"Thư gửi Chính phủ, Quốc hội và nhân dân Pháp" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.14.*

Chúng tôi bao giờ cũng muốn kiến thiết lại nước chúng tôi với sự giúp đỡ của tư bản và các nhà chuyên môn Pháp để mưu lợi ích chung cho cả hai dân tộc.

"Lời kêu gọi Chính phủ và nhân dân Pháp" (10-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.24.*

Việt Nam là một bộ phận trong nền hòa bình chung

toàn thế giới. Thực dân Pháp gây nên chiến tranh ở Việt Nam, tức là phá hoại thế giới hòa bình.

"Thư gửi các lãnh tụ và nhân dân các nước",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.31.

Chúng ta có thể và chúng ta phải đi tới hòa bình để cứu sống cho bao thanh niên Pháp - Việt. Biết rõ lòng nhân ái và đức độ cao cả của ngài, tôi xin đề nghị cùng ngài lập lại ngay nền hòa bình để tránh cho hai nước chúng ta khỏi bị hao người thiệt của, và để gây lại sự cộng tác và tình thân thiện giữa hai dân tộc chúng ta.

"Thư gửi Tổng thống nước Pháp Vanhăng Ôriôn" (18-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.36.

Chính sách ngoại giao của Chính phủ thì chỉ có một điều tức là thân thiện với tất cả các nước dân chủ trên thế giới để giữ gìn hòa bình.

"Thư chúc Tết đồng bào và chiến sĩ Nam Bộ",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.39.

Trước bạo lực của thực dân phản động Pháp, chúng tôi cần phải tự vệ. Nhưng đối với nhân dân Pháp, chúng tôi vẫn giữ chính sách cộng tác thật thà.

"Thư gửi Chính phủ Pháp, Nghị viện Pháp, nhân dân Pháp, các nước dân chủ trên thế giới" (3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.138.

Nhân dân Việt Nam sẵn sàng cộng tác thân thiện với nhân dân Pháp, song nhân dân Việt Nam quyết không đầu hàng, quyết không chịu mất nước, quyết không chịu làm nô lệ một lần nữa.

"Lời kêu gọi nhân kỷ niệm một năm kháng chiến toàn quốc"
(12-1947), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.356.

Hỏi: Một khi độc lập đã thành công, về mặt quốc tế, Cụ sẽ đưa Việt Nam đứng với Nga và các nước đồng minh của Nga hay là với dân chủ phương Tây, hay là theo chính sách độc lập của mình?

Trả lời: Một khi đã độc lập, Việt Nam sẽ đứng với tất cả các nước bầu bạn.

"Trả lời điện phỏng vấn của ông Walter Briggs" (3-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.44.

Tinh thần quốc tế là đoàn kết với các nước bạn và nhân dân các nước khác để giữ gìn hòa bình thế giới, chống chính sách xâm lược và chính sách chiến tranh của đế quốc.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.272.

Nhân dân Việt Nam tin chắc rằng mọi sự phân tranh trên thế giới đều có thể giải quyết bằng cách hòa bình; tin

chắc rằng các nước dù chế độ xã hội khác nhau và hình thái ý thức khác nhau cũng đều có thể chung sống hòa bình được.

"Lời phát biểu khi đến sân bay Bắc Kinh" (25-6-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.12.

Chúng ta phải bồi dưỡng lòng nồng nàn yêu nước và tinh thần quốc tế chân chính.

"Báo cáo về việc Đoàn đại biểu của Chính phủ ta đi thăm
Liên Xô và Trung Quốc" (23-7-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.57.

Mọi vấn đề giữa các nước đều có thể giải quyết bằng phương pháp hòa bình thương lượng.

"Tuyên bố với các đại sứ trong Ủy ban Quốc tế giám sát
và kiểm soát việc thi hành Hiệp định Giơnevơ về Việt Nam"
(3-2-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.252.

Chính sách của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là ra sức góp phần vào sự nghiệp hòa bình thế giới.

"Đáp từ trong buổi tiệc do Tổng thống Praxát chiêu đãi"
(6-2-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.263-264.

Đối với tất cả các nước trên thế giới, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thiết tha mong muốn duy trì tình hữu

ngợi và thành thật hợp tác trên cơ sở bình đẳng và tương trợ để xây dựng hòa bình thế giới lâu dài.

"Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế"
(7-2-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.269.

Về quan hệ quốc tế, chúng tôi luôn luôn trung thành với chính sách hòa bình và hợp tác giữa các nước trên cơ sở năm nguyên tắc chung sống hòa bình.

"Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế"
(7-2-1958), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.271.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa theo một chính sách ngoại giao hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc.

"Bài nói tại cuộc họp báo ở Rănggun (Miến Điện)" (16-2-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.285.

Khẩu hiệu của chúng tôi là: Việt Nam hòa bình, độc lập, thống nhất, dân chủ và giàu mạnh.

"Bài nói tại cuộc họp báo ở Rănggun (Miến Điện)" (16-2-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.285.

Về chính sách ngoại giao, Chính phủ và nhân dân ta chủ trương hợp tác thân thiện với các nước trên nền tảng năm nguyên tắc chung sống hòa bình.

"Tình nghĩa anh em Việt - Ấn - Miến" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.316.

Giữ gìn hòa bình là nhiệm vụ chung của toàn dân. Mọi người dân Việt Nam phải là một chiến sĩ hăng hái đấu tranh cho hòa bình.

"Thư gửi Đại hội nhân dân Việt Nam bảo vệ hòa bình" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.518.

*Quan sơn muôn dặm một nhà,
Bốn phương vô sản đều là anh em!*

"Diễn văn khai mạc Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam" (5-9-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.670.

Lập trường trước sau như một của Chính phủ và nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là kiên quyết đấu tranh hòa bình thống nhất Tổ quốc, theo đúng Hiệp nghị Giơnevơ.

"Trả lời phỏng vấn của phóng viên Đài phát thanh Mátxcova về cảm tưởng đối với Đại hội lần thứ XXII của Đảng Cộng sản Liên Xô" (10-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.234.

Việc thống nhất đất nước Việt Nam là việc nội bộ của nhân dân Việt Nam, không một nước nào có quyền can thiệp.

"Trả lời những câu hỏi của phóng viên báo *Tin nhanh hằng ngày* (Luân Đôn)" (1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.362.

Mọi người yêu nước và tiên bộ là bạn của ta.

"Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ về công tác mặt trận"
(8-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.453.

*Thương nhau mấy núi cũng trèo,
Mấy sông cũng lội, mấy đèo cũng qua.
Việt - Lào, hai nước chúng ta,
Tình sâu hơn nước Hồng Hà, Cửu Long.*

"Lời phát biểu trong buổi lễ tiễn Vua Lào" (13-3-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.55.

Nhân dân Việt Nam không bao giờ lấm lẫn nhân dân Mỹ yêu chuộng công lý với những Chính phủ Mỹ đã phạm nhiều tội ác đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi từ mười năm nay.

"Trả lời tạp chí *Mainôrity Ôp Oản*" (1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.328.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ PHÁT TRIỂN NỀN VĂN HÓA, GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chúng tôi không có quyền tự do báo chí và tự do ngôn luận, ngay cả quyền tự do hội họp và lập hội cũng không có. Chúng tôi không có quyền cư trú và du lịch ra nước ngoài; chúng tôi phải sống trong cảnh ngu dốt tối tăm vì chúng tôi không có quyền tự do học tập.

"Lời phát biểu tại Đại hội toàn quốc lần thứ XVIII
Đảng Xã hội Pháp" (26-12-1920),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.34-35.

Dân chúng đang đòi hỏi phải có trường học, mà hiện nay, trường học đang thiếu một cách tệ hại. Mỗi năm, cứ đến ngày khai trường, các bậc cha mẹ dù có đi gõ cửa khắp nơi, cầu xin mọi sự giúp đỡ, thậm chí xin nộp gấp đôi tiền ăn học mà họ vẫn không gửi được con cái đến trường. Và những đứa trẻ này, có đến hàng nghìn, bị đẩy vào cảnh ngu dốt chỉ vì không có đủ trường sở cho chúng đi học.

"Nạn thiếu trường học" (1923),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.172.

"*Làm cho u mê để thông trị*", đó là phương pháp mà nhà cầm quyền ở các thuộc địa của chúng ta ưa dùng nhất.

"Nạn thiếu trường học" (1923),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.173.

"*Làm cho dân ngu để dễ trị*", đó là chính sách mà các nhà cầm quyền ở các thuộc địa của chúng ta ưa dùng nhất.

"Bản án chế độ thực dân Pháp" (1925),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.108.

Văn tuy hay mà không ai hiểu thì cũng vô ích.

"*Thư trả lời anh H. (Thượng Huyền)*" (9-4-1925),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.171.

Trẻ em như búp trên cành,
Biết ăn ngủ, biết học hành là ngoan.

"*Trẻ con*" (1941),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.240.

Dân ta phải biết sử ta,
Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam.

"*Lịch sử nước ta*" (2-1942),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.259.

Ngủ thì ai cũng như lương thiện,
Tỉnh dậy phân ra kẻ dữ, hiền;

Hiền, dữ phải đâu là tính sẵn,
Phần nhiều do giáo dục mà nên.

"Nhật ký trong tù - Nửa đêm" (1942-1943),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.413.

Thơ xưa thường chuộng thiên nhiên đẹp,
Mây, gió, trăng, hoa, tuyết, núi, sông;
Nay ở trong thơ nên có thép,
Nhà thơ cũng phải biết xung phong.

"Nhật ký trong tù - Cảm tưởng đọc "Thiên gia thi"
(1942-1943), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.451.

Văn hóa là sự tổng hợp của mọi phương thức sinh hoạt cùng với biểu hiện của nó mà loài người đã sản sinh ra nhằm thích ứng những nhu cầu đời sống và đòi hỏi của sự sinh tồn.

"Nhật ký trong tù - Mục đọc sách" (1942-1943),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.458.

1. Hủy bỏ nền giáo dục nô lệ. Gây dựng nền quốc dân giáo dục. Cương bức giáo dục từ bậc sơ học. Mỗi dân tộc có quyền dùng tiếng mẹ đẻ trong nền giáo dục dân tộc mình.

2. Lập các trường chuyên môn huấn luyện chính trị, quân sự, kỹ thuật để đào tạo các lớp nhân tài.

3. Khuyến khích và giúp đỡ các hạng trí thức được phát triển tài năng của họ.

4. Khuyến khích và giúp đỡ nền giáo dục quốc dân làm cho nòi giống ngày thêm mạnh.

"Chương trình Việt Minh",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.630-631.

Chúng ta có nhiệm vụ cấp bách là phải giáo dục lại nhân dân chúng ta. Chúng ta phải làm cho dân tộc chúng ta trở nên một dân tộc dũng cảm, yêu nước, yêu lao động, một dân tộc xứng đáng với nước Việt Nam độc lập.

"Những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước
Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (3-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.7.

Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu.

"Những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước
Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (3-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.7.

Tôi đề nghị mở một chiến dịch giáo dục lại tinh thần nhân dân bằng cách thực hiện: CẦN, KIÊM, LIÊM, CHÍNH.

"Những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước
Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (3-9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.7.

Các em phải ngoan, ở nhà phải nghe lời bố mẹ, đi học

phải siêng năng; đối với bầu bạn phải yêu kính. Các em phải thương yêu nước ta.

"Thư gửi thiếu nhi Việt Nam đêm Trung thu đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.26.

Các em hãy nghe lời tôi, lời của một người anh lớn lúc nào cũng ân cần mong mỏi cho các em được giỏi giang. Trong năm học tới đây, các em hãy cố gắng, siêng năng học tập, ngoan ngoãn, nghe thầy, yêu bạn.

"Thư gửi các học sinh" (9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.34.

Ngày nay, các em được cái may mắn hơn cha anh là được hấp thụ một nền giáo dục của một nước độc lập, một nền giáo dục nó sẽ đào tạo các em nên những người công dân hữu ích cho nước Việt Nam, một nền giáo dục làm phát triển hoàn toàn những năng lực sẵn có của các em.

"Thư gửi các học sinh" (9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.34.

Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em.

"Thư gửi các học sinh" (9-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.35.

Khi xưa Pháp cai trị nước ta, chúng thi hành chính sách ngu dân. Chúng hạn chế mở trường học, chúng không muốn cho dân ta biết chữ để lừa dối dân ta và bóc lột dân ta.

"Chống nạn thất học" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.40.

Mọi người Việt Nam phải hiểu biết quyền lợi của mình, bổn phận của mình, phải có kiến thức mới để có thể tham gia vào công cuộc xây dựng nước nhà, và trước hết phải biết đọc, biết viết chữ quốc ngữ.

"Chống nạn thất học" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.40.

Nay chúng ta đã giành được quyền độc lập. Một trong những công việc phải thực hiện cấp tốc trong lúc này là nâng cao dân trí.

"Chống nạn thất học" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.40.

Những người chưa biết chữ hãy gắng sức mà học cho biết đi. Vợ chưa biết thì chồng bảo, em chưa biết thì anh bảo, cha mẹ không biết thì con bảo, người ăn người làm không biết thì chủ nhà bảo, các người giàu có thì mở lớp học ở tư gia dạy cho những người không biết chữ ở hàng xóm láng giềng, các chủ ấp, chủ đồn điền, chủ hầm mỏ,

nhà máy thì mở lớp học cho những tá điền, những người làm của mình.

"Chống nạn thất học" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.41.*

Tuyên truyền, anh em nên chú ý một điều này nữa là bao giờ ta cũng tôn trọng sự thực. Có nói sự thực thì việc tuyên truyền của mình mới có nhiều người nghe.

"Lời căn dặn các cán bộ Bộ Tuyên truyền" (8-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.172.*

Một năm khởi đầu từ mùa Xuân. Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội.

"Gửi thanh niên và nhi đồng toàn quốc nhân dịp Tết sắp đến"
(1-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.194.*

Mỗi một người dân yếu ớt, tức là cả nước yếu ớt, mỗi một người dân mạnh khỏe tức là cả nước mạnh khỏe.

"Sức khỏe và thể dục" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.241.*

Thanh niên là sức chính của mọi sự kiến thiết. Thiếu thanh niên, thì việc gì cũng khó thành công.

"Nhật ký hành trình của Hồ Chủ tịch - Bốn tháng sang Pháp"
(1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.454.*

Sau hết chương trình nội chính của Chính phủ và quân dân ta chỉ có ba điều mà thôi:

a) Tăng gia sản xuất để làm cho dân ai cũng đủ mặc, đủ ăn.

b) Mở mang giáo dục, để cho ai nấy cũng biết đọc biết viết.

c) Thực hành dân chủ để làm cho dân ai cũng được hưởng quyền dân chủ tự do.

"Thư chúc Tết đồng bào và chiến sĩ Nam Bộ" (24-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.39.

Đồng bào bây giờ phải biết chữ hết để trả lời cho thế giới biết nước ta là nước văn minh, ai cũng biết chữ.

"Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức,
phủ hào tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.74.

Trước học một đường, hành một nẻo. Nay phải sửa chương trình làm sao để học thì hành được ngay.

"Bài nói chuyện với các đại biểu thân sĩ trí thức,
phủ hào tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.74.

Đời sống mới không phải cái gì cũ cũng bỏ hết, không phải cái gì cũng làm mới.

Cái gì cũ mà *xấu*, thì phải bỏ (...).

Cái gì cũ mà không *xấu*, nhưng phiền phức thì phải sửa đổi cho hợp lý (...).

Cái gì cũ mà tốt, thì phải phát triển thêm (...).

Cái gì mới mà hay, thì ta phải làm (...).

"Đời sống mới" (20-3-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.112-113.

Cưới hỏi, giỗ Tết nên giản đơn, tiết kiệm.

"Đời sống mới" (20-3-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.118.

Đối với xóm giềng, phải thân mật và sẵn lòng giúp đỡ. Đối với việc làng việc nước, phải hăng hái làm gương.

"Đời sống mới" (20-3-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.118.

Cốt nhất là phải dạy cho học trò biết yêu nước, thương nòi. Phải dạy cho họ có chí tự lập, tự cường, quyết không chịu thua kém ai, quyết không chịu làm nô lệ.

"Đời sống mới" (20-3-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.120.

Óc những người tuổi trẻ trong sạch như một tấm lụa trắng. Nhuộm xanh thì nó sẽ xanh. Nhuộm đỏ thì nó sẽ đỏ. Vì vậy sự học tập ở trong trường có ảnh hưởng rất lớn cho tương lai của thanh niên, và tương lai của thanh niên tức là tương lai của nước nhà.

"Đời sống mới" (20-3-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.120.

Trong chương trình học, phải trọng về môn tinh thần và đạo đức.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.120.

Trong một trường học, các thầy nên thi nhau tìm cách dạy sao cho dễ hiểu, dễ nhớ, nhanh chóng và thiết thực.

Các trò nên đua nhau học. Đồng thời, biết tiết kiệm giấy bút, biết giữ kỷ luật.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.120.

Từ tiểu học, trung học, cho đến đại học, là nơi rèn luyện nhi đồng và thanh niên.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.120.

Tương lai của thanh niên tức là tương lai của đất nước nhà.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.120.

Thói quen rất khó đổi. Cái tốt mà lạ, người ta có thể cho là xấu. Cái xấu mà quen người ta cho là thường.

"Đời sống mới" (20-3-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.125.

Ngòi bút của các bạn cũng là những vũ khí sắc bén trong sự nghiệp phò chính trừ tà, mà anh em văn hóa và

trí thức phải làm cũng như là những chiến sĩ anh dũng trong công cuộc kháng chiến để tranh lại quyền thống nhất và độc lập cho Tổ quốc.

"Gửi anh em văn hóa và trí thức Nam Bộ" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.157.

Tuyên truyền là đem một việc gì nói cho *dân hiểu, dân nhớ, dân theo, dân làm*. Nếu không đạt được mục đích đó, là tuyên truyền thất bại.

"Người tuyên truyền và cách tuyên truyền" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.191.

Các sự hy sinh khó nhọc thì mình làm trước người ta, còn sự sung sướng thanh nhàn thì mình nhường người ta hưởng trước.

"Thư gửi các bạn thanh niên" (17-8-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.216.

Người ta thường nói: Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Thật vậy nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên.

"Thư gửi các bạn thanh niên" (17-8-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.216.

Việc gì cũng cần phải thiết thực, nói được, làm được. Việc gì cũng phải từ nhỏ dần dần đến to, từ dễ dần dần đến khó, từ thấp dần dần đến cao.

"Thư gửi các bạn thanh niên" (8-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.217.

Việc gì có ích cho kháng chiến, có ích cho Tổ quốc thì các cháu nên gắng sức làm. Làm được bao nhiêu tốt bấy nhiêu. Tuổi các cháu còn nhỏ, thì các cháu làm những công việc nhỏ. Nhiều công việc nhỏ cộng lại thành công việc to. Bác mong các cháu làm việc và học hành, cho xứng đáng là nhi đồng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, thống nhất và độc lập.

"Thư gửi nhi đồng toàn quốc nhân dịp kỷ niệm
Cách mạng Tháng Tám" (8-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.223-224.

Muốn lập làng kiêu mẫu, đội kiêu mẫu, v.v., thì trước phải đào tạo ra *những người kiêu mẫu*, để làm cán bộ cho làng đó, đội đó.

"Sửa đổi lối làm việc - Máy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.281.

Phải thực hành khẩu hiệu: làm việc gì học việc ấy.

Vô luận ở quân sự, chính trị, kinh tế, văn hóa, tổ chức, tuyên truyền, công an, v.v., cán bộ ở môn nào phải học cho thạo công việc ở trong môn ấy.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.309-310.

Học tập thì theo nguyên tắc: *kinh nghiệm và thực tế phải đi cùng nhau*.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.312.

Viết dài mà rỗng, thì không tốt. Viết ngắn mà rỗng, cũng không hay.

"Chống thói ba hoa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.339.

Học hành là vô cùng. Học càng nhiều biết càng nhiều càng tốt, vậy tôi khuyên đồng bào trong xã gắng học thêm thường thức như làm tính, lịch sử, địa dư, chính trị, vệ sinh.

"Thư gửi đồng bào xã Duyên Trang,
huyện Tiên Hưng, Thái Bình" (11-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.349.

Thanh niên cần phải có chí tự động, tự cường, tự lập.
Phải có khí khái ham làm việc, chứ không ham địa vị.
Phải có quyết tâm, đã làm việc gì thì làm cho đến nơi đến chốn, làm cho kỳ được.

Phải có lòng ham tiến bộ, ham học hỏi, học luôn, học mãi. Học văn hóa, học chính trị, học nghề nghiệp.

Phải có lòng kiên quyết tham gia kháng chiến để tranh cho kỳ được thống nhất và độc lập, dân chủ và tự do.

"Thanh niên phải làm gì?" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.464.

Đốt nát cũng là kẻ địch. Địch đốt nát giúp cho địch ngoại xâm.

Địch đốt nát tân công ta về tinh thần, cũng như địch thực dân tân công ta bằng vũ lực. Địch thực dân dựa vào địch đốt nát để thi hành chiến lược ngu dân. Địch đốt nát dựa vào địch thực dân để đưa dân ta vào nơi mù quáng.

"Thư gửi toàn thể bộ đội Khu II và Khu III" (24-2-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.469.

Sự học hỏi là vô cùng. Nay đã biết đọc biết viết, anh em phải gắng sức học thêm. Học làm tính, học chính trị, học lịch sử, học khoa học thường thức. Rồi gắng học cao hơn nữa.

"Thư gửi toàn thể bộ đội Khu II và Khu III" (24-2-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.469.

Y tá là những chiến sĩ đánh giặc ốm, để bảo vệ sự khang kiện của giống nòi.

"Thư gửi nam nữ học viên Trường Y tá Liên khu I" (2-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.34.

Cách dạy trẻ, cần làm cho chúng biết: Yêu Tổ quốc, thương đồng bào, chuộng lao động, giữ kỷ luật, biết vệ sinh, học văn hóa.

- Đồng thời phải giữ toàn vẹn cái tính vui vẻ, hoạt bát, tự nhiên, tự động, trẻ trung của chúng (chớ nên làm cho chúng hóa ra những "người già sớm". Nhiều thư các cháu

gửi cho Bác Hồ, viết như người lớn viết; đó là một triệu chứng già sớm nên tránh).

- Trong lúc học, cũng cần cho chúng vui, trong lúc vui cũng cần làm cho chúng học. Ở trong nhà, ở trường học, ở xã hội, chúng đều vui đều học. Muốn vậy thì các ban phụ trách nhi đồng cần phải liên lạc mật thiết với cha mẹ và thầy giáo của nhi đồng.

"Thư gửi Hội nghị cán bộ phụ trách nhi đồng" (11-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.250.

Học ở trường, học ở sách vở, học lẫn nhau và học nhân dân, không học nhân dân là một thiếu sót rất lớn.

"Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất
về công tác huấn luyện và học tập" (5-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.361.

Học với hành phải đi đôi. Học mà không hành thì học vô ích. Hành mà không học thì hành không trôi chảy.

"Nói chuyện tại Hội nghị toàn quốc lần thứ nhất
về công tác huấn luyện và học tập" (5-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.361.

Giáo dục nhi đồng là một khoa học. Các bạn hãy cố gắng học tập, nghiên cứu, trao đổi kinh nghiệm, để tiến bộ mãi, nhất là phải làm kiểu mẫu trong mọi việc cho các em bắt chước.

"Thư gửi Hội nghị các cán bộ phụ trách nhi đồng toàn quốc"
(25-8-1950), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.427-428.

Bất kỳ trong giới tự nhiên hay trong xã hội, mâu thuẫn và đấu tranh nội bộ cứ tiến mãi, phát triển mãi. Sự hiểu biết cũng phải tiến tới mãi, phát triển mãi.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận, lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.128.*

Sự biến đổi trong thế giới không bao giờ hết, cho nên sự hiểu biết trong thực hành cũng không bao giờ hết.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận, lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.129.*

Đại hội nên chú ý làm thế nào cho việc giáo dục liên kết với đời sống của nhân dân, với công cuộc kháng chiến và kiến quốc của dân tộc. Làm thế nào để phối hợp việc giáo dục của trường học với việc tuyên truyền và giáo dục chính trị chung của nhân dân.

"Thư gửi Đại hội giáo dục toàn quốc" (7-1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.139.*

Ngày nay, các cháu là nhi đồng. Ngày sau, các cháu là người chủ của nước nhà, của thế giới. Các cháu đoàn kết thì thế giới hòa bình và dân chủ, sẽ không có chiến tranh.

"Thư Trung thu gửi các cháu nhi đồng" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.186.*

Các thầy giáo có nhiệm vụ nặng nề và vẻ vang là đào tạo cán bộ cho dân tộc. Vậy giáo dục cần nhằm vào mục đích là thật thà phụng sự nhân dân.

"Thư gửi giáo sư và sinh viên trường dự bị đại học ở Thanh Hóa"
(4-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.400.

Khen thưởng cũng là một cách giáo dục và cổ động.

"Bài nói tại Hội nghị chiến tranh du kích" (7-1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.449.

Học tập trong việc làm hằng ngày, trong việc lớn cũng như trong việc nhỏ, việc cao cũng như việc thấp.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.100.

Muốn tiến bộ mãi thì phải học tập. Học trong sách báo, học trong công tác, học với anh em, học hỏi quần chúng.

"Bài nói tại buổi bế mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính các cơ quan Trung ương" (9-6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.143.

Viết để *nêu* những cái hay, cái tốt của dân ta, của bộ đội ta, của cán bộ ta, của bạn ta. Đồng thời để *phê bình* những khuyết điểm của chúng ta, của cán bộ, của nhân dân, của bộ đội. Không nên chỉ viết cái tốt mà *giấu cái xấu*. Nhưng phê bình phải đúng đắn. Nêu cái hay, cái

tốt, thì phải có *chứng mục*, chớ phóng đại. Có thể nào nói thế ấy.

"Cách viết" (17-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.206.

Viết phải *thiết thực*, "nói có sách, mách có chứng", tức là nói cái việc ấy ở đâu, thế nào, ngày nào, nó sinh ra thế nào, phát triển thế nào, kết quả thế nào?

"Cách viết" (17-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.208.

Chống tham ô, lãng phí thì nêu rõ ai tham ô, ai lãng phí? Cơ quan nào tham ô? Lãng phí cách thế nào? Ngày tháng nào, v.v.. Chớ viết lung tung.

"Cách viết" (17-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.208.

Nói ít, nhưng nói cho thấm thía, nói cho chắc chắn thì quần chúng thích hơn.

"Cách viết" (17-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.209.

Phải xây dựng một nền văn hóa dân tộc, khoa học, đại chúng. Phải nâng cao trình độ văn hóa của nhân dân... Phải chống văn hóa nô lệ của đế quốc và phong kiến. Phải tăng cường công việc vệ sinh, phải phát triển báo chí...

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.265-266.

Phải luôn luôn cố gắng học tập để tiến bộ mãi.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.283.

Học bây giờ với học dưới chế độ thực dân, phong kiến khác hẳn nhau. Bây giờ phải học để:

- Yêu Tổ quốc: cái gì trái với quyền lợi của Tổ quốc, chúng ta kiên quyết chống lại.

- Yêu nhân dân: việc gì hay người nào phạm đến lợi ích chung của nhân dân, chúng ta kiên quyết chống lại.

- Yêu lao động: ai khinh rẻ lao động, chúng ta kiên quyết chống lại.

- Yêu khoa học: cái gì trái với khoa học, chúng ta kiên quyết chống lại.

- Yêu đạo đức: chúng ta phải thực hiện đức tính trong sạch, chất phác, hăng hái, cần kiệm; xoá bỏ hết những vết tích nô lệ trong tư tưởng và hành động.

"Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)"
(18-12-1954), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.178-179.

Ngày nay, ta đã được độc lập, tự do, thanh niên mới thật là *người chủ tương lai của nước nhà*. Muốn xứng đáng vai trò người chủ, thì phải *học tập*.

"Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)"
(26-9-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.178.

Nhiệm vụ chính của thanh niên học sinh là *học*.

"Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)",
(18-12-1954), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.178.*

Thanh niên là một bộ phận quan trọng của dân tộc. Dân tộc bị nô lệ thì thanh niên cũng bị nô lệ. Dân tộc được giải phóng, thanh niên mới được tự do. Vì vậy thanh niên phải hăng hái tham gia cuộc đấu tranh của dân tộc.

"Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)"
(18-12-1954), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.178.*

Học để phụng sự ai?

Để phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, làm cho dân giàu, nước mạnh, tức là để làm trọn nhiệm vụ *người chủ* của nước nhà.

"Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)"
(18-12-1954), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.179.*

Ở trường thì phải đoàn kết, giúp đỡ anh chị em, thi đua học tập. Phải đoàn kết giữa thầy và trò, làm cho trường mình luôn luôn tiến bộ.

"Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)"
(18-12-1954), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.9, tr.179.*

Xã hội thế nào, văn nghệ thế ấy. Văn nghệ của dân tộc ta vốn rất phong phú, nhưng dưới chế độ thực dân và phong kiến, nhân dân ta bị nô lệ, thì văn nghệ cũng bị nô lệ, bị tồi tàn, không thể phát triển được.

"Đại hội Văn công" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.231.

Chúng ta cần phải có *giáo dục đạo đức công dân* để mọi người hiểu rõ: Lợi ích chung của nước nhà và lợi ích riêng của người dân là nhất trí; quyền lợi của công dân và nghĩa vụ của công dân là nhất trí; đã là người chủ của nước nhà thì phải phụ trách đối với Tổ quốc.

"Đạo đức công dân" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.259.

Giáo dục thanh niên không thể tách rời mà phải liên hệ chặt chẽ với những cuộc đấu tranh của xã hội.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.265.

Nhiệm vụ của thanh niên không phải là hỏi nước nhà đã cho mình những gì. Mà phải tự hỏi mình đã làm gì cho nước nhà?

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.265.

Ở trường này, các cháu học tập, ăn ở tập thể đông đảo, trai có, gái có. Các cháu phải thương yêu giúp đỡ nhau như anh em, chị em; đồng thời phải kính trọng nhau như đồng học, đồng chí. Quyết chí phóng túng, lôi thôi.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.266.

Phải làm cho cha mẹ các nữ học sinh yên tâm và tin cậy, phải giữ vững danh dự của nhà trường và danh dự của tất cả học sinh.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.266.

Trong trường, cần có *dân chủ*. Đối với mọi vấn đề, thầy và trò cùng nhau thảo luận, ai có ý kiến gì đều thật thà phát biểu. Điều gì chưa thông suốt, thì hỏi, bàn cho thông suốt. Dân chủ nhưng trò phải kính thầy, thầy phải quý trò, chứ không phải là "cá đối bằng đầu". Đồng thời thầy và trò cần giúp đỡ những anh chị em phục vụ cho nhà trường. Các anh chị em nhân viên thì nên thi đua sao cho cơm lành canh ngon để cho học sinh ăn no, học tốt.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.266.

Trong vui chơi cũng có giáo dục. Cần có những thứ vui chơi văn hóa, thể dục có tính chất tập thể và quần chúng.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.266.

Vui chơi lành mạnh là một bộ phận trong sự sinh hoạt của thanh niên.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (19-1-1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.266.

Trong mọi việc, nên hướng dẫn các em tự động. Người lớn không nên cái gì cũng can thiệp, việc gì cũng bao biện; không nên gò ép, bó buộc; không nên làm cho các em câu nệ, khúm núm, thành những nhi đồng "già".

"1-6" (1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.500.

Dốt thì đại, đại thì hèn. Vì không chịu đại, không chịu hèn, cho nên *thanh toán nạn mù chữ* là một trong những việc cấp bách và quan trọng của nhân dân các nước dân chủ mới.

"Kỷ niệm 10 năm bình dân học vụ" (1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.125.

Bình dân học vụ không những dạy đọc, dạy viết, mà còn phải chú trọng dạy *đạo đức công dân*.

"Kỷ niệm 10 năm bình dân học vụ" (1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.126.

Nghệ thuật chân chính cốt để phục vụ nhân dân đồng thời phục vụ tinh thần quốc tế.

"Các đoàn văn công bạn" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.149.

Các em cần rèn luyện cái đức tính thành thật và dũng cảm.

Ở trường, thì kính thầy, yêu bạn, đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau.

Ở nhà, thì yêu kính và giúp đỡ cha mẹ.

Ở xã hội, thì tùy sức mình mà tham gia những việc có ích lợi chung.

"Gửi các em học sinh" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.175.

Giáo dục các em là việc chung của gia đình, trường học và xã hội. Bố mẹ, thầy giáo và người lớn phải cùng nhau phụ trách; trước hết là phải làm gương mẫu cho các em trước mọi việc.

"Gửi các em học sinh" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.175.

Trước hết phải ra sức tẩy sạch ảnh hưởng giáo dục nô dịch của thực dân còn sót lại, như: Thái độ thờ ơ đối với xã hội, xa rời đời sống lao động và đấu tranh của nhân dân; học để lấy bằng cấp, dạy theo lối nhồi sọ. Và cần xây

dựng tư tưởng: dạy và học để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

"Thư gửi giáo viên, học sinh, cán bộ thanh niên và nhi đồng"
(1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.185.

Trường học của chúng ta là trường học của chế độ dân chủ nhân dân, nhằm mục đích đào tạo những công dân và cán bộ tốt, những người chủ tương lai tốt của nước nhà. Về mọi mặt, trường học của chúng ta phải hơn hẳn trường học của thực dân và phong kiến.

"Thư gửi giáo viên, học sinh, cán bộ thanh niên và nhi đồng"
(1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.185.

Nhà trường phải gắn liền với thực tế của nước nhà, với đời sống của nhân dân. Thầy giáo và học trò, tùy hoàn cảnh và khả năng, cần tham gia những công tác xã hội, ích nước lợi dân.

"Thư gửi giáo viên, học sinh, cán bộ thanh niên và nhi đồng"
(1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.185-186.

Tiểu học thì cần giáo dục các cháu thiếu nhi: yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, trọng của công. Cách dạy phải nhẹ nhàng và vui vẻ, chớ gò ép thiếu nhi vào khuôn khổ của người lớn. Phải đặc biệt chú ý giữ gìn sức khỏe của các cháu.

"Thư gửi giáo viên, học sinh, cán bộ thanh niên và nhi đồng"
(1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.186.

Tôi cũng mong các gia đình liên lạc chặt chẽ với nhà trường, giúp nhà trường giáo dục và khuyến khích con em chăm chỉ học tập, sinh hoạt lành mạnh và hăng hái giúp ích nhân dân.

"Thư gửi giáo viên, học sinh, cán bộ thanh niên và nhi đồng"
(1955), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.186.

Các thầy giáo, cô giáo phải tìm cách dạy. Dạy cái gì, dạy thế nào để học trò hiểu chóng, nhớ lâu, tiến bộ nhanh.

"Nói chuyện tại Đại hội giáo dục phổ thông toàn quốc"
(23-3-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.290-291.

Dạy và học cần phải theo nhu cầu của dân tộc, của Nhà nước. Thầy dạy tốt, trò học tốt, cung cấp đủ cán bộ cho nông nghiệp, công nghiệp, cho các ngành kinh tế và văn hóa. Đó là nhiệm vụ vẻ vang của các thầy giáo, cô giáo.

"Nói chuyện tại Đại hội giáo dục phổ thông toàn quốc"
(23-3-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.291.

Nếu ăn no mặc ấm mà không học thì cũng không được.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cải cách miền biển"
(10-4-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.309.

Bây giờ nhiệm vụ giáo dục khác trước. Các cô, các chú có nhiệm vụ rất quan trọng: Bồi dưỡng thế hệ công dân, cán bộ sau này. Làm tốt thì thế hệ sau này có ảnh

hường tốt. Làm không tốt sẽ có ảnh hưởng không tốt đến thế hệ sau.

"Bài nói chuyện tại lớp đào tạo hướng dẫn viên các trại hè cấp I"
(12-6-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.344.

Không có giáo dục, không có cán bộ thì cũng không nói gì đến kinh tế văn hóa. Trong việc đào tạo cán bộ, giáo dục là bước đầu. Tuy không có gì đột xuất, nhưng rất vẻ vang. Không có tượng đồng bia đá, không có gì là oanh liệt, nhưng làm tròn nhiệm vụ là anh hùng, anh hùng tập thể.

"Bài nói chuyện tại lớp đào tạo hướng dẫn viên các trại hè cấp I"
(12-6-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.345.

Trong giáo dục không những phải có tri thức phổ thông mà phải có đạo đức cách mạng. Có tài phải có đức. Có tài không có đức, tham ô hủ hóa có hại cho nước. Có đức không có tài như ông bụt ngồi trong chùa, không giúp ích gì được ai.

"Bài nói chuyện tại lớp đào tạo hướng dẫn viên các trại hè cấp I"
(12-6-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.345.

Ngoài cách dạy và cách học thông thường, lại có nhiều sáng kiến và hình thức như: dán bài vào cánh tay, viết chữ trên mặt hàng, găm bài học vào lưng áo người đi trước để người đi sau nhìn mà học, viết chữ cắm ở những nơi đông người qua lại... Như vậy, đồng bào có thể vừa

lao động, vừa học chữ. Một dân tộc siêng làm, ham học như thế, thì làm việc gì cũng thành công!

"Bình dân học vụ" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.348.

Muốn giải thoát nạn mù chữ cho số đông nhân dân mà đại đa số là nông dân thì phong trào bình dân học vụ phải là phong trào quần chúng, phải đi sát quần chúng, bàn bạc với quần chúng, áp dụng những hình thức, phương pháp thích hợp với sinh hoạt của quần chúng, phải dựa vào quần chúng để đẩy phong trào lên.

"Huấn thị tại Đại hội sơ kết công tác bình dân học vụ sáu tháng đầu năm 1956" (16-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.367.

Học, thanh niên cũng phải làm đầu tàu, dạy, thanh niên cũng phải làm đầu tàu.

"Huấn thị tại Đại hội sơ kết công tác bình dân học vụ sáu tháng đầu năm 1956" (16-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.368.

Công tác bình dân học vụ là một việc quan trọng ảnh hưởng đến dân tộc, đến xã hội, đến xây dựng Tổ quốc. Tuy không có gì kêu, tiếng tăm lừng lẫy, anh hùng hào kiệt, nhưng rất quan trọng.

"Huấn thị tại Đại hội sơ kết công tác bình dân học vụ sáu tháng đầu năm 1956" (16-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.369.

Công tác bình dân học vụ trông không oanh liệt, nhưng nếu 3 năm thanh toán nạn mù chữ được cho nhân dân thì là một công trạng rất to.

"Huấn thị tại Đại hội sơ kết công tác bình dân học vụ sáu tháng đầu năm 1956" (16-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.370.

Lúc chưa biết chữ thì học cho biết chữ. Biết chữ rồi thì phải tiến lên nữa.

"Huấn thị tại Đại hội sơ kết công tác bình dân học vụ sáu tháng đầu năm 1956" (16-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.370.

Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời. Suốt đời phải gắn liền lý luận với công tác thực tế. Không ai có thể tự cho mình là đã biết đủ rồi, biết hết rồi.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa I Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (21-7-1956).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.377.

Văn hay không cần nói dài.

"Nói chuyện tại lớp hướng dẫn giáo viên cấp II, cấp III và hội nghị sư phạm" (7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.389.

Ngày nay, thanh niên là công dân của nước Việt Nam độc lập, tự do, có Đảng, có Đoàn của mình, có chính quyền,

có Mặt trận, có quân đội của mình, là người chủ tương lai của nước nhà mình.

"Nói chuyện tại Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam" (15-10-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.437.

Thanh toán nạn mù chữ là bước đầu nâng cao trình độ văn hóa. Trình độ văn hóa của nhân dân nâng cao sẽ giúp chúng ta đẩy mạnh công cuộc khôi phục kinh tế, phát triển dân chủ. Nâng cao trình độ văn hóa của nhân dân cũng là một việc cần thiết để xây dựng nước ta thành một nước hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

"Thư gửi đồng bào đã thanh toán nạn mù chữ" (1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.458-459.

Ta học để làm gì? Cũng để mà lao động. Đã là lao động thì lao động chân tay hay lao động trí óc cũng đều quý.

"Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Xi măng Hải Phòng" (30-5-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.560.

Trong thời kỳ kháng chiến, ta có đề ra cho học sinh tham gia lao động sản xuất, có một thời kỳ ta có nhiều tiến bộ. Nhưng ta chưa kết hợp được chặt chẽ giáo dục

văn hóa với lao động sản xuất. Mấy năm gần đây, việc giáo dục tinh thần lao động, kỷ luật lao động và giáo dục lao động có sút kém. Bây giờ phải sửa.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ đảng ngành giáo dục" (1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.592-593.

Văn hóa phải phục vụ sản xuất tiết kiệm, phục vụ nhân dân, phục vụ đoàn kết, phục vụ Tổ quốc.

"Bài nói chuyện với các đại biểu nhân dân Thanh Hóa" (13-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.603.

Chúng ta phải biến một nước dốt nát, cực khổ thành một nước văn hóa cao và đời sống tươi vui hạnh phúc.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.92.

Khi học tập lý luận thì nhằm mục đích học để vận dụng chứ không phải học lý luận vì lý luận, hoặc vì tạo cho mình một cái vốn lý luận để sau này đưa ra mặc cả với Đảng. Tất cả những động cơ học tập không đúng đắn đều phải tẩy trừ cho sạch.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.95.

Khi học tập, chúng ta cũng cần liên hệ với những vấn đề thực tế ở trong nước và trên thế giới, những vấn đề và nhiệm vụ cách mạng hiện nay đề ra cho Đảng ta, đem lý luận học được tìm xem đường lối và phương pháp giải quyết các vấn đề đó như thế nào cho đúng; hoặc phân tích các kinh nghiệm công tác đã qua của Đảng và tìm nguyên nhân của những thành công và thất bại của Đảng. Như thế sẽ giúp cho việc củng cố lập trường, nâng cao quan điểm và phương pháp của mình.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.97.

Số sách vở nhiều hay là ít cũng chứng tỏ trình độ văn hóa của một dân tộc thấp hay là cao.

"Liên Xô vĩ đại" (10-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.141.

Chủ nghĩa xã hội cộng với khoa học, chắc chắn sẽ đưa loài người đến hạnh phúc vô tận.

"Tình nghĩa anh em Việt - Ấn - Miến" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.354.

Cái gì tốt phải phổ biến, đề cao, cái gì xấu phải bảo nhau tránh.

"Nói chuyện với nông dân Hợp tác xã nông nghiệp
Cầu Thành, huyện Đại Từ, Thái Nguyên" (2-3-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.359.

Đối với thanh niên trí thức như các cháu ở đây thì cần đặt lại câu hỏi:

Học để làm gì?

Học để phục vụ ai?

Đó là hai câu hỏi cần phải trả lời dứt khoát thì mới có phương hướng để sửa chữa khuyết điểm của mình.

"Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II" (7-5-1958),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.400.

Trong lúc học lý luận cũng phải kết hợp với thực hành và tất cả các ngành khác đều phải: lý luận kết hợp với thực hành, học tập kết hợp với lao động.

"Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II" (7-5-1958),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.400.

Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây, vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người. Chúng ta phải đào tạo ra những công dân tốt và cán bộ tốt cho nước nhà.

"Phát biểu tại lớp học chính trị của giáo viên cấp II và cấp III

toàn miền Bắc" (13-9-1958),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.528.

Thiếu nhi là tương lai của dân tộc.

"Phát biểu tại Hội nghị phụ nữ lao động tích cực

lần thứ nhất của Hà Nội" (18-10-1958),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.547.

Cái gì tốt thì ta nên khôi phục và phát triển, còn cái gì xấu, thì ta phải bỏ đi.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ văn hóa" (30-10-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.557.

Nói là khôi phục vốn cũ, thì nên khôi phục cái gì tốt, còn cái gì không tốt thì phải loại dần ra.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ văn hóa" (30-10-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.557.

Không thể nói nghệ thuật vị nghệ thuật, mà cần nói rõ văn hóa phục vụ công nông binh.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ văn hóa" (30-10-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.559.

Nhà trường xã hội chủ nghĩa là nhà trường:

- Học đi với lao động.
- Lý luận đi với thực hành.
- Cần cù đi với tiết kiệm.

"Nói chuyện với học sinh và giáo viên
Trường phổ thông cấp III Chu Văn An (Hà Nội)" (31-12-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.594.

Học để mà làm. Lý luận đi đôi với thực tiễn.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.611.

Học tập chủ nghĩa Mác - Lênin là học tập cái tinh thần xử trí mọi việc, đối với mọi người và đối với bản thân mình; là học tập những chân lý phổ biến của chủ nghĩa Mác - Lênin để áp dụng một cách sáng tạo vào hoàn cảnh thực tế của nước ta.

"Đạo đức cách mạng" (1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.611.

Về nhiệm vụ của thanh niên, nam nữ thanh niên phải làm sao thực hiện được tốt khẩu hiệu:

*Việc gì khó có thanh niên,
Ở đâu khó có thanh niên.*

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ
Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam" (19-1-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.18.

Trong mọi việc, thanh niên phải làm đầu tàu, xung phong gương mẫu.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ
Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam" (19-1-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.19.

Công tác giáo dục thiếu niên, nhi đồng rất quan trọng, đó là nhiệm vụ đào tạo thế hệ tương lai cho Tổ quốc.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách
thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.76.

Trẻ em trong như tấm gương, cái tốt dễ tiếp thu, cái xấu cũng dễ tiếp thu.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách
thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.76.

Đối với trẻ em là phải giáo dục thế nào cho các cháu biết đoàn kết, ham học, ham làm, nhưng phải làm sao cho các cháu giữ được tính chất của trẻ con.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách
thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.77.

Khi giáo dục phải thiết thực không được làm cho các cháu thành những "con vẹt", làm sao cho các cháu khi chơi là được học, mà trong khi học vui vẻ như được chơi.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ
phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.77.

Muốn giáo dục các cháu thành người tốt, nhà trường, đoàn thể, gia đình, xã hội đều phải kết hợp chặt chẽ với nhau.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ
phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.77.

Phải làm sao cho trẻ em có kỷ luật nhưng vẫn vui vẻ, hoạt bát chứ không phải là khúm núm, đặt đầu gối đây.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.77.

Trẻ em hay bắt chước, cho nên thầy giáo, cán bộ phụ trách, v.v. phải gương mẫu từ lời nói đến việc làm.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.77.

Dạy các cháu thì nói với các cháu chỉ là một phần, cái chính là phải cho các cháu nhìn thấy, cho nên những tấm gương thực tế là rất quan trọng. Muốn dạy cho trẻ em thành người tốt thì trước hết các cô, các chú phải là người tốt.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc" (19-2-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.77-78.

Tất cả những người làm báo (người viết, người in, người sửa bài, người phát hành, v.v.) phải có lập trường chính trị vững chắc. Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được.

"Bài nói tại Đại hội lần thứ II Hội Nhà báo Việt Nam" (16-4-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.166.

Báo chí ta không phải để cho một số ít người xem, mà để phục vụ nhân dân, để tuyên truyền giải thích đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ, cho nên phải có *tinh chất quần chúng và tinh thần chiến đấu*.

"Bài nói tại Đại hội lần thứ II Hội Nhà báo Việt Nam"
(16-4-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.167.

Nhiệm vụ của người làm báo là quan trọng và vẻ vang. Muốn hoàn thành tốt nhiệm vụ ấy thì phải cố gắng học tập chính trị, nâng cao tư tưởng, đứng vững trên lập trường giai cấp vô sản; phải nâng cao trình độ văn hóa, phải đi sâu vào nghiệp vụ của mình.

"Bài nói tại Đại hội lần thứ II Hội Nhà báo Việt Nam"
(16-4-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.167.

Không biết thì phải cố gắng học, mà cố gắng học thì nhất định học được.

"Bài nói tại Đại hội lần thứ II Hội Nhà báo Việt Nam"
(16-4-1959), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.171.

Học trò tốt hay xấu là do thầy giáo, cô giáo tốt hay xấu.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.269.

Trẻ em như cái gương trong sáng, thầy tốt thì ảnh hưởng tốt, thầy xấu thì ảnh hưởng xấu.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.269.

Giáo viên phải chú ý cả tài, cả đức, tài là văn hóa, chuyên môn, đức là chính trị.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.270.

Giáo viên ta cũng phải thi đua dạy nhanh, trước kia lu bù nhồi sọ, bây giờ phải tìm cách dạy nhanh, nhiều, tốt và rẻ.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.270.

Muốn cho học sinh có đức thì giáo viên phải có đức.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.270.

Nội dung dạy của ta phải thiên về lao động. Trước kia thì đào tạo thành các cậu tú, cô tú xem khinh lao động. Bây giờ thì phải yêu lao động, thực sự lao động. Ta làm dần dần, "tả" quá cũng không được, nhưng phải đi đến một chế độ học tập bao gồm văn hóa, kỹ thuật và lao động.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.270.

Thầy giáo, cô giáo phải gương mẫu, nhất là đối với trẻ con.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.270.

Nếu giáo viên tách rời ra, tự cho mình là trí thức, thì làm sao quần chúng coi trọng được.

"Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.271.

Dạy trẻ cũng như trồng cây non. Trồng cây non được tốt thì sau này cây lên tốt.

"Lời căn dặn giáo viên mẫu giáo" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.286.

Làm mẫu giáo tức là thay mẹ dạy trẻ. Muốn làm được thế thì trước hết phải yêu trẻ.

"Lời căn dặn giáo viên mẫu giáo" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.286.

Xã hội càng đi tới, công việc càng nhiều, máy móc càng tinh xảo. Mình mà không chịu học thì lạc hậu, mà lạc hậu là bị đào thải, tự mình đào thải mình.

"Bài nói tại Hội nghị nghiên cứu lịch sử Đảng của Ban Tuyên giáo Trung ương" (1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.333.

Học phải đi đôi với hành, lý luận phải liên hệ với thực tế.

"Thư gửi các cán bộ giáo dục, học sinh, sinh viên các trường và các lớp bổ túc văn hóa" (31-8-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.361.

Đoàn Thanh niên Lao động phải là cánh tay đắc lực của Đảng trong việc tổ chức và giáo dục thế hệ thanh niên và nhi đồng thành những chiến sĩ tuyệt đối trung thành với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

"Ba mươi năm hoạt động của Đảng" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.420.

Máy móc ngày càng tinh xảo, nếu không có trình độ văn hóa và kỹ thuật thì không thể điều khiển được.

"Bài nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Cơ khí Hà Nội"
(2-2-1960), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.459.

Trước đây làm việc theo lối thủ công, nhưng bây giờ làm bằng máy móc tinh xảo cả, nên việc học tập văn hóa, nâng cao trình độ kỹ thuật là rất cần thiết.

"Bài nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Cơ khí Hà Nội"
(2-2-1960), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.459.

Văn hóa xa đời sống, xa lao động là văn hóa suông.

"Bài nói tại Hội nghị đại biểu những người tích cực trong phong trào văn hóa quần chúng" (11-2-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.470.

Văn hóa phải gắn liền với lao động sản xuất.

"Bài nói tại Hội nghị đại biểu những người tích cực trong phong trào văn hóa quần chúng" (11-2-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.470.

Bất cứ việc gì có lợi là ta phải học.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết phong trào sản xuất nông, lâm, ngư nghiệp năm 1959" (16-2-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.476.

Chúng ta học tập chính là để có đủ năng lực làm chủ, năng lực tổ chức cuộc sống mới.

"Học tập không mỏi, cải tiến không ngừng" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.527.

Chúng ta cần học nhiều thứ: học chính trị, học văn hóa, học kỹ thuật, nghiệp vụ. Ngoài cách học ở trường, ở lớp, học trên sách, báo, v.v., có một cách học rất tốt ai cũng có thể tham gia hằng ngày. Đó là cách học tập ngay trong sản xuất, học tập những người, những tổ, những đơn vị tiên tiến.

"Học tập không mỏi, cải tiến không ngừng" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.528.

Giáo dục phải phục vụ đường lối chính trị của Đảng và Chính phủ, gắn liền với sản xuất và đời sống của nhân dân. Học phải đi đôi với hành, lý luận phải liên hệ với thực tế.

Trong việc giáo dục và học tập, phải chú trọng đủ các mặt: đạo đức cách mạng, giác ngộ xã hội chủ nghĩa, văn hóa, kỹ thuật, lao động và sản xuất.

"Thư gửi các cán bộ giáo dục, học sinh, sinh viên các trường và các lớp bổ túc văn hóa" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.647.

Văn hóa giáo dục là một mặt trận quan trọng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà.

"Thư gửi các cán bộ giáo dục, học sinh, sinh viên các trường và các lớp bồi túc văn hóa" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.647.

Giáo dục phải đi đôi với kỷ luật.

"Phải thật sự tôn trọng quyền lợi của phụ nữ" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.707.

Cần phải chú ý nhiều hơn nữa việc *giáo dục trẻ con*. Nói chung, các cháu đều ngoan. Nhưng vì giáo dục nhà trường không kết hợp chặt chẽ với giáo dục gia đình và giáo dục xã hội, cho nên trong giờ học thì cháu nào cũng ngoan, ngoài giờ học thì có một số vì nhàn rảnh và không ai săn sóc mà dễ sinh hư.

"Bài nói chuyện tại Đại hội Đảng bộ Hà Nội" (1-2-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.28.

Chúng ta đã xóa xong nạn mù chữ, đó là một thắng lợi to. Cần phải tiến lên nữa, chớ để có người mù chữ lại.

"Bài nói chuyện tại Đại hội Đảng bộ Hà Nội" (1-2-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.28.

Việc giáo dục trẻ con, mọi người đều phải đóng góp

một phần, nhưng Đoàn Thanh niên phải là người phụ trách chính, Đảng thì phải ra sức giúp.

"Bài nói chuyện tại Đại hội Đảng bộ Hà Nội" (1-2-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.28.

Các cháu nhi đồng phải làm cho được 5 tốt là: đoàn kết tốt, học tập tốt, lao động tốt, kỷ luật tốt, vệ sinh tốt.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang"
(3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.83.

Trong mọi công việc, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải làm gương mẫu để lôi cuốn nhân dân cùng tiến bộ.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang"
(3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.84.

Đoàn Thanh niên Lao động cần phải phụ trách:

+ Việc tổ chức và giáo dục cho tốt các cháu nhi đồng, chuẩn bị cho các cháu ấy mai sau trở nên những đoàn viên tốt.

+ Việc đẩy mạnh phong trào đời sống mới một cách thiết thực và liên tục, từ việc nhỏ đến việc to.

Việc tuyên truyền sâu rộng và chấp hành nghiêm chỉnh *Luật hôn nhân và gia đình*.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III
của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam" (24-3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.90.

Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội thì nhất định phải có học thức. Cần phải học văn hóa, chính trị, kỹ thuật. Cần phải học lý luận Mác - Lênin kết hợp với đấu tranh và công tác hàng ngày. Cần phải học kinh nghiệm tốt của các đoàn thanh niên bạn. Học đi đôi với hành.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên lao động Việt Nam" (24-3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.90.

Đề ủng hộ đồng bào miền Nam (kể cả các cháu thiếu niên và nhi đồng) đấu tranh chống Mỹ - Diệm (...) các cháu cũng tham gia đấu tranh, bằng cách thực hiện mấy điều sau đây:

- Yêu Tổ quốc, yêu đồng bào.
- Học tập tốt, lao động tốt.
- Đoàn kết tốt, kỷ luật tốt.
- Giữ gìn vệ sinh.
- Thật thà, dũng cảm.

"Thư gửi thiếu niên, nhi đồng toàn quốc nhân dịp kỷ niệm 20 năm ngày thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong" (1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.131-132.

Thanh niên phải là những đội xung phong trên các mặt trận chính trị, kinh tế, khoa học, kỹ thuật.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị chuyên đề sinh viên quốc tế họp tại Việt Nam" (1-9-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.188.

Trong cuộc đấu tranh diệt giặc dốt, quân chủ lực phải là thanh niên trí thức, dựa vào lực lượng to lớn của nhân dân.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị chuyên đề sinh viên quốc tế họp tại Việt Nam" (1-9-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.188.

Dưới chế độ mới, ai cũng muốn học và đều được học. Chính vì vậy, chúng tôi đã đào tạo nhanh chóng các cán bộ cho tất cả các ngành hoạt động.

"Trả lời phóng viên thường trú của báo *Nhân đạo* tại Hà Nội" (2-9-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.191.

Thế nào là học tập tốt? Học tập tốt là chính trị, văn hóa đều phải gắn liền với lao động sản xuất, không học đông dài.

"Bài nói chuyện với cán bộ và học sinh Trường Sư phạm miền núi Nghệ An" (9-12-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.269-270.

Mục đích học là để làm kinh tế, chính trị, văn hóa đều tiến bộ, các dân tộc đều đoàn kết với nhau.

"Bài nói chuyện với cán bộ và học sinh Trường Sư phạm miền núi Nghệ An" (9-12-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.270.

Đoàn viên là cánh tay của Đảng, là sức xung phong của Đảng.

"Bài nói chuyện với cán bộ và xã viên hợp tác xã Vĩnh Thành (Nghệ An)" (10-12-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.282.

Bác rất yêu quý thanh niên.

Vì thanh niên là người *tiếp sức* cách mạng cho thế hệ thanh niên già, đồng thời là người phụ trách dìu dắt thế hệ thanh niên tương lai - tức là các cháu nhi đồng.

"Bài nói chuyện tại Đại hội toàn quốc lần thứ II của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam" (20-12-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.298.

Cây bút phục vụ chính nghĩa trong tay nhà văn chiến đấu có một lực lượng cực kỳ mạnh mẽ.

"Thư gửi Hội nghị các nhà văn Á - Phi lần II" (10-2-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.339.

Các cháu phải đoàn kết, đoàn kết giữa thầy giáo với thầy giáo, giữa thầy giáo với học trò, giữa học trò với học trò, giữa nhà trường, thầy giáo, học trò với đồng bào địa phương.

"Bài nói chuyện với Trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa Hòa Bình" (17-8-1962),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.436.

Trường này dạy cho thanh niên vừa học tập, vừa lao động, như vậy là rất tốt. Nên học những ngành nghề gì quan hệ trực tiếp đến sản xuất nông nghiệp, đến nông thôn.

"Bài nói chuyện với Trường Thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa Hòa Bình" (17-8-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.437.

Nhiệm vụ của báo chí là phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam" (8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.463.

Sẵn đây, nếu các cô, các chú đồng ý, thì Bác xung phong *phê bình các báo*.

- Bài báo thường quá dài, "dây cà ra dây muống", không hợp với trình độ và thời giờ của quần chúng.

- Thường nói một chiều và đôi khi thổi phồng các thành tích, mà ít hoặc không nói đúng mức đến khó khăn và khuyết điểm của ta.

- Đưa tin tức hấp tấp, nhiều khi thiếu thận trọng.

- Thiếu cân đối, tin nên dài thì viết ngắn, nên ngắn lại viết dài; nên đề sau thì đề trước, nên trước lại đề sau.

- Lộ bí mật.

- Có khi quá lỗ bịch.

- Khuyết điểm nặng nhất là *dùng chữ nước ngoài quá nhiều* và nhiều khi dùng không đúng.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam" (8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.464.

Làm báo phải hết sức cẩn thận về hình thức, về nội dung, về cách viết.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam" (8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.465.

Muốn tiến bộ, muốn viết hay, thì phải cố gắng học hỏi, ra công rèn luyện. Kinh nghiệm của tôi là thế này: Mỗi khi viết một bài báo, thì tự đặt câu hỏi:

Viết cho ai xem?

Viết để làm gì?

Viết thế nào cho phổ thông dễ hiểu, ngắn gọn dễ đọc?

Khi viết xong, thì nhờ anh em xem và sửa giùm.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam" (8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.465.

Tiếng nói là thứ của cải vô cùng lâu đời và vô cùng quý báu của dân tộc. Chúng ta phải giữ gìn nó, quý trọng nó, làm cho nó phổ biến ngày càng rộng khắp.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam" (8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.465.

Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ.

"Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Hội Nhà báo Việt Nam" (8-9-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.466.

Muốn đẩy mạnh phong trào học chữ, *cách tốt nhất* là: Người đã biết chữ thì thi đua dạy người chưa biết. Người chưa biết chữ thì thi đua học cho biết.

"Một thắng lợi mới" (1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.496.

Rõ ràng là dân tộc bị áp bức, thì văn nghệ cũng mất tự do. Văn nghệ muốn tự do thì phải tham gia cách mạng.

"Bài nói chuyện tại Đại hội văn nghệ toàn quốc lần thứ III" (1-12-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.504.

Quần chúng mong muốn những tác phẩm có *nội dung* chân thật và phong phú, có *hình thức* trong sáng và vui tươi.

"Bài nói chuyện tại Đại hội văn nghệ toàn quốc lần thứ III" (1-12-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.504.

Khoa học phải từ sản xuất mà ra và phải trở lại phục vụ sản xuất, phục vụ quần chúng, nhằm *nâng cao năng*

suất lao động và không ngừng cải thiện đời sống của nhân dân, bảo đảm cho chủ nghĩa xã hội thắng lợi.

"Bài nói tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ I của Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật Việt Nam" (18-5-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.97.

Muốn cho công tác phổ biến khoa học, kỹ thuật thành phong trào mạnh mẽ, Hội phải dựa vào lực lượng to lớn của các tổ chức quần chúng như thanh niên, phụ nữ, công đoàn..., đồng thời phải phối hợp chặt chẽ với các ngành chuyên môn và các tổ chức khoa học khác.

"Bài nói tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ I của Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật Việt Nam" (18-5-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.98-99.

Tuyên truyền cũng thế, huấn luyện cũng thế. Phải làm sao dễ hiểu, nói sao để người ta hiểu được, hiểu để làm. Vì thế nên tuyên truyền phải thiết thực. Không phải tuyên truyền để mà tuyên truyền, huấn luyện để mà huấn luyện.

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.159.

Học có tốt, hành mới tốt. Học và hành tốt mới làm tròn nhiệm vụ người thanh niên cách mạng.

"Bài nói tại Đại hội Thanh niên Thủ đô" (30-9-1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.386.

Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả tài lẫn đức. Đức là *đạo đức cách mạng*. Đó là cái gốc, rất là quan trọng.

"Bài nói chuyện tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội" (21-10-1964), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.400.

Người thầy giáo tốt - thầy giáo xứng đáng là thầy giáo - là người vẻ vang nhất.

"Bài nói chuyện tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội" (21-10-1964), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.402.

Dù là tên tuổi không đăng trên báo, không được thưởng huân chương, song những người thầy giáo tốt là những người anh hùng vô danh (...). Vì vậy, nghề thầy giáo rất là quan trọng, rất là vẻ vang.

"Bài nói chuyện tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội" (21-10-1964), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.402-403.

Đối với những người viết báo chúng ta, cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ hịch cách mạng để động viên quần chúng đoàn kết, đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

"Điện mừng Hội Nhà báo Á - Phi" (1965), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.540.

Đoàn Thanh niên là cánh tay và đội hậu bị của Đảng, là người phụ trách dắt dìu các cháu nhi đồng.

"Bài nói tại lễ kỷ niệm lần thứ 35 ngày thành lập Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam" (25-3-1966), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.77.

Muôn học tập có kết quả tốt thì phải có thái độ đúng và phương pháp đúng.

"Bài nói ở lớp huấn luyện đảng viên mới" (1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.116.

Không sợ thiếu, chỉ sợ không công bằng;
Không sợ nghèo, chỉ sợ lòng dân không yên.

"Bài nói tại kỳ họp Hội đồng Chính phủ cuối năm 1966"
(29-12-1966), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.224.

Dù khó khăn đến đâu cũng phải tiếp tục thi đua dạy tốt và học tốt.

"Thư gửi các cán bộ, cô giáo, thầy giáo, công nhân viên,
học sinh, sinh viên nhân dịp bắt đầu năm học mới" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.507.

Trên nền tảng giáo dục chính trị và lãnh đạo tư tưởng tốt, phải phấn đấu nâng cao chất lượng văn hóa và chuyên môn nhằm thiết thực giải quyết các vấn đề do cách mạng nước ta đề ra và trong một thời gian không xa, đạt những đỉnh cao của khoa học và kỹ thuật.

"Thư gửi các cán bộ, cô giáo, thầy giáo, công nhân viên,
học sinh, sinh viên nhân dịp bắt đầu năm học mới" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.507.

Giáo dục là sự nghiệp của quần chúng.

"Thư gửi các cán bộ, cô giáo, thầy giáo, công nhân viên,
học sinh, sinh viên nhân dịp bắt đầu năm học mới" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.508.

Giáo dục nhằm đào tạo những người kế tục sự nghiệp cách mạng to lớn của Đảng và nhân dân ta, do đó các ngành, các cấp đảng và chính quyền địa phương phải thật sự quan tâm hơn nữa đến sự nghiệp này, phải chăm sóc nhà trường về mọi mặt, đẩy sự nghiệp giáo dục của ta lên những bước phát triển mới.

"Thư gửi các cán bộ, cô giáo, thầy giáo, công nhân viên, học sinh, sinh viên nhân dịp bắt đầu năm học mới" (1968),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.508.

Vì tương lai của con em ta, dân tộc ta, mọi người, mọi ngành phải có quyết tâm chăm sóc và giáo dục các cháu bé cho tốt.

"Nâng cao trách nhiệm chăm sóc và giáo dục thiếu niên, nhi đồng" (1969),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.579.

Tiếng Việt của ta rất phong phú, ta phải làm giàu thêm cho tiếng của ta, nhưng không nên vay mượn lu bù để lòa thiên hạ.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt""
(6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.666.

Nghệ thuật phải gắn với cuộc sống, người vẽ không thể tùy ý tưởng tượng ra thế nào cũng được, rồi quần chúng phê bình lại bảo người ta dốt.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt""
(6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.667.

Phải uốn cây từ lúc cây non, đừng để cho tâm hồn các cháu bị vẩn đục vì chủ nghĩa cá nhân.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt"
(6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.669.

Lấy gương người tốt, việc tốt để hằng ngày giáo dục lẫn nhau là một trong những cách tốt nhất để xây dựng Đảng, xây dựng các tổ chức cách mạng, xây dựng con người mới, cuộc sống mới.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt"
(6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.672.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CHIẾN TRANH NHÂN DÂN VÀ QUỐC PHÒNG TOÀN DÂN

Phá hoại là phần rất trọng yếu trong cách đánh du kích.

"Chiến thuật du kích" (5-1944),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.530.

Kháng chiến phải đi đôi với kiến quốc. Kháng chiến có thắng lợi thì kiến quốc mới thành công. Kiến quốc có chắc thành công kháng chiến mới mau thắng lợi.

"Nhân tài và kiến quốc" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.114.

Để cho bộ đội hại dân sẽ bị xử tử.

"Quốc lệnh" (26-1-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.190.

Binh sĩ không biết trọng kỷ luật, tất nhiên đội quân không thành; dân chúng không có kỷ luật, việc làm khó thành công.

"Nói chuyện với các ủy viên tuyên truyền các tỉnh Bắc Bộ",
(15-3-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.234.

Không biết rõ tình hình bên địch mà dám khai chiến
thời có khác gì đánh bạc với chiến tranh.

"Muốn biết người phải thế nào?" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.267.*

Vận mệnh của quốc gia còn hay mất, một phần lớn là
công của gián điệp.

" Binh pháp Tôn Tử - Phương pháp dùng gián điệp" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.275.*

Việc của gián điệp là việc bí mật nhất trong những bí
mật.

" Binh pháp Tôn Tử - Phương pháp dùng gián điệp" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.275.*

Đặt được kế hoạch xác đáng tức là biết mình, biết
người, đánh trăm trận được trăm trận.

" Binh pháp Tôn Tử - Phương pháp dùng gián điệp" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.277.*

Trong quân sự, phục tùng mệnh lệnh, trên dưới mới
nhất trí, chỉ huy mới đắc lực.

"Đặt kế hoạch tác chiến" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.285.*

Binh khí và chiến thuật bao giờ cũng đi đôi với nhau
như hình với bóng.

"Lục quân ngày nay với các thứ binh khí",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.338.*

Muốn chiến đấu thắng lợi, bao giờ cũng phải chiếm địa vị chủ động.

"Bàn về kế hư thực" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.358.*

Phương pháp dụng binh là phương pháp thiên biến vạn hóa. Tùy theo thời cơ, theo địa điểm, theo tình hình bên địch, người làm tướng lúc bày thế trận này, lúc bày thế trận khác. Mỗi lần chiến đấu lại có một thế trận riêng.

"Phương pháp đánh giũ và tiến thoái" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.363.*

Về quân sự đành rằng phải có binh mạnh, tướng giỏi, nhưng không nghiên cứu địa hình một cách tường tận, không thể xuất trận thành công được. Trên mặt trận, biết lợi dụng địa hình, đánh trận không hao tổn công sức mà được thắng lợi dễ dàng.

"Bàn về địa hình" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.474.*

Gặp địa hình nào phải tùy cơ ứng biến để có thể lợi dụng một cách có hiệu quả trong cuộc chiến đấu với quân địch.

"Bàn về địa hình" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.476.*

Ở vào mỗi địa thế, phương pháp dụng binh mỗi khác. Nếu không tùy từng địa thế để thay đổi phương

pháp, đánh trận không thể thắng được. Có khi hãm vào chỗ đất chết mà được sống, có khi vào chỗ đất sống hãn hoi mà bị chết.

"Địa thế" (1946),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.487.*

Đối với quân địch có vũ khí tối tân, chúng ta không thể không áp dụng chiến lược phòng ngự. Nhưng trong thế thủ, chúng ta quyết chiến đấu đến cùng, kỳ đánh bại được quân địch tấn công mới nghe. Vì vậy, sự chiếm đoạt một khoảng đất hay một thành thị, chưa thể quyết định được hơn thua. Có lúc phòng ngự để tiến công. Có lúc rút lui để tiến tiến¹. Có lúc đánh cạnh sườn để rồi đánh chính diện.

"Chiến đấu vì chính nghĩa" (1946),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.515.*

Chiến lược tiêu hao lực lượng của địch là chiến lược rất mâu nhiệm trong cuộc chiến tranh tự vệ.

"Chiến đấu vì chính nghĩa" (1946),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.4, tr.516.*

Chiến lược của ta là chiến lược phòng ngự. Về phương pháp tác chiến, chúng ta áp dụng vận động chiến

1. Tiến lên phía trước (BT).

song song với du kích chiến. Vận động chiến có mục đích trừ diệt một số lớn địch quân. Còn du kích chiến là huy động dân quân ở địa phương vừa quấy rối vừa làm hao mòn lực lượng của chúng.

"Chiến lược của quân ta và của quân Pháp" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.528.

Muốn trị lửa phải dùng nước. Địch muốn tốc chiến, tốc thắng. Ta lấy trường kỳ kháng chiến trị nó, thì địch nhất định thua, ta nhất định thắng.

"Hỏi và trả lời" (23-12-1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.539.

Các em là đội cảm tử. Các em cảm tử để cho Tổ quốc quyết sinh. Các em là đại biểu cái tinh thần tự tôn tự lập của dân tộc ta mấy nghìn năm để lại, cái tinh thần quật cường đó đã kinh qua Hai Bà Trưng, Lý Thường Kiệt, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Quang Trung, Phan Đình Phùng, Hoàng Hoa Thám, truyền lại cho các em. Nay các em gan góc tiếp tục cái tinh thần bất diệt đó, để truyền lại cho nòi giống Việt Nam muôn đời về sau.

"Thư gửi các chiến sĩ cảm tử quân Thủ đô" (27-1-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.44.

Mỗi quốc dân phải là một chiến sĩ. Mỗi làng phải là một chiến hào. Chúng ta phải kiên quyết hy sinh chiến

đấu để đánh tan bọn quân phiệt thực dân, để tranh lấy thống nhất và độc lập.

"Lời kêu gọi đồng bào và chiến sĩ cả nước sau cuộc hội kiến với Pôn Muýt, đại diện Cao ủy Pháp Bôlae",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.151.

Phải học giữ kỷ luật cho nghiêm, lúc có địch cũng trấn tĩnh như không địch, lúc xa địch cũng nghiêm ngặt như gần địch.

"Gửi nam nữ chiến sĩ dân quân, tự vệ và du kích toàn quốc"
(27-5-1947), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.158.

Địch muốn dùng cách đánh mau, thắng mau. Nếu chiến tranh kéo dài, hao binh tổn tướng, chúng sẽ thất bại.

Vậy ta dùng chiến lược trường kỳ kháng chiến, để phát triển lực lượng, tăng thêm kinh nghiệm. Ta dùng chiến thuật du kích, để làm cho địch hao mòn, cho đến ngày ta sẽ tổng phản công, để quét sạch lũ chúng.

Thế địch như lửa. Thế ta như nước. Nước nhất định thắng lửa.

Hơn nữa trong cuộc trường kỳ kháng chiến, mỗi công dân là một chiến sĩ. Mỗi làng là một chiến hào. Hai mươi triệu đồng bào Việt Nam quyết đánh tan mấy vạn thực dân phản động.

"Lời kêu gọi nhân kỷ niệm sáu tháng kháng chiến",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.179.

Quân sự giỏi song nếu không có đạo đức cách mạng thì khó thành công.

"Nói chuyện trong buổi lễ bế mạc lớp bồi túc trung cấp" (1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.259.

Cái gì thái quá cũng không tốt. Bình đẳng thái quá cũng không tốt.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Tư cách và đạo đức cách mạng"
(10-1947), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.300.

Một quân đội văn hay võ giỏi, là một quân đội vô địch.

"Thư gửi toàn thể bộ đội Khu II và Khu III" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.470.

Bộ đội cũng ví như con dao cái súng, không lau chùi luôn sẽ hỏng. Chăm tập luyện sẽ tiến bộ.

"Nói chuyện tại Hội nghị quân sự lần thứ năm" (8-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.595.

Quân nhân phải biết võ, phải biết văn, võ là như tay phải, văn là như tay trái của quân nhân. Biết võ, biết văn, mới là quân nhân hoàn toàn. Muốn biết thì phải *thi đua học*.

Học không bao giờ cùng.

Học mãi để tiến bộ mãi.

Càng tiến bộ, càng thấy càng phải học thêm.

"Thư gửi quân nhân học báo" (4-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.61.

Bộ đội phải kính trọng dân, giúp đỡ dân.
Dân phải thương yêu bộ đội, ủng hộ bộ đội.
Quân và dân phải luôn luôn *đoàn kết nhất trí*.

"Gửi toàn thể cán bộ và chiến sĩ Đường số 4
cùng dân quân du kích và đồng bào trong miền Đường số 4"
(1949), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.253.

Quân đội ta là quân đội nhân dân, do dân đẻ ra, vì dân mà chiến đấu, yêu nước, yêu dân, cho nên hy sinh kham khổ.

"Thư gửi bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương và dân quân du kích nhân ngày kỷ niệm thành lập Quân Giải phóng Việt Nam"
(1949), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.264.

Nếu không có lực lượng vũ trang thì không thể đánh thắng được bọn áp bức.

"Nước Việt Nam đấu tranh cho nền độc lập của mình" (3-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.331.

Công an là bạn dân, thì những việc, nhất là những việc oanh liệt của quân và dân ở các địa phương, công an cần phải biết rõ.

"Thư gửi học viên Ban huấn luyện công an" (5-1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.387.

Giữ được bí mật tức là một bước thắng lợi rồi.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết chiến dịch Lê Hồng Phong II" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.461.

Trong quân sự, thời gian rất là quan trọng, điều kiện thiên thời đứng vào bậc nhất, trước địa lợi và nhân hòa. Có tranh thủ thời gian, mới bảo đảm được yếu tố thắng địch.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết chiến dịch Lê Hồng Phong II" (1950), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.461.

Kháng chiến phải trường kỳ, vì đất ta hẹp, dân ta ít, nước ta nghèo, ta phải chuẩn bị lâu dài và phải có sự chuẩn bị về toàn diện, của toàn dân.

"Báo cáo Chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng" (11-2-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.30.

Bộ đội chưa ăn cơm, cán bộ không được kêu mình đói. Bộ đội chưa đủ áo mặc, cán bộ không được kêu mình rét. Bộ đội chưa đủ chỗ ở, cán bộ không được kêu mình mệt. Thế mới dân chủ, mới đoàn kết, mới tất thắng.

"Bài nói tại Hội nghị kiểm thảo chiến dịch đường số 18" (1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.76.

Tất cả quân nhân phải làm cho dân tin, dân phục, dân yêu. Phải làm thế nào để khi mình chưa đến, thì dân trông mong, khi mình đến thì dân giúp đỡ, khi mình đi nơi khác thì dân luyến tiếc.

"Bài nói tại Hội nghị kiểm thảo chiến dịch đường số 18" (1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.76.

Quân sự mà không có chính trị như cây không có gốc, vô dụng lại có hại.

"Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội"
(25-10-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.217.

Cái gì cũng phải nhờ dân. Không có dân thì không có bộ đội.

"Bài nói chuyện tại Trường Chính trị trung cấp quân đội"
(25-10-1951), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.219.

Du kích là một lực lượng cực kỳ to lớn trong chiến tranh giải phóng dân tộc.

"Lời tựa cho bản dịch cuốn "Tình ủy bí mật"
của nhà văn Liên Xô Phêđêrốp" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.236.

Du kích làm cho địch có mắt cũng như mù, có tai cũng như điếc, có chân tay cũng như què.

"Lời tựa cho bản dịch cuốn "Tình ủy bí mật"
của nhà văn Liên Xô Phêđêrốp" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.236.

Làng nào, huyện nào, tỉnh nào cũng có du kích, thì nó thành một tấm lưới sắt, một thứ "thiên la, địa võng" mà địch không tài gì thoát ra được.

"Lời tựa cho bản dịch "Tình ủy bí mật"
của nhà văn Liên Xô Phêđêrốp" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.236.

Công an với dân phải đoàn kết nghĩa là phải khuyến khích cho dân phê bình công an. Trong 10 lần phê bình cũng có lần đúng, có lần không đúng. Đúng thì nhận, không đúng thì giải thích.

"Bài nói tại Trường Công an trung cấp khóa 2" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.270.

Quân đội ta là *quân đội nhân dân*. Nghĩa là con em ruột thịt của nhân dân. Đánh giặc để tranh lại độc lập thống nhất cho Tổ quốc, để bảo vệ tự do hạnh phúc của nhân dân. Ngoài lợi ích của nhân dân, quân đội ta không có lợi ích nào khác.

"Tình đoàn kết quân dân ngày thêm bền chặt" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.334.

Quân đội sinh trưởng, thắng lợi, là nhờ nhân dân ra sức giúp đỡ. Vì thế, bộ đội rất biết ơn và yêu mến nhân dân.

"Tình đoàn kết quân dân ngày thêm bền chặt" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.334.

Điểm trọng yếu là bất kỳ bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân du kích đều phải bám sát lấy dân, rời dân ra nhất định thất bại. Bám lấy dân là làm sao cho được lòng dân, dân tin, dân mến, dân yêu. Như vậy thì bất kể việc gì khó cũng làm được cả và nhất định thắng lợi.

"Bài nói tại Hội nghị chiến tranh du kích" (7-1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.448.

Mục đích của du kích chiến cũng không phải là ăn to đánh lớn mà phải tia dần, đánh làm cho nó ăn không ngon, ngủ không yên, không thờ được, bị hao mòn về tinh thần và vật chất rồi đi đến chỗ bị tiêu diệt.

"Bài nói tại Hội nghị chiến tranh du kích" (7-1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.448.*

Do thám là một thứ vũ khí rất lợi hại.

"10 điều ghi nhớ và thực hành" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.452.*

Quân đội mạnh là nhờ giáo dục khéo, nhờ chính sách đúng và nhờ kỷ luật nghiêm. Vì vậy, kỷ luật phải nghiêm minh. Trong kỷ luật phải chú ý hai điểm:

- Thương,
- Phạt.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ chuẩn bị Chiến dịch Tây Bắc"
(9-9-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.483.*

Phải luôn luôn làm đúng phương châm "thắng không kiêu, bại không nản"; làm được như thế, bộ đội ta bao giờ cũng đánh thắng.

"Thư gửi bộ đội và dân công
ở mặt trận Tây Bắc và đồng bằng" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.523.*

Về mặt *chỉ đạo kháng chiến và chính sách quân sự* thì chúng ta phải làm những việc sau đây:

Tránh chỗ mạnh, đánh chỗ yếu để phân tán lực lượng địch và tiêu diệt sinh lực địch, mở rộng vùng tự do.

Đó là *phương hướng chiến lược* của ta hiện nay.

"Diễn văn khai mạc Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II)" (25-1-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.28.

Ngoài việc tăng cường bộ đội chủ lực và xây dựng bộ đội địa phương, vùng tự do và những căn cứ du kích khá to cần phải xây dựng những tổ chức *dân quân, du kích không thoát ly sản xuất*.

"Diễn văn khai mạc Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II)" (25-1-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.29.

Kháng chiến nhất định thắng lợi nhưng phải trường kỳ gian khổ, tự lực cánh sinh. Tự lực cánh sinh để vượt mọi khó khăn, chịu đựng gian khổ để chiến đấu trường kỳ. Chiến đấu được trường kỳ là nhất định thắng lợi.

"Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức" (26-9-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.298.

Trong chiến tranh, muốn thắng thì *phải biết địch, biết mình*.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ vùng địch hậu" (10-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.320.

Chớ vì thắng mà kiêu, chớ chủ quan khinh địch, phải luôn luôn sẵn sàng làm trọn nhiệm vụ Đảng và Chính phủ giao cho các chú.

"Thư gửi toàn thể cán bộ và chiến sĩ ở mặt trận Điện Biên Phủ" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.470.

Nay chiến tranh đã chấm dứt, hòa bình đã trở lại, *nhiệm vụ của quân đội ta là: Thi đua học tập, củng cố quốc phòng, giữ gìn hòa bình, bảo vệ Tổ quốc, giúp đỡ nhân dân tăng gia sản xuất, làm lực lượng trụ cột cho công cuộc hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ của nước ta.*

"Mừng ngày sinh nhật Quân đội nhân dân" (1954),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.198.

Các liệt sĩ đã hy sinh, nhưng chí khí dũng cảm của các liệt sĩ đã thấm nhuần vào tâm hồn của toàn quân và dân ta trong cuộc kiên quyết đấu tranh đặng giành hòa bình, thống nhất, độc lập và dân chủ trong cả nước.

"Diễn từ trong buổi lễ đặt vòng hoa ở Đài liệt sĩ" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.223.

Địch không phải tài tình gì đâu. Nó phá hoại được vì ta sơ hở, chủ quan. Nếu công an ta biết giữ gìn và biết dựa vào nhân dân, làm cho nhân dân cũng biết

cách giữ gìn, không để sơ hở thì nhất định địch không làm gì được.

"Nói chuyện tại Hội nghị công an toàn quốc lần thứ 10" (1-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.259.

Đã là quân nhân cách mạng thì bao giờ cũng phải là chiến sĩ anh dũng.

"Thư gửi thương binh, bệnh binh và gia đình liệt sĩ
nhân ngày 27 tháng 7",
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.372.

Kỷ luật là sức mạnh của quân đội.

"Nói chuyện với các đại biểu quân đội, thương binh và
quân nhân phục viên nhân dịp Tết Đinh Dậu" (29-1-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.489.

Bộ đội ta là bộ đội nhân dân, bộ đội cách mạng, có truyền thống anh dũng, khắc khổ, kiên nhẫn, cần kiệm, chất phác, việc khó khăn nguy hiểm mấy cũng không sợ, nhất định làm cho kỳ được. Đó là truyền thống, đạo đức, tác phong tốt, phải luôn luôn giữ vững và phát triển.

"Nói chuyện với các đại biểu quân đội, thương binh
và quân nhân phục viên nhân dịp Tết Đinh Dậu" (29-1-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.490.

Bộ đội là con của nhân dân.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ, đảng viên tỉnh Hà Tĩnh"
(15-6-1957), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.620.

Chúng ta phải ra sức xây dựng quân đội ta thành một quân đội nhân dân hùng mạnh, một quân đội cách mạng tiến lên chính quy và hiện đại, để giữ gìn hòa bình, bảo vệ Tổ quốc.

"Thư gửi cán bộ và chiến sĩ nhân dịp Kỷ niệm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam" (1958),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.585.

Công an và quân đội là hai cánh tay của nhân dân, của Đảng, của Chính phủ, của vô sản chuyên chính.

"Bài nói tại buổi lễ thành lập

Công an nhân dân vũ trang" (3-1959),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.153.

Công an ta phải:

- Tăng cường cuộc đấu tranh chống phản cách mạng dưới mọi hình thức.

- Giữ gìn thật tốt trật tự, an ninh.

Để hoàn thành tốt nhiệm vụ đó, cán bộ và chiến sĩ cần phải:

- Luôn luôn nâng cao trình độ giác ngộ xã hội chủ nghĩa.

- Đoàn kết chặt chẽ nội bộ, đoàn kết chặt chẽ giữa công an nhân dân vũ trang, đoàn kết chặt chẽ giữa công an và nhân dân, và dựa vào lực lượng to lớn của nhân dân.

- Phát huy dân chủ nội bộ; kiện toàn tổ chức thành

một lực lượng thật vững mạnh của nền chuyên chính vô sản.

"Bài nói tại Hội nghị công an toàn quốc lần thứ 14" (1-1960),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.457-458.

Mọi người đều có trách nhiệm làm cho dân giàu nước mạnh, quốc phòng vững mạnh.

"Bài nói chuyện với đồng bào

và cán bộ xã Nam Liên (Nghệ An)" (9-12-1961),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.264.

Công an cách mạng là một vũ khí sắc bén của chuyên chính vô sản.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ ngành công an" (29-4-1963),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.71.

Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng.

"Bài nói trong buổi chiêu đãi mừng quân đội ta 20 tuổi"

(22-12-1964), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.435.

Kỷ luật trong dân chủ, dân chủ phải có kỷ luật.

"Bài nói với cán bộ, chiến sĩ Đại đội 1, Tiểu đoàn 1 Đoàn Tam Đảo bộ đội phòng không - không quân" (19-7-1965),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.574.

Các cán bộ và chiến sĩ Công an nhân dân phải ra sức
trau dồi:

Đạo đức cách mạng, cần kiệm liêm chính, chí công, vô
tư, liên hệ chặt chẽ với quần chúng, một lòng một dạ phục
vụ nhân dân.

"Bài nói tại Đại hội thi đua lực lượng Công an nhân dân"
(12-10-1966), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.169-170.

Đặc công tức là công tác đặc biệt, là vinh dự đặc biệt,
cần phải có cố gắng đặc biệt.

"Bài nói chuyện với đại biểu cán bộ,
chiến sĩ Binh chủng Đặc công" (19-3-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.319.

Phải giữ vững đạo đức của người quân nhân cách
mạng, dũng cảm, mưu trí, đoàn kết, kỷ luật, cần kiệm,
phải luôn luôn cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, nêu cao
quyết tâm đánh thắng hoàn toàn giặc Mỹ xâm lược, cho
xứng đáng là những chiến sĩ anh hùng của Quân đội nhân
dân Việt Nam anh hùng.

"Thư gửi các cán bộ và chiến sĩ bộ đội Thông tin liên lạc" (1969),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.544-545.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ PHƯƠNG PHÁP TƯ DUY SÁNG TẠO

Sự ngu dốt là một trong những chỗ dựa chủ yếu của chế độ tư bản chủ nghĩa.

"Lênin và các dân tộc thuộc địa" (1924),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.256.

Đề ra những luận cương dài dằng dặc và thông qua những nghị quyết rất kêu để sau Đại hội đưa vào viện bảo tàng như từ trước vẫn làm thì chưa đủ. Chúng ta cần có biện pháp cụ thể.

"Phát biểu tại phiên họp thứ 22
Đại hội lần thứ V Quốc tế Cộng sản".
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.303.

Chủ nghĩa tư bản là một con đĩa có một cái vòi bám vào giai cấp vô sản ở chính quốc và một cái vòi khác bám vào giai cấp vô sản ở các thuộc địa. Nếu người ta muốn giết con vật ấy, người ta phải đồng thời cắt cả hai vòi. Nếu

người ta chỉ cắt một vòi thôi, thì cái vòi kia vẫn tiếp tục hút máu của giai cấp vô sản; con vật vẫn tiếp tục sống và cái vòi bị cắt đứt lại sẽ mọc ra.

"Cách mạng Nga và các dân tộc thuộc địa" (1924),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.320.

Lịch sử việc người Âu xâm chiếm châu Phi - cũng như bất cứ lịch sử xâm chiếm thuộc địa nào - thì từ đầu đến cuối được viết bằng máu những người bản xứ.

"Công cuộc khai hóa giết người" (1924),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.352.

Phàm làm việc gì cũng vậy, bất kỳ lớn bé, bất kỳ khó dễ, nếu không ra sức thì chắc không thành công.

"Đường cách mệnh - Vì sao phải viết sách này?" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.282.

Cách mệnh là phá cái cũ đổi ra cái mới, phá cái xấu đổi ra cái tốt.

"Đường cách mệnh - Cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.284.

Sửa cái xã hội cũ đã mấy ngàn năm làm xã hội mới, ấy là rất khó. Nhưng biết cách làm, biết đồng tâm hiệp lực mà làm thì chắc làm được, thế thì không khó. Khó dễ cũng tại mình, mình quyết chí làm thì làm được.

"Đường cách mệnh - Cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.288.

Vì bị áp bức mà sinh ra cách mệnh, cho nên ai mà bị áp bức càng nặng thì lòng cách mệnh càng bền, chí cách mệnh càng quyết.

"Đường cách mệnh - Cách mệnh" (1927),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.2, tr.288.*

Phải nhìn cho rộng, suy cho kỹ,
Kiên quyết, không ngừng thể tấn công;
Lạc nước, hai xe đành bỏ phí,
Gặp thời, một tốt cũng thành công.

"Nhật ký trong tù - Học đánh cờ" (1942-1943),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.326.*

Gạo đem vào giã bao đau đớn,
Gạo giã xong rồi, trắng tựa bông;
Sống ở trên đời người cũng vậy,
Gian nan rèn luyện mới thành công.

"Nhật ký trong tù - Nghe tiếng giã gạo" (1942-1943),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.3, tr.382.*

Vì lẽ sinh tồn cũng như mục đích của sự sống, loài người mới sáng tạo và phát minh ra ngôn ngữ, chữ viết, đạo đức, pháp luật, khoa học, tôn giáo, văn học, nghệ thuật, những công cụ cho sinh hoạt hằng ngày về mặc, ăn,

ở và các phương thức sử dụng. Toàn bộ những sáng tạo và phát minh đó tức là văn hóa.

"Nhật ký trong tù - Mục đọc sách" (1942-1943),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.3, tr.458.

Có kế hoạch làm việc nhưng sắp đặt công việc không khéo, phân công không sáng suốt thì việc cũng đến hỏng. Người nói giỏi lại cho vào việc chỉ cần khéo chân tay, người viết giỏi lại cho làm việc về lao động thì nhất định không thể nào thành công được.

"Thiếu óc tổ chức - một khuyết điểm lớn
trong các Ủy ban nhân dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.42-43.

Cán bộ chăm chỉ làm việc chưa đủ, cần phải biết làm việc cho có phương pháp.

"Thiếu óc tổ chức - một khuyết điểm lớn
trong các Ủy ban nhân dân" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.43.

Làm sao cho được 50 người hiểu rõ còn hơn là 500 người chỉ hiểu lơ mờ.

"Lời căn dặn các đội viên tuyên truyền xung phong" (20-10-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.72.

Khi thành công thì phải nghiên cứu vì sao thành công để lấy kinh nghiệm, khi thất bại cũng sẽ xét xem tại sao thất bại để mà tránh đi.

"Bài nói chuyện tại buổi lễ tốt nghiệp khóa 5 Trường Huấn luyện cán bộ Việt Nam" (1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.115.

Có khi việc thì thất bại mà ảnh hưởng lại tốt, và trái lại.

"Bài nói tại Đại hội thanh niên toàn xứ" (25-11-1945),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.122.

Muốn đi cho đúng với thời cuộc, chúng ta nên đặt lý trí lên trên cảm tình. Và muốn nhận định thời cuộc, chúng ta không thể không đứng ở địa vị khách quan.

"Nói chuyện với các ủy viên tuyên truyền các tỉnh Bắc Bộ" (15-3-1946), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.234.

Nông dân ta giàu thì nước ta giàu. Nông nghiệp ta thịnh thì nước ta thịnh.

"Thư gửi diên chủ nông gia Việt Nam" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.246.

Việt Nam là một nước sống về nông nghiệp. Nên kinh tế của ta lấy canh nông làm gốc. Trong công cuộc xây dựng nước nhà, Chính phủ trông mong vào nông dân, trông cậy vào nông nghiệp một phần lớn.

"Thư gửi diên chủ nông gia Việt Nam" (1946),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.246.

Trong khi hai nước giao chiến với nhau, nước trung lập ngã về phe nào, phe ấy thắng.

"Địa thế" (1946),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.488.

Hai hòn đá cùng chọi nhau thì hai hòn cùng vỡ, hai cái trứng cùng chọi nhau thì hai cái cùng vỡ. Phải một cái cứng, một cái mềm thì khi chọi nhau một cái mới còn. Nên hai bên cùng dùng mưu trí.

"Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa" (20-2-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.69-70.

Tư tưởng hẹp hòi, thì hành động cũng hẹp hòi, thì nhiều thù ít bạn. Người mà hẹp hòi ít kẻ giúp. Đoàn thể mà hẹp hòi không thể phát triển.

"Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ" (1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.88.

Trong một cuộc kháng chiến lâu dài, tạm thời thắng hay bại là việc thường. Cốt là cuộc thắng lợi cuối cùng.

"Thư gửi đồng bào toàn quốc" (3-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.97.

Có chí làm thì quyết tìm ra việc và quyết làm được việc.

"Thư gửi các bạn thanh niên" (8-1947),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.217.

Lý luận là đem *thực tế* trong lịch sử, trong kinh nghiệm, trong các cuộc tranh đấu, xem xét, so sánh thật kỹ lưỡng rõ ràng, làm thành kết luận. Rồi lại đem nó chứng minh với thực tế. Đó là lý luận chân chính.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.273.

Lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho chúng ta trong công việc thực tế.

Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.273-274.

Có kinh nghiệm mà không có lý luận, cũng như một mắt sáng, một mắt mờ.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.274.

Lý luận cốt để áp dụng vào công việc thực tế. Lý luận mà không áp dụng vào thực tế là *lý luận suông*.

"Sửa đổi lối làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.274.

Lý luận cốt để áp dụng vào thực tế. Chỉ học thuộc lòng, để đem *lòe thiên hạ* thì lý luận ấy cũng vô ích.

Vì vậy, chúng ta phải *gắng học*, đồng thời học thì phải *hành*.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.275.

Lý luận cũng như cái tên. Thực hành cũng như cái đích để bắn. Có tên mà không bắn, hoặc bắn lung tung, cũng như không có tên.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.275.

Lý luận phải đem ra thực hành. Thực hành phải nhằm theo lý luận.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Phê bình và sửa chữa" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.275.

Sáng kiến không phải cái gì kỳ lạ. Nó chỉ là kết quả của sự nghiên cứu, suy nghĩ trong những hoàn cảnh, trong những điều kiện rất tầm thường, rất phổ thông, rất thiết thực.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Mấy điều kinh nghiệm" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.284-285.

Chỉ thực hành mà không có lý luận cũng như có một mắt sáng, một mắt mù.

"Sửa đổi lỗi làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.315.

Năng lực của người không phải hoàn toàn do tự nhiên mà có mà một phần lớn do công tác, do tập luyện mà có.

"Sửa đổi lối làm việc - Vấn đề cán bộ" (10-1947),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.320.*

Đặt ra kế hoạch và chương trình không xét rõ năng lực của những người thi hành kế hoạch và chương trình đó. Thành thử việc gì cũng muốn làm mà việc gì làm cũng không triệt để.

"Thanh niên phải làm gì?" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.463.*

Lao động là sức chính của sự tiến bộ loài người.

"Thư gửi đồng bào lao động toàn quốc" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.514.*

Có tự lập mới độc lập, có tự cường mới tự do.

"Lời kêu gọi trong dịp 1.000 ngày kháng chiến" (10-6-1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.553.*

Chính sách đúng là nguồn gốc của thắng lợi.

"Một việc mà các cơ quan lãnh đạo
cần thực hành ngay" (1948),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.5, tr.636.*

Cây gỗ bất kỳ to nhỏ, đều có gốc và ngọn.

Công việc bất kỳ to nhỏ, đều có điều nên làm trước, điều nên làm sau.

"Cần kiệm liêm chính - Cần" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.118-119.

Thời giờ cũng cần phải tiết kiệm như của cải.

Của cải nếu hết, còn có thể làm thêm. Khi thời giờ đã qua rồi, không bao giờ kéo nó trở lại được.

"Cần kiệm liêm chính - Kiệm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.123.

Tiết kiệm không phải là bủn xỉn.

Khi không nên tiêu xài thì một đồng xu cũng không nên tiêu. Khi có việc đáng làm, việc ích lợi cho đồng bào, cho Tổ quốc, thì dù bao nhiêu công, tốn bao nhiêu của, cũng vui lòng. Như thế mới đúng là *kiệm*.

"Cần kiệm liêm chính - Kiệm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.123.

Tục ngữ Âu nói: "Thời giờ tức là tiền bạc".

Ai đưa vàng bạc vứt đi, là người điên rồ. Thì ai đưa thời giờ vứt đi, là người ngu dại.

"Cần kiệm liêm chính - Kiệm" (6-1949),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.123.

Không có việc gì khó,
Chỉ sợ lòng không bền,

Đào núi và lấp biển,
Quyết chí ắt làm nên.

"Khuyên thanh niên" (1950),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.440.

Chủ nghĩa Mác - Lênin là kim chỉ nam cho hành động,
chứ không phải là kinh thánh.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.120.

Chỉ có thực hành mới là mực thước đúng nhất cho sự *hiểu biết* của người về thế giới. Chỉ do quá trình thực hành (quá trình sản xuất vật chất, giai cấp đấu tranh, khoa học thực nghiệm), người ta mới đạt được *kết quả* đã dự tính trong tư tưởng, và lúc đó sự hiểu biết mới được chứng thực.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.122.

Duy vật biện chứng đã đặt *thực hành* lên trên hết. Sự hiểu biết không thể rời thực hành.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.122.

Tư tưởng nhất định phải *hợp với quy luật khách quan*.
Không hợp thì trong lúc thực hành sẽ bị thất bại.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.122.

Cảm giác chỉ giải quyết vấn đề *hiện tượng*. Lý luận
mới giải quyết vấn đề *bản chất*.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành".
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.124.

Muốn hiểu biết một việc gì, một vật gì, thì phải tham
gia vào cuộc đấu tranh và biến đổi của việc ấy, vật ấy. Có
như thế mới thấy được *hiện tượng* của nó, và tiến tới hiểu
biết *bản chất* của nó. Đó là con đường thực tế, ai muốn
hiểu biết cũng phải trải qua.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.124.

Không thực hành thì nhất định không thể hiểu biết.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.125.

Kinh nghiệm cảm giác là bước đầu tiên trong quá trình
hiểu biết. Chỉ do thực hành, người ta mới hiểu biết; chỉ do

tiếp xúc với sự vật khách quan, người ta mới có kinh nghiệm, cảm giác. Nếu nhắm mắt, bịt tai, không nghe, không thấy sự vật khách quan bên ngoài thì làm gì có hiểu biết.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.126.*

Hiểu biết do thực hành mà ra. Hiểu biết lại trải qua thực hành mà thành lý luận. Lý luận ấy lại phải dùng vào thực hành.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.127.*

Lý luận sở dĩ quan trọng là vì nó dạy ta *hành động*. Nếu đưa một lý luận rất đúng ra nói, rồi xếp nó lại một xó, không đưa ra thực hành, thì lý luận ấy thành lý luận suông.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.127.*

Muốn biết lý luận đúng hay không, thì phải dùng nó vào thực hành, xem nó có đạt được mục đích đã định hay không.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.127.*

Những người chỉ trọng kinh nghiệm mà khinh lý luận thì không hiểu rõ toàn bộ quá trình khách quan, thiếu phương châm vững chắc, chỉ biết một mà không biết mười. Nếu những người ấy lãnh đạo cách mạng thì sẽ thất bại.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận, lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.127.*

Chủ quan và khách quan, lý luận và thực hành, biết và làm, là thống nhất.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận, lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.129.*

Do thực hành mà tìm ra sự thật. Lại do thực hành mà chứng thực sự thật và phát triển sự thật. Từ hiểu biết bằng cảm giác tiến lên hiểu biết bằng lý trí. Lại từ hiểu biết bằng lý trí tiến lên thực hành lãnh đạo cách mạng, cải tạo thế giới.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận, lý luận lãnh đạo thực hành" (1951).
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd, t.7, tr.130.*

Thực hành, hiểu biết. Lại thực hành, lại hiểu biết nữa. Cứ đi vòng như thế mãi, không bao giờ ngừng. Và nội

dung của thực hành và hiểu biết lần sau cao hơn lần trước.
Đó là nội dung vấn đề hiểu biết trong duy vật biện chứng.

"Thực hành sinh ra hiểu biết, hiểu biết tiến lên lý luận,
lý luận lãnh đạo thực hành" (1951),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.130.

Cần phải gắn chặt công việc với tư tưởng và lễ lới làm việc, vì mỗi công việc thành hay bại đều do tư tưởng và lễ lới làm việc đúng hay sai.

"Tự phê bình và phê bình" (1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.318.

Trí khôn, sáng kiến, học hỏi, tiến bộ và tinh thần hy sinh của người ta không có hạn, nó cứ tiến mãi. Cho nên mức thi đua cũng không có hạn, nó cũng tiến lên mãi.

"Bài nói tại Đại hội các chiến sĩ thi đua và cán bộ
 gương mẫu toàn quốc" (1-5-1952),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.405.

Gặp cái dễ mà không quyết tâm phát triển thì nó có thể biến thành cái khó, gặp cái khó mà quyết tâm khắc phục thì cũng thành cái dễ. Ở đời không có cái gì khó mà cũng không có cái gì dễ.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ chuẩn bị chiến dịch Tây Bắc"
(9-9-1952), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.482.

Nếu chỉ biết mình mà không biết địch hay chỉ biết

địch mà không biết mình là chi biết một nửa và không thể thành công.

"Bài nói tại Hội nghị Trung ương và dân vận toàn quốc"
(5-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.46.

Bất cứ lực lượng tổ chức chặt chẽ thì không có hiệu quả.

"Bài nói tại Hội nghị Trung ương và dân vận toàn quốc"
(5-2-1953), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.47.

Cải tạo thế giới là việc to, phải trường kỳ gian khổ. Kháng chiến để cải tạo nước nhà cũng phải trường kỳ và gian khổ.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.98.

Con người dù là xấu, tốt, văn minh hay dã man đều có tình.

"Bài nói tại lớp chính Đảng Trung ương khóa 2" (3-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.99.

Về tổ chức: Cần chỉnh đốn và kiện toàn bộ máy từ trên xuống dưới làm cho nó gọn gàng, hợp lý, ít tốn người tốn của mà làm được nhiều việc ích lợi cho nhân dân.

"Thư gửi Hội nghị cán bộ y tế toàn quốc năm 1953" (6-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.155.

Giặc lụt là tiên phong của giặc đói. Nó là đồng minh của giặc ngoại xâm.

"Ra sức giữ đê phòng lụt" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.166.

Quyết tâm thì việc gì khó mấy cũng làm được.

"Cách viết" (17-8-1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.212.

Tính chất của một Nhà nước là: trong nhà nước ấy, giai cấp nào thống trị, giai cấp nào bị thống trị. Nhà nước ấy bảo vệ lợi ích của giai cấp nào, đàn áp giai cấp nào.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.262.

Lịch sử loài người là do người lao động sáng tạo ra.

"Thường thức chính trị" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.292.

Làm việc mà nóng nảy, thì nhất định thất bại.

"Tích cực và nóng nảy" (1953),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.8, tr.342.

Chúng ta phải biết rằng: So với đấu tranh vũ trang trong kháng chiến, thì đấu tranh chính trị trong hòa bình cũng phải trường kỳ và gian khổ và còn gay go, phức tạp hơn.

"Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm ngày kháng chiến toàn quốc"
(1954), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.182.

Đồng bào nông dân đổ mồ hôi sôi nước mắt, mới làm ra được lương thực. Cho nên chúng ta phải quý lương thực như quý ngọc vàng.

"Chống lãng phí lương thực" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.469.

Chống lãng phí lương thực, tiết kiệm lương thực là một việc rất quan trọng trong công cuộc khôi phục kinh tế của chúng ta.

"Chống lãng phí lương thực" (1955),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.9, tr.470.

Có phương hướng đúng thì làm việc mới đúng.

"Nói chuyện tại Đại hội giáo dục phổ thông toàn quốc"
(23-3-1956), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.290.

Lực lượng chủ chốt của cách mạng là công nhân và nông dân. Vì họ là người trực tiếp sản xuất tất cả mọi tài phú làm cho xã hội sống. Vì họ đông hơn hết, mà cũng bị áp bức bóc lột nặng nề hơn hết. Vì chí khí cách mạng của họ chắc chắn, bền bỉ hơn của mọi tầng lớp khác.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa I,
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (21-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.376.

Chân lý là cái gì có lợi cho Tổ quốc, cho nhân dân. Cái gì trái với lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân tức là không

phải chân lý. Ra sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân - tức là phục tùng chân lý.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa I,
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (21-7-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.378.

Trong xã hội có thiện và cũng có ác.

Theo nghĩa rộng thì cả thế giới và trong một nước có thiện và có ác. Theo nghĩa hẹp thì trong bản thân và tư tưởng của mỗi một người cũng có thiện và có ác.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa II
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.453.

Thiện và ác là hai cái mâu thuẫn, luôn luôn đấu tranh gay gắt với nhau. Cuộc đấu tranh ấy phải trường kỳ và gian khổ, nhưng cuối cùng thì ác nhất định bại, thiện nhất định thắng.

"Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa II
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam" (8-12-1956),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.454.

Chúng ta cần phải nghiên cứu kỹ tình hình của nước ta, nghiên cứu lại bản Hiến pháp 1946, phải tham khảo Hiến pháp của các nước bạn và của một số nước tư bản có tính chất điển hình.

"Diễn văn khai mạc phiên họp đầu tiên
của Ban Sửa đổi Hiến pháp" (27-2-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.510.

Tính chất Nhà nước là vấn đề cơ bản của Hiến pháp. Đó là vấn đề nội dung giai cấp của chính quyền. Chính quyền về tay ai và phục vụ quyền lợi của ai? Điều đó quyết định toàn bộ nội dung của Hiến pháp.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11, Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.370.

Chủ nghĩa xã hội là cái gì? Là mọi người được ăn no mặc ấm, sung sướng, tự do.

"Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ đảng ngành giáo dục" (6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.593.

Chủ nghĩa xã hội là công bằng hợp lý: Làm nhiều hưởng nhiều, làm ít hưởng ít, không làm thì không được hưởng. Những người già yếu hoặc tàn tật sẽ được Nhà nước giúp đỡ chăm nom.

"Trả lời những câu hỏi của cử tri Hà Nội" (10-5-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.404.

Việc gì cũng khó, trong xã hội không có cái gì dễ, nhưng khó mà quyết tâm thì nhất định làm được.

"Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An" (14-6-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.607.

Lý luận rất cần thiết, nhưng nếu cách học tập không đúng thì sẽ không có kết quả. Do đó, trong lúc học tập lý luận, chúng ta cần nhấn mạnh: *lý luận phải liên hệ với thực tế*.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.94.

Thống nhất giữa lý luận và thực tiễn là một nguyên tắc căn bản của chủ nghĩa Mác - Lênin. Thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng. Lý luận mà không liên hệ với thực tiễn là lý luận suông.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.95.

Lý luận là sự tổng kết những kinh nghiệm của loài người, là tổng hợp những tri thức về tự nhiên và xã hội tích trữ lại trong quá trình lịch sử.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.96.

Không chú trọng đến đặc điểm của dân tộc mình trong khi học tập kinh nghiệm của các nước anh em, là sai lầm nghiêm trọng, là phạm chủ nghĩa giáo điều. Nhưng nếu quá nhấn mạnh đặc điểm dân tộc để phủ nhận giá trị phổ biến của những kinh nghiệm lớn, cơ bản

của các nước anh em, thì sẽ mắc sai lầm nghiêm trọng của chủ nghĩa xét lại.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.97.

Đối với bất cứ vấn đề gì đều phải đặt câu hỏi "vì sao?", đều phải suy nghĩ kỹ càng xem nó có hợp với thực tế không, có thật là đúng lý không, tuyệt đối không nên nhắm mắt tuân theo sách vở một cách xuôi chiều. Phải suy nghĩ chín chắn.

"Diễn văn khai mạc lớp học lý luận khóa I
Trường Nguyễn Ái Quốc" (7-9-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.98-99.

Thắng lợi của cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười có một ý nghĩa hết sức quan trọng đối với số phận các dân tộc phương Đông. Nó đã thức tỉnh các dân tộc bị áp bức ở châu Á, chỉ cho nhân dân các nước thuộc địa và phụ thuộc con đường giải phóng, nêu gương tự do dân tộc thật sự.

"Bài phát biểu tại khóa họp Xôviết tối cao Liên Xô nhân dịp kỷ niệm 40 năm Cách mạng Tháng Mười" (6-11-1957),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.179.

Nhân dân ta phải bám lấy đồng ruộng. Ruộng là chính. Nông nghiệp là chính. Phải thấy xa, đừng chỉ nhìn

lợi trước mắt mà quên lợi sau. Đừng có thấy cây mà chẳng thấy rừng.

"Bài nói chuyện với cán bộ và nhân dân xã Mỹ Trì,
huyện Từ Liêm (Hà Nội)" (12-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.228.

Một chế độ này biến đổi thành một chế độ khác là cả một cuộc đấu tranh gay go, kịch liệt và lâu dài giữa cái xấu và cái tốt, giữa cái cũ và cái mới, giữa cái thoái bộ và cái tiến bộ, giữa cái đang suy tàn và cái đang phát triển. Kết quả là cái mới, cái đang tiến bộ nhất định thắng.

"Nói chuyện với anh chị em học viên, cán bộ, công nhân viên
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam (khóa III)" (18-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.238.

Sự phát triển của lịch sử là quy luật không ai ngăn trở được.

"Nói chuyện với anh chị em học viên, cán bộ, công nhân viên
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam (khóa III)" (18-1-1958),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.238.

Nhiều gia đình cộng lại mới thành xã hội, xã hội tốt thì gia đình càng tốt, gia đình tốt thì xã hội mới tốt.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ thảo luận dự thảo
Luật hôn nhân và gia đình" (10-10-1959),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.300.

Kiệm mà không *Cân* thì cũng vô ích. *Cân* mà không *Kiệm* thì tay không lại hoàn tay không.

"Cân kiệm" (1959),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.328.

Thường thường ý thức có trạng thái lạc hậu so với tồn tại.

"Tiếp tục nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa cho xã viên, một công tác quan trọng để củng cố hợp tác xã sản xuất nông nghiệp" (1959),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.358.

Nông dân ta là một lực lượng sản xuất rất to lớn, đồng thời là một lực lượng cách mạng rất to lớn.

"Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại kỳ họp thứ 11, Quốc hội khóa I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa" (18-12-1959),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.370.

Thắng đế quốc và phong kiến là tương đối dễ; thắng bản cùng và lạc hậu còn khó hơn nhiều.

"Bài nói tại lễ kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đảng" (5-1-1960),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.402.

Khi tư tưởng đã thông suốt thì khó khăn gì cũng vượt được, công việc to lớn mấy cũng làm được.

"Bài nói tại lễ kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đảng" (5-1-1960),

Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.403.

Chúng ta xây dựng cuộc sống mới, cũng ví như người đi đường phải biết rõ mình ra đi từ đâu, sẽ đến đâu và phải qua những chặng đường nào. Như vậy cuộc đi của chúng ta sẽ luôn luôn hào hứng.

"Con đường phía trước" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.444.

Đi đường mà biết rõ đường, thì đi thoải mái và thấy như đường ngắn lại.

"Con đường phía trước" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.444.

Đi đường mà không biết trước những chặng phải đi qua, thì mò mẫm, không rõ xa gần, chỉ thấy đường dài thăm thẳm, đi chưa được mấy đã thấy mệt.

"Con đường phía trước" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.444.

Muốn cải tiến kỹ thuật, phải biết kỹ thuật. Muốn cải tiến tổ chức lao động cũng phải biết phương pháp tổ chức và có kinh nghiệm tổ chức.

"Học tập không mỏi, cải tiến không ngừng" (1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.527.

Nước ta là một nước nông nghiệp giống như Trung Quốc, Triều Tiên. Muốn phát triển công nghiệp, phát triển

kinh tế nói chung phải lấy việc phát triển nông nghiệp làm gốc, làm chính.

"Bài nói tại Đại hội đại biểu công đoàn tỉnh Thanh Hóa lần thứ VI" (19-7-1960),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.635.

Chỉ tiêu kế hoạch một phần, biện pháp phải hai phần, cố gắng phải ba phần.

"Nói chuyện tại Hội nghị công nghiệp toàn miền Bắc" (26-1-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.20.

Sản xuất mà không tiết kiệm thì khác nào gió vào nhà trống.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.70.

Chớ đem chủ quan của mình thay cho điều kiện thực tế.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.71.

Tiến nhanh, tiến mạnh không phải là phiêu lưu, làm ẩu. Phải thiết thực đi từng bước, phải *tiến vững chắc*. Phải nắm vững *quy luật* phát triển của cách mạng, phải tính toán cẩn thận *những điều kiện cụ thể, những biện pháp cụ thể*.

"Xây dựng những con người của chủ nghĩa xã hội" (3-1961),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.71.

Chủ nghĩa xã hội nghĩa là tất cả mọi người các dân tộc ngày càng ấm no, con cháu chúng ta ngày càng sung sướng.

"Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang" (3-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.78.

Phân phối phải theo mức lao động. Lao động nhiều thì được phân phối nhiều, lao động ít thì được phân phối ít. Lao động khó thì được phân phối nhiều, lao động dễ thì được phân phối ít. Không nên có tình trạng người giỏi, người kém, việc khó, việc dễ, cũng công điểm như nhau. Đó là chủ nghĩa bình quân.

"Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ xã Đại Nghĩa (Hà Đông)" (7-10-1961), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.216.

Chúng ta phải *phát động tư tưởng của quần chúng* làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp.

"Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước" (24-7-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.419.

Muốn làm cách mạng thắng lợi thì phải phân biệt rõ ai là bạn ai là thù, phải thực hiện thêm bầu bạn, bớt kẻ thù.

"Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ về công tác mặt trận" (8-1962), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.453.

Bất kỳ việc gì bước đầu cũng khó khăn. Phải biết gỡ cái nút khó chính thì những khó khăn khác sẽ được giải quyết dễ dàng hơn.

Kinh nghiệm "ba xây, ba chống" (1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.152.

Phá rừng thì dễ, nhưng gây lại rừng thì phải mất hàng chục năm.

"Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi" (31-8-1963),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.165.

Nếu rừng kiệt thì không còn gỗ và mất nguồn nước thì ruộng nương mất màu, gây ra lụt lội và hạn hán. Vì vậy đồng bào miền núi và trung du cũng như đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế ở đây phải bảo vệ rừng như bảo vệ nhà cửa của mình.

"Thư gửi Đại hội hợp tác xã và đội sản xuất nông nghiệp
tiên tiến miền núi và trung du" (1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.294.

Tăng gia là tay phải của hạnh phúc, tiết kiệm là tay trái của hạnh phúc.

"Bài nói tại Đại hội liên hoan phụ nữ "Năm tốt"" (30-4-1964),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.311.

Khi đặt kế hoạch phải nhìn xa. Có nhìn xa mới quyết định đúng đắn thời kỳ nào phải làm công việc gì là chính.

Phải *thấy rộng*. Có thấy rộng mới sắp đặt các ngành hoạt động một cách cân đối.

"Bài nói tại Hội nghị phổ biến
kế hoạch nhà nước năm 1965"
(19-1-1965), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.462.

Chúng ta yêu chuộng hòa bình, nhưng chúng ta không sợ chiến tranh.

"Lời phát biểu tại kỳ họp thứ hai, Quốc hội nước
Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, khóa III" (10-4-1965),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.531.

Cán bộ chính trị phải biết kỹ thuật, không biết, chỉ chính trị suông, không lãnh đạo được.

"Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu Nghị quyết
Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng" (16-1-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.21.

Xây dựng một căn nhà cần nhiều người nhưng chỉ cần một người có thể phá nhà.

"Nói chuyện với Đoàn công an Cu Ba" (9-8-1966),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.142.

Cái gì không tốt thì làm cho tốt lên, cái gì đã tốt thì làm cho tốt thêm.

"Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây" (10-2-1967),
Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.291.

Mọi công việc bất kỳ to nhỏ, phải có quyết tâm thật cao, kế hoạch chu đáo thì mới bảo đảm chắc chắn thành công.

"Thư gửi đồng bào, cán bộ và chiến sĩ các lực lượng cách mạng thành phố Huế" (8-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.487.

Một người phải biết học nhiều người.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt"" (6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.665.

Ta xây dựng con người cũng phải có ý định rõ ràng như nhà kiến trúc.

"Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt"" (6-1968), Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.665.

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Lời Nhà xuất bản</i>	5
<i>Lời nói đầu</i>	7
➤ Bác Hồ của chúng ta	11
➤ Tư tưởng Hồ Chí Minh về độc lập, tự do gắn liền với thống nhất đất nước và hạnh phúc của nhân dân	17
➤ Tư tưởng Hồ Chí Minh về tính chất tiên phong của Đảng và tư cách người đảng viên	34
➤ Tư tưởng Hồ Chí Minh về bản chất của Nhà nước dân chủ của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân	74
➤ Tư tưởng Hồ Chí Minh về tự phê bình và phê bình	109
➤ Tư tưởng Hồ Chí Minh về lấy dân làm gốc	139
➤ Tư tưởng Hồ Chí Minh về phẩm chất, đạo đức người cán bộ, sử dụng cán bộ	153
➤ Tư tưởng Hồ Chí Minh về đoàn kết	244

- Tư tưởng Hồ Chí Minh về đường lối đối ngoại và quan hệ quốc tế 276
- Tư tưởng Hồ Chí Minh về phát triển nền văn hóa, giáo dục Việt Nam 287
- Tư tưởng Hồ Chí Minh về chiến tranh nhân dân và quốc phòng toàn dân 342
- Tư tưởng Hồ Chí Minh về phương pháp tư duy sáng tạo 360

Chịu trách nhiệm xuất bản
Q. GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
TS. HOÀNG PHONG HÀ
Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
TS. VŨ TRỌNG LÂM

Biên tập nội dung: ThS. PHẠM NGỌC BÍCH
NGUYỄN HƯƠNG
ĐÀO QUỲNH HOA
Vẽ bìa: NGUYỄN MẠNH HÙNG
Chế bản vi tính: NGUYỄN QUỲNH LAN
Sửa bản in: PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT
Đọc sách mẫu: NGUYỄN HƯƠNG - QUỲNH HOA

In 1.000 cuốn khổ 14,5x20,5cm tại công ty CP in truyền thông Việt Nam
Địa chỉ: Số 843 Hồng Hà – Hoàn Kiếm – Hà Nội
In theo đăng ký KHXB số : 27-2015/CXBIPH/46-124/CTQG
Quyết định xuất bản số : 5599-QĐ/NXBCTQG cấp ngày 04-02-2015
In xong và nộp lưu chiểu tháng 02 năm 2015
Mã số ISBN: 978-604-57-1026-5